

Vilniaus universitetas
Istorijos fakultetas
Naujosios istorijos katedra

Tomas Kavaliauskas

Istorijos studijų programa
Magistro darbas

**Politinių pokyčių Lietuvoje atspindžiai Nacionalinėje televizijoje
1988-2003 metais**

Darbo vadovas: doc. dr. Algirdas Jakubčionis

Vilnius 2007

TURINYS

ĮVADAS	3
1. LIETUVOS RADIO IR TELEVIZIJOS TEISINIS REGULIAVIMAS 1990-2003 m.....	7
2. KELYJE Į NEPRIKLAUSOMĄ TELEVIZIJĄ.....	26
2.1. Demokratinės televizijos formavimasis.....	26
2.2. Nacionalinio transliuotojo padėties paieškos	31
3. LIETUVOS TELEVIZIJOS SAVIIEŠKA	38
3.1. Lietuvos televizija 1990 – 1992 m.	38
3.2. Visuomeninė Lietuvos televizija	52
4. NACIONALINIO TRANSLIUOTOJO SUNKUMAI 1996 – 2003 m.....	60
4.1. Lietuvos televizija tarp Lietuvos Respublikos Seimo priimtų įstatymų.....	60
4.2. Politikų įtakos laikotarpis Lietuvos televizijoje	63
4.3. Lietuvos nacionalinio transliuotojo finansiniai sunkumai.....	72
4.4. Komercinės Lietuvos televizijos užuomazgos	76
IŠVADOS	83
ŠALTINIŲ IR LITERATŪROS SĄRAŠAS	84
SANTRAUKA ANGLŲ KALBA (SUMMARY)	113

IVADAS

2007 m. balandžio 30 d. sukako 50 metų, kai Lietuvoje pradėtos rodyti televizijos laidos ir apskritai Lietuvoje atsirado televizija. Ši sukaktis tapo pretekstu detaliau išanalizuoti kaip sekėsi vos Nepriklausomybę atkūrusiai valstybei perimti ir kurti kitokią, nuo valdžios norų ir įgeidžių nepriklausomą, Nacionalinę televiziją. Šiuo darbu siekiama pažvelgti ar politiniai pokyčiai koku nors būdu atsispindėjo Lietuvos televizijoje: siekiama atskleisti priežastis, kurios lėmė, kad beveik kas dvejus metus keitėsi Lietuvos radijo ir televizijos generaliniai direktoriai, o politikai neatsisakė noro daryti įtaką vieninteliam Lietuvos Nacionaliniam transliuotojui. Šių aplinkybių vedinas, magistro darbo autorius pasirinko dar neanalizuotą Lietuvos televizijos raidos laikotarpį, kai Lietuvoje vyko vieni reikšmingiausių mūsų šalies istorijos pokyčių, neaplenkusių televizijos.

Atgimimo metu 1988 – 1990 m. Lietuvos televizija suvaidino vieną reikšmingiausių vaidmenų visuomenėje, kai rodė ir aiškino demokratinės valstybės vertybes, laisvės ir nepriklausomybės vertę. Televizija keitėsi ir augo kartu su visuomene: ji telkė lietuvių tautą, ugde pilietiškumą, tautinę, bendradarbiavimo, mąstymo ir kalbos kultūrą, stiprino demokratinės raidos procesus, didino jų efektyvumą ir vėliau padėjo visa tai įtvirtinti. Lietuvai 1990 m. kovo 11 d. atgavus Nepriklausomybę, šalies vadovai iš naujo ėmėsi kurti valstybę. Tai buvo ieškojimų periodas, kai svarstyta ir kokią vietą valstybėje turėtų užimti visuomeninis transliuotojas - tapti valstybiniu ar visuomeniniu.

Televizijos, kaip ypatingo subjekto svarbą suvokė ir tuometinės Aukščiausiosios Tarybos vadovai bei Atkuriamojo Seimo politikai. Vos buvo paskelbta apie atkuriamą Nepriklausomą respubliką, po kelių dienų buvo imtasi ir Valstybinio radijo ir televizijos komiteto pertvarkų. Ieškota kokį statusą suteikti šiai įstaigai, koks žmogus turėtų jai vadovauti ir kas šios įstaigos veiklą turėtų prižiūrėti. Iki Nepriklausomybės atgavimo, televizija buvo smarkiai politizuota ir ideologizuota, gerokai trūko objektyvumo ir demokratijos. Sovietų respublikinės televizijos kurtos pagal Centrinės televizijos struktūrą, radijo ir televizijos komitetai buvo pavaldūs Vyriausybėms. Ideologines šių įstaigų nuostatas formavo Komunistų partijos struktūros. Respublikiniai komitetai, koks buvo įsteigtas ir Lietuvoje, buvo sąjunginio komiteto padaliniai.

1957 m. balandžio 30 d. LTSR kultūros ministras pasirašė įstatymą, kuriame nurodė pradėti televizijos laidų transliavimą.¹ Net ir pirmosios laidos buvo ideologinio pobūdžio, propagavusios sovietinio gyvenimo stilių.² Lietuvos televizija privalomai vykdė ideologinį darbą tuometei valdžiai: ji buvo įpareigota „nušviesti, propaguoti, ir dar ne bet kaip, o išsamiai, įtaigiai, išradingai“³ ir tai darė ilgiau nei tris dešimtmečius. Tokia struktūra liko iki pat Nepriklausomybės atkūrimo.

Prasidėjus „atšilimui“ ėmė reikštis nuomonių įvairovė. Pasikeitė radijo ir televizijos komiteto vadovai. Trisdešimt ketverius metus vadovavusį Joną Januitį, išėjusį į pensiją, pakeitė buvęs LKP CK propagandos ir agitacijos skyriaus vedėjas Juozas Kuolelis, kuris „reformas bandė daryti senais metodais“.⁴ Visuomenėje vykstančios permainos vis labiau veržėsi ir į Radijo bei televizijos komitetą. Palaipsniui keitėsi programa, kalbėta apie religines šventes, transliuotos mišios, minėtos šventės ir sukaktys.⁵ Iširus Sovietų Sąjungai, buvo decentralizuota ir visa televizijos sistema. Vietoj anksčiau veikusių valstybinių televizijų ėmė kurtis visuomeninės stotys. Tačiau turint tik valstybinės žiniasklaidos patirtį ir neturint demokratinės politinės kultūros tradicijų, nepriklausomo Lietuvos transliuotojo įsteigimas 1990 m. tapo sunkiu išbandymu tik ką išsilaisvinusiai Lietuvai. Darytina prielaida kad, kaip buvusio sovietinio bloko šalyje, tebegyvavo įsitikinimas, kad visuomeninė ar nacionalinė televizija yra oficialus arba valstybinis transliuotojas. Tokią sampratą suformavo istorinės aplinkybės – televizijos kryptį ir raidą lėmė ne viena dešimtmetį valdžiusi komunistų partija ir toks televizijos transliuotojas iš tiesų buvo tik oficialią poziciją galintis rodyti bei platinti informacijos sklaidėjas.

Šio magistro darbo pagrindinis tikslas, remiantis chronologine įvykių seka, pažvelgti į politinių pokyčių atspindžius Nacionalinėje televizijoje nuo 1988 m., kai Lietuvoje prasidėjo persitvarkymo Sąjūdis iki 2003 m. kai LRT paliko jos vadovas V.Milaknis, nes paskirtasis naujas LRT generalinis direktorius K.Petrauskis pareigas eina iki šiol.

Darbe analizuojama dėl kokių priežasčių taip dažnai keitėsi LRT vadovai, kokią įtaką darė jiems politikai ir tuomet buvusi politinė dauguma. Kokių teisinių priemonių ėmėsi politikai nustatydami vienokias ar kitokias veiklos funkcijas visuomeniniam transliuotojui. Remiantis svarbiausiais Lietuvos radijo ir televizijos formavimosi etapais, remiantis jos vadovų keliamais tikslais, propaguojamomis nuostatomis, siekiama parodyti televizijos kaitą. Darant prielaidą, kad Lietuvos televizijos vadovas yra lemiantis veiksnys įstaigai renkantis vienokias ar kitokias veiklos

---

¹ S.Štikelis. Ekranų šviesa//Lietuvos televizija: istorija ir dabartis. [Redakcinė kolegija: R.Brašiškis, M.Okulič-Kazarinas, J.Varnas]. Informacijos agentūra „Hansa info“. Vilnius, 1997.P.87.

² M.Buzanas.S.Štikelis, Stasys.Ekranų šviesa//Lietuvos televizijai – 40.Straipsnių rinkinys.[Redakcinė kolegija: A.Basevičius, S.Štikelis, A.Patašienė]. Lietuvos informatikos, ryšių ir elektronikos bendrija.Vilnius, 1997. P.17-18.

³ Ten pat..P.30.

⁴ Ten pat.P.40.

⁵ Ten pat.P.41.

kryptis, ideologines ar politines gaires, vadovo diegiama strategija - esmingiausiais Lietuvos televizijos istorinės raidos etapais - kito kartu su generaliniais direktoriais. Požiūris į jų vadovaujamo laikotarpio politinę situaciją, suvokimas apie visuomenę ir jos poreikius, lėmė televizijos strategijos kūrimą ir darė įtaką visuomeninio transliuotojo formavimuisi.

Pagrindiniai darbo šaltiniai – oficialioje Lietuvos respublikos Seimo interneto svetainėje ⁶ teisės aktų duomenų bazėje pateikiami įstatymų tekstai, kurie analogiškai spausdinamiems oficialiame valstybės teisės aktų leidinyje „Valstybės žinios“. Taip pat remtasis Seimo teisės aktų duomenų bazėje rastomis įstatymų priėmimo metu vykusiomis ir stenogramose užfiksuotomis politikų diskusijų analizėmis.

Šiam darbui panaudoti ir interviu su buvusiais Lietuvos radijo ir televizijos generaliniais direktoriais, kurie užfiksuoti Žurnalistikos instituto Vaidos Pupškaitės bakalauro darbe ⁷ esančiuose prieduose. Pagrindiniu informacijos šaltiniu apie politinius pokyčius šalyje ir jų atspindžius Nacionalinėje televizijoje per penkiolika metų, kurie analizuojami šiame magistro darbe, laikytini analizuojamu laikotarpiu ėję (ar tebeįeinantys) dienraščiai „Lietuvos aidas“, „Respublika“, „Lietuvos rytas“, „Vakarinės naujienos“, „Diena“ straipsniai, taip pat specializuotų televizijos programų savaitraščių „TV per savaitę“, „TV bokštas“, „Lietuvos rytas“ priedo „TV antena“ autorių rašiniai arba informacinės žinutės. Išskirti atskirų autorių rašinius būtų sudėtinga, bet matyti tendencija, kad kai kurie žurnalistai, analizuojant jų straipsnius periodinė spaudoje, tam tikrais periodais, domėjosi televizijos tematika, tai – Žygintas Pečiulis ⁸ ir Artūras Janušauskas ⁹ savaitraštyje „Kalba Vilnius“; Tadas Ignatavičius ¹⁰ ir Eglė Digrytė ¹¹ dienraštyje „Respublika“; Stasys Gudavičius ¹² ir Aušra Lėka ¹³ dienraštyje „Kauno diena“; Kęstutis Jauniškis, ¹⁴ Virginijus

---

⁶ <http://www.lrs.lt>

⁷ V.Pupškaitė. Vadovybės kaita ir LTV ideologijos pokyčiai. Bakalauro darbas. Vilnius, 2006. Priedai Nr.1-5.

⁸ Ž.Pečiulis. Atgimimo banga//Kalba Vilnius.1998 m. gegužės 29 d.; Ž.Pečiulis. Baubai ir kaip su jais kovoti//Kalba Vilnius.1996 m. gegužės 3-10 d.; Ž.Pečiulis. Gyvuojam!//Kalba Vilnius.1991 m. kovo 22 d.

⁹ A.Janušauskas. Parlamento televizija//Kalba Vilnius.1990 m. kovo 30 d.; A.Janušauskas. televizija: politika slenka į antrą planą//Kalba Vilnius.1993 m. kovo 29 d. – balandžio 2 d.; A.Janušauskas. Vilniaus Arkikatedra jau katalikų//Kalba Vilnius.1989 m. vasario 10 d.

¹⁰ T.Ignatavičius. Naujoji RTV taryba pradeda dirbti//Respublika.1996 m. gruodžio 28 d.; T.Ignatavičius. Neskausmingas L.Tapino atleidimas//Respublika.1995 m. sausio 18 d.; T.Ignatavičius. RTV diriguos muzikologas R.Gučas//Respublika.1997 m. sausio 8 d.

¹¹ E.Digrytė. Lietuvos radijas ir televizija teisis su valstybe//Respublika.2000 m. spalio 19 d.; E.Digrytė. LRT numerinis „Kalbą Vilnių“//Respublika.1999 m. gruodžio 21 d.; E.Digrytė. Naujasis LRT vadovas tarsis su Vyriausybe//Respublika. Plius TV.2001 m. gegužės 11-18 d.

¹² S.Gudavičius. Ėjimas pro kitas duris//Kauno diena.2002 m. gegužės 6 d.; S.Gudavičius. LRT liks politinių kovų lauku//Kauno diena.2000 m. gegužės 19 d.

Mičiulis¹⁵ ir Audronė Urbonaitė¹⁶ dienraštyje „Lietuvos rytas“; Lina Pečeliūnienė¹⁷ ir Tania Šimonienė¹⁸ dienraštyje „Lietuvos aidas“.

Analizuojant konkrečių Lietuvos radijo ir televizijos generalinių direktorių darbą, kai kurie duomenys ir faktai naudoti iš straipsnių rinkinių – „Lietuvos televizijai 40“¹⁹, „Lietuvos televizija: istorija ir dabartis“,²⁰ „Griūtis ir tapsmas“.²¹ Išsamūs prisiminimai apie Lietuvos radijuje ir televizijoje vykusius 1991 m. Sausio 12-13 d. įvykius pateikiami S.Štikelio knygoje.²² Chronologinę 1988 - 1993 m. įvykių Lietuvos radijuje ir televizijoje išklotinę savo knygoje užfiksavo ilgametis įstaigos darbuotojas Antanas Šimkūnas.²³

Analizuojamu periodu nėra gausu literatūros, aptariančios šiame darbe aptariamą tematiką. Būta tik keletas specializuotų leidinių apie televiziją, jos specifiką, reikalavimus televizijoje dirbantiems įvairių sričių darbuotojams. Tačiau dažniausiai tai teorinio ar praktinio pobūdžio pamąstymai bei patarimai, todėl šiame darbe nenaudotini.

Magistro darbe apibūdinant Lietuvos radiją ir televiziją naudojamos įvairios santrumpos, kurios, pagal laikmetį, ar keičiamus įstatymus, taip pat keitėsi. Pagrindinės jų – TVR (Lietuvos televizijos ir radijo komitetas), RTV (Radijas ir televizija), NRTV (Nacionalinis radijas ir televizija), LTV (Lietuvos televizija) ir LRT (Lietuvos radijas ir televizija), LTN (Lietuvos televizijos naujienų direkcija).

---

¹³ A.Lėka.Nacionalinis RTV: nauja taryba, nauja TV direktorė ir senos diskusijos//Kauno diena.1996 m. gruodžio 31 d.; A.Lėka.Nieko, net jo paties nenustebinęs Arvydo Ilginio sugrįžimas į RTV//Kauno diena.1997 m. gruodžio 3 d.

¹⁴ K.Jauniškis.Ideali televizija neidealoje visuomenėje?//Lietuvos rytas.1990 m. rugpjūčio 1 d.; K.Jauniškis.Kinijos kultūrinės revoliucijos laikai Lietuvos televizijoje: kuo blogiau – tuo geriau?//Lietuvos rytas.1992 m. kovo 11 d.

¹⁵ V.Mičiulis.Lietuvos televizijos vadovai iš širdies saugo Seimo pirmininko įvaizdį//Lietuvos rytas.1998 m. liepos 4 d.; V.Mičiulis.LRT darbuotojai verčiami skolinti//Lietuvos rytas.1999 m. spalio 7 d.; V.Mičiulis.LRT vadovas trenkė durimis//Lietuvos rytas.2003 m. kovo 6 d.

¹⁶ A.Urbonaitė.Raginama boikotuoti LTV reformą//Lietuvos rytas.1998 m. birželio 22 d.; A.Urbonaitė.Valdančioji partija bandys teisėtai valdyti NRTV//Lietuvos rytas.1997 m.rugsėjo 23 d.

¹⁷ L.Pečeliūnienė.,„Kol aš TV generalinis direktorius apie opozicijos atskirą laidą nėra nė kalbos“//Lietuvos aidas.1993 m. kovo 17 d.; L.Pečeliūnienė.,„Plačiausios demokratijos“ mūšis dėl televizijos//Lietuvos aidas.1996 m. gruodžio 12 d.

¹⁸ T.Šimonienė.NRTV vadovas bus renkamas iš septynių kandidatų//Lietuvos aidas.1997 m. vasario 12 d.; T.Šimonienė.Pasenusios televizijos naujienos//Lietuvos aidas.1995 m. rugsėjo 29 d.; T.Šimonienė.Televizijos labirintai//Lietuvos aidas.1994 m. kovo 24 d.

¹⁹ Lietuvos televizijai 40: straipsnių rinkinys.Lietuvos informatikos, ryšių ir elektronikos bendrija.[Redakcinė kolegija: A.Basevičius;S.Štikelis;A.Patašienė].Vilnius, 1997.

²⁰ Lietuvos televizija: istorija ir dabartis.[Redakcinė kolegija: R.Brašiškis, M.Okulič-Kazarinas, J.Varnas].Informacijos agentūra „Hansa info“.Vilnius, 1997.

²¹ K.Šiaulyš. Griūtis ir tapsmas.BĮ UAB „Litimo“.Vilnius, 1999.

²² S.Štikelis.Užgrobti, bet nenutildyti.Valstybinis leidybos centras.Vilnius, 1991.

²³ A.Šimkūnas. Kalbėsime kol gyvi.Danielius.Vilnius, 2001.

1. LIETUVOS RADIO IR TELEVIZIJOS TEISINIS REGULIAVIMAS 1990-2003 m.

Vienas pirmųjų vos 1990 m. kovo 11 d. Nepriklausomybę atkūrusios valstybės politikų - susirinkusių į Aukščiausiąją Tarybą - atliktas darbas, po trijų dienų jie priėmė nutarimą dėl 15 narių laikinosios komisijos sudarymo, kuri turėjo pateikti siūlymus kokį nustatyti Lietuvos televizijos ir radijo komiteto pavaldumą ir kaip reorganizuoti įstaigos veiklą.²⁴ Jau 1990 m. kovo 22 d. Aukščiausioji Taryba priėmė įstatymą dėl Valstybinio radijo ir televizijos komiteto reorganizavimo ir panaikino buvusį sovietinės valdžios struktūrinį padalinį, komitetą.²⁵ Aukščiausiosios Tarybos pirmininko Vytauto Landsbergio pasirašė įstatymą, pagal kurį buvo įsteigtas Lietuvos radijas ir televizija. Įstatyme buvo nustatyta, kad radijui ir televizijai turėjo vadovauti Aukščiausiosios tarybos skiriama valdyba bei generalinis direktorius. Valdyba buvo sudaryta iš 15 visuomenės ir Lietuvos radijo bei televizijos darbuotojų atstovų, tarp kurių buvo ir RTV vadovas Domijonas Šniukas.²⁶ Buvę valstybinio televizijos ir radijo komiteto darbuotojai ėjo pareigas iki kol nebuvo sudaryta Lietuvos radijo ir televizijos valdyba.²⁷ Deputatai pasižadėjo per mėnesį patvirtinti radijo ir televizijos statutą, o Aukščiausiosios tarybos Švietimo, mokslo ir kultūros nuolatinę komisiją įpareigojo per savaitę pateikti Aukščiausiai Tarybai siūlymus dėl Lietuvos radijo ir televizijos valdybos sudėties. 1990 m. kovo 14 d. buvo paleista sudaryta laikinoji komisija televizijos ir radijo komiteto statusui pakeisti.²⁸ Tačiau Aukščiausioji taryba tik po kelių mėnesių, 1990 m. gegužės 10 d., galiausiai priėmė Lietuvos radijo ir televizijos statutą.

Statute buvo numatyta, kad Lietuvos radijas ir televizija yra valstybės įstaiga, atskaitinga Aukščiausiai tarybai. Įstaigos vienas uždavinių - rinkti ir platinti informaciją apie

---

²⁴ Lietuvos respublikos Aukščiausiosios Tarybos nutarimas. Dėl laikinosios komisijos Lietuvos televizijos ir radijo komiteto statusui pakeisti sudarymo. Vilnius, 1990 m. kovo 14 d. Nr. I-25. Iš www.lrs.lt [interaktyvus]. Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. kovo 17 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter2/dokpaieska.showdoc_l?p_id=97

²⁵ Lietuvos respublikos įstatymas dėl Lietuvos respublikos valstybinio televizijos ir radijo komiteto reorganizavimo. Vilnius, 1990 m. kovo 22 d. Nr. I-59. Iš www.lrs.lt [interaktyvus]. Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. kovo 17 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter2/dokpaieska.showdoc_l?p_id=134; G. Ilgūnas. Nesenos istorijos puslapiai//Lietuvos televizijai – 40. Straipsnių rinkinys. [Redakcinė kolegija: A. Basevičius, S. Štikelis, A. Patašienė]. Lietuvos informatikos, ryšių ir elektronikos bendrija. Vilnius, 1997. P. 80.

²⁶ D. Šniukas. Atgimimo bangos ir šaukiniai//Lietuvos televizijai 40: straipsnių rinkinys. [Redakcinė kolegija: A. Basevičius, S. Štikelis, A. Patašienė]. Lietuvos informatikos, ryšių ir elektronikos bendrija. Vilnius, 1997. P. 64.

²⁷ Lietuvos respublikos Aukščiausiosios Tarybos Nutarimas. Dėl Lietuvos radijo ir televizijos valdybos. Vilnius, 1990 m. Kovo 22 d. Nr. I-60. Iš www.lrs.lt [interaktyvus] Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. kovo 17 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter2/dokpaieska.showdoc_l?p_id=136

²⁸ G. Ilgūnas. Nesenos istorijos puslapiai//Lietuvos televizijai – 40. Straipsnių rinkinys. [Redakcinė kolegija: A. Basevičius, S. Štikelis, A. Patašienė]. Lietuvos informatikos, ryšių ir elektronikos bendrija. Vilnius, 1997. P. 80.

Lietuvą ir pasaulį bei kita. Laidose galėjo dalyvauti įvairių įsitikinimų ir pažiūrų žmonės, įvairių partijų ir politinių bei visuomeninių judėjimų atstovai. Tačiau politikai siekdami nešališko transliuotojo numatė, kad Lietuvos radijuje ir televizijoje negali veikti partijos bei politiniai judėjimai. Radijas ir televizija turėjo skelbti oficialius valdžios pranešimus, dėstyti jos požiūrį į svarbiausius valstybės ir visuomenės gyvenimo dalykus. Deputatai, Aukščiausiajai Tarybai atskaitingų valstybės įstaigų vadovai, Vyriausybės nariai turėjo pirmumo teisę savo veiklos klausimais pasinaudoti Lietuvos radiju ir televizija,²⁹ bet įstaiga turėjo išskirtinę teisę transliuoti Aukščiausiosios Tarybos ir Ministrų Tarybos posėdžius. Lietuvos radijui ir televizijai turėjo vadovauti Valdyba ir generalinis direktorius, kuriuos turėjo skirti Aukščiausioji Taryba. Generalinis direktorius, taip pat valdybos narys, tačiau negalėjo būti jos pirmininku. Jį galėjo atliesti valdyba, tačiau valdybos sudėtis galėjo būti keičiama tik Aukščiausiajai Tarybai pritarus. Lietuvos radijas ir televizija buvo išlaikomi iš valstybės biudžeto skiriamų pinigų, taip pat galėjo gauti pajamų iš komercinės veiklos, leidybos, reklamos.³⁰

1993 m. gegužės 25 d. Seimas ėmėsi Lietuvos radijo ir televizijos statuto keitimo, kurio projektą jau anksčiau buvo parengusi RTV valdyba ir buvo pritaręs Švietimo, mokslo ir kultūros komitetas.³¹ Po mėnesio RTV valdybos pirmininkas Gediminas Ilgūnas informavo parlamentarų apie Lietuvos radijo ir televizijos padėtį ir ragino juos keisti įstatymus, dėl pasikeitusios televizinės aplinkos šalyje, nes esą atsirado komerciniai kanalai. Buvo sudaryta komisija dėl RTV plėtojimo, sudaryta ir viena Vyriausybės komisija.³² Vėliau spaudoje kalbėta apie abonentinio mokesčio įvedimo galimybę, o ir pati Lietuvos radijo ir televizijos darbo grupė ėmėsi rengti masinės informacijos priemonių įstatymo papildymus, kuriuose kalbėta apie RTV. 28-iose įvairių įstatymo straipsnių formuluotėse kalbėta, kad RTV savarankiškumą užtikrintų nuostata, kad RTV lėšas sudaro Vyriausybės nustatyti tiesioginiai atskaitymai nuo Lietuvos energetikos ministerijos įplaukų už parduotą elektros energiją bei pajamos už komercinę veiklą, leidybą, reklamą, rėmimo, labdaros lėšos.³³ Tokiems RTV darbo grupės siūlymams ir idėjoms pritarė ir

---

²⁹ Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba - Atkuriamasis Seimas. Šešiasdešimt antrasis posėdis. 1990 m. gegužės 15 d. Stenogramos, 1991.06.11, Nr. 7. Iš www.lrs.lt [interaktyvus]. Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. kovo 23 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=250970; Parlamento diena, gegužės 10-oji//Lietuvos aidas. 1990.05.16.

³⁰ Lietuvos radijo ir televizijos statutas//Kalba Vilnius. 1990 m. gegužės 11 d.

³¹ Lietuvos Respublikos Seimas. Keturiasdešimt trečiasis posėdis. 1993 m. gegužės 25 d. Nutarimo „Dėl Radijo ir televizijos statuto pakeitimo ir papildymo“ projekto pateikimas. Stenogramos, 1993.01.01. Nr. 56. Iš www.lrs.lt [interaktyvus]. Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. balandžio 1 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=236737

³² A. Šimkūnas. Kalbėsime kol gyvi. P. 235.

³³ RTV nori nepriklausomybės. Europos Tarybos ekspertai tam pritaria//Kalba Vilnius. 1993 m. spalio 23-28 d.

Europos Tarybos ekspertai. Tačiau visų suinteresuotų pusių buvo sutarta, kad šie siūlymai dar turi būti giliai išdiskutuoti.³⁴ Kiek vėliau Seimas grįžo prie RTV statuto papildymo ir pakeitimo projekto svarstymo. Dar 1993 m. balandžio mėnesį Seimo nariams svarstyti buvo pateikti straipsnių pakeitimai, kuriuose buvo numatyta, kad Lietuvos radijas ir televizija bus valstybinė, nepelno organizacija. Tačiau 1993 m. gegužės 24 d. Vyriausybė priėmė nutarimą dėl nepelno organizacijų registravimo sustabdymo ir tokiu būdu ši koncepcija negalėjo būti pritaikoma RTV. Seimo Juridinis skyrius pasiūlė, kad būtų rengiamas atskiras radijo ir televizijos įstatymas. Radijo ir televizijos valdyba, atsižvelgdama į tai, pataisė Radijo ir televizijos statutą, kuriame nebeliko punkto suteikusio neribojamą televizijos tribūną kiekvienam politikui. Galutinai ši nuostata, po diskusijų, buvo panaikinta 1993 m. gruodžio 23 d.³⁵ Dar kitame posėdyje Seimas pritarė RTV valdybos sudėties pakeitimams.³⁶

1994 m. gegužės 3 d. RTV valdyba paragino Seimą kuo greičiau priimti viešosios informacijos priemonių įstatymą.³⁷ Jis numatė, kad bus renkamas mokestis už RTV. Visuomenėje tai sukėlė diskusijas ir analizę kaip visuomeniniai transliuotojai išsilaiko kitose valstybėse. Buvo pateikiami modeliai ir galimi variantai kaip turėtų būti finansuojamas visuomeninis transliuotojas Lietuvoje.³⁸ Pabrėžta, kad jei niekas nesikeis ir valstybinė televizija bus dotuojama iš biudžeto, o kartu galės uždirbti iš reklamos, tai bus ne į naudą komerciniams transliuotojams. Kita vertus pačiai LTV siūlant pakeisti finansavimo modelį, kai reklamos būtų visiškai atsisakyta, o gyventojai atsiskaitydami už elektros energiją turėtų pridėti po tris centus už kiekvieną kilovatvalandę ir šie

---

³⁴ Ten pat.

³⁵ Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos radijo ir televizijos statuto pakeitimo ir papildymo“ projektas. Trisdešimt šeštasis posėdis 1993 m. lapkričio 23 d. Stenogramos. 1993.01.01. Nr. 96. Iš www.lrs.lt [interaktyvus]. Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. balandžio 4 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_1?p_id=237004; Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos radijo ir televizijos statuto pakeitimo ir papildymo“ projektas Nr. 378(4). Penkiasdešimt devintasis posėdis. 1993 m. gruodžio 23 d. Stenogramos. 1993.01.01. Nr. 108. Iš www.lrs.lt [interaktyvus]. Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. balandžio 4 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_1?p_id=237058; G. Ilgūnas. Nesenos istorijos puslapiai//Lietuvos televizijai – 40. Straipsnių rinkinys. [Redakcinė kolegija: A. Basevičius, S. Štikelis, A. Patašienė]. Lietuvos informatikos, ryšių ir elektronikos bendrija. Vilnius, 1997. P. 82.

³⁶ Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos radijo ir televizijos valdybos sudėties“ projektas. Trisdešimt šeštasis posėdis 1993 m. lapkričio 23 d. Stenogramos. 1993.01.01. Nr. 96. Iš www.lrs.lt [interaktyvus]. Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. balandžio 4 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_1?p_id=237004; Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos radijo ir televizijos valdybos sudėties“ projektas. Trisdešimt aštuntasis posėdis. 1993 m. lapkričio 25 d. Stenogramos, 1993.01.01. Nr. 97. Iš www.lrs.lt [interaktyvus]. Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. balandžio 4 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_1?p_id=237009

³⁷ D. Š. Kova dėl kanalų ir bangų/Tiesa. 1994 gegužės 5 d.

³⁸ J. Katkauskas. Jeigu ponui L. Tapinui visi mokėtų už kiekvieną išvirtą bulvę, televizijai pinigų užtektų, arba dar kartą apie mokestį TV//Kalba Vilnius. 1994 m. lapkričio 25 d.; J. Katkauskas. Jeigu ponui L. Tapinui visi mokėtų už kiekvieną išvirtą bulvę, televizijai pinigų užtektų, arba dar kartą apie mokestį TV//Kalba Vilnius. 1994 m. gruodžio 2 d.

atitektų RTV, tai irgi netenkino. Buvo argumentuojama, kad - kodėl gyventojas turi mokėti RTV mokesť, jei jis nežiūri šio kanalo? Klausimai spaudoje liko atviri.³⁹

Seimo Švietimo, kultūros ir mokslo komitete paskelbus, kad pavyko suderinti visas nuomones dėl Visuomenės informavimo ir radijo bei televizijos įstatymų, komitete pradėtas svarstyti dar vienas, visiškai kitoks radijo ir televizijos įstatymas. Koks jo likimas ir kas bus keičiama, komiteto pirmininkas B.Genzelis negalėjo pasakyti, kaip ir to, kada jis pasieks Seimo posėdžių salę.⁴⁰ Įstatymo projektas Seimo salę pasiekė 1995 m. birželio mėnesį, bet vėl buvo atidėtas.⁴¹

1995 m. rugsėjo mėnesio pabaigoje buvo imtasi⁴², o 1995 m. spalio mėnesį Seime jau buvo pristatyti du radijo ir televizijos įstatymo variantai. Vienas buvo parengtas Leidėjų asociacijos, kitas Seimo Švietimo, kultūros ir mokslo komiteto. Abu variantai numatė, kad šalyje bus vienas, nuo valdžios visiškai nepriklausomas transliuotojas. Tačiau Seimo Švietimo, kultūros ir mokslo komiteto pirmininkas pateikė dar ir trečią įstatymo variantą, kuriame buvo numatyta visiška LRT nepriklausomybė nuo valdžios.⁴³

1996 m. gegužės mėnesį Seime pajudėjo Visuomenės informavimo įstatymo pataisų svarstymai ir žadėta juos greit priimti, tačiau didelį nerimą LRT profesinėms sąjungoms sukėlė LDDP frakcijos seniūno pasakyta frazė, kad LRT seniai reikėjo privatizuoti. Toliau buvo diskutuojama dėl abonentinio mokesčio reikalingumo.⁴⁴

---

³⁹ T.Šimonienė.Televizijos labirintai//Lietuvos aidas.1994 m. kovo 24 d.

⁴⁰ L.Pečeliūnienė.Spauda, radijas ir televizija dar ilgai nesulauks įstatymų//Lietuvos aidas.1995 m. balandžio 12 d.

⁴¹ Lietuvos radijo ir televizijos įstatymo projekto Nr.1185(2) pateikimas.Keturiasdešimt trečiasis posėdis.1995 m. birželio 6 d. Stenogramos, 1995.01.01.Nr.232. Iš www.lrs.lt [interaktyvus].Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. balandžio 4 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_1?p_id=239970; Visuomenės informavimo įstatymo projekto Nr.200(3) svarstymo tęsinys. Keturiasdešimt septintasis posėdis.1995 m. birželio 13 d.Stenogramos. 1995.01.01.Nr.234.Iš www.lrs.lt [interaktyvus].Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. balandžio 4 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_1?p_id=239974

⁴² Lietuvos Respublikos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo projektas Nr.1185 (svarstymas) ir Radijo ir televizijos įstatymo projektas Nr.1185(2) (pateikimo tęsinys).Vienuoliktasis posėdis.1995 m. rugsėjo 28 d.Stenogramos. 1995.01.01.Nr.248.Iš www.lrs.lt [interaktyvus].Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. balandžio 4 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_1?p_id=240123

⁴³ A.Baskas.Be ketvirto rato krypinėsim//Vakarinės naujienos.1995 m. spalio 13 d.

⁴⁴ Z.Pečiulis.Baubai ir kaip su jais kovoti//Kalba Vilnius.1996 m. gegužės 3-10 d.

1996 m. birželio 6 d. Seimas priėmė Visuomenės informavimo įstatymo 29 straipsnį, kuris nustatė radijo ir televizijos finansavimą⁴⁵ bei valdybos narių skyrimą. Tačiau šie siūlymai sukėlė politikų diskusijas ir viso įstatymo priėmimas vėl buvo atidėtas.⁴⁶ Kartu parlamentariai apsisprendė, kad ne tik Visuomenės informavimo įstatymas turi reglamentuoti LRT veiklą, todėl buvo nuspręsta priimti atskirą LRT įstatymą.⁴⁷ Toks, po mėnesio buvo priimtas. Pritarta, kad LRT finansavimas iš biudžeto būtų mažinamas, pamažu pereinant prie abonentinio mokesčio. Toks finansavimo modelis buvo numatytas įvesti iki 2002 m. sausio 1 d.⁴⁸

1996 m. rugpjūčio mėnesį Seimas vėl ėmėsi⁴⁹ LRT įstatymo, kurį priėmė 1996 spalio 8 d. Įstatymas turėjo įsigalioti nuo 1997 m. sausio 1 dienos,⁵⁰ bet jau po kelių mėnesių deputatai priėmė jo pataisas, kurios numatė LRT tarybos sudarymo tvarką.⁵¹ Vienas straipsnių buvo papildytas nuostata, kad informacinėse laidose ar komentaruose pateikta informacija turėjo išlaikyti

---

⁴⁵ Seimas priėjo prie radijo ir televizijos//Vakarinės naujienos.1996 m. birželio 10 d.; R. Artūras.Seimas: ginčai dėl rinkliavų, televizijos ir bankų//Lietuvos rytas.1996 m. birželio 7 d.

⁴⁶ Kaip išgyventi radijui ir televizijai//Vakarinės naujienos.1996 m. liepos 1 d.; Nacionalinis radijas ir televizija nežlugus//Respublika.1996 m. birželio 25 d.

⁴⁷ Visuomenės informavimo įstatymo projektas Nr.200(5) (priėmimo tęsinys).Keturiiasdešimt penktasis posėdis.1996 m. birželio 6 d. Stenogramos.1996.01.01.Nr.316. Iš www.lrs.lt [interaktyvus].Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. balandžio 9 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_1?p_id=240306; Visuomenės informavimo įstatymo projektas Nr.200(5) (priėmimo tęsinys). Penkiasdešimt pirmasis posėdis.1996 m. birželio 18 d.Stenogramos.1996.01.01.Nr.319.Iš www.lrs.lt [interaktyvus].Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. balandžio 9 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_1?p_id=240312

⁴⁸ Visuomenės informavimo įstatymo projekto priėmimas. Šešiasdešimt pirmasis posėdis.1996 m. liepos 2 d. Stenogramos.1996.01.01.Nr.325.Iš www.lrs.lt [interaktyvus].Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. balandžio 9 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_1?p_id=240322; A.Račas.Televizijos rinkoje susidūrė ekonomika ir politika//Lietuvos rytas.1996 m. liepos 3 d.

⁴⁹ Radijo ir televizijos įstatymo projekto pateikimas.Septintasis posėdis.1996 m. rugpjūčio 20 d.Stenogramos. 1996.01.01. Nr.334. Iš www.lrs.lt [interaktyvus].Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. balandžio 9 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_1?p_id=240827

⁵⁰ Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymas.1996 m. spalio 8 d. Nr. I-1571.Vilnius. Iš www.lrs.lt [interaktyvus] Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. kovo 17 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter2/dokpaieska.showdoc_1?p_id=31934; Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo projektas Nr.1185(7) (priėmimas). Keturiolikasis posėdis 1996 m. spalio 8 d.Stenogramos.1996.01.01.Nr.345.Iš www.lrs.lt [interaktyvus].Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. balandžio 9 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_1?p_id=240843; Nacionalinio radijo ir televizijos veiklą reglamentuos įstatymas//Vakarinės naujienos.1996.10.10.; J. Jurginiškis.Privilegijos valstybiniam RTV//Respublika.1996 m. spalio 9 d.; G.Ilgūnas. Nesenos istorijos puslapiai//Lietuvos televizijai – 40.Straipsnių rinkinys.[Redakcinė kolegija: A.Basevičius, S.Štikelis, A.Patašienė].Lietuvos informatikos, ryšių ir elektronikos bendrija.Vilnius, 1997. P.83.

⁵¹ Visuomenės informavimo įstatymas.1996 m. liepos 2 d. Nr. I-1418, Vilnius. Iš www.lrs.lt [interaktyvus] Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. kovo 17 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter2/dokpaieska.showdoc_1?p_id=29884

pusiausvyrą, atspindėti įvairias politines pažiūras, nuomonės ir faktai turėjo būti patikrinti ir išsamūs. Politikai šiuo įpareigojimu užsitikrino, kad net kai kuriai politinei jėgai perėjus į opoziciją, būtų garantuotas žodis valstybiniame radijuje ir televizijoje. Kartu buvo pakeista nuostata, pagal kurią rengiant laidas, turėjo būti atspindima ne tik nacionalinė, masinė ir elito kultūra, bet ir turėjo būti išlaikyta pusiausvyra, kad pirmenybė būtų teikiama nacionalinei kultūrai, taip pat informacinėms, pasaulio kultūros, publicistikos, analizės, pažintinėms, šviečiamosioms, meno laidoms. Pakoreguota ir Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos tarybos sudarymo tvarka. Tarybos sudarymo tvarką nustatė Visuomenės informavimo įstatymo 29 straipsnis.⁵² Jame buvo numatyta, kad radijo ir televizijos aukščiausiasis valdymo organas yra Taryba – sudaroma 3 metams iš 13 narių, iš kurių 3 skiria Prezidentas, 4 Seimas, o likusieji 6 nariai būtų kelių skiriami iš įvairių visuomeninių ar valstybinių organizacijų, privalėjo būti nepartiniai. Po 3 metų, šešių parinktų organizacijų atstovai būtų keliu turėjo būti pakeičiami 3 organizacijų, kurių nebuvo taryboje pirmosios kadencijos metu, atstovais. Tarybai buvo pavesta tvirtinti radijo ir televizijos programų apimtį bei struktūrą, konkurso būdu skirti ir atleisti generalinį direktorių, patvirtinti jo pavaduotojus. Įstatymas numatė, kad Taryboje negalėjo dirbti Seimo, Vyriausybės, Radijo ir televizijos komisijos nariai, taip pat asmenys, sutartiniais ryšiais susiję su radijo ar televizijos stotimis, jų bendrasavininkiai, taip pat dirbantys Lietuvos nacionaliniame radijuje ir televizijoje. Nors pirminis įstatymas numatė, kad Seimo skiriamų 4 tarybos narių kandidatūras turėjo siūlyti Seimo frakcijos, po kelių mėnesių tai supaprastinta į tai, kad tarybos sudarymą turi organizuoti Seimo Švietimo, mokslo ir kultūros komitetas. Pagrindinis įstatymas numatė, kad generalinis direktorius viešo konkurso tvarka renkamas 5 metams, jį turėjo tvirtinti taryba, tačiau įstatymo pataisomis jo kadencija buvo sutrumpinta iki 3 metų, paliktas reikalavimas, kad jo kandidatūrai privalo pritarti pusė tarybos narių, jei tiek balsų nebūtų surenkama, turėjo būti rengiamas naujas konkursas.⁵³ Dieną prieš, visuomenėje žinomi, ilgamečiai LRT režisieriai ir žurnalistai paskelbė atvirą kreipimąsi, pabrėždami LRT svarbą visuomenėje ir ragindami politikus neskubėti apsispręsti dėl visuomeninės LRT Tarybos ir surinko 85 parašus po kreipimusi.⁵⁴ Nepaisant to, Seimas

---

⁵² Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo 4, 8, 10 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymas 1996 m. gruodžio 5 d. nr. VIII-23, Vilnius. Iš www.lrs.lt [interaktyvus] Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. kovo 17 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter2/dokpaieska.showdoc_1?p_id=33691; Nutarimo „Dėl Lietuvos radijo ir televizijos tarybos narių skyrimo“ projektas Nr.2672 (pateikimas, svarstymas). Dvidešimtas (neeilinis) posėdis. 1996 m. lapkričio 5 d. Stenogramos. 1996.01.01.Nr.349. Iš www.lrs.lt [interaktyvus]. Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. balandžio 9 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_1?p_id=240851

⁵³ Visuomenės informavimo įstatymas 1996 m. liepos 2 d. Nr. I-1418, Vilnius. Iš www.lrs.lt [interaktyvus] Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. kovo 17 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter2/dokpaieska.showdoc_1?p_id=29884

⁵⁴ Televizijos darbuotojai kreipėsi į seimą/Vakarinės naujienos. 1996 m. lapkričio 7 d.

trejiems metams paskyrė 13 Tarybos narių.⁵⁵ Balsavime nedalyvavo konservatoriai ir krikščionys demokratai, todėl tarybos narių kandidatūros patvirtintos tuomet daugumoje buvusios LDDP frakcijos balsais. Prognozuota, kad taryba neišbus ilgai, mat artėjo nauji Seimo rinkimai.⁵⁶

Pagal Visuomenės informavimo įstatymą, Seimas paskyrė 4 Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos tarybos narius, išvakarėse dekretu savo juos paskyrė ir Prezidentas.⁵⁷ 1996 m. lapkričio 4 d. jis paskyrė 4 NRTV tarybos narius: Vilniaus universiteto Komunikacijų fakulteto dekaną, Prezidento patarėją Renaldą Gudauską, Lietuvos archyvų departamento direktorių Gediminą Ilgūną ir aktorių Laimoną Noreiką. Seimas 1996 m. lapkričio 5 d. nutarimu⁵⁸ paskyrė šiuos NRTV tarybos narius: Petrą Kimbrį, Danguolę Mikulėnienę, Petrą Pečeliūną ir Domijoną Šniuką. Seimas priėmė nutarimą dėl Tarybos narių paskyrimo, o kūrybinės sąjungos paskyrė dar 6 narius. Seime skiriant LRT tarybos narius virė karštos diskusijos, ypač buvo priekaištaujama, kad atstovai deleguojami pagal politines pažiūras, nesirūpinant jų galimybėmis kokybiškai valdyti televiziją, o dieną prieš įvykusiame paskutiniame RTV valdybos posėdyje jos pirmininkas tvirtino, kad Seimo aistros įrodo politikų norą valdyti radiją ir televiziją.⁵⁹

Labiausiai per 6 veiklos metus G.Ilgūnui įsiminė 1993 m., kai esą visos politinės partijos stengėsi išlaikyti kuo didesnę įtaką LRT, reikalavo sau eterio. Nuo 1990 m. veikusi 17 asmenų RTV taryba, 1992 m. kiek pakeista, iš viso surengė 46 posėdžius.⁶⁰ Naujai išrinktoje taryboje, nemažai liko senosios tarybos narių, tarp jų ir G.Ilgūnas, perrinktas pirmininku. Šis, po pirmojo posėdžio, tarp pirmųjų darbų minėjo būtiną „skausmingą reorganizaciją“, ⁶¹ kartu pripažino, kad ankstesnis generalinis direktorius jos nesiėmė motyvuodamas LRT statutu, kuris tam nesuteikė galių, o laikinasis generalinis direktorius esą tuo nesirūpino. Pirmajame tarybos posėdyje

---

⁵⁵ L.Pečeliūnienė.LDDP susikūrė Nacionalinio radijo ir televizijos tarybą//Lietuvos aidas.1996 m. lapkričio 6 d.

⁵⁶ M.Giedraitytė.Sudaryta nauja Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos taryba//Vakarinės naujienos.1996 m. lapkričio 7 d.

⁵⁷ Dekretas dėl Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos tarybos narių skyrimo.1996 m. lapkričio 4 d. Nr.1086, Vilnius. Iš www.lrs.lt [interaktyvus] Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. kovo 17 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter2/dokpaieska.showdoc_1?p_id=32327

⁵⁸ Nutarimas dėl Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos tarybos narių paskyrimo.1996 m.lapkričio 5 d.Nr. I-1610, Vilnius. Iš www.lrs.lt [interaktyvus] Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. kovo 17 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter2/dokpaieska.showdoc_1?p_id=32338

⁵⁹ D.Gudavičiūtė.Seime vakar virė aistros dėl įtakos nacionaliniam radijui ir televizijai//Lietuvos rytas.1996 m.lapkričio 6 d.

⁶⁰ L.Stražnickas.Radijo ir televizijos valdyba baigė savo veiklą//Vakarinės naujienos.1996 m. lapkričio 6 d.; T.Janušauskaitė.RTV valdyba išsiskirstė tylomis ir be šampano//Lietuvos rytas.1996 m. lapkričio 9 d.

⁶¹ L.Pečeliūnienė.Politinių vėjų tebeblaškoma taryba kurs nacionalinį radiją ir televiziją//Lietuvos aidas.1996 m. lapkričio 9 d.

svarstytos ir generalinio direktoriaus konkurso sąlygos. Kitas RTV tarybos posėdis buvo numatytas 1996 m. lapkričio 15 d.⁶²

Naujos kadencijos Seimas 1996 m. gruodžio 5 d. priėmė Visuomenės informavimo įstatymo pakeitimo įstatymą, kuriuo pakeitė tarybos sudarymo tvarką ir nustatė, kad taryba sudaroma 3 metams iš 15 asmenų. Parlamentarai paliko nuostatą, kad tarybą sudaro įvairių meno kūrėjų bei visuomenės organizacijų atstovai, bet paliko šį sudarymą kontroliuoti sau - Seimo Švietimo, mokslo ir kultūros komitetui.⁶³ Paskelbus 1996 m. lapkričio 5 d. įstatymo nuostatą netekus galios, minėtam komitetui pavesta, pagal 1996 m. gruodžio 5 d. naują Visuomenės informavimo įstatymo straipsnio redakciją, iki 1996 m. gruodžio 31 d. suformuoti naują tarybą. Prezidentas Seimo 1996 m. gruodžio 5 d. priimto Visuomenės informavimo įstatymo 29 straipsnio pakeitimo įstatymo nepasirašė ir 1996 m. gruodžio 10 d. dekretu su pataisomis grąžino Seimui jas pakartotinai svarstyti.⁶⁴ Prezidentas siūlė, kad dalį tarybos narių rinktųsi pats RTV kolektyvas, o kitus visuomeninės organizacijos, bet Seimas po antro balsavimo atmetė Prezidento siūlymus ir pritarė, kad tarybą rinktų 15 visuomeninių organizacijų atstovai.⁶⁵ Naujai išrinktas Seimas 1996 m. gruodžio 12 d., po dviejų balsavimų, priėmė Visuomenės informavimo įstatymo 29 straipsnio pataisą, kuria buvo nustatyti nauji tarybos formavimo principai.⁶⁶ Pataisose taip pat buvo numatyta, kad Tarybos narys iš pareigų gali būti atšauktas, jei atsisako dalyvauti tarybos darbe, be pateisinamos priežasties daugiau kaip tris mėnesius nedalyvauja jos darbe, padaro nusikaltimą ir teismo nuteisiamas, jei netenka Lietuvos pilietybės ir papildyta punktu, kuris skelbia, kad iš tarybos

---

⁶² Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos taryba išsirinko vadovą/Vakarinės naujienos.1996 m. lapkričio 14 d.

⁶³ Nutarimas dėl Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos tarybos narių paskyrimo“ pripažinimo netekusiu galios ir Lietuvos Nacionalinio radijo ir televizijos tarybos sudarymo.1996 m. gruodžio 5 d. Nr.VIII-24, Vilnius. Iš www.lrs.lt [interaktyvus] Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. kovo 17 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter2/dokpaieska.showdoc_1?p_id=33596

⁶⁴ Prezidentas siūlo naują Nacionalinio radijo ir televizijos tarybos sudarymo tvarką/Lietuvos aidas.1996 m. gruodžio 11 d.

⁶⁵ Nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo 4 ir 8 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo projektas.Nr.P59(3), Visuomenės informavimo įstatymo 29 straipsnio pakeitimo ir papildymo įstatymo projektas Nr.P57(3). 8-sis posėdis 1996 m. gruodžio 5 d.Stenogramos.1996.01.01.Nr.6.Iš www.lrs.lt [interaktyvus].Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. balandžio 9 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_1?p_id=234542; J.Skėrytė, I.Stravinskaitė.Mūšis dėl eterio stiprėja//Respublika.1996 m. gruodžio 13 d.

⁶⁶ Visuomenės informavimo įstatymo 29 str. pakeitimo įstatymo projektas.Nr.P-57Gr. 13-asis posėdis.1996 m. gruodžio 12 d.Stenogramos.1996.01.01.Nr.8.Iš www.lrs.lt [interaktyvus].Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. balandžio 9 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_1?p_id=234565 ; Aukcionas įvyko?//Kalba Vilnius.1996.06.14.

narys turi pasitraukti, kai pakinta jo paskyrimo įstatyminis pagrindas.⁶⁷ Balsavimo metu iš Seimo salės pasišalino LDDP. Tuo metu konservatoriai vos atėję į vadžių pareiškė esantys nepatenkinti, kad RTV taryboje yra valdžios skirtų atstovų.⁶⁸ Prezidentas buvo priverstas pasirašyti įstatymo pataisą 1996 m. gruodžio 14 d. ir prieš mėnesį išrinkta RTV Taryba neteko įgaliojimų, bet išvakarėse spėjo išrinkti RTV generalinį direktorių Vytautą Kvietkauską, kuris nebuvo priimtinas naujai Seimo daugumai.⁶⁹ Direktorius išrinktas pagal seną tvarką, nors Seimas jau buvo nustatęs naująją tarybos sudarymo mechanizmą. Taryba žinojo, kad jos įgaliojimai buvo sustabdyti, bet oficialiai pataisos turėjo įsigaliooti tik kitą dieną. Pasinaudodama tuo, taryba iš šešių kandidatų išrinkto ir LRT generaliniu patvirtino direktoriumi V.Kvietkauską.⁷⁰ Tarybos pirmininkas pripažino sulaukęs Prezidento skambučio 1996 m. gruodžio 13 d., kuris informavo pasirašęs pataisas.⁷¹ Paskyrus 15 visuomeninių organizacijų atstovų į Nacionalinio radijo ir televizijos tarybą - Architektų sąjungos Algimantą Mačiulį, dailininkų sąjungos Mariją Gurevičienę, kalbos draugijos Joną Klimavičių, Katalikų mokslo akademijos Vacį Milių, Kinematografininkų sąjungos Gytį Lukšą, Kompozitorių sąjungos Rimantą Gučą, Periodinės spaudos leidėjų asociacijos Valdą Vasiliauską, Pramonės, prekybos ir amatų rūmų Mindaugą Černiauską, Rašytojų sąjungos Vandą Juknaite, Piliečių chartijos Eugenijų Ignatavičių, Šeimos centro Elvyrą Kučinskaitę, Teatro sąjungos Algimantą Matulionį, Teisinių draugijos Kęstutį Stungį, Žurnalistų draugijos Liudviką Pociūnienę ir Žurnalistų sąjungos Aureliją Liauškiene - juos dar turėjo patvirtinti Seimo Švietimo, mokslo ir kultūros komitetas. Komiteto nariai pageidavo, kad būsimas LRT Tarybos pirmininkas pristatytų savo programą, tačiau tam prieštaravo kai kurie tarybos nariai, teigdami kad taryba dirba kolegialiai, o ne vykdo pirmininko programą. 1996 m. gruodžio 30 d. Seimo Švietimo, mokslo ir kultūros komitetas formaliai patvirtino naująją LRT tarybą, tačiau kartu išreiškė norą, kad tarybos pirmininkas būtų renkamas per bendrą naujosios tarybos ir Seimo komiteto susirinkimą. Tarybos

---

⁶⁷ Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo 8 straipsnio pakeitimo ir papildymo įstatymas. 1996 m. gruodžio 12 d. Nr. VIII-38, Vilnius. Iš www.lrs.lt [interaktyvus]. Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. kovo 17 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter2/dokpaieska.showdoc_l?p_id=33696

⁶⁸ Konservatoriams nepatinka Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymas//Vakarinės naujienos. 1996 m. gruodžio 5 d.; D.Babickas. Ketinama keisti RTV įstatymą//Lietuvos aidas. 1996 m. gruodžio 4 d.

⁶⁹ T.Ignatavičius. Naujoji RTV taryba pradeda dirbti//Respublika. 1996.12.28.; Pakeista RTV tarybos sudarymo tvarka//Diena. 1996.12.06.; Seimas pakeitė nacionalinio radijo ir televizijos sudarymo tvarką//Vakarinės naujienos. 1996.12.09.; L.Pečeliūnienė. „Plačiausios demokratijos“ mūšis dėl televizijos//Lietuvos aidas. 1996.12.12.

⁷⁰ G.Ilgūnas. Nesenos istorijos puslapiai//Lietuvos televizijai – 40. Straipsnių rinkinys. [Redakcinė kolegija: A.Basevičius, S.Štikelis, A.Patašienė]. Lietuvos informatikos, ryšių ir elektronikos bendrija. Vilnius, 1997. P.84.

⁷¹ T.Ignatavičius. L.Čėsniene. Mūšis dėl eterio, virtęs paskutine vakariene//Respublika. 1996 m. gruodžio 16 d.; T.Šimonienė. Vargas dėl NRTV generalinio direktoriaus//Lietuvos aidas. 1996 m. gruodžio 17 d.

nariai pareiškė nepasiduosią komiteto narių spaudimui ir patys išrinksią tarybos vadovą.⁷² Priekaištauta ir dėl generalinio direktoriaus skyrimo procedūrų. Esą buvo sutarta, kad susipažinti su pretendentų programomis bus suteikta savaitė, tačiau su kandidatais susipažinus 1996 m. gruodžio 12 d., jau kitą dieną vadovu buvo patvirtintas V.Kvietkauskas. Netrukus Seimo komitete vėl grįžo prie tarybos pirmininko klausimo ir sutarė jį rinkti 1997 m. sausio 7 d.⁷³

Tuo metu kai kurie Seimo LDDP, socialdemokratų, centro sąjungos ir mažesnių frakcijų atstovai suabejojo 1996 m. gruodžio 5 d. nutarimu ir kreipėsi į Konstitucinį teismą, dėl nutarimo atitikimo Konstitucijai. Jie argumentavo, kad 1996 m. gruodžio 12 d. priimti įstatymai - Prezidento pasirašyti ir „Valstybės žiniuose“ oficialiai paskelbti tik 1996 m. gruodžio 14 d. - įsigaliojo vėliau nei ginčijamas Seimo nutarimas.⁷⁴

Konstitucinis teismas išnagrinėjęs parlamentarų skundą, 1997 m. gegužės 29 d. patvirtino Seimo narių nuogaštavimus, kad toks Seimo sprendimas prieštarauja Konstitucijai,⁷⁵ nes Seimo priimti įstatymai turėjo įsigalioti tik po to, kai juos pasirašė ir oficialiai paskelbė Prezidentas, jeigu pačiais įstatymais nenustatoma vėlesnė įsigaliojimo diena. Tuo metu jau buvo neabejota, kad V.Kvietkauskas sugrįš į generalinio direktoriaus kėdę,⁷⁶ bet taryba trauktis neketino.⁷⁷

1997 m. rugsėjo 25 d. pakeitus Visuomenės informavimo⁷⁸ ir Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymus⁷⁹ vėl iš esmės pakeista tarybos sudarymo tvarka. Opozicija šias

---

⁷² T.Ignatavičius.RTV taryba priešinas politikų spaudimui//Respublika.1996 m. gruodžio 31 d.;

L.Pečeliūnienė.Aprimus aistroms pradėjo dirbti naujoji NRTV taryba//Lietuvos aidas.1996 m. gruodžio 31 d.

⁷³ J.Skėrytė.Televizija vadovo dar palauks//Respublika.1996 m. gruodžio 12 d.

⁷⁴ A.Lėka.NRTV arbitro paieškos//Kauno diena.1997 m. sausio 23 d.; Seimo narių abejonės dėl nacionalinio radijo ir televizijos tarybos//Vakarinės naujienos.1997 m. sausio 27 d.

⁷⁵ Konstitucinio Teismo nutarimas dėl Lietuvos respublikos Seimo 1996 m. gruodžio 5 d. nutarimo „Dėl Seimo nutarimo“ dėl Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos tarybos narių paskyrimo” pripažinimo netekusiu galios ir Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos tarybos sudarymo” atitikimo Konstitucijai.Vilnius, 1997 m. gegužės 29 d. Iš www.lrs.lt [interaktyvus] Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. kovo 17 d.]:

http://www3.lrs.lt/pls/inter2/dokpaieska.showdoc_l?p_id=39535; I.Stravinskaitė.V.Kvietkausko pergalė Konstituciniame Teisme//Respublika.1997 m. gegužės 30 d.

⁷⁶ T.Ignatavičius.,„Nesvarbus“ Konstitucinio Teismo sprendimas//Respublika.1997 m. birželio 4 d.; Ž.Pečiulis.Lizde paliktas gegužiukas//Kalba Vilnius.1997 m. birželio 06-13 d.

⁷⁷ I.Stravinskaitė.RTV taryba nesiruošia pasitraukti//Respublika. 1997 m. gegužės 31 d.

⁷⁸ Visuomenės informavimo įstatymo 29 straipsnio pakeitimo įstatymas.1997 m. rugsėjo 25 d. Nr.VIII-427,Vilnius.Iš www.lrs.lt [interaktyvus] Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. kovo 17 d.]:

http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=44066; A.Urbonaitė.valdančioji partija bandys teisėtai valdyti NRTV//Lietuvos rytas.1997 m. rugsėjo 23 d.

⁷⁹ Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo 8, 9 ir 10 straipsnių pakeitimo bei papildymo įstatymas 1997 m. rugsėjo 25 d. Nr.VIII-428, Vilnius. Iš www.lrs.lt [interaktyvus] Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. kovo 17 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter2/dokpaieska.showdoc_l?p_id=44067

pataisas vadino skirtas vienam asmeniui.⁸⁰ 1997 m. rugsėjo 25 d. priimtose pataisose buvo numatyta, kad NRTV taryba galinti atsistatydinti, nepasibaigus jos narių įgaliojimų laikui, bet jai atsistatydinus, pareigų netektų ir šios įstaigos generalinis direktorius.⁸¹ Taip pat buvo nustatyta, kad taryba sudaroma 3 metams iš 15 narių, kuriuos deleguoja įvairios meno ir visuomeninės organizacijos. Tarybos sudarymą turėjo organizuoti Seimo Švietimo, mokslo ir kultūros komitetas. Taryba turėjo teisę atsistatydinti nepasibaigus kadencijai. Jeigu taryba būtų atsistatydinusi, nutrūktų tarybos ir visų tarybos narių įgaliojimai. Kiek pakoreguotos generalinio direktoriaus funkcijos. Taryba ne tik turėjo patvirtinti direktoriaus pavaduotojus, bet generalinio direktoriaus teikimu juos skirti bei atleisti. Pakeitimuose taip pat buvo numatyta kas turi užimti laisvą LRT tarybos nario vietą. Buvo numatyta, kad atsilaisvinus tarybos nario vietai, dėl naujo skyrimo, į delegavusią tą narį instituciją, turėjo kreiptis Lietuvos radijo ir televizijos tarybos pirmininkas. Buvo numatyta, kad taryba turi teisę atsistatydinti nepasibaigus kadencijai, bet tada turėjo nutrūkti visų tarybos narių įgaliojimai. Tarybai atsistatydinus, Seimo Švietimo, mokslo ir kultūros komitetas ne vėliau kaip per 10 dienų turėjo kreiptis į institucijas, delegavusias tarybos narius, prašydamas paskirti kitus. Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos tarybos pirmininkas turėjo būti renkamas vieneriems metams tarybos narių absoliučia balsų dauguma. Jis galėjo būti renkamas šioms pareigoms dvi kadencijas iš eilės. Įstatymas numatė, kad tarybos atsistatydinimas priimamas, jei už jį balsuoja daugiau kaip pusė visų tarybos narių. Taryba turėjo pavesti kam nors laikinai eiti generalinio direktoriaus pareigas, kol paskirtoji nauja išrinktą naują LRT vadovą. Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos taryba ne tik turėjo nustatyti transliacijos mastą, kanalų skaičių ir jų naudojimą programoms transliuoti, bet ir formuoti programų kultūrinę ir politinę strategiją, kasmet tvirtinti programų sudėtį, tvirtinti radijo ir televizijos įstatus, numatyti pajamų, gaunamų už radijo ir televizijos laidų pardavimą bei leidybą, naudojimą, tvirtinti radijo ir televizijos kūrybinių darbuotojų pareigybes.⁸² Kartu tarybai buvo pavesta, ne rečiau kaip kartą per metus, išklausti generalinio direktoriaus ataskaitą apie įstaigos veiklą bei nustatyti konkurso, pagal kurį renkamas generalinis direktorius, tvarką. Taryba ne tik turėjo išrinkti generalinį direktorių, bet ir nustatyti jam atlyginimą, pavaduotojų skaičių. Pagal įstatymą, generalinis direktorius galėjo būti atleistas už

---

⁸⁰ K.Gečas. Pataisos dėl NRTV priimtos be opozicijos pataisų/Lietuvos rytas.1997 m.rugsėjo 26 d.; J.Skėrytė.Valdžia atsiima televiziją//Respublika.1997 m. rugsėjo 26 d.

⁸¹ Dėl Lietuvos Respublikos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo 8 ir 9 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo. Nr.P-753(3). Dvyliktasis (112) posėdis.1997 m. rugsėjo 25 d. Stenogramos, 1997.10.06.Nr.60.Iš www.lrs.lt [interaktyvus].Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. balandžio 9 d.]:

http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=47142

⁸² Visuomenės informavimo įstatymo 29 straipsnio pakeitimo įstatymas.1997 m. rugsėjo 25 d. Nr.VIII-427,Vilnius.Iš www.lrs.lt [interaktyvus] Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. kovo 17 d.]:

http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=44066

netinkamą pareigų atlikimą, bet vėliau pataisomis numatyta, kad taryba tai gali padaryti, jei pareiškia nepasitikėjimą juo. Įstatymas buvo papildytas nuostata, kad jei direktorius nesutiko su Tarybos nutarimu, pastaroji, jam prašant, per 10 dienų turėjo persvarstyti savo nutarimą. Bet, jei per balsavimą daugiau nei pusė tarybos narių vėl balsuotų neigiamai, generalinis direktorius privalėjo vykdyti nutarimą ir trauktis iš posto.⁸³ Tačiau pataisas atsisakė pasirašyti Prezidentas, kuris teigė, kad tai yra konservatorių partijos politiniai sprendimai, darantys žalą teisinės valstybės kūrimui ir demokratijos įtvirtinimui.⁸⁴ Už Prezidentą pasirašė Seimo pirmininkas.⁸⁵ Tada opozicija ėmėsi kitų teisinių priemonių ir surinko 31 parlamentaro parašą bei kreipėsi į Konstitucinę teisumą, kad šis pasakytų ar 1996 m. gruodžio 12 d. Visuomenės informavimo įstatymo 29 straipsnio pakeitimas neprieštarauja konstitucijai, nes šios pataisos numatė, kada nutrūksta ir Seimo, ir Prezidento skirtų LRT tarybos narių įgaliojimai. Seimo nariai suabejojo, ar Seimas galėjęs apriboti Prezidento įgaliojimus.⁸⁶

1998 m. atgimė diskusijos dėl abonentinio mokesčio už LRT, kuris turėjo būti įvestas dar 1997 m. sausio 1 d., tačiau LRT tarybos pirmininkas reiškė abejonių, ar toks mokestis būtų populiarus. Darytos prielaidos, kad tokio mokesčio įvedimas specialiai vilkinamas. Darbo grupė rengusi įstatymo dėl abonentinio mokesčio projektą, jo neparengė.⁸⁷

1999 m. gruodžio 14 d. Seimas svarstė įstatymo projektą, kuriame buvo numatyta, kad LRT tarybos sudėtį bei nuostatus tvirtintų Seimas. Iki pakeitimų pakakdavo, kad tarybos narius deleguotų įvairios organizacijos, be derinimo su Seimu. Pakoreguotas ir organizacijų sąrašas, kurios gali deleguoti savo atstovus į tarybą.⁸⁸ Seimas šiam Visuomenės informavimo įstatymo 29 straipsnio projektui pritarė 1999 m. gruodžio 23 d. ir pakeitė radijo bei televizijos finansavimo modelį. Tuo metu įstaigą slėgė milijoninės skolos, todėl parlamentarai ieškojo išeičių kaip pagelbėti skolose skęstančiai įstaigai. Jie sumanė naują finansavimo formą – abonentinį mokestį, bet paliko ir

---

⁸³ Ten pat.

⁸⁴ A.Urbonaitė.valdančioji partija bandys teisėtai valdyti NRTV//Lietuvos rytas.1997 m. rugsėjo 23 d.; J.Skėrytė.Valdžia atsiima televiziją//Respublika.1997 m. rugsėjo 26 d.

⁸⁵ V.Landsbergis pasirašė už prezidentą//Lietuvos rytas.1997 m. spalio 7 d.; Pataisas dėl NRTV pasirašė Seimo pirmininkas//Lietuvos aidas.1997 m. spalio 7 d.

⁸⁶ K.Gečas. Pataisos Seime dėl NRTV – ypatingos skubos tvarka//Lietuvos rytas.1997 m. rugsėjo 24 d.; Konservatoriai nenori vadovauti Nacionaliniam RTV//Lietuvos aidas.1997 m. rugsėjo 27 d..

⁸⁷ J.Mackevičienė.Abonentinio mokesčio įvedimas: kas už, kas prieš//TV Bokštas.1998 m. gegužės 2-8 d.; A.Janušauskas.NRTV: kur dingsta mūsų pinigai?//Lietuvos rytas.TV Antena.1998 m. gegužės 2 d.

⁸⁸ Visuomenės informavimo įstatymo 29 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr.P-2035 (priėmimas) Penkiasdešimt septintasis (420) posėdis.1999 m. gruodžio 23 d.Stenogramos.2000.01.07.Nr. 224.Iš www.lrs.lt [interaktyvus].Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. balandžio 10 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=93031; Politikai užsimojo tvirčiau valdyti nacionalinę televiziją//Lietuvos rytas.1999 m. gruodžio 17 d.

valstybės biudžeto asignavimus, pajamas gautas už radijo ir televizijos laidų pardavimą, reklamą, leidybą, kitas komercines pajamas. Tačiau kartu politikai numatė, kad didėjant LRT įplaukoms iš abonentinio mokesčio, atitinkamai turėjo būti mažinamas LRT finansavimas iš valstybės biudžeto. Parlamentarai išsipareigojo vėliau parengti abonentinio mokesčio įstatymą. Pakeistas LRT tarybos sudarymo modelis ir jos veiklos trukmė. Pagal pataisas, taryba buvo 6 metams iš 16 asmenų, kas 3 metus pusė narių pakeičiant. Prailginta tarybos pirmininko kadencija, nuo vienerių iki trejų metų.⁸⁹ Tačiau 2000 m. sausio 5 d. Prezidentas dekretu Seimo įstatymą atmetė ir gražino pakartotinai svarstyti.⁹⁰ Prezidentas siūlė, kad LRT taryba būtų sudaroma 4 metams iš 15 asmenų: 5 iš visuomeninių organizacijų, mokslo ir kultūros institucijų, 5 deleguotų prezidentas, 10 tarybos narių deleguotų Seimas proporcingai nuo Seimo daugumos ir mažumos. LRT tarybos sudėtį tvirtintų Seimas. Kartu prezidentas pasiūlė, kad už siūstuvų nuomą lėšos būtų iš kart pervedamos Radijo ir televizijos centrui, o ne LRT.⁹¹ Tačiau parlamentarai atmetė prezidento gražintą įstatymą ir pasiūlymus, todėl pagal Seimo statutą liko galioti dar iki Seimo priimto įstatymo galiojusi Visuomenės informavimo įstatymo 29 straipsnio redakcija. Seimas priimtu protokoliniu sprendimu, Seimo Švietimo, mokslo ir kultūros komitetui pavedė sudaryti darbo grupę, kuri parengtų naują įstatymo projektą.⁹² Seimo valdyba savo sprendimu 2000 m. kovo 1 d. sudarė naują darbo grupę Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo pakeitimo įstatymo ir Lietuvos radijo ir televizijos abonentinio mokesčio įstatymo projektams parengti.⁹³ Darbo grupė įstatymo pakeitimo

---

⁸⁹ Visuomenės informavimo įstatymo 29 straipsnio pakeitimo įstatymas 1999 m. gruodžio 23 d. Nr.VIII-1513, Vilnius. Iš www.lrs.lt [interaktyvus] Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. kovo 17 d.]:

http://www3.lrs.lt/pls/inter2/dokpaieska.showdoc_l?p_id=93699

⁹⁰ LR Prezidento dekretas dėl Lietuvos respublikos seimo priimto Lietuvos respublikos visuomenės informavimo įstatymo 29 straipsnio pakeitimo įstatymo gražinimo Lietuvos respublikos seimui pakartotinai svarstyti. 2000 m. sausio 5 d. Nr.743, Vilnius. Iš www.lrs.lt [interaktyvus] Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. kovo 17 d.]:

http://www3.lrs.lt/pls/inter2/dokpaieska.showdoc_l?p_id=93700

⁹¹ Prezidento veto stabdo Seimo daugumą//Lietuvos rytas. 2000 m. sausio 6 d.; Prezidentas Valdas Adamkus vetavo Visuomenės informavimo įstatymą//Lietuvos aidas. 2000 m. sausio 6 d.

⁹² 2000 m. sausio 12 d. (trečiadienis). Rytinis plenarinis posėdis. Nepriimtas įstatymas//Seimo kronika. 2000.01.17.N.2(141).P.81-82.; Seimas atmetė Prezidento pataisas dėl LRT//Kauno diena. 2000 m. sausio 13 d.; Seimo nariai neskuba taisyti padėties LRT//Lietuvos aidas. 2000 m. sausio 13 d.

⁹³ Visuomenės informavimo įstatymo 29 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr.P-2338 (pateikimas). Trečiasis (430) posėdis. 2000 m. vasario 10 d. Stenogramos. 2000.02.21.Nr.230. Iš www.lrs.lt [interaktyvus]. Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. balandžio 10 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=95326; LR Seimo valdybos sprendimas dėl darbo grupės Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo pakeitimo įstatymo ir Lietuvos radijo ir televizijos abonentinio mokesčio įstatymo projektams rengti sudarymo. 2000 m. kovo 1 d. Nr.1943, Vilnius. Iš www.lrs.lt [interaktyvus] Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. kovo 17 d.]:

http://www3.lrs.lt/pls/inter2/dokpaieska.showdoc_l?p_id=96369

įstatymo projektą turėjo parengti iki gegužės 1 d., o abonentinio mokesčio įstatymo projektą - iki 2000 m. spalio 1 d.

2000 m. Seime vėl buvo grįžta prie Visuomenės informavimo įstatymo 29 straipsnio LRT tarybos formavimo. Pristatant Prezidento siūlymus, komiteto atstovas, rengęs pataisas, pranešė, kad pritarė šalies vadovo siūlymui, kad du LRT nariai būtų skiriami Seimo daugumos, o du – Seimo mažumos, už radijo ir televizijos siūstuvų eksploatavimą lėšos būtų skiriamos tiesiogiai iš valstybės biudžeto ir kad LRT tarybos sudėtį tvirtina Seimas.⁹⁴ 2000 m. kovo 28 d. Seimas priėmė Visuomenės informavimo įstatymo pataisas, kurioms skubos tvarka pritaręs buvo dar 2000 m. vasario mėnesio viduryje. Pagal prezidento projektą, LRT taryba turėjo būti sudaroma 6 metams iš 12 narių: po 4 skiria Prezidentas ir Seimas (2 siūlo opozicija), 4 deleguoja mokslo taryba, meno kūrėjų asociacija, vyskupų konferencija ir švietimo taryba.⁹⁵ Įstatyme patvirtinta, kad vienu iš LRT finansavimo šaltinių numatoma valstybės rinkliava, kuri bus įvedama atskiru įstatymu.⁹⁶ 2000 m. gegužės 18 d. Seimo nutarimu, pagal galiojusį Visuomenės informavimo įstatymo 29 str., 4 metams paskyrė LRT tarybos narius - Operos ir baletu teatro solistą Vladą Bagdoną, rašytoją Petrą Dirgėlą, savaitraščio „Atgimimas“ vyriausiąjį redaktorių Eduardą Eigirdą, Vytauto Didžiojo universiteto žurnalistikos katedros dėstytoją Vidmantą Valiušaitį. Šešeriems metams Seimo patvirtinama prezidento dekretu⁹⁷ paskirta kita LRT tarybos dalis - Vilniaus universiteto Filologijos fakulteto lietuvių literatūros katedros docentas Marcelijus Martinaitis, dienraščio „Lietuvos rytas“ vyriausiojo redaktoriaus pirmasis pavaduotojas Rimvydas Valatka, Tautinių mažumų ir išeivijos departamento direktoriaus pavaduotojas Stanislavas Vidtmannas ir Atviros Lietuvos fondo direktorė Diana Vilytė. Dvejiems metams buvo paskirti: „Naujasis židinys - Aidai“ vyriausiojo redaktoriaus pavaduotojas Vytautas Ališauskas, Lietuvos kinematografinių sąjungos pirmininkas Gytis Lukšas, mokslų daktaras, Botanikos instituto direktorius Romas Pakalnis, Matematikos ir informatikos instituto

---

⁹⁴ Visuomenės informavimo įstatymo 29 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr.P-2338(svarstymas). Septintasis (442) posėdis.2000 m. kovo 21 d. Stenogramos.2000.03.28.Nr.237.Iš www.lrs.lt [interaktyvus].Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. balandžio 14 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_1?p_id=97444

⁹⁵ Seime- skubi pataisa dėl LRT//Lietuvos rytas.2000 m. vasario 17 d.; Nauji LRT tarybos formavimo principai//Kauno diena.2000 m. vasario 11 d.Seimas reglamentavo Lietuvos radijo ir televizijos ginčytinus veiklos aspektus//Lietuvos aidas.2000 m. kovo 29 d.; Atvertas kelias LRT abonentiniam mokesčiui//Respublika.2000 m. kovo 30 d.

⁹⁶ Seimas reglamentavo Lietuvos radijo ir televizijos ginčytinus veiklos aspektus//Lietuvos aidas.2000 m. kovo 29 d.; Atvertas kelias LRT abonentiniam mokesčiui//Respublika.2000 m. kovo 30 d.

⁹⁷ LR Prezidento dekretas dėl Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos tarybos narių.2000m. gegužės 9 d.Nr.866., Vilnius. Iš www.lrs.lt [interaktyvus] Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. kovo 17 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter2/dokpaieska.showdoc_1?p_id=100639

sektorius vadovas, Vytauto Didžiojo universiteto profesorius Adolfas Laimutis Telksnys.⁹⁸ Tad, gegužės viduryje buvo baigta formuoti nauja LRT taryba, nors senosios įgaliojimai buvo pasibaigę dar gruodį.⁹⁹

2000 m birželio 29 d. paskelbtas naujos redakcijos Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymas.¹⁰⁰ Įstaiga įgauna, vėliau pritapusį, sutrumpintą pavadinimą – LRT. Įstatyme nebeliko punkto, kad LRT perduodama informacija turi teisę naudotis visi Lietuvos gyventojai, bet LRT pavedama užtikrinti temų įvairovę įvairiems visuomenės sluoksniams, tautybių ir šeimų žmonėms. Kartu deleguojama, kad LRT nebūtų pateikiama vienašališka nuomonė, o ypač informacinėse laidose buvo reikalaujama išlaikyti subalansuotą, bet patikrintą ir išsamią nuomonių bei pažiūrų įvairovę. Įstatyme liko nuostata, kad LRT steigėjas yra Seimas, LRT paliekama leidybos teisė, užsiimti kita kultūrine veikla. LRT paliekama teisė turėti 4 radijo ir 2 televizijos kanalus, juos gaunant LRT turi pirmumo teisę. Tačiau keletas naujų punktų LRT pavedė ir naujų funkcijų. Vienas jų skelbė, kad LRT turi suteikti laiką Prezidentui, jei šis norėtų pasisakyti aktualiais šalies ar užsienio politikos klausimais, įrašomas reikalavimas, kad LRT, pagal galimybes, kuo greičiau turi suteikti laiką oficialiems Seimo ar Vyriausybės pranešimams, tačiau ar suteikti eterio laiką opozicijos atstovui, buvo palikta teisė spręsti pačiai LRT. Dar vienas naujas parėdymas - per Prezidento, Seimo ir Savivaldybių tarybų rinkimus, pagal įstatymus, LRT turėjo suteikti laiką kandidatų pasisakymams. Įstatymas taip pat nubrėžė gaires kaip, kokio pobūdžio ir trukmės privalo būti reklama LRT, bet jos transliavimo tvarką prižiūrėti paliko LRT tarybai. Naujoji įstatymo redakcija numatė, kad apkritai reklamos trukmė LRT programose neturi viršyti 15 procentų dienos transliavimo laiko.¹⁰¹

---

⁹⁸ LR Seimo nutarimas dėl Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos tarybos sudėties 2000 m. gegužės 18 d. Nr. VIII-1694, Vilnius. Iš www.lrs.lt [interaktyvus] Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. kovo 17 d.]:

http://www3.lrs.lt/pls/inter2/dokpaieska.showdoc_1?p_id=101535

⁹⁹ Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos tarybos sudėties patvirtinimo“ projektas Nr. P-2547 (pateikimas ir svarstymas). Trisdešimt aštuntasis (473) posėdis. 2000 m. gegužės 18 d. Stenogramos. 2000.05.30. Nr. 253. Iš www.lrs.lt [interaktyvus]. Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. balandžio 14 d.]:

http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_1?p_id=101151; Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos tarybos sudėties patvirtinimo“ projektas Nr. P-2547(3) (svarstymas ir priėmimas). Trisdešimt devintasis (474) posėdis. 2000 m. gegužės 18 d. Stenogramos. 2000.05.30. Nr. 253. Iš www.lrs.lt [interaktyvus]. Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. balandžio 14 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_1?p_id=101152

¹⁰⁰ Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo pakeitimo įstatymas 2000 m. birželio 29 d. Nr. VIII-1780, Vilnius. Iš www.lrs.lt [interaktyvus] Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. kovo 17 d.]:

http://www3.lrs.lt/pls/inter2/dokpaieska.showdoc_1?p_id=105545

¹⁰¹ Visuomenės informavimo įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. P-1953(3) (Respublikos Prezidento gražintas Seimui pakartotinai svarstyti) (svarstymas ir priėmimas). Ketvirtasis (511) posėdis. 2000 m. rugpjūčio 29 d.

Įstatyme buvo palikta nuostata, kad LRT taryba sudaroma remiantis Visuomenės informavimo įstatymo 29 straipsniu. Tačiau nebeliko punkto, kuriame reikalauta, kad 4 tarybos narių kandidatūras Seimui siūlytų frakcijos, o dar 6, burtų keliu, įstatyme numatytos institucijos, Seimo Švietimo, mokslo ir kultūros komitetui patvirtinus. Visa kita – tik redakciniai pakeitimai, išskyrus tai, kad generalinio direktoriaus ir tarybos tarpusavio santykiai aiškiau reglamentuoti. Seimas įstatyme paliko galioti nuostata, kad LRT turtas yra valstybės nuosavybė ir negali būti įkeistas ar parduotas, juo labiau privatizuotas.¹⁰² Senos redakcijos įstatyme LRT finansavimas buvo numatytas iš valstybės biudžeto lėšų atskira eilute. Naujasis jau numatė finansavimą iš pajamų gautų iš valstybės rinkliavos už LRT teikiamas paslaugas visuomenei – kitaip abonentinį mokestį. Tačiau kartu įdėta nuostata, kad didėjant valstybės rinkliavos LRT įplaukoms, atitinkamai mažinamas LRT finansavimas iš biudžeto. Toks LRT finansavimo modelis įstatyme buvo numatytas įgyvendinti nuo 2001 m. sausio 1 dienos. Kaip ir anksčiau LRT palikta teisė užsiimti komercine, ūkine ar leidybos veikla.¹⁰³

Net priėmus naująją LRT įstatymo redakciją, politikai jau 2000 rugpjūčio 31 dieną pakeitė LRT tarybos sudarymo tvarką.¹⁰⁴ Prailgino LRT tarybos veiklos laiką iki 6 metų, ją jau sudarė 12 (anksčiau 16) asmenų iš visuomenės, mokslo ir kultūros veikėjų. Pirmajai Tarybos kadencijai 4 tarybos narius 6 metams turėjo skirti Prezidentas; 4 narius 4 metams skiria Seimas (2 nariai skiriami iš opozicinių frakcijų pasiūlytų kandidatų); 4 narius kaip savo atstovus (po vieną) 2 metams turėjo skirti įvairios organizacijos. Įstatymas įsigaliojo nuo 2000 m. spalio 1 d.¹⁰⁵ Pakoreguota transliuojamų programų trukmė.¹⁰⁶ Vėliau LRT įstatyme pakeitė vieną straipsnį ir

---

Stenogramos.2000.09.07.Nr.273.Iš www.lrs.lt [interaktyvus].Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. balandžio 14 d.]:

http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_1?p_id=107555

¹⁰² Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr.P-2551 (priėmimas).

Penkiasdešimt aštuntasis (493) posėdis. 2000 m. birželio 29 d. Stenogramos.2000.07.11.Nr.263.Iš www.lrs.lt [interaktyvus].Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. balandžio 14 d.]:

http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_1?p_id=104191; A.Merkienė. Kas vadovaus LRT?//Respublika.Plius TV.2000 m. birželio 9 d.; S.Gudavičius.LRT liks politinių kovų lauku?//Kauno diena.2000 m. gegužės 19 d.

¹⁰³ Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo pakeitimo įstatymas.2000 m. birželio 29 d.Nr.VIII-1780, Vilnius. Iš www.lrs.lt [interaktyvus] Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. kovo 17 d.]:

http://www3.lrs.lt/pls/inter2/dokpaieska.showdoc_1?p_id=105545

¹⁰⁴ Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo 9 straipsnio pakeitimo įstatymas.2000 m. rugpjūčio 31 d.Nr.VIII-1911, Vilnius. Iš www.lrs.lt [interaktyvus] Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. kovo 17 d.]:

http://www3.lrs.lt/pls/inter2/dokpaieska.showdoc_1?p_id=108269

¹⁰⁵ Ten pat.

¹⁰⁶ Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo 4 ir 6 straipsnių pakeitimo įstatymas 2000 m. spalio 17 d.Nr.VIII-2070, Vilnius. Iš www.lrs.lt [interaktyvus] Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. kovo 17 d.]:

http://www3.lrs.lt/pls/inter2/dokpaieska.showdoc_1?p_id=112055

nebeliko reikalavimo tam tikra programos dalį sudaryti tik iš Europos transliuotojų sukurtų laidų ir produkcijos. Buvo nustatyta, kad tokių laidų mastas ir transliavimo apimtys turėjo būti numatyti Visuomenės informavimo įstatyme.¹⁰⁷

Esant sunkiai valstybės ekonominei padėčiai, politikai nesiryžo įvesti abonentinio mokesčio. Seimas ypatingos skubos tvarka 2000 m. gruodžio 23 d. pakeitė Nacionalinio radijo ir televizijos įstatymą ir vėl atidėjo rinkliavos už LRT (abonentinio mokesčio) įvedimą iki 2002 m. sausio 2 d. Seimas 2000 m. birželio mėnesį pakeitė LRT įstatymo vieną straipsnių ir ten buvo įrašęs, kad nuo 2001 m. sausio 1 d. turėtų įsigaliooti nauja LRT finansavimo tvarka – renkama rinkliava už LRT. Parlamentarai svarstydami pakeitimus skubos tvarka pripažino, kad nei ankstesnė Vyriausybė, nei naujoji, kuriai šiuo įstatymu buvo pavesta parengti abonentinį mokestį, to nesugebėjo padaryti. Visuomenėje buvo svarstoma, kad rinkliava turėjo sudaryti apie 4 Lt nuo vieno televizijos arba radijo aparato. Tačiau nebuvo aišku kas tą mokestį turėjo rinkti.¹⁰⁸ 2001 m. gruodžio 21 d. Seimas vėl atidėjo abonentinio mokesčio įvedimą iki 2003 m. sausio 1 d.¹⁰⁹

Finansų ministerija, po ilgų politikų diskusijų, pateikė Vyriausybei projektą, kuriuo pritarė siūlymui įvesti abonentinį mokestį už LRT paslaugas. Tačiau tam paprieštaravo Socialinės apsaugos ir darbo ministerija bei Kultūros ministerija.¹¹⁰

2002 m. rugsėjo 19 d. Švietimo, mokslo ir kultūros komiteto vadovas užregistravo įstatymo pataisas, kuriomis būtų uždrausta komercinė reklama LRT laidose. Tokiai pozicijai pritarė

---

¹⁰⁷ Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo 4 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymas 2001 m. sausio 25 d. Nr. IX-155, Vilnius. Iš www.lrs.lt [interaktyvus] Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. kovo 17 d.]:

http://www3.lrs.lt/pls/inter2/dokpaieska.showdoc_l?p_id=121292

¹⁰⁸ Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo pakeitimo įstatymo 2 straipsnio pakeitimo įstatymas. 2000 m. gruodžio 23 d. Nr. IX-137, Vilnius. Iš www.lrs.lt [interaktyvus] Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. kovo 17 d.]:

http://www3.lrs.lt/pls/inter2/dokpaieska.showdoc_l?p_id=116675; Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo pakeitimo įstatymo 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. IXP-231 (pateikimas). Trisdešimtas (30) posėdis. 2000 m. gruodžio 21 d. Stenogramos. 2001.01.05. Nr. 17. Iš www.lrs.lt [interaktyvus]. Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. balandžio 14 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=116498; Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo pakeitimo įstatymo 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. IXP-231 (svarstymas ir priėmimas) (taikoma ypatingos skubos tvarka). Trisdešimt pirmasis (31) posėdis. 2000 m. gruodžio 23 d. Stenogramos. 2001.01.08. Nr. 18. Iš www.lrs.lt [interaktyvus]. Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. balandžio 14 d.]:

http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=116527

¹⁰⁹ Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo pakeitimo įstatymo 2 straipsnio pakeitimo įstatymas 2001 m. gruodžio 21 d. Nr. IX-695, Vilnius. Iš www.lrs.lt [interaktyvus] Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. kovo 17 d.]:

http://www3.lrs.lt/pls/inter2/dokpaieska.showdoc_l?p_id=157601; Už LRT metus dar nereiks mokėti mokesčio//Kauno diena. 2000 m. gruodžio 27 d.; Abonentinis mokestis – po metų//Lietuvos aidas. 2000 m. gruodžio 22 d.

¹¹⁰ Politikai iš savo akiračio LRT neišleidžia//Lietuvos žinios. 2002 m. birželio 22 d.

ir Prezidentas, ir Seimo pirmininkas.¹¹¹ Tačiau Prezidentas priminė, kad iš esmės reikia spręsti LRT finansavimo klausimą, vienas tokių būdų – abonentinis mokestis. Seimo vadovas kalbėjo, kad netektus pinigus LRT turėtų atgauti iš biudžeto ir nepritarė abonentiniam mokesčiui, nes tokiam siūlymui nepritarė ir kai kurie Seimo nariai. LRT vadovas Valentinas Milaknis tada suskaičiavo, kad uždraudus reklamą, LRT per metus negaus 15 mln. Lt pajamų.¹¹² Tačiau ne visi to paties Seimo komiteto nariai pritarė komiteto vadovo siūlymams, bet taip pat nematė ir kaip spręsti LRT finansavimo klausimą, nes nepalikus LRT teisės transliuoti reklamą, pinigus būtų reikėję kompensuoti iš biudžeto. Dėl abonentinio mokesčio, vieno komiteto nario manymu, dar anksti. Diskusijos dėl LRT įstatymo pataisų tęsėsi keletą mėnesių.¹¹³ Seime net gimė mintis pasirašyti nacionalinį susitarimą dėl LRT finansavimo. Buvo siūloma, kad visos parlamentinės partijos pasirašytų susitarimą, kuriame numatytas LRT abonentinio mokesčio įvedimas iki 2003 m. liepos 1 d. Jį turėjo mokėti kiekvienas namų ūkis. Didėjant įplaukoms iš abonentinio mokesčio, būtų mažinamos LRT reklamos apimtys, LRT tarybos rinkimo principai būtų keičiami tik pritarus 2/3 Seimo narių ir tik stiprinant jos nepriklausomybę nuo politikų. Tačiau net nesvarstė susitarimo, parlamentarai jį atidėjo kitiems metams ir skubos tvarka nusprendė atidėti abonentinio mokesčio įvedimą iki 2004 m. sausio 1 d.¹¹⁴

Seimui svarstyti visgi buvo pateiktos įstatymo pataisos numatančios reklamos uždraudimą LRT, tačiau, kol nebuvo gauta Vyriausybės išvadų dėl pataisų, įstatymo svarstymas atidėtas.¹¹⁵ LRT vadovas V. Milaknis pagrasino, kad jei iš LRT bus atimta reklama – jis atsistatydinsias.¹¹⁶

---

¹¹¹ A. Pačkauskaitė. Parlamentaras iš LRT siūlo atimti reklamą // Respublika. 2002 m. rugsėjo 12 d.; Liberalai gina LRT vadovus // Lietuvos žinios. 2002 m. rugsėjo 13 d.

¹¹² Apie LNRTV dekomercializavimą ir depolitizavimą // Seimo kronika. 2000.09.30. N. 26(232). P. 1643-1648.; Prezidentas – už reklamos apribojimus LRT // Lietuvos žinios. 2002 m. rugsėjo 24 d.

¹¹³ LRT televiziją ėmė ginti ir valdančioji dauguma // Lietuvos aidas. 2002 m. spalio 2 d.; V. Bruveris. Seime tęsiasi mūšiai dėl LRT reklamos // Respublika. 2002 m. spalio 30 d.

¹¹⁴ Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo pakeitimo įstatymo 2 straipsnio pakeitimo įstatymas. 2002 m. gruodžio 10 d. Nr. IX-1273. Vilnius. Iš www.lrs.lt [interaktyvus]. Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. balandžio 15 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_1?p_id=197574; Seime atidedamas Nacionalinis susitarimas dėl LRT finansavimo // Lietuvos žinios. 2002 m. gruodžio 14 d.

¹¹⁵ Nesvarstė nacionalinio transliuotojo įstatymo // Lietuvos aidas. 2002 m. spalio 30 d.; P. Milčius. LRT valdžia ir pinigai: mūšis tęsiasi // Lietuvos žinios. 2002 m. spalio 15 d.; V. Pupškaitė. Vadovybės kaita ir LTV ideologijos pokyčiai... Priedas Nr. 5. Interviu su V. Milakniu.

¹¹⁶ Projektas. Lietuvos respublikos Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo 6, 7, 10 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymas. IXP-1972. 2002 m. gruodžio 14 d. Iš www.lrs.lt [interaktyvus]. Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. balandžio 15 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_1?p_id=188438; V. Bruveris. Seime tęsiasi mūšiai dėl LRT reklamos // Respublika. 2002 m. spalio 30 d.

Tuo metu Vyriausybė nepriėmė galutinio sprendimo dėl Seimo Švietimo, mokslo ir kultūros komiteto teikiamų LRT įstatymo pataisų, kuriomis LRT programose būtų draudžiama reklama. Vyriausybė sprendimą žadėjo paskelbti, susipažinusi su Valstybės auditorių ataskaita ir kaip LRT naudoja lėšas.¹¹⁷

Lietuvos įstatymų leidžiamoji institucija puikiai suvokdama Lietuvos radijo ir televizijos svarbą, pirmosiomis darbo dienomis ėmėsi įstatymų priėmimo, kuriais nustatė šios gyvybiškai svarbios įstaigos veiklos gaires ir funkcijas. Sovietinės įstaigos prievolės buvo panaikintos, tačiau neturint patirties kaip reikėtų reglamentuoti transliuotojo veiklą, tikriausiai, dėl iš sovietinio laikotarpio atėjusios patirties, įstatymus sukūrė taip, kad Lietuvos radijas ir televizija liko pavaldus ir priklausomas nuo valdžios įgeidžių ir norų. Įstatyme buvo palikta spraga suteikusi beveik neribotą eterį politikams. Ši įstatymo nuostata Lietuvos radiją ir televiziją padarė nuobodu ir neįdomų, nors patys politikai nuolat „jautė pareigą“ ateiti ir pasakyti ką nors per Lietuvos radiją ir televiziją. Tik vėliau ši nuostata iš įstatymo buvo išbraukta, o LRT iš jos išsilaisvinusi ėmė vis labiau gręžtis į žiūrovą. Tačiau ir vėlesniais metais keisdamas įstatymus, Seimas dažnai tai darė siekdamas sau palankaus rezultato, ar kartais tai darė paprasčiausiai dėl vieno asmens. Todėl nepriklausomos Lietuvos gyvenimo pradžioje nesugebėjo užtikrinti skaidraus Lietuvos radijo ir televizijos valdymo, o tam tikrais LRT periodais, įstaiga iš viso buvo įvaroma į kampą, ar įklampinama į ilgalaikę teisinę krizę. Ją 1996-1997 m. net prirėmė spęsti Konstituciniam teismui.

Seimas nesugebėjo, nors įstatymu buvo įtvirtinęs nuostatą užtikrinti LRT finansavimą įvedant abonentinį mokestį, parengti tam reikalingus dokumentus ir galiausiai ryžtis įvesti jį. Nors visuomeniniai transliuotojai Europoje dažniausiai išlaikomi iš abonentinio mokesčio, arba taikomas mišrus transliuotojų finansavimas, visuomeninius transliuotojus subsidijuojant ir iš valstybės biudžeto. Lietuvos politikai nesiryžo įvesti abonentinį mokestį, o vėliau jo iš vis atsisakė, nes baiminosi neigiamos visuomenės reakcijos.

---

¹¹⁷ Vyriausybė aiškinsis, kam ir kiek LRT išleidžia pinigų//Lietuvos žinios.2002 m. lapkričio 9 d.; P.Milčius.Mūšyje dėl LRT – pertrauka//Lietuvos žinios.2002 m. lapkričio 7 d.

2. KELYJE Į NEPRIKLAUSOMĄ TELEVIZIJĄ

2.1. Demokratinės televizijos formavimasis

Žinia apie 1988 m. birželio pradžioje susikūrusią naują visuomeninę organizaciją, pasivadinusią „Lietuvos persitvarkymo sąjūdis“, daugiau sklido iš lūpų į lūpas nei oficialiais informacijos šaltiniais. Pirmieji masiniai vasaros renginiai – delegatų palydos į sąjunginę partinę konferenciją, jų sutikimas – radijo ir televizijos komiteto buvo beveik nutylimi. 1988 m. liepos 20 d. Sąjūdis oficialiai pareikalavo necenzūruojamo eterio. Inicijatyvinės grupės nariai Vytautas Petkevičius ir Arvydas Juozaitis aplankė Juozą Kuolelį ir įteikė jam raštą, kuriame reikalavo dar 1988 m. rugsėjo mėnesį suorganizuoti Sąjūdžio TV forumą. Tačiau J.Kuolelis nesileido į kalbas, teigdamas, kad nebent sulauktų nurodymo iš valdžios, nes esą televizijos ideologija buvo komunistinė, pagal ją ir dirbta. RTV komiteto pirmininkas tvirtino kitaip negalėjęs pasielgti, nes buvęs uolus partijos nurodymų vykdytojas: „aš juk buvau komunistas, man sunku buvo suvaldyti televizijos žmones, kadangi prasidėjo nacionalinio atgimimo jausmai. Centro komiteto pozicija buvo dvilypė: ir vieniems norėjo būti geri, bet per televiziją, girdi, nerodyk, mes su Sąjūdžio vyrais flirtuojam, bet televizijoje to neatspindėk. O gyvenimas rodo visai ką kitą: judėjimas, mitingai, vėliavos...“¹¹⁸

Netrukus kilo skandalas dėl 1988 m. rugpjūčio 23 d. mitingo transliavimo. Televizija buvo padariusi mitingo įrašą ir tik kitą dieną parodė montuotą medžiagą, kuri sukėlė protestų audrą. Vėliau visgi televizija buvo priversta parodyti visą įrašą. Televizijos laidose vis dažniau buvo kalbama apie tremtinių reabilitavimą, Sąjūdžio atstovai dažniau pasirodė eteryje, nes dauguma jų buvo garsūs žmonės. Tuo metu Sąjūdžio prašymas vis dar dūlėjo J.Kuolelio stalčiuje, jis buvo užregistruotas tik po dviejų mėnesių.¹¹⁹ Sąjūdis vis aktyviau reiškėsi. 1988 m. rugsėjo 19 d. per televiziją parodytas iš anksto programoje nenumatytas „TV forumas“, kuriame dalyvavo sąjūdžio iniciatyvinės grupės nariai. 1988 m. spalio mėnesį Lietuvos komunistų partijos Centro komiteto pirmuoju sekretoriumi tapo Algirdas Brazauskas. Vilniuje, Gedimino pilyje buvo iškelta trispalvė,

---

¹¹⁸ V.Pupškaitė Vadovybės kaita ir LTV ideologijos pokyčiai. Bakalauro darbas. Vilnius, 2006. Priedas Nr.1.Interviu su J.Kuoleliu. Toliau: V.Pupškaitė. Vadovybės kaita ir LTV ideologijos pokyčiai... Priedas.Nr...

¹¹⁹ Ž.Pečiulis.Atgimimo banga//Kalba Vilnius.1998 m. gegužės 22 d.

tikintiesiems gražinta Katedra Bazilika. Televizija jau tiesiogiai transliavo šiuos įvykius, kaip ir Sąjūdžio steigiamąjį suvažiavimą. 1988 m. lapkričio 9 d. pasirodė nauja laida „Atgimimo banga“, kurios pirmąsias laidas vedė Česlovas Juršėnas, tačiau netrukus jis buvo pašalintas, nes kaltintas tendencingumu. RTV vadovybei teko susitaikyti, kad eteryje bus ir tokios laidos.¹²⁰ Pasak tuomečio RTV komiteto vadovo J.Kuolelio, pasimetimas buvęs ir tuometėje valdžioje, ir tarp Sąjūdžio atstovų, bet „reikalavimai žiniasklaidai buvo griežti tuo metu – būti už komunistų partijos poziciją. Ištikimybė socializmui.“¹²¹

Lietuvos televizijos eteryje atsirado ir kitų naujų politinių laidų - „Vyriausybės studija“, „Veidrodis“, „Dialogai“ ir kitos. Tačiau labiausiai valdžiai kliuvo „Atgimimo banga“, kurioje buvo daug atvirų ir tiesų debatų apie tuometes politines aktualijas Lietuvoje, todėl ji netrukus buvo uždrausta, pasinaudojus argumentu, kad vyksta rinkimų kampanija. Ji atgimė 1989 m. kovo 28 d. Kalnų parke ir prie RTV pastato Konarskio gatvėje Vilniuje, o sugrįžus į eterį buvo daug svarstoma kaip ją tobulinti ir keisti. Jau tada suvokta, kad laida pamažu „išsikvėpė“, jos tikslas „sakyti tiesą“ buvo pasiektas. Be to, didžioji dalis laidos dalyvių ir rengėjų buvo Sąjūdžio aktyviausi nariai, tapę deputatais, ministrais ar kitais vadovais. 1992 gegužės 20 d. parodyta paskutinė „Atgimimo banga“.¹²²

1988 m. Lietuvos televizijos vidutinė paros transliacijų trukmė sudarė apie 10,5 val., originalių, studijinių laidų trukmė vidutiniškai kiek daugiau nei penkias valandas.¹²³ 1988 m. birželio 14 d. Lietuvos televizija pirmą kartą transliavo Vilniaus Gedimino aikštėje vykusį mitingą stalinizmo aukoms pagerbti.¹²⁴

1988 m. liepos 18 d. televizijos ir radijo komitete buvo surengtas atviras partinis susirinkimas, kuriame darbuotojai reikalavo permainų, smerkė kišimąsi į žurnalistų darbą, ypač kliuvo komiteto pirmininkui J.Kuoleliui.¹²⁵ Netrukus buvo įkurta TVR Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio grupė. Tada dar nedrįsta prašyti eterio laiko Sąjūdžiui. Tik 1988 m. rugsėjo mėnesį savaitraštyje „Kalba Vilnius“ apie tai pasirodė viena kita žinia.¹²⁶ Partinis susirinkimas įpareigojo visų TVR padalinių vadovus daugiau gilintis į persitvarkymo procesus, bet labiau daugiau išryškinant TSKP XIX sąjunginės konferencijos dokumentuose nurodytas persitvarkymo kryptis.¹²⁷

---

¹²⁰ Ž.Pečiulis. Atgimimo banga//Kalba Vilnius. 1998 m. gegužės 29 d.

¹²¹ V.Pupštaitė. Vadovybės kaita ir LTV ideologijos pokyčiai...Priedas Nr.1.Interviu su J.Kuoleliu.

¹²² Ž.Pečiulis. Atgimimo banga//Kalba Vilnius. 1998 m. birželio 4 d.

¹²³ Ekonomisto žvilgsniu//Kalba Vilnius 1988 m. liepos 22 d.

¹²⁴ A.Šimkūnas. Kalbėsime kol gyvi.Vilnius, leidykla Danielius. Vilnius, 2001. P.3. Toliau: A.Šimkūnas. Kalbėsime kol gyvi.P...

¹²⁵ A.Šimkūnas. Kalbėsime kol gyvi.P.3-4.; Susitikimas su delegatais//Kalba Vilnius.1988 m. liepos 22 d.

¹²⁶ A.Paškūnienė. Didžiulio sąjūdžio maža dalelė//Kalba Vilnius.1988 m. spalio 21 d.

¹²⁷ Susitikimas su delegatais//Kalba Vilnius.1988 m. liepos 22 d.

Atsirado naujų laidų vaikams, ko anksčiau negalėjo būti - „Seku seku pasaką“ autoriai net pripažino, kad tokios laidos idėja brandinta senokai, tačiau ją pavyko realizuoti tik – Tautinio atgimimo laikotarpiu.¹²⁸

1988 m. rugpjūčio 3 d. TVR kolegijos posėdyje J.Kuolelis apkaltino „Kalba Vilnius“ vyriausiąjį redaktorių V.Švaną „politiniu bukumu“ už tai, kad šis savaitraštyje išspausdino vieno skaitytojo laišką, kuriame šis prašė valstybės vadovus parodyti neoficialioje aplinkoje. J.Kuolelio įsitikinimu, V.Švaną reikėjo nušalinti nuo darbo.¹²⁹ Lietuvos televizijoje jau pasirodydavo viena kita laida apie gyvenimo aktualijas. Viena tokių buvo „Veidrodis“ - viena pirmųjų laisvesnės publicistikos užuomazgų Lietuvos televizijoje.¹³⁰ O ir patys žurnalistai tarpusavyje svarstė kaip reikėtų kalbėti, ką rodyti, kai keičiasi politinė, ekonominė, ekologinė situacija respublikoje. Susirinkę Molėtų rajone, rajonų laikraščių, radijo ir informacijos skyrių vedėjai apie tai kalbėjosi seminare.¹³¹

1988 m. rugpjūčio 23 d. Vingio parke Sąjūdžiui rengiant mitingą ir minint 49-ąsias Molotovo – Ribentropo metines, LTSR valstybinio televizijos ir radijo komiteto pirmininko pirmasis pavaduotojas Juozas Mažeikis informavo redaktorių apie Centro komiteto poziciją, kad apie mitingą informaciją rengs ne ELTA, kaip buvo įprasta, o kiekviena redakcija atskirai. Tai buvo pirmas kartas, kai informacija nebuvo cenzūruojama. Tačiau jau kitą dieną televizija parodė gerokai iškarpytą siužetą, o spauda esą mitingą aprašiusi daug išsamiau. Taip įvyko todėl, kad TVR komiteto pirmininkas atostogavo, o reportažą montavo jo pavaduotojas J.Mažeikis.¹³²

1988 m. rugpjūčio 30 d. J.Mažeikis Televizijos partinės organizacijos susirinkime buvo pasmerktas už esą stagnacijos laikų nekompetentingo reportažo iš Vingio parko montavimą, nušalinus kūrybinę grupę.¹³³ Susirinkime buvo pareikalauta, kad toks nutarimas būtų paskelbtas savaitraštyje „Kalba Vilnius“, tačiau šio redaktorių nesiryžo tai padaryti ir konsultavosi su Centro Komitetu. Pastarojo propagandos ir agitacijos skyriaus vedėjas rekomendavo neskelbti ir duoti atkirtį.¹³⁴ Dėl tendencingo reportažo rodymo per televiziją į ją filmuotis atsisakė atvykti Kapsuko teatro kolektyvas, o televizijos komiteto sąjūdžiui priklausę darbuotojai ėmė rinkti parašus po peticija, smerkusią cenzūruotą reportažo rodymą eterijoje.¹³⁵ Iš atostogų sugrįžo TVR Komiteto

---

¹²⁸ Naujos TVR laidos//Kalba Vilnius 1988 m. liepos 22 d.

¹²⁹ A.Šimkūnas. Kalbėsime kol gyvi. P.4.

¹³⁰ A.Paškūnienė. Suduš ar nesuduš „Veidrodis“?//Kalba Vilnius.1988 m. birželio 3 d.

¹³¹ L.Vanagas.Apie vietinį radiją//Kalba Vilnius.1988 m. liepos 8 d.

¹³² A.Šimkūnas. Kalbėsime kol gyvi.P.6.

¹³³ Ten pat.

¹³⁴ Ten pat.P.7

¹³⁵ Keičiantis TV pozicijai// Kalba Vilnius 1988 m. rugsėjo 16 d.; A.Janušauskas.Mes, televizija...//Kalba Vilnius.1989 m. sausio 6 d.

vadovas J.Kuolelis, kuris mėgino švelninti situaciją. Surengtame pasitarime visi nutarė, kad straipsnyje išsakytos pastabos esą gali gerinti televizijos darbą atspindint persitvarkymo procesą respublikoje, todėl straipsnio autorė, pritariant kitiems pasitarimo dalyviams pasiūlė, kad būtų surengtas TVR komiteto atstovų ir Sąjūdžio iniciatyvinės grupės susitikimas bei aptarta galimybė transliuoti Sąjūdžio aktualijų laidą. Taip pat buvo pasiūlyta kūrybinių kolektyvų vadovus ne skirti, o rinkti.¹³⁶ Susitikimas su Sąjūdžio atstovais dar tik buvo planuojamas, bet jau buvo gautas Sąjūdžio iniciatyvinės grupės kreipimasis į televizijos ir radijo vadovus, kuriame šie prašė periodinės savaitinės televizijos laidos Sąjūdžio keliamiems uždaviniams skelbti.¹³⁷ Netrukus „Kalba Vilnius“ paskelbė TV partinės organizacijos priimtą nutarimą, kuriuo pasmerkė tendencingai J.Mažeikio sumontuotą reportažą apie įvykius Vingio parke.¹³⁸

1988 m. rugsėjo 19 d. LTV transliavo tiesioginį forumą, kurio metu studijoje (pirmą kartą) buvo matyti ir Lietuvos trispalvė.¹³⁹ 1988 m. rugsėjo 21 d. TVR komiteto kolegija svarstė Sąjūdžio prašymą leisti naudotis televizijos ir radijo eteriu, o 1988 m. rugsėjo mėnesio pabaigoje pakartojė cenzūruotą siužetą apie mitingą Vingio parke, kartu pritarė leisti Sąjūdžiui rengti jų veiklos apžvalginę laidą.¹⁴⁰ Pirmoji laida net buvo stenogramuota savaitraštyje „Kalba Vilnius“.¹⁴¹

1988 m. rugsėjo 30 d. prie RTV Komiteto piketavo apie šimtas žmonių, kurie reikalavo RTV komiteto pirmininko J.Kuolelio pasiaiškinti, kodėl per televiziją nebuvo paviešinta informacija apie tai, kad Sąjūdžiui rugsėjo 28 d. neleista surengti mitingo Gedimino aikštėje.¹⁴² Patys TVR darbuotojai pripažino, kad „per rugsėjį ir spalį televizijos ir radijo žmonėms prašvito akys.“¹⁴³ Rodytos įdomesnės tiesioginės transliacijos.¹⁴⁴ 1988 m. spalio 13 d. TVR Sąjūdžio grupė jau vienijo 488 narius.¹⁴⁵ 1988 m. spalio 28 d. pirmą kartą buvo transliuojama tiesioginė laida „Vyriausybės studija“. Pirmą kartą tiesioginiame eteryje į paprastų žmonių klausimus atsakinėjo vienas Respublikos vadovų - LKP CK pirmasis sekretorius A.Brazauskas. Planuota, kad tokia laida

---

¹³⁶ Apsvarstyti pasiūlymai//Kalba Vilnius 1988 m. rugsėjo 9 d.

¹³⁷ Kreipėsi Sąjūdžio iniciatyvinė grupė//Kalba Vilnius.1988 m. rugsėjo 9 d.

¹³⁸ A.Šimkūnas. Kalbėsime kol gyvi.P.7.; Televizijos partinėje organizacijoje//Kalba Vilnius.1988 m. rugsėjo 2 d.

¹³⁹ A.Šimkūnas. Kalbėsime kol gyvi.P.7.

¹⁴⁰ Ten pat.P.8.

¹⁴¹ TV forumas su Lietuvos persitvarkymo Sąjūdžio iniciatyvine grupe//Kalba Vilnius.1988 m. rugsėjo 23 d.; TV forumas su Lietuvos persitvarkymo Sąjūdžio iniciatyvine grupe//Kalba Vilnius.1988 m. rugsėjo 30 d.

¹⁴² A.Šimkūnas. Kalbėsime kol gyvi.P.8.; A.Paškūnienė. Didžiulio sąjūdžio maža dalelė//Kalba Vilnius.1988 m. spalio 21 d.

¹⁴³ Ten pat.

¹⁴⁴ R.Kvaracijienė. Reikės didelio susitelkimo//Kalba Vilnius.1988 m.lapkričio 11 d.

¹⁴⁵ A.Paškūnienė. Didžiulio sąjūdžio maža dalelė//Kalba Vilnius.1988 m. spalio 21 d.

bus transliuojama tradiciškai penktadieniais.¹⁴⁶ Kitoje „Vyriausybės studijoje“ į klausimus atsakinėjo LKP CK sekretorius Lionginas Šepetys,¹⁴⁷ vėliau aktualijas tiesioginiame eterije svarstė LTSR Ministrų tarybos pirmininkas Vytautas Sakalauskas.¹⁴⁸ Dar kitoje laidoje pašnekovu buvo LTSR Aukščiausiosios tarybos prezidiumo pirmininkas Vytautas Astrauskas.¹⁴⁹

1988 m. lapkričio 17 d. pirmą kartą per televiziją tiesiogiai transliuojami LTSR Aukščiausiosios Tarybos posėdžiai, bet netrukus tiesioginių transliacijų buvo atsisakyta. 1988 m. lapkričio 22 d. TVR komiteto pirmininkas J.Kuolelis redaktoriams paviešino CK nutarimą draudžiantį tiesiogines transliacijas, todėl jau kitą rytą nebeliko tiesioginės laidos „Labas rytas“. Vakare rodyta „Atgimimo banga“, bet jau įrašyta.¹⁵⁰ Tai buvo komunistinės valdžios reakcija į 1988 m. lapkričio 11 d. tiesioginės laidos „Labas rytas“ vieno Sąjūdžio narių Alvydo Medalinsko raginimą rengti protestus prieš vieną iš TSKP CK politinio biuro narį, TSKP CK sekretorių Nikolajų Sliunkovą, kuris turėjo atvykti iš Maskvos.¹⁵¹

Spaudoje netrūksta rašinių, apie tai kokia turėtų būti televizija ir kaip turėtų elgtis žurnalistai vykstant pokyčiams šalyje, ko turėtų imtis Sąjūdis ir patariama nebijoti viešumo.¹⁵² J.Kuolelis, tuometę situaciją visuomenėje apibūdino kaip psychozę, kuri esą perėjo ir į televiziją: „Mes buvome įpratę gyventi griežtuose rėmuose, buvo nubrėžti kieti uždaviniai žiniasklaidai. Bet viskas suiro. Visuomenė tuo metu buvo programomis patenkinta – kuo daugiau „jovalo“, tuo geriau. Duodavom eterį, kas prašydavo. Negalėjom neduot“.¹⁵³

Lietuvos komunistų partijos Centro Komiteto biuras priėmė nutarimą dėl politinės padėties Respublikoje ir pabrėžė didėjančią masinės informacijos priemonių kolektyvų vadovų ir pirminių partinių organizacijų atsakomybę stiprinant persitvarkymo politiką, kovojant su tarybinės žurnalistikos etikos pažeidimais, su veiksmais, prieštaraujančiais partijos ir visuomenės tikslams bei interesams. Todėl buvo kreiptasi į žiniasklaidos darbuotojus, kviečiant juos apmąstyti ir objektyviai įvertinti Lietuvos Komunistų Partijos ir LTSR istorinį kelią.¹⁵⁴ RTV komiteto pirmininkas

---

¹⁴⁶ Susitikimas su LKP CK pirmuoju sekretoriumi Algirdu Brazausku//Kalba Vilnius.1988 m. lapkričio 4 d.

¹⁴⁷ Susitikimas su LKP CK sekretoriumi Lionginu Šepečiu//Kalba Vilnius.1988 m. lapkričio 18 d.

¹⁴⁸ Susitikimas su Lietuvos TSR Ministrų Tarybos pirmininku Vytautu Sakalausku//Kalba Vilnius 1988 m. lapkričio 25 d.

¹⁴⁹ Susitikimas su LTSR Aukščiausiosios Tarybos prezidiumo pirmininku Vytautu Astrausku//Kalba Vilnius.1988 m. gruodžio 2 d.

¹⁵⁰ A.Šimkūnas. Kalbėsime kol gyvi.P.11.

¹⁵¹ Su kuo mes? „Atgimimas“.1988 m. gruodžio 16 d.//K.Šiaulys. Griūtis ir tapsmas.BĮ UAB „Litimo“.Vilnius, 1999.P.28-29.; A.Šimkūnas. Kalbėsime kol gyvi.P.11.

¹⁵² S.Valiulis.Į minties ir žodžio atgimimą//Kalba Vilnius.1988 m. lapkričio 18 d.

¹⁵³ V.Pupštaitė. Vadovybės kaita ir LTV ideologijos pokyčiai...Priedas Nr.1.Interviu su J.Kuoleliu.

¹⁵⁴ Dėl dabartinės politinės padėties respublikoje//Kalba Vilnius.198 m. gruodžio 2 d.

prisiminė sulaukęs nemenko spaudimo nepasiduoti respublikoje vykstantiems pokyčiams, bet kartu privalėjęs atspindėti realų gyvenimą: „Buvo sudėtingas gyvenimas. O tie, kurie buvo atsakingi už respubliką, norėjo per televiziją Lietuvą matyti tokią, kokia jie norėjo matyti. O mūsų uždavinys buvo atspindėti tikrą gyvenimą, visą tiesą. Labai sunku buvo. Vieni iš vienos pusės spaudė, kiti iš kitos.“¹⁵⁵

1988 m. gruodžio 15 d. TVR komitete lankėsi LKP CK pirmasis sekretorius A. Brazauskas su delegacija, esą norėjo susipažinti su tikra situacija Komitete ir neigė davę nurodymą uždrausti tiesiogines transliacijas.¹⁵⁶

1989 m. sausio 11 d. LTV vėl buvo transliuojama laida „Atgimimo banga“, o 1989 m. vasario 5 d. tiesiogiai Katedros atšventinimo iškilmės. 1989 m. vasario 8 d. dėl aktyvios Sąjūdininkų ir partijos komiteto veiklos iš TVR komiteto pirmininko pavaduotojo pareigų pasitraukė J.Mažeikis, kuris išėjo dirbti į „Sovetskąją Litvą“ redakciją.¹⁵⁷ Kitą dieną į CK buvo iškvieštas TVR komiteto pirmininkas J.Kuolelis. Po ne pilnos savaitės, susirinkimo metu, J. Kuolelis pranešė pasitraukiantis ir išeinantis į pensiją. Tačiau J.Kuolelis prisiminė, kad trauktis buvęs paragintas po to, kai „atvažiavo TSKP CK brigada iš Maskvos ir pareiškė didelį nepasitenkinimą televizijos programomis. Tada Brazauskas pasiūlė man išeiti.“¹⁵⁸

TVR komiteto atviras partinis susirinkimas svarstė LKP CK kreipimąsi į Respublikos komunistus. Susirinkimas pritarė kreipimusi į TSKP CK plenumą, parėmė LKP CK pirmojo sekretoriaus A.Brazausko liniją ir taktiką, priėmė rezoliuciją išreiškiančią susirūpinimą, kad respublikos gyvenimas nepatenkinamai nušviečiamas Centrinės televizijos ir Sąjunginio radijo laidose.¹⁵⁹ Į Lietuvos TSR valstybinio televizijos ir radijo komiteto pirmininko pareigas atėjo Domijonas Šniukas.¹⁶⁰

2.2. Nacionalinio transliuotojo padėties paieškos

Pradėjęs eiti pareigas, D.Šniukas darbuotojus informavo, kad CK plenumas sukritikavo televiziją ir radiją, todėl buvo sudaryta komisija RTV darbui patikrinti, o vakare naujienų laida „Panorama“ pranešė, kad dėl rinkimų į TSRS Aukščiausiąją tarybą nebus transliuojamos „Atgimimo banga“ ir „Vyriausybės studija“. 1989 m. vasario 27 d. naujoji LKP CK

¹⁵⁵ V.Pupštaitė. Vadovybės kaita ir LTV ideologijos pokyčiai...Priedas Nr.1.Interviu su J.Kuoleliu.

¹⁵⁶ A.Šimkūnas. Kalbėsime kol gyvi.P.15-16.

¹⁵⁷ Ten pat.P.17.

¹⁵⁸ V.Pupštaitė. Vadovybės kaita ir LTV ideologijos pokyčiai...Priedas Nr.1.Interviu su J.Kuoleliu.

¹⁵⁹ TVR komitete//Kalba Vilnius.1989 m. vasario 17 d.

¹⁶⁰ A.Šimkūnas. Kalbėsime kol gyvi.P.17.; Respublikos TVR akiratyje//Kalba Vilnius.1989 vasario 17 d.

valdžia pranešė svarstanti ar leisti TVR komitete veikti Sąjūdžio grupei.¹⁶¹ 1989 m. kovo 29 d. prie TVR rūmų susirinkę tūkstančiai Sąjūdžio šalininkų reikalavo grąžinti į eterį laidą „Atgimimo banga“, tačiau buvo pranešta, kad toks reikalavimas nebus patenkintas. Tada Sąjūdis paskelbė, kad kiekvieną trečiadienio vakarą prie RTV rūmų rengsias protesto mitingus, kol nebus pradėta transliuoti „Atgimimo banga“.¹⁶² Tačiau mitingų dalyviai nesulaukė trokštamos laidos, todėl ši persikėlė į viešąją erdvę - Kalnų parką.¹⁶³ 1989 m. balandžio 11 d. TVR komiteto posėdžių salėje komiteto pirmininkas D.Šniukas pristatė LKP CK sudarytą komisiją, kurios uždavinys buvo patikrinti ar TVR komitetas laikosi valstybinio komiteto statuso.¹⁶⁴

Po ilgiau nei mėnesį trukusio tyrimo komisija susirinko aptarti tikrinimo rezultatų. Komisijos pirmininkas pranešė, kad TVR komiteto statusas, patvirtintas dar 1971 m., neatitinka TVR funkcijų, todėl siūlyta jį pertvarkyti, keičiant ir valdymo struktūrą.¹⁶⁵ Kartu pasiūlyta ieškoti galimybių TVR redakcijoms užsidirbti pačioms, nes šios esą neduoda pinigų, o joms skiriamos išlaidos didžiulės. Konstatuota, kad komitetas turi pakankamą finansavimą, nes 1988 m. net nepanaudojo skirtų pinigų, todėl esą neaišku ar šiemet jų bus skirta papildomai.¹⁶⁶

TVR darbuotojai toliau rengė įvairaus pobūdžio diskusines, polemines laidas. Viena tokių startavo 1989 m. gegužės mėnesį pavadinimu „Už ir prieš“. Pirmosios laidos tema buvo „Ar bus suvereni LKP?“¹⁶⁷ Laidoje „Dialogas“, buvo svarstyta Konstitucijos projekto tema, klausimus studijos svečiams galėjo užduoti ir prie TVR pastato susirinkę žmonės.¹⁶⁸

TVR perspektyvos svarstytos ir radijo dieną – 1989 m. gegužės 7 d. Specialus televizijos forumo metu žiūrovai daugiausia domėjosi kodėl netransliuojama viena ar kita laida.¹⁶⁹ 1989 m. birželio 21 d. po istorinių transliacijų iš Vingio parko, Trijų Kryžių atstatymo, Katedros sugrąžinimo,¹⁷⁰ Gedulo ir vilties dienos minėjimo, TVR žurnalistai susirinko apsvarstyti Radijo ir Televizijos statusą, ateities modelį. Sutartinai nusprendė, kad reikia tautinės koncepcijos, tačiau kaip tai padaryti - niekas nežinojo. 1989 m. liepos 10 d. TVR pirmininkas D.Šniukas informavo apie LKP CK biuro posėdį, kuriame svarstyta komisijos tikrinusios TVR ataskaita. D.Šniuko teigimu, buvo sulaukta priekaištų dėl esą radijo ir televizijos laidų vienpusiškumo, neobjektyvumo,

---

¹⁶¹ A.Šimkūnas. Kalbėsime kol gyvi.P.18.

¹⁶² A.Šimkūnas. Kalbėsime kol gyvi.P.19.

¹⁶³ A.Janušauskas. „Atgimimo banga“ – Kalnų parke ir... programose//Kalba Vilnius.1989 m. balandžio 7 d.

¹⁶⁴ A.Šimkūnas. Kalbėsime kol gyvi.P.20.

¹⁶⁵ Ten pat.P.20-21.

¹⁶⁶ Ten pat.P.21.

¹⁶⁷ R.Dainiuvienė.Kiek už ir kiek prieš//Kalba Vilnius.1989 m. gegužės 19 d.

¹⁶⁸ Ar lemta „Dialogams“ išeiti į aikštes?//Kalba Vilnius.1989 m. gegužės 19 d.

¹⁶⁹ Dėl TVR perspektyvų//Kalba Vilnius.1989 m. birželio 2 d.

¹⁷⁰ A.Janušauskas.Vilniaus Arkikatedra jau katalikų//Kalba Vilnius.1989 m. vasario 10 d.

tendencingumo, todėl pasiūlyta geriau atspindėti „pliuralizmą“. ¹⁷¹ D.Šniukas prisiminė, kad nuolat sulaukdavęs spaudimo ir iš valdžios, ir iš Sąjūdžio: „Vieną dieną ateina oficialios valdžios atstovai ir spaudžia mane ką nors padaryt, už valandos jau ateina Sąjūdžio atstovai. Būdavo, vieniem prižadi eterį, ateina kiti – irgi nori. Tai nukentėdavo arba oficiali valdžia arba Sąjūdis. Na taip ir laviruodavau. Beveik visos laidos buvo politinės.“ ¹⁷² „Čia – kažkokia grafystė... Pabandyk ką nors pakeisti“. ¹⁷³

Televizija nuolat sulaukdavo kritikos, kad dažnai laikydavosi valdiškos pozicijos, nes neva gaudavo iš jos pinigų, „todėl TVR turi atlikti valstybei reikalingą muziką“ ¹⁷⁴, kai spaudoje apie gyvenimą kalbėta daug laisviau. 1989 m. balandžio – gegužės mėnesiais buvo atlikta intelektualų (humanitarinės kultūros teoretikų, literatūrologų, filosofų ir kt.) apklausa apie televizijos laidas. Geriausio įvertinimo sulaukė politinės laidos - „Veidrodis“, „Atgimimo banga“, „Akistata“, „Veidai“, „Panorama“ ir kt. ¹⁷⁵

Sutinkant 1990 m., net nederinus su RTV vadovybe, buvo parengta laida, kurioje pasitelkus „Šėpos“ teatrą, kandžiai buvo pasišaipyta iš tuomečio SSRS CK pirmojo sekretoriaus Michailo Gorbačiovo, Lietuvos komunistų vadovo A.Brazausko ir kitų. ¹⁷⁶

1990 m. vasario 9 d. LTSR AT pirmą SSRS priima Spaudos įstatymą, kuriuo uždraudė cenzūrą, šmeižtą, už tai buvo numatytos piniginės baudos. Įstatymo projektą pristatė TVR komiteto pirmininkas D.Šniukas. ¹⁷⁷

Lietuvai paskelbus atkuriant Nepriklausomybę, kai jau kovo 13 d. į TVR atvyko Aukščiausiosios Tarybos deputatų grupė. Šie, esą norėjo išgirsti darbuotojų požiūrį į tolesnę RTV veiklą. Kalbėta, kad reikėtų keisti RTV statusą, įstaiga turėtų vadintis Lietuvos radijas ir televizija ir būtų pavaldi Aukščiausiajai Tarybai. Iš kart buvo paskelbta, kad netrukus naujuoju TVR pirmininku bus paskirtas muzikinės grupės „Antis“ vadovas Algirdas Kaušpėdas. Jau vakare Aukščiausioje Taryboje buvo pateiktas siūlymas keisti TVR komiteto pirmininką D.Šniuką, kuris tuo metu buvo Maskvoje. Jis buvo nuvykęs į Maskvą sužinoti TSRS liaudies deputatų reakcijos į Lietuvos

---

¹⁷¹ A.Šimkūnas. Kalbėsime kol gyvi.P.22-23.; Lietuvos komunistų partijos centro komitete//Kalba Vilnius.1989 m. liepos 21 d..

¹⁷² V.Pupštaitė. Vadovybės kaita ir LTV ideologijos pokyčiai...Priedas Nr.2.Interviu su D.Šniuku.

¹⁷³ Dvi trečiosios, arba klausimai sąžinei...„Kalba Vilnius“//K.Šiaulys. Griūtis ir tapsmas.BĮ UAB „Litimo“. Vilnius, 1999.P.36-37.

¹⁷⁴ Ar teikia vilčių žurnalistai?//Kalba Vilnius.1989 m. rugsėjo 1 d.

¹⁷⁵ A.Petraitytė.Ekspertų nuomonė dėl TV programų//Kalba Vilnius.1989 m. spalio 13 d.

¹⁷⁶ A.Šimkūnas. Kalbėsime kol gyvi.P.24.

¹⁷⁷ Ten pat.P.27.

paskelbtą atkurta Nepriklausomą valstybę.¹⁷⁸ D.Šniuko pašalinimo reikalavo 20 deputatų, nes neva TVR neteisingai nušvietė padėtį Lietuvoje.¹⁷⁹ Aukščiausiosios tarybos deputatams buvo išdalytas nutarimo projektas, pagal kurį turėjo būti atleistas valstybinio radijo ir televizijos komiteto pirmininkas D.Šniukas, o į jo vietą paskirtas A.Kaušpėdas. Tačiau deputatams įsivėlus į diskusijas, o ir pačiam D.Šniukui neesant, daugeliui deputatų buvo nesuprantamas toks skubėjimas. Tuo metu A.Kaušpėdas atsisakė kandidatuoti į Televizijos ir radijo komiteto pirmininko pareigas. Klausimas atidėtas.¹⁸⁰ Kitą dieną Aukščiausiosios Tarybos posėdyje vėl buvo grįžta prie TVR reikalų. Į klausimus atsakė pats D.Šniukas.¹⁸¹ Po diskusijų, buvo nutarta sudaryti laikinąją 15 Aukščiausiosios Tarybos deputatų komisiją, kuri turėtų pateikti siūlymus kaip pakeisti televizijos ir radijo komiteto pavaldumą bei reorganizuoti jo veiklą.¹⁸² 1990 m. kovo 16 d. TVR komitetą vėl aplankė deputatų grupė, kuri svarstė TVR statuso pakeitimą. Deputatai siūlė komitetą pertvarkyti taip, kad jis būtų pavaldus Aukščiausiosios Tarybos komitetui, sudarytam iš 10 deputatų ir 10 visuomeninių organizacijų atstovų. Kartu buvo planuojama, kad TVR komitetas bus apolitiškas, bet finansuojamas iš valstybės biudžeto. Tuo metu TVR komiteto pirmininkas D.Šniukas siūlė iš visuomeninių organizacijų sudaryti tarybą, kuri padėtų nustatyti TVR veiklos kryptis, o deputatų komisija parengtų strategiją.¹⁸³ Po kelių dienų deputatų grupė dalyvavo TV forume, kuriame buvo svarstytas TVR statusas. Daugiausia pateikiami buvo klausimų dėl TVR vadovybės keitimo, buvo klausama kodėl taip skubama, nesitariama su kolektyvu keičiant TVR vadovybę. Deputatai aiškino nieko bloga nenorintys, tik mėgino paaiškinti kodėl pirmiausia ėmėsi

---

¹⁷⁸ D.Šniukas. Atgimimo bangos ir šaukiniai//Lietuvos televizijai 40: straipsnių rinkinys.[Redakcinė kolegija: A. Basevičius, S. Štikelis, A. Patašienė]. Lietuvos informatikos, ryšių ir elektronikos bendrija. Vilnius, 1997.P.68.

¹⁷⁹ Seimo posėdis - Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba - Atkuriamasis Seimas. Septintasis posėdis. 1990 m. kovo 13 d. Stenogramos, 1990 09 27, Nr.1. Iš www.lrs.lt [interaktyvus]. Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. kovo 23 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=251088

¹⁸⁰ D.Šniukas. Atgimimo bangos ir šaukiniai//Lietuvos televizijai – 40. Straipsnių rinkinys.[Redakcinė kolegija: A. Basevičius, S. Štikelis, A. Patašienė]. Lietuvos informatikos, ryšių ir elektronikos bendrija. Vilnius, 1997. P.79.

¹⁸¹ Seimo posėdis - Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba - Atkuriamasis Seimas. Aštuntasis posėdis. 1990 m. kovo 14 d. Stenogramos, 1990 10 30, Nr. 2. Iš www.lrs.lt [interaktyvus]. Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. kovo 23 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=251089

¹⁸² Seimo posėdis - Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba - Atkuriamasis Seimas. Devintasis posėdis. 1990 m. kovo 14 d. Stenogramos, 1990 10 30, Nr. 2. Iš www.lrs.lt [interaktyvus]. Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. kovo 23 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=251090; A. Šimkūnas. Kalbėsime kol gyvi. P.30-31.; A. Janušauskas. Parlamento televizija?//Kalba Vilnius. 1990 m. kovo 30 d.; G. Ilgūnas. Nesenos istorijos puslapiai//Lietuvos televizijai – 40. Straipsnių rinkinys.[Redakcinė kolegija: A. Basevičius, S. Štikelis, A. Patašienė]. Lietuvos informatikos, ryšių ir elektronikos bendrija. Vilnius, 1997.P.79.

¹⁸³ A. Šimkūnas. Kalbėsime kol gyvi. P.36.

TVR reformos.¹⁸⁴ Aukščiausioji Taryba prie TVR klausimo sugrįžo 1990 m. kovo 21 d. ir siūlė paskirti TVR tarybą, leidžiant jai savarankiškai dirbti, o jei bus kokių nors problemų, tada buvo numatoma iš naujo svarstyti vadovybės klausimą.¹⁸⁵ Kitą dieną, po ilgų ginčių ir aštrios polemikos Aukščiausioji Taryba nutarė sudaryti redakcinę komisiją, kuri parengtų projektą dėl TVR statuso pakeitimo. Tačiau vienas deputatų pateikė alternatyvų projektą, kuriame siūlė panaikinti TVR komitetą ir pakeisti įstaigos statusą. Projekte buvo numatyta sudaryti valdybą, kuri rinktų radijo ir televizijos direktorių. Balsų dauguma projektas buvo priimtas ir TVR komiteto statusas pakeistas. Nuspręsta, kad Lietuvos televizijai ir radijui turėjo vadovauti Aukščiausiosios Tarybos sudaryta taryba ir jos išrinktas generalinis direktorius.¹⁸⁶ 1990 m. balandžio 3 d. Aukščiausioji Taryba svarstė Lietuvos TVR valdybos sudarymą, po ilgų ginčų nuspręsta sudaryti valdybą, kuri privalėjo parengti TVR statutą ir išrinkti generalinį direktorių.¹⁸⁷

Generalinio direktoriaus rinkimų laukta ne vieno mėnesio, nors Aukščiausioji taryba vienu iš pirmųjų darbų ėmėsi RTV reikalų, tačiau tvirtinti valdybą ir TVR vadovą neskubėjo. Tik 1990 m. gegužės 8 d. Aukščiausioji Taryba ėmėsi Radijo ir televizijos statuto, nes jis, parengtas RTV valdybos, komisijos jau buvo patvirtintas. Parlamentarai buvo informuoti, kad RTV valdyba išsirinko pirmininką „Universiteto katedros vedėją Laimoną Tapiną“.¹⁸⁸ Šis informavo, kad valdybos posėdyje buvo svarstytas generalinio direktoriaus klausimas ir buvo pasiūlyti penki kandidatai, iš kurių du atsisakė. Slaptu balsavimu daugiausia balsų surinko D.Šniukas. Radijo ir televizijos valdyba pasiūlė Aukščiausiajai Tarybai generaliniu direktoriumi tvirtinti D.Šniuką. Tačiau deputatams įsivėlus į diskusijas, o komisijos vadovą apipylus klausimais, deputatai nutarė

---

¹⁸⁴ Ten pat.P.38-39.

¹⁸⁵ Seimo posėdis - Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba - Atkuriamasis Seimas. Šešiolikasis posėdis.1990 m. kovo 22 d.Stenogramos.1991.02.27.Nr.3.Iš www.lrs.lt [interaktyvus].Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. kovo 23 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_1?p_id=251068; A.Šimkūnas. Kalbėsime kol gyvi.P.40.

¹⁸⁶ LR Įstatymas Dėl Lietuvos Respublikos Valstybinio televizijos ir radijo komiteto reorganizavimo.Vilnius, 1990 m. kovo 22 d.Nr.I-59.Iš www.lrs.lt [interaktyvus].Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. kovo 23 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_1?p_id=134 ; A.Šimkūnas. Kalbėsime kol gyvi.P.42.

¹⁸⁷ Seimo posėdis - Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba - Atkuriamasis Seimas. Trisdešimt trečiasis posėdis.1990 m. balandžio 3 d.Stenogramos.1991.05.16.Nr.5.Iš www.lrs.lt [interaktyvus].Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. kovo 23 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_1?p_id=251545
A.Šimkūnas. Kalbėsime kol gyvi.P.50.; G.Ilgūnas.Nesenos istorijos puslapiai//Lietuvos televizijai – 40.Straipsnių rinkinys.[Redakcinė kolegija: A.Basevičius, S.Štikelis, A.Patašienė].Lietuvos informatikos, ryšių ir elektronikos bendrija. Vilnius, 1997. P.80.

¹⁸⁸ Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba - Atkuriamasis Seimas.Penkiasdešimt aštuntasis posėdis.1990 m. gegužės 8 d.Stenogramos.1991.06.11.Nr.7.Iš www.lrs.lt [interaktyvus].Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. kovo 23 d.]:http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_1?p_id=251005

statutą patobulinti.¹⁸⁹ 1990 m. gegužės 10 d. Aukščiausioji Taryba vėl grįžo prie RTV statuto klausimo ir dauguma balsų jį patvirtino.¹⁹⁰

Valdybos pirmininkas L.Tapinas teikė Aukščiausiajai Tarybai RTV generaliniu direktoriumi tvirtinti D.Šniuką, nes esą už jį pasisakė 81 proc. darbuotojų.¹⁹¹ D.Šniukas deputatams pristatydamas savo programą, siūlė iš esmės pertvarkyti RTV.¹⁹² Tačiau deputatams D.Šniuko kandidatūra neįtiko. 1990 m. gegužės 21 d. RTV konferencijų salėje RTV valdybos pirmininkas L.Tapinas sukvietė darbuotojus pasitarti, nes Aukščiausioji Taryba norėtų žinoti ką kolektyvas norėtų matyti savo vadovu. Tačiau dėl per didelio susiskaldymo, nepavyko dėl jo sutarti.¹⁹³

Dėl blokados, kaip ir kitoms biudžetinėms organizacijoms, 5 mln. rublių buvo sumažintas ir RTV finansavimas. Kartu buvo numatyta mažinti darbuotojų skaičių ir programas. 1990 m. birželio mėnesį RTV teko dar susiveržti diržus – dėl benzino trūkumo TV programos trumpinamos nuo beveik 12 iki 7 valandų, o trys ketvirtadaliai mašinų negalėjo išvažiuoti filmuoti.¹⁹⁴ Lietuvos televizijos programa darbo dienomis buvo transliuojama tik rytais ir vakarais po keletą valandų, o savaitgaliais visą dieną.¹⁹⁵ Sumažėjo ir iš Maskvos transliuojamų dviejų programų laikas, nesikeitė tik Lenkijos TV transliavimo apimtys.¹⁹⁶ Maskva pasiūlė pati apmokėti transliacijos išlaidas, bet dėl to susitarta kiek vėliau.¹⁹⁷ 1990 m. balandžio – gegužės mėnesiais atlikti visuomenės nuomonės apklausa parodė, kad beveik 70 proc. žiūrovų daugiausia domėjosi politine informacija, nepaisant to, kad buvo teiraujamosi - jei valstybėje būtų stabili padėtis kas tada

---

¹⁸⁹ Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba - Atkuriamasis Seimas. Penkiasdešimt aštuntasis posėdis. 1990 m. gegužės 8 d. Stenogramos. 1991.06.11. Nr. 7. Iš www.lrs.lt [interaktyvus]. Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. kovo 23 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=251005; A.Šimkūnas. Kalbėsime kol gyvi. P. 61.

¹⁹⁰; Lietuvos radijo ir televizijos statutas//Kalba Vilnius. 1990 m. gegužės 11 d.

¹⁹¹ Aukščiausiosios Tarybos nutarimas Dėl Lietuvos radijo ir televizijos statuto patvirtinimo. Vilnius, 1990 m. gegužės 10 d. Nr. I-208. Iš www.lrs.lt [interaktyvus]. Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. kovo 23 d.]:

http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=208; Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba - Atkuriamasis Seimas. Penkiasdešimt devintasis posėdis. 1990 m. gegužės 10 d. Stenogramos. 1991.06.11. Nr. 7. Iš www.lrs.lt [interaktyvus]. Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. kovo 23 d.]:

http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=251006.; Parlamento kronika//Lietuvos aidas. 1990 m. gegužės 11 d.

¹⁹² A.Šimkūnas. Kalbėsime kol gyvi. P. 62.

¹⁹³ Ten pat. P. 64-65.; Parlamento diena, gegužės 10-oji//Lietuvos aidas. 1990 m. gegužės 16 d.

¹⁹⁴ A. Steponavičius. Į blokados dienoraštį//Kalba Vilnius. 1990 m. gegužės 11 d.

¹⁹⁵ A. Steponavičius. Radijo klausytojams ir televizijos žiūrovams//Kalba Vilnius. 1990 m. balandžio 27 d.

¹⁹⁶ Ten pat.

¹⁹⁷ A.Šimkūnas. Kalbėsime kol gyvi. P. 69.; Maskva nori, kad Lietuva matytų jos programas//Kalba Vilnius. 1990 m. birželio 15 d.

labiausiai domintų, dažniausias atsakymas buvo – politinė informacija, tik po to pramoginės laidos.

198

1990 m. birželio 19 d. Aukščiausioji Taryba vėl grįžo prie RTV generalinio direktoriaus klausimo. RTV valdybos vadovas L. Tapinas vėl teikė D. Šniuko kandidatūrą, bet kaip alternatyvą ir Skirmanto Valiulio.¹⁹⁹ Deputatų netenkino D. Šniuko buvęs partiškumas, todėl po diskusijų, už D. Šniuką pasisakė 36, už Valiulį – 62 deputatai. RTV generaliniu direktoriumi tapo – S. Valiulis.²⁰⁰

Iki Lietuvai atgaunant nepriklausomybę RTV komitetui vadovavęs J. Kuolelis nesugebėjo vadovaujamos įstaigos „perorientuoti“ nuo ideologinės į demokratinę, su nuomonių įvairove ir diskusijomis eteryje. Tačiau vykstantys politiniai pokyčiai šalyje nenorom vertė J. Kuolelį taikytis su pokyčiais, dėl to atsirado viena kita laida, atspindėjusi tuomečius politinius pokyčius. Bet pats J. Kuolelis, pripažinęs buvęs uolus komunistas, pakluso kaip buvo įprasta sovietiniais metais, valdžios spaudimui ir pasitraukė iš komiteto pirmininko pareigų. D. Šniukui atėjus vadovauti TVR komitetui, tai beveik sutapo su Lietuvos nepriklausomybės paskelbimu ir dar didesniais politiniais pokyčiais šalyje. D. Šniukas jau nesipriešino, kad televizijos ekrane būtų kuo įvairesnių nuomonių, tačiau, kaip pripažino pats, teko laviruoti tiek tarp valdžios, tiek tarp Sąjūdžio. Su D. Šniuko atėjimo galima sieti „demokratinių pamatų liejimo“ pradžią RTV. Iš esmės buvo imtasi reformuoti TVR. Buvo pakeistas įstaigos statusas, ji buvo pervadinta į Lietuvos radiją ir televiziją, generalinis direktorius prisidėjo kuriant įstaigos statutą, dėl to tarėsi ir su TVR darbuotojais. Tačiau, dėl savo partinės praeities, neitiko Aukščiausiosios Tarybos deputatams, dėl to, kai buvo suformuota RTV teisinė bazė, numačiusi ir RTV vadovo rinkimus, jis nebuvo perrinktas RTV generaliniu direktoriumi.

Atkūrusios Nepriklausomybę valstybės demokratiniu būdu rinkti atstovai ir vadovai, dar neturėjo patirties kaip demokratiškai valdyti vieną ar kitą įstaigą, dėl to tvirtindami RTV statutą, Aukščiausiosios Tarybos deputatai „nepaleido“ Nacionalinio transliuotojo iš savo rankų. Tuometiniu supratimu, kurį tikriausiai lėmė iš sovietinių laikų paveldėta praktika, RTV buvo ir pavaldus, ir priklausomas nuo politikų valios. Šie, įstatymu įtvirtino galintys bet kada pasinaudoti RTV eteriu. Todėl, nepaisant to, kad buvo sukurta demokratiškai valdomos struktūros teisinė bazė, politinė jos priklausomybė išliko.

¹⁹⁸ Tebūnie: kultūros metai(1)//Kalba Vilnius.1990 m. liepos 27 d.

¹⁹⁹ Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba - Atkuriamasis Seimas. Aštuoniasdešimt ketvirtasis posėdis 1990 m. birželio 19 d. Stenogramos. 1991.10.31. Nr. 10. Iš www.lrs.lt [interaktyvus]. Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. kovo 31 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=251300

²⁰⁰ Skirmantas Valiulis – RTV generalinis direktorius//Kalba Vilnius.1990 m. birželio 22 d.; G. Ilgūnas. Nesenos istorijos puslapiai//Lietuvos televizijai – 40. Straipsnių rinkinys. [Redakcinė kolegija: A. Basevičius, S. Štikelis, A. Patašienė]. Lietuvos informatikos, ryšių ir elektronikos bendrija. Vilnius, 1997. P. 81.

3. LIETUVOS TELEVIZIJOS SAVIIEŠKA

3.1. Lietuvos televizija 1990 – 1992 m.

Praėjus kelioms dienoms po rinkimų, RTV valdybos pirmininkas L. Tapinas, S. Valiulį pristatė RTV kolektyvui. L. Tapinas aiškino, kad valdyba neketina kištis į smulkius RTV reikalus, o tik spręsti strategines problemas. S. Valiulis kreipdamasis į kolektyvą ir paprašė teikti siūlymus kaip reformuoti RTV.²⁰¹ Kaip vėliau pats pripažino, keisti ką nors buvo labai sunku, nes programoje dominavo vien politika, „todėl, kad Seimas priėmė įstatymą, Radijo ir televizijos statutą, kuriame buvo numatyta, kad parlamentarai ir Vyriausybės nariai turi teisę be eilės visi šnekėti, tik paskambinę į televiziją. Tai čia buvo atviras langas politikavimui paliktas.“²⁰²

Reformos klausimai aptarinėti ir RTV valdyboje. Viename posėdžių buvo svarstyta galimybė atsisakyti, esą griozdiškų vyriausiųjų redakcijų struktūros ir pereiti prie kūrybinių grupių veiklos. Valdybos nariams suabejojus kaip tokia struktūra funkcionuos, vienas reformos vadovų A. Kaušpėdas ramino, kad tai tik ateities vizija, o jei kas ir bus keičiama, tai tik palaipsniui.²⁰³ Valdyba, pagal kompetenciją, svarstė ir kokias televizijos programos ateityje bus paliktos, o kurios ne. Nuspręsta, kad be Lietuvos televizijos, CTV pirmosios, būtų transliuojama ir Lenkijos TV, o vietoj CTV antrosios programos – palydovinės programos. Bet tokiems planams įgyvendinti reikėjo beveik 4 mln. rb, todėl sprendimas buvo paliktas parlamentui.²⁰⁴

1990 m. liepos 23 d. RTV generalinis direktorius S. Valiulis paprašė RTV redakcijų nekritikuoti Aukščiausiosios Tarybos, nes esą „tai kažkieno diriguojama“, o ir šiaip „reta diena, kad deputatai nekalbėtų per radiją ar televiziją, gal net per daug“.²⁰⁵ Tikriausiai dėl to, 1990 m. rugsėjo mėnesį RTV valdyba paskelbė nutarimą, įsigaliojusį nuo 1990 m. spalio 1 d., „Dėl politinių laidų transliavimo per Lietuvos radiją ir televiziją“.²⁰⁶ Dokumente buvo pabrėžta, kad tik RTV vadovybė spres kokias Aukščiausiosios Tarybos bei Ministrų Tarybos spaudos konferencijos bus transliuojamos, o jos bus atspindimos reportažų forma, nebent Aukščiausiosios Tarybos ir Ministrų tarybos vadovybė rekomenduotų jas transliuoti ištiesai. Pabrėžta, kad į laidas bus kviečiami visų politinių jėgų atstovai.²⁰⁷

---

²⁰¹ A. Šimkūnas. Kalbėsime kol gyvi. P. 72-73.

²⁰² V. Pupštaitė. Vadovybės kaita ir LTV ideologijos pokyčiai... Priedas Nr. 3. Interviu su S. Valiuliu.

²⁰³ A. Daumilas. Ateities vizija, į kurią pradėdame eiti//Kalba Vilnius. 1990 m. rugsėjo 7 d.

²⁰⁴ Ten. pat.; Laiškai su adresu(3). Dvi žvakės prie kišo paveikslo. „Respublika“. 1990 m. rugsėjo 14 d. //K. Šiaulys. Griūtis ir tapsmas. BĮ UAB „Litimo“. Vilnius, 1999. P. 56-57.

²⁰⁵ S. Vilkas. Valstybės radijas ir televizija//Lietuvos aidas. 1990 m. liepos 5 d.

²⁰⁶ RTV valdybos nutarimai//Kalba Vilnius. 199 m. rugsėjo 14 d.

²⁰⁷ Ten pat.

S.Valiulis pranešė, kad visuomeniniais pagrindais pavaduotoju televizijos reikalams paskyrė architektą A.Kaušpėdą. Pastarasis informavo, kad dirbsiantis tik po pietų, nes iš ryto vis dar grojo ansamblyje „Antis“²⁰⁸ ir paprašė teikti siūlymus dėl lietuviškos televizijos sukūrimo.²⁰⁹ S.Valiulis prisiminė, kad A.Kaušpėdas norėjęs sukurti pramogų televiziją, bet „ne visiems tai patiko, ne visiems įtiko, bet jaunimas sveikino.“²¹⁰

1990 m. spalio mėnesį televizijos reformos komisijos pirmininkas A.Kaušpėdas jau pateikė gaires kaip turėtų atrodyti televizijos laidų tinklelis, kurį buvo ketinama įgyvendinti nuo naujų metų. Šiokiadieniais programą galvota pradėti švietėjiškomis laidomis, vėliau politikos, ekonomikos ir teisės. Po informacinės laidos „Panorama“ buvo svarstyta rodyti kultūros, teisės laidas, vakarą užbaigiant pramoga. A.Kaušpėdo teigimu, buvo siekiama, kad politinio pobūdžio laidos būtų kiek anksčiau, o vakaras būtų paliekamas humanitariniams dalykams, savaitgalis turėjęs būti kosmopolitinis ir tautinis.²¹¹ Direktorius A.Kaušpėdas tada užsiminė ir apie ateities planus, kad bus kuriama antroji televizijos programa, pertvarkoma vidinė struktūra, daugiau laiko skiriama kultūrai.²¹² Tuo metu A.Kaušpėdo sudarytoje struktūrinėje sistemoje buvo RTV direktorius, toliau 1 TV direktorius, dar 4 jo pavaduotojai, 7 įvairių temų prodiuseriai, po to žurnalistai, režisieriai, operatoriai, dailininkai.²¹³ Tenykštę situaciją, kai teko imtis struktūrinių ir programos reformų, S.Valiulis apibūdino kaip neišvengiamą: „Modelis buvo pasirinktas - kai dalį produkcijos gamina savi, o dalį – prodiuseriniais pagrindais. Tik tada dar prodiuserių beveik nebuvo ir nebuvo kompanijų privačių. Sunkiausia buvo surasti tą pusiausvyrą tarp valstybės biudžeto, reklamos tada buvo mažai, tik prasidėjo, ir tų privačių kompanijų, kurios kūrė televizijas“.²¹⁴

Aukščiausioji Taryba „pamiršo“, kai skyrė S.Valiulį generaliniu direktoriumi, nustatyti jo atlyginimą. Grįžus prie šio klausimo, parlamentarai nerado sutarimo kokią direktoriui algą nustatyti – 650 ar 700 rb dydžio ir klausimą atidėjo iki kito posėdžio.²¹⁵ Galiausiai Švietimo,

---

²⁰⁸ Kreivųjų veidrodžių labirinte...„Amžius“.1992.03.19.//K.Šiaulys.Griūtis ir tapsmas.BĮ UAB „Litimo“. Vilnius, 1999.P.88-89.

²⁰⁹ A.Šimkūnas. Kalbėsime kol gyvi.P.75-76.

²¹⁰ V.Pupškaitė. Vadovybės kaita ir LTV ideologijos pokyčiai...Priedas Nr.3.Interviu su S.Valiuliu.

²¹¹ A.Kratulis.Televizijos programos naujienos//Kalba Vilnius.1990 m. spalio 5 d.

²¹² K.Jauniškis.Ideali televizija neidealioje visuomenėje?//Lietuvos rytas.1990 m. rugpjūčio 1 d.

²¹³ Laiškai su adresu (2).Vėl metalinė valdžia?. „Respublika“.1990 m. rugsėjo 6 d.//K.Šiaulys.Griūtis ir tapsmas.BĮ UAB „Litimo“. Vilnius, 1999.P.52-53, 55.

²¹⁴ V.Pupškaitė. Vadovybės kaita ir LTV ideologijos pokyčiai...Priedas Nr.3.Interviu su S.Valiuliu.

²¹⁵ Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba - Atkuriamasis Seimas.Dvidešimt antrasis posėdis.1990 m. spalio 5 d. Stenogramos.1992.08.03.Nr.17.Iš www.lrs.lt [interaktyvus].Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. kovo 31 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_1?p_id=250977

mokslo ir kultūros komisija gavo duomenų, kokias algas gavo kitų įstaigų vadovai. Deputatams buvo pasiūlyta, kad RTV generalinio direktoriaus alga būtų 700 rb ir tam pritarta.²¹⁶

Lietuvos radijo ir televizijos valdyba 1990 m. spalio mėnesį kartu su Sąjūdžio Seimo Tarybos pirmininko pavaduotoju Alfredu Bumblausku, kitais Atkuriamojo Seimo tarybos nariais, diskutavo kokia ateityje turėtų būti Lietuvos televizijos laida „Atgimimo banga“. Konstatuota, kad nepriklausomybės apyaušryje laida buvo savotiškas kelrodis į Lietuvos Nepriklausomybės atstatymą, tačiau vėliau gerokai sumažėjo jos populiarumas, be to, nuo 1990 m. spalio 1 dienos įsigaliojo RTV valdybos nutarimas dėl politinių laidų transliavimo, kuris sukėlė nemažai aistrų ir įvairių diskusijų“.²¹⁷ Padėtį galbūt geriausia atspindi savaitraštyje „Kalba Vilnius“ spausdintas žiūrovo laiškas: „Čia tebevyrauja tribūninis, mitinginis įgrisęs iki koptumo vyriausybiniis ar opoziciniis stilius. Po dviejų trijų tokio pilietinio polėkio laidų nublanksta vedėjai - parlamentarai, ministrai, profesoriai - išsikvepia „Atgimimo banga“. Negi RTV norima padaryti nuomos punktu, jei ne dar blogesnio vardo namais?“²¹⁸ Po balsavimo RTV valdyboje buvo nuspręsta, kad laidą turėtų rengti žurnalistai, tačiau šiems turėtų talkinti Sąjūdžio Seimo Tarybos nariai. Generaliniam direktoriui buvo pavesta sudaryti laidos redakcinė tarybą, nustatyti laidos periodiškumą, apimtis.²¹⁹

Lietuvos televizija nebuvo populiari. Labiau žiūrėti užsienio kanalai – Lenkijos ir TSRS TV I programa, kurios sulaukė daugiau nei 40 proc. gyventojų dėmesio, kai Lietuvos TV - trečdalis. Lietuvos televizijoje ypač žiūrimos buvo naujienu laidos, kriminalai, socialinis gyvenimas, tačiau buvo ignoruojamos „kalbančios galvos“.²²⁰ Televizijos žiūrovai labiau pageidavo meninių, pramoginių ar pažintinių laidų.²²¹ RTV valdyba net buvo svarsčiusi, kad galbūt reikėtų nutraukti Maskvos TV antrosios programos transliavimą, o vietoj jos transliuoti regioninius kanalus. Tokio sprendimo priėmimui sutrukdė sutartis su TSRS TVR komitetu, kuris Maskvos TV antrosios programos transliacijas Lietuvoje apmokėjo iki 1991 m. Tačiau vis vien svarstyta, net ir

---

²¹⁶ LR Aukščiausiosios Tarybos nutarimas „Dėl Lietuvos radijo ir televizijos generalinio direktoriaus tarnybinio atlyginimo“ projekto. 1990 m. spalio 5 d. Nr. I-639, Vilnius. Iš www.lrs.lt [interaktyvus] Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. kovo 25 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter2/dokpaieska.showdoc_?p_id=754; Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba - Atkuriamasis Seimas. Dvidešimt ketvirtasis posėdis. 1990 m. spalio 9 d. Stenogramos. 1992.08.03. Nr. 17. Iš www.lrs.lt [interaktyvus]. Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. kovo 31 d.]:

http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_1?p_id=250982

²¹⁷ „Atgimimo banga“ vėl atgims//Kalba Vilnius. 1990 m. spalio 26 d.

²¹⁸ Įtampos ir atoslūgių mėnuo//Kalba Vilnius. 1990 m. rugsėjo 7 d.

²¹⁹ „Atgimimo banga“ vėl atgims//Kalba Vilnius. 1990 m. spalio 26 d.

²²⁰ RTV sociologinių tyrimų skyrius. Radijo ir televizijos reitingas//Kalba Vilnius. 1990 m. lapkričio 30 d.

²²¹ L. Urbonienė. Laiškų ir sociologinių tyrimų redakcijos redaktorė. Rudens laiškai//Kalba Vilnius. 1990 m. lapkričio 30 d.

pasibaigus sutarčiai, dažnį nuomoti palydovinių kanalų transliacijoms, nes pačiai Lietuvai tuomet tokių transliacijų galimybę varžė finansinis nepriteklis, nes reikėjo 4 mln. rb už siųstuvų darbą.²²²

1990 m. lapkričio 19 d. RTV valdybos²²³ pirmininkas L.Tapinas posėdyje pristatė valdybos patvirtintus tris generalinio direktoriaus pavaduotojus: televizijos direktorių A.Kaušpėdą, radijo direktorių Nerijų Maliukevičių ir Technikos ir ekonomikos direktorių Juozą Neverauską.²²⁴ Imtasi kitų pertvarkų. Buvo įkurta Lietuvos televizijos naujienų direkcija (LTN). Jai vadovauti paskirtas TV informacijos redakcijos vyriausiasis redaktorius, žiūrovams geriau žinotas kaip „Labas rytas“ vedėjas - Romas Jankauskas.²²⁵ Pirmajame direktorato posėdyje aptarti einamieji klausimai. Apsvarstyti kūrybinių darbuotojų konkurso nuostatai, bet juos nutarta dar tobulinti, buvo pristatyti nauji RTV poskyriai.²²⁶ Naujoji vadovybė vis dažniau sulaukė kritikos dėl programos ne tik iš darbuotojų, bet ir politikų.²²⁷ Aukščiausiosios Tarybos deputatas, buvęs TVR darbuotojas V.Kvietkauskas, paklaustas kaip vertina televizijos darbą atsakė, kad laidos jam per daug politizuotos, nusibodę tie patys veidai, o „kamerą būtų galima panaudoti ir žymiai efektyviau“.²²⁸

Prieš pat naujuosius RTV direktoratas svarstė galimybę 1991 m. pirmąjį ketvirtį pradėti transliuoti Lietuvos televizijos antrąją programą (LTV-2). Buvo planuota, kad LTV-2 galėtų būti pradėta transliuoti pradžioje po 2-2,5 val. darbo dienomis geriausiu laiku po „Panoramos“, TSRS antrosios televizijos programos laiku. Buvo nutarta LTV-2 programoje transliuoti ir spaudos konferencijas iš Aukščiausiosios bei Ministrų tarybų, taip pat TV forumus, „Aktualijų“ laidą, perkelti jas iš pirmosios programos.²²⁹ Tokius planus palaimino Aukščiausiosios Tarybos prezidiumas.²³⁰ Šie planai priverstinai buvo nukelti neribotam laikui.

Naktį iš 1991 m. sausio 12 d. į 13 d. sovietinė valdžia užgrobė RTV pastatus Vilniuje, S.Konaraskio gatvėje. Kariškos mašinos pasirodė šiek tiek po antros nakties ir „per 10-15 minučių desantininkai jau darbavosi viduje“.²³¹ Po kelių minučių radijas pradėjo transliuoti iš Kauno,

---

²²² „Atgimimo banga“ vėl atgims//Kalba Vilnius.1990 m. spalio 26 d.

²²³ Mūsų perspektyvos//Kalba Vilnius.1990 m. lapkričio 16 d.; Amerikietiška mišrainė su lietuviška „Antimi“//Respublika.1990 m. lapkričio 16 d.

²²⁴ A.Šimkūnas. Kalbėsime kol gyvi.P.84.

²²⁵ Naujienų direkcija LTN//Kalba Vilnius.1990 m. gruodžio 14 d.

²²⁶ K.Matačiūnas.Pirmame direktorato posėdyje//Kalba Vilnius.1990 m. gruodžio 21 d.

²²⁷ A.Šimkūnas. Kalbėsime kol gyvi.P.85.

²²⁸ K.Starinskas.Linkėčiau gerų žinių laidos...//Kalba Vilnius 1990 m. gruodžio 28 d.

²²⁹ RTV direktorate//Kalba Vilnius.1991 m. sausio 4 d.

²³⁰ Aukščiausiosios Tarybos prezidiumo nutarimas „Dėl Lietuvos televizijos antrosios programos sukūrimo.“ Vilnius, 1990 m. lapkričio 19 d.Nr.I-792.Iš www.lrs.lt [interaktyvus] Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. balandžio 15 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter2/dokpaieska.showdoc_l?p_id=900&p_query=&p_tr2=; Lietuvos respublikos Aukščiausiosios tarybos prezidiumo nutarimas. Lietuvos aidas//1990 m. lapkričio 22 d.

²³¹ E.Sandanavičienė.Liudininkai pasakoja.Tą baisiąją naktį//Kalba Vilnius.1991 m. vasario 15 d.

netrukus buvo atnaujintos ir televizijos transliacijos iš Laikinosios sostinės.²³² 1991 m. sausio 14 d. RTV darbuotojai buvo susirinkę prie Aukščiausiosios Tarybos rūmų. Visi 2 tūkstančiai.²³³ Paskelbtas jų protesto laiškas.²³⁴ Prie Aukščiausiosios Tarybos rūmų, A.Kaušpėdas pradėdamas rytinį posėdį informavo, kad bus dirbama iš Gedimino 24, buvusios radijo studijos, taip pat Žurnalistų sąjunga.²³⁵ Darbą atnaujino televizija, tik jau kitu vardu – Nepriklausomos Lietuvos televizija, o laida „Panorama“ buvo rengiama iš Kauno. Vėl buvo transliuojama laida „Labas rytas“.²³⁶ Nepriklausomos Lietuvos televizija nuo 1991 m. sausio 17 d. transliavo iš Aukščiausiosios tarybos kieme stovinčios kilnojamosios stoties, kai kariškiai nuo 1991 m. sausio 18 d. iš užgrobtų RTV rūmų, talkinami specialistų iš Maskvos. Jie rengė savo programą per Lietuvos komunistų partijos televiziją, kuri buvo vadinama „Kaspervizija“, pagal vieno ten dirbusio sovietų saugumo karininko Edmundo Kasperavičiaus pavardę.²³⁷ „Tad dabar dirbama dviem frontais“.²³⁸ „Radijas ir televizija kelias paras dirbo be pertraukos.“²³⁹ Vilniaus ir Kauno radijo ir televizijos stočių darbuotojai nedelsdami ėmėsi skubių priemonių, kad Vilniuje ir jo apylinkėse būtų atnaujintas televizijos programų transliavimas. Panevėžyje, Laukuvoje ir Klaipėdoje buvo demontuojami nedidelio galingumo siųstuvai ir slapta sovietų kariškių blokuotais keliais buvo pervežami į Vilnių.²⁴⁰ Darbuotojai prisimena, kad buvo dirbama bent 10-yje Vilniaus vietų: Žurnalistų, Aklųjų ir silpnaregių sąjungos, teatrų ir kitų organizacijų patalpose.²⁴¹

1991 m. sausio 22 d. RTV kolektyvas parašė protesto laišką TSRS prezidentui M.Gorbačioviui, dėl užimtų RTV pastatų.²⁴² Susikūrė regioninės TV studijos Šiauliuose,

---

²³² Kalba nepriklausoma Lietuva//Kalba Vilnius.1991 m. vasario 22 d.; 1991-ieji, Sausio 10-14, Lietuvos dienų ir naktų kronika//Lietuvos rytas.1991 m. sausio 15 d.

²³³ V.Baublienė.Praėjusieji-naujųjų pradžia//Kalba Vilnius.1991 m. gruodžio 27 d.

²³⁴ Lietuvos radijo ir televizijos darbuotojų protestas//Kalba Vilnius.1991 m. sausio 16 d.

²³⁵ A.Šimkūnas. Kalbėsime kol gyvi.P.102

²³⁶ A.Šimkūnas. Kalbėsime kol gyvi.P.105.; R.Gabartas.,„Čia nepriklausomos Lietuvos televizija“//Respublika. 1991 m. vasario 28 d.

²³⁷ A.Šimkūnas. Kalbėsime kol gyvi.P.109.; G.Ilgūnas.Nesenos istorijos puslapiai//Lietuvos televizijai – 40.Straipsnių rinkinys.[Redakcinė kolegija: A.Basevičius, S.Štikelis, A.Patašienė].Lietuvos informatikos, ryšių ir elektronikos bendrija.Vilnius, 1997. P.43.

²³⁸ Po to, kai išėjome//Kalba Vilnius.1991 m. sausio 24 d.

²³⁹ Ž.Pečiulis.Gyvuojam!//Kalba Vilnius.1991 m. kovo 22 d.

²⁴⁰ E.Žilius.LTV kelias per Lietuvą//Lietuvos televizijai – 40.Straipsnių rinkinys.[Redakcinė kolegija: A.Basevičius, S.Štikelis, A.Patašienė]. Lietuvos informatikos, ryšių ir elektronikos bendrija. Vilnius, 1997. P.12.

²⁴¹ Sekmadienis Vilniaus televizijoje//Kalba Vilnius.1991 m. sausio 31 d.; G.Ilgūnas.Nesenos istorijos puslapiai//Lietuvos televizijai – 40.Straipsnių rinkinys.[Redakcinė kolegija: A.Basevičius, S.Štikelis, A.Patašienė].Lietuvos informatikos, ryšių ir elektronikos bendrija. Vilnius, 1997. P.43.

²⁴² Iš Lietuvos RTV kolektyvo kreipimosi į TSRS prezidentą M.Gorbačiovą//Kalba Vilnius.1991 m. sausio 24 d.

Panevėžyje, Klaipėdoje ir kituose miestuose, kurios retransliavo iš Kauno rodomą programą.²⁴³ Nors ir buvo grįžtama prie įprastos programos, neapsieita be kritikos, kad esą programa prasta. S.Valiulis teisinosi, kad labai trūksta profesionalios technikos, todėl esą negalima tikėtis geros programos. Nepaisant to, ir pati RTV valdyba „viską mato“.²⁴⁴

1991 m. kovo 7 d. priešais užgrobtus RTV rūmus buvo surengta bado akcija, kuria reikalauta sugrąžinti užgrobtus RTV pastatus.²⁴⁵ Jos iniciatoriais buvo laidos „Akistata“ kūrybinė grupė (V.Motiejūnienė, R.Kubilius, V.Kubilius). Prie jų prisijungė ir generalinis direktorius S.Valiulis, vėliau kelis kart nuraukęs ir vėl atnaujinęs bado akciją.²⁴⁶ Po vienos jų, net paskelbė protesto laišką, po kuriuo pasirašė visi RTV vadovai.²⁴⁷

1991 m. balandžio 2 d. neesant normalių darbo sąlygų, buvo svarstoma kaip tobulinti laidas. Televizijos direktorius A.Kaušpėdas kalbėjo, kad iš Lenkijos turėtų atvykti televizijos žurnalistų grupė, padėsianti sukurti geros redakcijos branduolį, o RTV direktorius S.Valiulis pranešė apie planus vietoj redakcijų kurti naujas kūrybines grupes.²⁴⁸ Tačiau pačių darbuotojų nuotaikos nebuvo tokios optimistinės.²⁴⁹ 1991 m. balandžio 8 d. Žurnalistų sąjungos patalpose vyko paskutinis RTV darbuotojų pasitarimas. Administracija, buhalterija ir kai kurios redakcijos išsikraustė į Vilniaus mikrorajoną Žvėryną, buvusios Pramonės ministerijos pastatą. Buvo patvirtinta nauja televizijos struktūra su 15 atskirų skyrių, bet redakcijų ir direktijų sistema liko.²⁵⁰ Vėl buvo gaivinama mintis įkurti LTV-2 programą. Buvo siūloma, kad RTV Kauno redakcija būtų performuota ir taptų LTV-2 programos baze.²⁵¹ Tačiau Lietuvos televizijos direktorius A.Kaušpėdas nuslopino kauniečių entuziazmą pareikšdamas, kad kol nebus sugrįžta į RTV pastatą, nebus techninių galimybių transliuoti LTV-2.²⁵²

Lietuvos radijo ir televizijos valdyba už vienerių metų darbą atsiskaitė Aukščiausiosios Tarybos Švietimo, mokslo ir kultūros komisijai. Valdybos darbas buvo pratęstas dar metams. Kalbėta apie Lietuvos radijo ir televizijos įstatymo projekto rengimą, buvo patvirtinta

²⁴³ A.Steponavičius.Nenuslopo mūsų širdys TV!//Kalba Vilnius.1991 m. vasario 8 d.

²⁴⁴ A.Andrašienė.Mūsų radijas ir televizija//Lietuvos aidas.1991 m. vasario 7 d.

²⁴⁵ A.Šimkūnas. Kalbėsime kol gyvi.P.123.

²⁴⁶ J.Girdvainis.Badautojų namelis keičia vietą//Respublika.1991 m. kovo 7 d.; Badausime, kol nugalėsime//Kalba Vilnius.1991 m. kovo 15 d.; S.Valiulis.Ant suoloelio prie namelio//Kalba Vilnius.1991 m. balandžio 18 d.; S.Valiulis. Dar ant suoloelio//Kalba Vilnius.1991 m. gegužės 10 d.; RTV akirytyje//Kalba Vilnius.1991 m. liepos 26 d.; S.Valiulis.Vis dar prie namelio//Kalba Vilnius.1991 m. rugpjūčio 2 d.

²⁴⁷ A.Šimkūnas. Kalbėsime kol gyvi.P.131; Mūsų pozicija.Lietuvos aidas//1991 m. liepos 19 d.

²⁴⁸ A.Šimkūnas. Kalbėsime kol gyvi.P.130.;S.Valiulis.Kaimynai vis dar kryžkelėje//Kalba Vilnius.1991 m.balandžio 5 d.

²⁴⁹ L.Vanagas.LTN direkcijoje//Kalba Vilnius.1991 m. balandžio 12 d.

²⁵⁰ Nauja televizijos struktūra//Kalba Vilnius.1991 m. balandžio 18 d.

²⁵¹ J.Miškinytė.Kauniečių godos//Kalba Vilnius.1991 m. balandžio 5 d.

²⁵² J.Miškinytė.TV antroji programa//Kalba Vilnius.1991 m. balandžio 26 d.

įstatymo projekto rengimo darbo grupė, buvo diskutuojama dėl radijo ir televizijos žurnalistų politinių nuostatų, priekaištauta kai kuriems žurnalistams dėl neobjektyvaus faktų ir informacijos pateikimo.²⁵³ Po diskusijų, 1991 m. gegužės 29 d. valdyba priėmė nutarimą, kuriuo dar kartą priminė, kad RTV priklauso visai visuomenei, todėl privalo objektyviai reikšti jos nuomonę. Laidose, kuriose yra politinio pobūdžio kritikos, žurnalistai buvo raginami suteikti žodį ir kritikuojamam. Valdyba patvirtino politinių laidų tvarkaraštį, o nutarimo kontrolę pavedė RTV direktoratui.²⁵⁴ Vėliau ir RTV valdybos pirmininkas L.Tapinas pažėrė kritikos RTV dėl politinės laikysenos, kai esą laidose „kas ką nori, tą kalba, kursto nereikalingas aistras, gina atskirų partijų ar grupių interesus, o kai kam neleidžiama pasinaudoti RTV tribūna“.²⁵⁵

1991 m. liepos 13 d. sukako pusė metų kai užgrobtai RTV rūmai, vakare buvo surengtas mitingas.²⁵⁶ 1991 m. liepos 15 d. įvyko gamybinis pasitarimas, kuris užsitęsė iki vėlumos, jame dalyvavo ir keletas Aukščiausiosios Tarybos deputatų. Šie nenorėjo klausyti ką kalba televizijos vadovai dėl laidose transliuojamų nuomonių įvairovės, o vienas deputatų pareiškė, kad RTV neturi svyruoti į šonus ir privalanti vykdyti valstybės politiką. Deputatams nuostabą sukėlė planai kituose miestuose steigti miestų televizijos stotis, todėl šie klausė, kodėl Lietuvos valdžia norima palikti be RTV.²⁵⁷

1991 m. liepos 22 d. RTV gamybiniame pasitarime dalyvavo nemažai Laisvės lygos kovotojų, kurie aktyviai kritikavo RTV vadovybę ir net ėmėsi žygių ją versti. Vėliau tas pats kartojosi ir per susitikimus su Aukščiausios tarybos deputatais, kurie priekaištavo dėl RTV laidų kokybės, jose jie pasigedo daugiau politikos.²⁵⁸ Tačiau dėl tvirtos RTV valdybos pirmininko laikysenos, pavyko atremti priekaištus. L.Tapinas pasiūlė deputatams pasižiūrėti į TV programą, kad šie įsitikintų, kad nėra nė vienos dienos „kur Vyriausybės ar parlamento atstovai neturėtų pozicijos.“²⁵⁹

Kilus pučui Maskvoje, RTV vėl iškilo naujas pavojus. 1991 m. rugpjūčio 19 d. užgrobtos RTV Kauno direkcijos patalpos, Kauno ir Juragių perdavimo stotys, Alytaus ir Marijampolės retransliatoriai. Kitą dieną sovietų kariuomenė užėmė Panevėžio, Šiaulių ir Anykščių

---

²⁵³ Lietuvos radijo ir televizijos valdyboje//Kalba Vilnius.1991 m. birželio 7 d.

²⁵⁴ Ten pat.

²⁵⁵ A.Šimkūnas. Kalbėsime kol gyvi.P.143.

²⁵⁶ Ten pat.P.147.

²⁵⁷ Ten pat.P.147-148.; L.Vanagas.RTV akiratyje//Kalba Vilnius.1991 m. liepos 19 d.

²⁵⁸ A.Šimkūnas. Kalbėsime kol gyvi.P.149.

²⁵⁹ Ten pat.P.154.

radijo ir televizijos stotis. Puči žlugus, po kelių dienų, šie objektai buvo sugražinti Lietuvai.²⁶⁰ O jau 1991 m. rugpjūčio 22 d. Vilniuje dislokuotos TSRS VRM divizijos vadas Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos pirmininkui Vytautui Landsbergiui telefonu pranešė, kad Lietuvos valdžia esą galinti perimti RTV rūmus ir TV bokštą. Darbuotojai popiet atvyko į išgrotus pastatus.²⁶¹

1991 m. rugsėjo 2 d. įvyko gamybinis pasitarimas, kuriame RTV generalinis direktorius S. Valiulis sveikino visus su RTV pastato išlaisvinimu, tačiau konstatavo, kad į juos sugrįžti dar negalima.²⁶² Lietuvos radijuje ir televizijoje įvyko išplėstinis darbuotojų, vadovų, valdybos narių susirinkimas, kuriame dalyvavo ir keletas Aukščiausiosios Tarybos deputatų. Pokalbininkai reiškė priekaištus televizijai dėl atsakomybės stokos, diskusijų nebuvimo, programų kokybės ir kitko. Vienas Aukščiausiosios Tarybos deputatų reikalavo ilgesnės vyriausybės valandos, esą taip buvo susitarta. Apibendrinamas susitikimą, generalinis direktorius pažadėjo, kad RTV bus polemiškesnė.²⁶³

1991 m. spalio 24 d. Aukščiausioji Taryba svarstė RTV ataskaitą. Ją pristatė Valdybos pirmininkas L.Tapinas, kuris apgailestavo, kad vis dar nedirbama senose patalpose, o laidos rengiamos iš įvairių vietų. L.Tapinas Aukščiausiosios Tarybos deputatams siūlė aiškiai nustatyti RTV priklausomumą ir tai numatyti įstatymu, tačiau RTV klausimo sprendimas atidėtas iki 1991 m. lapkričio 15 d., kai Švietimo, mokslo ir kultūros komisija parengė nutarimo projektą.²⁶⁴ Kalbėdamas deputatams, RTV valdybos pirmininkas L.Tapinas neneigė, sulaukiantis spaudimo iš valdžios, esą dar prieš 1991 m. sausio mėnesio įvykius RTV vadovybė buvo iškviesta ir buvo pareikšta, kad neva televizija per daug rodo kairiąsias jėgas. Be to, L.Tapinas pranešė, kad net Premjeras buvo atsiuntęs raštą, kuriame priminė, kad televizija yra finansuojama iš biudžeto, bet „nepakankamai nušviečia Vyriausybės veiklą“²⁶⁵ ir reikalavo papildomų 4-6 val. per savaitę. Tačiau Aukščiausiosios tarybos Švietimo, mokslo ir kultūros komisija atmetė tokį premjero

---

²⁶⁰ A.Šimkūnas. Kalbėsime kol gyvi.P.159.; M.Buzanas.S.Štikelis.Ekrano šviesa//Lietuvos televizijai – 40.Straipsnių rinkinys.[Redakcinė kolegija: A.Basevičius, S.Štikelis, A.Patašienė]. Lietuvos informatikos, ryšių ir elektronikos bendrija. Vilnius, 1997. P.44.

²⁶¹ A.Šimkūnas. Kalbėsime kol gyvi.P.161.; Grįžtame//Kalba Vilnius.1991 m. rugpjūčio 30 d.

²⁶² A.Šimkūnas. Kalbėsime kol gyvi.P.168-169.

²⁶³ V.Pupštaitė. Vadovybės kaita ir LTV ideologijos pokyčiai...Priedas Nr.3.Interviu su S.Valiuliu.; RTV akiratyje//Kalba Vilnius.1991 m. spalio 11 d.

²⁶⁴ Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba - Atkuriamasis Seimas. Dvidešimt penktasis posėdis.1991 m. spalio 24 d. Stenogramos.1995.02.20.Nr.42.Iš www.lrs.lt [interaktyvus].Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. kovo 31 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=251111 ; A.Šimkūnas. Kalbėsime kol gyvi.P.174-175.

²⁶⁵ E.Jansonas.Apie temstantį „Žydrąjį ekraną“//Respublika.1991 m. spalio 30 d.

reikalavimą. Netrukus iš biudžeto skiriant atskirą finansavimą 1991 m. rugsėjo 30 d. buvo įsteigta nauja televizija, pasivadinus TV-26 vardu.²⁶⁶

1991 m. spalio mėnesio pabaigoje Pamaskvėje vykusiame tarptautinių televizijos ir radijo organizacijų seminare dalyvavo ir RTV direktorius S.Valiulis, kuris pokalbiuose su Rusijos radijo ir televizijos kompanijos vadovais jis gavo garantiją, kad Rusija apmokės 90 proc. jos programų transliavimo kaštų, tačiau kitą dalį vis vien teko mokėti Lietuvai.²⁶⁷

Iki 1991 m. lapkričio 20 d. beveik visi darbuotojai grįžo atgal į S.Konarskio g. esančius rūmus.²⁶⁸ 1991 m. gruodžio 12 d. RTV valdyba posėdyje svarstė LTV-2 programos struktūrą ir tvarkaraštį ir laidas. RTV valdyba 1991 m. gruodžio 21 d. pritarė LTV-2 programos įsteigimui nuo 1992 m. sausio 1 d., pavadino ją - Lietuvos valstybinė visuomeninė televizija LTV-2.²⁶⁹ 1991 m. gruodžio 18 d. RTV valdybos pirmininkas L.Tapinas tiesioginiame eteryje kalbėjo apie RTV reformą, padėkojo gyventojams už paramą RTV per Sausio įvykius.²⁷⁰

1992 m. sausio 1 d. ėmė transliuoti LTV-2. Pradžioje buvo rodoma vos po kelias valandas Ostankino televizijos kanalu, vėliau ji išaugo į atskirą kanalą.²⁷¹ Ji buvo rengiama Kauno žurnalistų,²⁷² bet netrukus sulaukė RTV valdybos kritikos, esą galima buvo geriau startuoti, tinkamai tam pasirengus. Sulaukta ir žiūrovų negatyvios pozicijos, kai LTV-2 programa buvo transliuojama Rusijos TV antrosios programos kanalu.²⁷³ 1992 m. sausio 15 d. buvo aptarta kaip vykdomas 1991 m. gegužės 29 d. nutarimas „Dėl RTV laidų politinio objektyvumo“, bet buvo konstatuota, kad šio nutarimo laidose, išskyrus kai kurias, nesilaikoma. Todėl valdyba įpareigojo RTV vadovybę imtis priemonių, kad laidose būtų laikomasi politinės pusiausvyros. Nuspręsta prie šio klausimo sugrįžti po pusės metų. Tačiau vėliau buvę valdybos nariai pripažino, kad valdyba buvusi neveiksni, bet sutrukdė RTV pasukti komerciniu „pigumo, lėkštumo keliu“.²⁷⁴

1992 m. vasario 8 d. Vyriausybės informacijos biuras pranešė apie RTV pastatams per 1991 m. Sausio 13 d. įvykius padarytą žalą. Valstybinė komisija, pagal Lietuvos televizijos ir radijo centrinės inventorizacijos komisijos 1992 m. sausio 8 d. aktą, nustatė, kad žala bei negautos

---

²⁶⁶ N.Jonušaitė. „TV-26“: politinių ambicijų ir komercinių interesų sankirta//Lietuvos rytas.1993 m. vasario 17 d.

²⁶⁷ RTV akiratyje//Kalba Vilnius.1991 m. lapkričio 1 d.

²⁶⁸ A.Šimkūnas. Kalbėsime kol gyvi.P.178.; RTV akiratyje//Kalba Vilnius.1991 m. spalio 18 d.

²⁶⁹ RTV valdyboje//Kalba Vilnius.1991 m. gruodžio 20 d.

²⁷⁰ A.Šimkūnas. Kalbėsime kol gyvi.P.185.

²⁷¹ A.Janušauskas. LTV-2 – nėra.Kauno direkcijos programos bus//Kalba Vilnius.1993 m. sausio 8-14 d.

²⁷² Ar skaičius 2 – magiškas?//Kalba Vilnius.1992 m. sausio 10 d.

²⁷³ RTV valdyboje//Kalba Vilnius.1992 m. sausio 24 d.; N.Jonušaitė.TV žiūrovas verkia vergės Izauros ašaromis//Lietuvos rytas.1992 m. sausio 17 d.

²⁷⁴ Ž.Pečiulis.tarybų televizija//Kalba Vilnius.1997 m. rugsėjo 19-26 d.

pajamos sudarė beveik 31 mln. rb (1991 m. gruodžio 1 d. kainomis).²⁷⁵ Akte nurodomi ir kitų įstaigų patirti nuostoliai dėl RTV priverstinės neveiklos, kurie sudarė 4 mln. rb. Komisija rekomendavo dėl žalos atlyginimo kreiptis į Lietuvos generalinę prokuratūrą.²⁷⁶

1992 m. vasario 28 d. badautojų prie RTV pastato atstovas, režisierius V.Kubilius paskelbė pareiškimą, kuriame piktinosi „A.Kaušpėdo – L.Tapino klika“,²⁷⁷ kuri esą turi išsinešdinti ir paskelbė vėl atnaujinantis bado akciją prie RTV rūmų.²⁷⁸ 1992 m. kovo 3 d. RTV vadovybė kritikavo tokį V.Kubiliaus žingsnį ir ragino nesutarimus spręsti dialogo būdu. Tačiau jau kitą dieną prie badaujančio V.Kubiliaus namelio buvo surengtas mitingas, kuriame buvo teigiama, kad esą radijo ir televizijos desovietizacija dar nėra prasidėjusi, o RTV valdyba neva nevykdo reformų.²⁷⁹ RTV valdyba raginta atsistatydinti.²⁸⁰

1992 m. kovo 9 d. buvo surengtas RTV kolektyvo ir valdybos susitikimas, kuriame dalyvavo ir Aukščiausiosios Tarybos deputatai. Pastarieji kritikavo televizijos veiklą, kad ši „rodo brudą ir prezervatyvus“²⁸¹ ir pasiūlė RTV vadovybei atsistatydinti. V.Kubilius atsisakė nutraukti bado akciją ir toliau kritikavo RTV valdybą. Posėdyje buvo paskelbtas 92 darbuotojų pareiškimas, kuriuo šie nepritarė V.Kubiliaus bado akcijai ir reiškė palaikymą RTV vadovybei.²⁸²

Vykdamas pertvarkas RTV, buvo paskelbtas RTV įstatymo projektas dėl RTV statuso ir veiklos.²⁸³ 1992 m. kovo 17 d. RTV valdybos posėdyje dalyvavusių Aukščiausiosios Tarybos deputatų iniciatyva, Aukščiausioje Taryboje vėl svarstytas RTV klausimas. Perskaitytas V.Kubiliaus laiškas, kuriame šis RTV vadovus kaltino „juodinant nepriklausomybės idėjas“.²⁸⁴ Valdybos pirmininkas L.Tapinas deputatams aiškino, kad režisieriaus V.Kubiliaus streikas turi tik politinį atspalvį. Dauguma deputatų palaikė L.Tapiną, bet jokie sprendimo nepriėmė ir klausimą atidėjo vėlesniam laikui. Vakare paaiškėjo, kad Aukščiausioji Taryba nutarė sudaryti komisiją

---

²⁷⁵ A.Šimkūnas. Kalbėsime kol gyvi.P.194.

²⁷⁶ Informacija apie Lietuvos radijo ir televizijos pastatams padarytą žalą.1991.01.13-1991.08.23//Lietuvos aidas.1992 m. vasario 8 d.

²⁷⁷ A.Šimkūnas. Kalbėsime kol gyvi.P.196.

²⁷⁸ Ten pat.

²⁷⁹ Ten pat.P.197.; Lietuvos radijo ir televizijos Sąjūdžio grupės ir jos rėmėjų pareiškimas.Vilnius, 1992 m. kovo 4 d.//Lietuvos aidas.1992 m. kovo 5 d.

²⁸⁰ RTV vadovybė neatsistatydino, bado streikas tęsiasi//Lietuvos rytas.1992 m. kovo 10 d.

²⁸¹ A.Šimkūnas. Kalbėsime kol gyvi.P.199.; G.Visockas.RTV valdyba turi atsistatydinti//Lietuvos aidas.1992 m. kovo 11 d.

²⁸² K.Jauniškis.Kinijos kultūrinės revoliucijos laikai Lietuvos televizijoje: kuo blogiau – tuo geriau?//Lietuvos rytas.1992 m. kovo 11 d.; 1992 metų kovo 9 d. Lietuvos radijo ir televizijos darbuotojų pareiškimas//Kalba Vilnius.1992 m. kovo 13 d.

²⁸³ Lietuvos respublikos radijo ir televizijos įstatymas//Kalba Vilnius.1992 m. kovo 13 d.

²⁸⁴ S.Urbonavičiūtė.Badautojo namelio šešėlis virš sesijos dienotvarkės//Lietuvos rytas.1992 m. kovo 18 d.

Lietuvos radijo ir televizijos valdybos darbui įvertinti, kuriai buvo pavesta įvertinti RTV valdybos ir direkcijos veiklą, finansinės drausmės pažeidimus, labdaros panaudojimą, laidų kokybę. Komisija iki 1992 m. kovo 31 d. turėjo atsiskaityti Aukščiausiai Tarybai. V.Kubiliui buvo pasiūlyta nutraukti bado akciją. Šis, esą gerbdamas Aukščiausiąją Tarybą, pakluso. Kartu bado streiką nutraukė ir 46 jį rėmę RTV darbuotojai.²⁸⁵ 1992 m. kovo 25 d. Aukščiausiosios Tarybos sudaryta komisija pradėjo darbą RTV,²⁸⁶ o jau 1992 m. balandžio 9 d. savo misiją baigė. Išvadose komisija skelbė, kad RTV nemažai netvarkos, problemų, reitingai katastrofiškai krinta. Esą akivaizdi RTV vadovų ir darbuotojų profesionalumo stoka, tiksliai neapibrėžtos RTV valdybos ir direkcijos galių bei atsakomybės ribos, valdyba esą veldavosi į direkcijos kompetencijai pavaldžius reikalus. Komisijos nariai reiškė viltį, kad RTV taps savitu nacionalinės kultūros reiškiniu „vienijančiu Lietuvos žmones, pabrėžiančiu Lietuvos savitumą ir ugdančiu orią pilietinę visuomenę“.²⁸⁷ 1992 m. balandžio 27 d. Aukščiausioji Taryba toliau svarstė RTV problemas ir sulaukė dviejų projektų. Kilus aršiai diskusijai, atsirado trečias projektas, tačiau deputatai taip ir nesutarė ką reikėtų daryti. S.Valiulis deputatus perspėjo, kad dėl finansinių sunkumų RTV gali sustoti.²⁸⁸ Sprendimas dėl RTV vėl atidėtas.²⁸⁹ RTV biudžetas buvo sumažintas 70 mln. rb.²⁹⁰

1992 m. balandžio 30 d. RTV generalinis direktorius S.Valiulis lankėsi Parlamente. Čia, Aukščiausiosios Tarybos Švietimo, mokslo ir kultūros komisijos prašė, kad dėl lėšų stygiaus būtų atsisakyta „Ostankino“ ir Lenkijos TV transliacijų bei nerodyti rytinės LTV programos. Komisija sutiko su S.Valiulio prašymais, tačiau siūlė palikti bent sekmadieninę „Ostankino“ programą bei Lenkijos TV „politiniais ir kultūriniais sumetimais minimaliai“.²⁹¹

RTV darbuotojai matydami sunkią ekonominę valstybės padėtį paskelbė atvirą kreipimąsi į Lietuvos Aukščiausiąją Tarybą ir jos pirmininką, kuriame reiškė nuogaštavimus dėl

---

²⁸⁵ A.Šimkūnas. Kalbėsime kol gyvi.P.200.; Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba - Atkuriamasis Seimas.Šimtas posėdis.1992 m. kovo 17 d. Stenogramos.1995.07.18.Nr.52.Iš www.lrs.lt [interaktyvus].Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. kovo 31 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=251362

²⁸⁶ S.Urbonavičiūtė.Badautojo namelio šešėlis virš sesijos dienotvarkės//Lietuvos rytas.1992 m. kovo 18 d.

²⁸⁷ A.Kratulis. Komisijos išvada: permainų reikia//Kalba Vilnius.1992 m. balandžio 10 d.; A.Šimkūnas. Kalbėsime kol gyvi.P.203.

²⁸⁸ Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba - Atkuriamasis Seimas.Šimtas dvidešimtas posėdis.1992 m. balandžio 27 d. Stenogramos.1995.08.30.Nr.55.Iš www.lrs.lt [interaktyvus].Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. kovo 31 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=251383; T.Bancevičiūtė.Nutarimas dėl RTV nepriimtas//Lietuvos aidas.1992 m. balandžio 29 d.

²⁸⁹ Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba - Atkuriamasis Seimas.Šimtas dvidešimt pirmasis posėdis.1992 m. balandžio 28 d.Stenogramos.1995.08.30.Nr.55.Iš www.lrs.lt [interaktyvus].Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. kovo 31 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=251385

²⁹⁰ A.Šimkūnas. Kalbėsime kol gyvi.P.204.

²⁹¹ Ir ką toliau žiūrėsime...//Kalba Vilnius.1992 m. gegužės 8 d.

netolimoje ateityje apribotos galimybės rinkti ir platinti informaciją apie Lietuvą ir pasaulį. Įspėjo apie tai, kad gali gerokai sumažėti radijo ir televizijos transliacijų apimtis. 1992 m. gegužės 4 d. padėtį vėl svarstė parlamentinė Švietimo, mokslo ir kultūros komisija. Dėl nuolat brangstančių energetinių išteklių buvo konstatuota, kad RTV trūks 75 mln. rb, todėl nutarta dar kartą kreiptis į Vyriausybę, kad ši skirtų bent 64,5 mln. rb.²⁹² Parlamentas protokoliniu sprendimu pavedė Vyriausybei nedelsiant išnagrinėti galimybę papildomai finansuoti RTV.²⁹³

Aukščiausioji Taryba grįžo prie komisijos išvadų ir joms pritarė bei pavedė Švietimo, mokslo ir kultūros komisijai iki 1992 m. birželio 25 d. jas išnagrinėti.²⁹⁴

1992 m. birželio 11 d. atsistatydino visa radijo ir televizijos valdyba. Posėdyje dalyvavo 7 iš 10 valdybos narių. Pagrindinė atsistatydinimo priežastis buvo, kad kita valdybos narių dalis negalėjo priimti sprendimų, nes kiti 8 valdybos nariai pasitraukė dar anksčiau. Šį sprendimą svarstė Aukščiausioji Taryba ir jam pritarė, tačiau RTV direktoratui pareigas pavedė eiti toliau.²⁹⁵ Situacija RTV negerėjo, pinigų trūko apmokėti už paslaugas ryšininkams, žurnalistų algoms. Dėl nepriteklių, Lietuvos TV programos trukmė šokiadieniais sutrumpėjo 4,5 valandos.²⁹⁶

Artėjant rinkimams į Seimą per televiziją ir radiją prasidėjo rinkiminė agitacija, kaip ir anksčiau politikai neišvengė atsispirti pagundoms pasinaudoti nemokamu eteriu. Politinėms partijoms ir judėjimams televizijoje buvo skirta pusantros valandos. Šią nuostatą reglamentavo Aukščiausiosios Tarybos nutarimas.²⁹⁷ RTV suskaičiavo kiek laiko užims transliacijos radijuje ir televizijoje, jei būtų remiamasi Rinkimų įstatymu bei suteikiamas visas reikalaujamas laikas - ištisą dieną būtų transliuojama tik rinkimų agitacija. RTV vadovybė atviru laišku kreipėsi į Aukščiausiosios Tarybos pirmininką ir deputatus, prašydama, kad būtų patikslintas Seimo rinkimų įstatymas ir eterio laikas agitacijai būtų skiriamas tik savarankišku numeriu užregistruotai partijai ar koalicijai, o ne visoms politinėms partijoms ir visuomeniniams politiniams judėjimams.²⁹⁸ Galiausiai, pagal Didžiosios Britanijos visuomeninės televizijos BBC nuostatus buvo sukurtos

²⁹² Lietuvos Respublikos Aukščiausiajai Tarybai, Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos pirmininkui Vytautui Landsbergiui Kreipimasis//Kalba Vilnius.1992 m. gegužės 8 d.;Radijas ir televizija prašo pinigų//Lietuvos rytas.1992 m.gegužės 5 d.

²⁹³ Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba - Atkuriamasis Seimas. Šimtas trisdešimt aštuntasis posėdis.1992 m. gegužės 28 d.Stenogramos.1995.09.29.Nr.57.Iš www.lrs.lt [interaktyvus].Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. balandžio 1 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_1?p_id=251437

²⁹⁴ Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba - Atkuriamasis Seimas.Šimtas trisdešimt šeštasis posėdis.1992 m. gegužės 26 d.Stenogramos.1995.09.29.Nr.57.Iš www.lrs.lt [interaktyvus].Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. balandžio 1 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_1?p_id=251433

²⁹⁵ Atsistatydina RTV valdyba//Kalba Vilnius.1992 m. birželio 19 d.

²⁹⁶ Č.Iškauskas. TV tuštumą užpildo kaimynai//Kalba Vilnius.1992 m. liepos 31 d.

²⁹⁷ R.K.Rinkiminė kampanija per RTV prasidės rugsėjį//Kalba Vilnius.1992 m. liepos 17 d.

²⁹⁸ Atviras laiškas Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Pirmininkui Vytautui Landsbergiui ir deputatams//Kalba Vilnius.1992 m. rugsėjo 11 d.

taisyklės, kurios numatė, kad kandidato pasisakymui skiriamos 5 min., o politinėms partijoms ir organizacijoms skiriama 1,5 val. Kol vyko rinkimų agitacijos laidos, politinės laidos nebuvo rodomos.²⁹⁹ Tuo metu spaudoje jau net neslėpta, kad valstybinė televizija kryžkelėje ir neįtikanti nei kairiesiems, nei dešiniams, „nei snobams, nei gurmanams, vos išgyvenanti finansiškai, perėmusi buvusio TVR komiteto struktūras ir instrukcijas, valstybinė televizija ir radijas iš tikrųjų kartais panašūs į koki nors buvusį galingą, bet visai silpstantį sutvėrimą, į kurį kas netingi gali pamėtyti akmenimis“.³⁰⁰

RTV generalinio direktoriaus S.Valiulio kadencija, pagal statutą, pamažu ėjo į pabaigą. Direktorius žadėjo daugiau nebekandidatuoti į šį postą. Be to, iš pareigų pasitraukė televizijos direktorius A.Kaušpėdas.³⁰¹

Ryšių ir informatikos ministerijoje buvo surengtas Vyriausybės posėdis, kuriame svarstyta kiek Lietuvai reikia valstybinių televizijos ir radijo kanalų. Posėdyje buvo išsakyta mintis, kad iš tiesų biudžeto lėšų įmanoma skirti tik vienai TV ir vienai radijo programai. Galiausiai Vyriausybė nutarė, nepaisant lėšų trūkumo, kad antroji radijo programa turėjo išlikti.³⁰² Lėšų stygius vis labiau slegia RTV. Pagal numatytą finansavimą lėšų užteko tik vienos TV programos 11,5 val. eterio laiko.³⁰³ Matydamas sunkią įstaigos padėtį, 1992 m. gruodžio 15 d. susirinkęs RTV kolektyvas kartu su profesine sąjunga kreipėsi į RTV generalinį direktorių S.Valiulį ir Prezidentą, kad šie imtųsi priemonių. Atvirame kreipimesi darbuotojai pareikalavo, kad 1993 m. RTV biudžetas būtų tenkinamas pagal parengtą RTV projektą, darbuotojų atlyginimas būtų ne mažesnis nei vidutinis darbo užmokestis šalyje, RTV statusas įstatymiškai būtų apibrėžtas kaip pelno siekiančios organizacijos.³⁰⁴ Prezidentas savo atsakyme RTV kolektyvui, tvirtino RTV bėdas aptaręs su būsimu premjeru³⁰⁵ ir žadėjo peržiūrėti žurnalistų atlyginimus, o Seimas artimiausiu metu ketino sudaryti naują arba atnaujinti RTV valdybą, esą atsinaujins ir RTV vadovybė. Seimui buvo pateiktas radijo ir televizijos įstatymas, netrukus buvo apsispręsta dėl RTV statuso.³⁰⁶ RTV

---

²⁹⁹ Eterio minučių visiems kandidatams teks po lygiai. O rinkėjų balsų?//Lietuvos rytas.1992 m. rugsėjo 3 d.

³⁰⁰ Ž.Pečiulis. Apie dinozaurus, aligatorius ir bites//Kalba Vilnius.1992 m. rugsėjo 25 d.

³⁰¹ S.Valiulis.Rudens braškėjimai//Kalba Vilnius.1992 m. spalio 16 d.

³⁰² Ką matysime ir girdėsime//Kalba Vilnius.1992 m. gruodžio 4-10 d.

³⁰³ A.Janušauskas.LTV-2 – nėra.Kauno direktijos programos bus//Kalba Vilnius.1993 m. sausio 8-14 d.

³⁰⁴ Lietuvos RTV kolektyvo pareiškimas//Kalba Vilnius.1992 m. gruodžio 11-17 d.

³⁰⁵ Stenogramos.1992.01.01.Nr.3.Neeilinis posėdis.1992 m. gruodžio 28 d. [Vilnius] Iš www.lrs.lt [interaktyvus].

Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. kovo 25 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_1?p_id=235392

³⁰⁶ Lietuvos Respublikos Seimas. Keturioliktasis posėdis.1992 m. gruodžio 15 d.Seimo nutarimo „Dėl radijo ir televizijos valdybos“ projekto pateikimas.Stenogramos.1992.01.01.Nr.8.Iš www.lrs.lt [interaktyvus].Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. balandžio 1 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_1?p_id=235383

darbuotojai buvo raginami nesiimti kokių nors kraštutinių priemonių ir suprasti pačios valstybės „nelengvą Lietuvos ekonomikos padėtį“. ³⁰⁷

Pasibaigus Aukščiausiosios tarybos įgaliojimams ir išrinkus naują parlamentą, baigėsi ir Lietuvos radijo ir televizijos generalinio direktoriaus bei valdybos įgaliojimai. Valdybos pirmininkas L.Tapinas pasitraukė, kaip ir radijo bei televizijos generalinis direktorius - S.Valiulis. 1992 m. gruodžio 23 d. Seimas Švietimo, mokslo ir kultūros komiteto siūlymu paskyrė naują RTV valdybą. Pastaroji buvo įpareigota per savaitę išsirinkti pirmininką ir pasiūlyti Seimui naują generalinį įstaigos direktorių bei išspręsti kitus organizacinius klausimus. Valdyba pirmininku išrinko Gediminą Ilgūną. ³⁰⁸

1992 m. gruodžio 28 d. neeiliniame Seimo posėdyje deputatai svarstė generalinio direktoriaus ir RTV valdybos pirmininko kandidatūras ir pripažino, kad per dvejus metus Lietuvos radijo ir televizijos direkcijai bei valdybai teko patirti labai didelį spaudimą iš įvairių politinių jėgų, ypač iš Aukščiausiosios Tarybos deputatų. Galiausiai po diskusijų ir klausimų 69 deputatams balsavus už, 25 prieš, o 8 susilaikius Lietuvos radijo ir televizijos generaliniu direktoriumi buvo patvirtintas L.Tapinas. Toliau buvo svarstyta kokia turėtų būti nustatyta generalinio direktoriaus alga. Vieni siūlė, kad ji būtų tokia kaip ministro, kiti kaip mero. Finansų ministerija pateikė duomenis, kad nuo 1993 m. sausio 1 d. ministro alga yra 14 minimalių atlyginimų. Balsuodami deputatai prilygino generalinį direktorių ministrui, iki nebus priimtas Valstybės tarnautojų įstatymas. ³⁰⁹ Kitą dieną interviu „Amerikos balsui“ jis tvirtino sieksias RTV autonomiškumo, statuso pakeitimo. Aukščiausioji taryba RTV valdybos pirmininku patvirtino buvusį Aukščiausiosios tarybos Švietimo, mokslo ir kultūros komisijos pirmininką Gediminą Ilgūną, kurį į šį postą išrinko RTV valdybos nariai. G.Ilgūnas, jau artimiausiam valdybos posėdyje žadėjo nagrinėti RTV statuso pataisas, kurios vėliau buvo teikiamos svarstyti Aukščiausiajai Tarybai. ³¹⁰ RTV valdybą sudarė iš viso 16 narių. ³¹¹

---

³⁰⁷ A.Šimkūnas. Kalbėsime kol gyvi.P.218.; A.Brazauskas. Mieli Lietuvos RTV žurnalistai//Kalba Vilnius.1992 m. gruodžio 18-24 d.

³⁰⁸ G.Ilgūnas.Nesenos istorijos puslapiai//Lietuvos televizijai – 40.Straipsnių rinkinys.[Redakcinė kolegija: A.Basevičius, S.Štikelis, A.Patašienė]. Lietuvos informatikos, ryšių ir elektronikos bendrija.Vilnius, 1997.P.82.

³⁰⁹ Stenogramos 1992.01.01.Nr.13.Neilinis posėdis.1992 m. gruodžio 28 d.Iš www.lrs.lt [interaktyvus]. Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. kovo 17 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=235392

³¹⁰ A.Šimkūnas. Kalbėsime kol gyvi.p.219.; Stenogramos 1992.01.01.Nr.13.Neilinis posėdis.1992 m. gruodžio 28 d. Iš www.lrs.lt [interaktyvus]. Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. kovo 25 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=235392

³¹¹ Lietuvos radijo ir televizijos valdyba//Kalba Vilnius.1993 m. sausio 7 d.

3.2. Visuomeninė Lietuvos televizija

Nuo 1993 m. pirmųjų sausio dienų pradėjęs eiti pareigas, interviu „Kalba Vilniuje“, L.Tapinas žadėjo stiprinti, jo žodžiais vieną silpnesniųjų grandžių, radijo ir televizijos direkcijas, peržiūrėti etatų klausimą ir imtis priemonių, kad RTV nebūtų priklausoma nuo politikų, pavaldi Seimui.³¹² L.Tapinas teigė atėjęs į televiziją ir radęs joje eterį, kurio trečdalį užėmė politika, todėl jis sau nusistatė tikslą, kad programoje politikos būtų tik 12-14 proc. eterio laiko.³¹³ netrukus buvo imtasi permainų. Nuspręsta uždaryti LTV-2 programą, o atskiru kanalu iš Kauno transliuotą programą rodyti tik vienu kanalu. Nuo 1993 m. sausio 22 d. Kauno TV direkcijos laidos buvo transliuotos LTV kanalu penktadieniais nuo 21.00 val. iki programos pabaigos bei sekmadieniais nuo programos pradžios iki 14 val. Dar dvi laidas buvo sutarta transliuoti kas antrą savaitgalį nuo 17.00 iki 18.00 val.³¹⁴ Televizijos direktoriumi pradėjo dirbti Saulius Sondeckis, pareiškęs imsiąs ryžtingų reformų, nes iki tol dirbęs Kaušpėdas esą vykdė „popierinę reformą“. ³¹⁵ Pritardamas L.Tapinui, televizijos direktoriumi buvęs S.Sondeckis, pradžią prisimena kaip ganėtinai sudėtingą, esą televiziją iš mėgėjiškos reikėjo paversti į profesionalią, o jo pirmtakas A.Kaušpėdas tvarkė tik kūrybinius klausimus, bet visiškai nekreipė dėmesio į televizijos techninę bazę, todėl, pasak Sondeckio, tekę sutvarkyti ne tik ją, bet ir programų tinklą.³¹⁶

Naujasis televizijos vadovas ėmėsi reformų LTN redakcijoje ir pasikvietė iš Seimo šiai redakcijai vadovauti V.Kvietkauską.³¹⁷ Nuo 1993 m. balandžio mėnesio pakeistas informacinių laidų laikas, sumažėjo politinių laidų. Užsienyje įsigijus daugiau filmų, serialų, pramoginių laidų, RTV labiau ėmė orientuotis į laisvalaikio, o ne vien politinių laidų televiziją.³¹⁸ Be to, numatytos permainos viduje, kad bus reikalaujama daugiau profesionalumo ir kokybės. Žadėta darbuotojų skaičių sumažinti 15 proc. Iki 1993 m. gegužės 1 d. buvo vykdoma darbuotojų atestacija. Laidų pasirinkimą, pasak RTV gen. direktoriaus L.Tapino, lėmė sociologinių tyrimų rezultatai.³¹⁹

---

³¹² „Iš manęs šokėjas bus menkas...“//Kalba Vilnius.1993 m. sausio 1 d.

³¹³ L.Tapinas.Siekiant susigrąžinti auditoriją//Lietuvos televizijai – 40.Straipsnių rinkinys.[Redakcinė kolegija: A.Basevičius, S.Štikelis, A.Patašienė].Lietuvos informatikos, ryšių ir elektronikos bendrija.Vilnius, 1997.P.75.

³¹⁴ A.Janušauskas.LTV-2 – nėra.Kauno direkcijos programos bus//Kalba Vilnius.1993 m. sausio 8-14.

³¹⁵ V.Baublienė. Žurnalistams vadovauti nereikia//Kalba Vilnius.1993 m. sausio 29 d.

³¹⁶ V.Pupštaitė. Vadovybės kaita ir LTV ideologijos pokyčiai...Priedas Nr.4.Interviu su S.Sondeckiu.

³¹⁷ V.Baublienė.„Panorama“ vėl kryžkelėje//Kalba Vilnius.1993 m. sausio 15-21 d.

³¹⁸ A.Janušauskas.Televizija: politika slenka į antrą planą//Kalba Vilnius.1993 m. kovo 29 d. - balandžio 2 d.

³¹⁹ D.Bičkauskienė.Uvertiūra, arba RTV administracijos ir kūrybinio- techninio personalo konfliktas aiškėja//Lietuvos aidas.1993 m. kovo 16 d.; Neigiamas emocijas sukėlusių laidų yra daugiau//Kalba Vilnius.1993 m. kovo 29 d. – balandžio 2 d.

1993 m. balandžio 20 d. RTV valdybos pirmininkas informavo, kad partijos aktyviai kovoja dėl RTV eterio laiko laidose. LDDP paprašė jos laidoms skirti 1,5 val., Tėvynės santara – 1 val., kitos partijos irgi prašė skirti joms laiko. RTV valdyba, dalyvaujant keliems AT deputatams, pareiškė, kad nebus skiriamas atskiras laikas partijoms, o vienodai bus atspindimos politinių jėgų nuomones ar pozicijos, jų veikla. Nuspręsta, kad politikai į įvairias politines laidas bus kviečiami žurnalistų ir tik šie sprendė ką kviešti iš opozicijos, ar pozicijos.³²⁰ Televizijos direktorius vienu metu net suabejojo televizijos naujienų laidose taikomų kvotų politikams objektyvumu ir klausė LTN kolektyvo, kokia sistema remiantis visose LTN laidose nustatomi prioritetai.³²¹ S.Sondeckio pastebėjimu, tuo metu RTV statutas privalomai suteikė eterio laiką politikams ir šie į rūmus S.Konarskio gatvėje ateidavo kada užsinorėję, todėl buvo įvesta leidimų sistema. Per pusę metų, Sondeckio teigimu, politikams tekę apsiprasti su naujovėmis.³²²

Iš Lietuvos televizijos naujienų direkcijos vadovų pasitraukė V.Kvietkauskas ir ėmė kurti savo televiziją „NTR“. Paklaustas, kodėl priėmė tokį sprendimą, tvirtino, jog „klausydamas valdžios – konfliktuoja su žiūrovais, o įsiklausydamas į žiūrovą – neįtinka valdžiai“.³²³ Apžvalgininkai apibendrinami RTV veiklą per 1993 m., juos vadino politikavimo televizijoje mažėjimo metais.³²⁴ Tuomečio televizijos direktoriaus S.Sondeckio teigimu, buvo sukurta programos struktūra, tačiau dažnai nepritarus RTV valdybai, nepavyko sukurti tokios programos plėstų žmonių akiratį.³²⁵

Pagal radijo ir televizijos įstatymą, jei susirenka naujas Seimas, senoji radijo ir televizijos valdyba privalo atsistatydinti. Seimas gavo tokius RTV vadovų pareiškimus ir pritarė jų atleidimui, o netrukus vėl patvirtino juos į tuose pačiuose postuose.³²⁶ RTV valdybai toliau vadovavo D.Šniukas.

1994 m. sausio pirmosiomis dienomis Lietuvos radijuje ir televizijoje lankėsi prezidentas ir premjeras. Šie, generalinio direktoriaus, įspėti apie grėsmingą padėtį RTV. Direktorius informavo apie tai, kad išsaina žmonės, kurie gaudavo varganus atlyginimus. Skiriamų RTV 20 mln. litų pakako tik algoms, ryšininkams už paslaugas, apsaugai ir daliai šilumos mokesčio sumokėti. Valstybės vadovams pasidomėjus kiek realiai reikėtų lėšų, L.Tapinas įvardijo 10 mln.

---

³²⁰ L.Pečeliūnienė., „Kol aš TV generalinis direktorius apie opozicijos atskirą laidą nėra nė kalbos“//Lietuvos aidas.1993 m. kovo 17 d.; A.Šimkūnas. Kalbėsime kol gyvi.P.233.

³²¹ Dėl informacijos pateikimo LTN laidose//Lietuvos aidas.1993 m. gegužės 20 d.

³²² V.Pupštaitė. Vadovybės kaita ir LTV ideologijos pokyčiai...Priedas Nr.4.Interviu su S.Sondeckiu.

³²³ P. Žilionis.Eterio dalybos//Kalba Vilnius.1993 m. gruodžio 10-16 d.

³²⁴ Ž.Pečiulis.Prisiminimai apie ateitį, arba RTV Gaidžio metai//Kalba Vilnius.1993 m.gruodžio 31 d.-1994 m.sausio 6d.

³²⁵ V.Pupštaitė.Vadovybės kaita ir LTV ideologijos pokyčiai...Priedas Nr.4.Interviu su S.Sondeckiu.

³²⁶ Stenogramos.1992.01.01.Nr.12.Dvidešimt pirmasis posėdis 1992 m. gruodžio 23 d.Iš www.lrs.lt [interaktyvus].

Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. kovo 25 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=235391

dolerių sumą. Ministras Pirmininkas pažadėjo ieškoti pinigų. Tuo metu Prezidentas žadėjo, kad „rankų išsukinėjimo metodų televizijai valdyti nebus“.³²⁷

RTV buvo keičiama darbo apmokėjimo sistema, kūrybiniais darbuotojams buvo siūloma pereiti prie terminuotų darbo sutarčių (kontraktų) kūrybiniais darbuotojams.³²⁸ Vėliau, pats L.Tapinas apgailestavo, kad nepavyko tokios įdiegti, nors darbuotojų skaičių buvo būtina mažinti, nes iš biudžeto skiriamų pinigų neužteko, atlyginimai buvo maži, todėl RTV neteko daug kūrybinių darbuotojų, kurie tada išėjo į naujai besikuriančias komercines televizijos stotis.³²⁹

RTV vadovybė mažindama išlaidas panaikino Sociologinių tyrimų skyrių. RTV generalinis direktorius tokį sprendimą motyvavo tuo, kad reklamos užsakovai nelabai pasitikėjo Sociologinių tyrimų atliktomis apklausomis. Be to, pasak LTV direktoriaus S.Sondeckio, jau buvo vakarietiškus standartus atitinkantys sociologai.³³⁰ Tokį RTV vadovybės sprendimą sukritikavo Socialdemokratų partijos vadovas, Seimo pirmininko pavaduotojas, pavadinęs L.Tapino argumentus silpnais ir spaudos konferencijoje tvirtino, kad RTV, jo akimis, vyksta neaiškūs dalykai.³³¹

Politikų dėmesio sulaukė ir politines aktualijas aptariančios savaitinės laidos „Naujienos. Nuomonės“ uždraudimas. Nepatinkinti buvo ne tik politikai, bet ir pati laidos autorė Vanda Preidytė. Generalinis direktorius L.Tapinas laidos uždraudimą aiškino tuo, kad esą nėra pasaulyje laidų, kuriose po savaitės būtų komentuojami įvykiai.³³² Lietuvos žurnalistų draugija laidos uždarymą pavadino laisvo žodžio valstybėje ribojimu.³³³ RTV vadovybės sprendimas neįtikėjo ir LDDP.³³⁴ Spauldoje darytos prielaidos, kad generalinis direktorius sulaukęs spaudimo iš valdžios, todėl ir nutaręs uždaryti laidą. Tokių prielaidų atsirado, nes laida uždaryta po RTV vadovybės pokalbio su Prezidentu, premjeru, Seimo pirmininku ir RTV valdybos pirmininku.³³⁵

Seime 1994 m. rugsėjo mėnesio pabaigoje naujuoju LDDP frakcijos seniūnu išrinktas LDDP vicepirmininkas Gediminas Kirkilas. Šis, laiške „Partijos kolegoms“, rašė apie būtinybę

³²⁷ V.Baublienė. 2 milijonai JAV dolerių jau pažadėti televizijai ir radijui//Kalba Vilnius. 1994 m. sausio 14 d.; Trijų Karalių dieną televiziją aplankė du šalies vadovai//Lietuvos rytas. 1994 m. sausio 7 d.

³²⁸ V.Turčinavičius. Siūlymai LRTV ir MIP įstatymams//Kalba Vilnius. 1994 m. lapkričio 11 d.

³²⁹ L.Tapinas. Siekiant susigrąžinti auditoriją//Lietuvos televizijai – 40. Straipsnių rinkinys. [Redakcinė kolegija: A.Basevičius, S.Štikelis, A.Patašienė]. Lietuvos informatikos, ryšių ir elektronikos bendrija. Vilnius, 1997. P.76-77.

³³⁰ J.Skomskis. Mauras savo atliko, mauras gali išeiti...//Tiesa. 1994 m. rugsėjo 21 d.; V.Pupškaitė. Vadovybės kaita ir LTV ideologijos pokyčiai...Priedas Nr.4. Interviu su S.Sondeckiu.

³³¹ A.Račas. LSDP nerimauja dėl padėties televizijoje//Lietuvos rytas. 1994 m. rugsėjo 14 d.

³³² K.Gečas. Be naujienų ir nuomonių//Respublika. 1994 m. rugsėjo 9 d.

³³³ R.Grinbergienė. Žurnalistikos opos//Lietuvos aidas. 1994 m. rugsėjo 20 d.

³³⁴ G.Mikšišūnas. G.Kirkilas: opozicija nesnaudžia//Lietuvos aidas. 1994 m. rugsėjo 23 d.

³³⁵ L.Kontrimas. „Man labai gaila pono Tapino...“//Lietuvos aidas. 1994 m. rugsėjo 7 d.; K.Jauniškis. Kodėl buvo likviduota televizijos laida?//Lietuvos rytas. 1994 m. rugsėjo 9 d.

sustiprinti Lietuvos RTV valdymą ir kontrolę.³³⁶ Reaguodama į tokius politikų pareiškimus netrukus RTV įvyko vadovų spaudos konferencija, kurioje generalinis direktorius L.Tapinas supažindino su įstaigos veikla ir padėtimi. L.Tapinas be užuolankų pareiškė, kad po vasaros atostogų vėl pajuto įvairių politinių struktūrų norą diktuoti savo žaidimų taisykles radijui ir televizijai.³³⁷ L.Tapino teigimu, opozicija kritikavo RTV dėl to, kad esą programose per mažai kritikos, o valdančiųjų nuomone, „RTV neranda nieko pozityvaus, tik juodina mūsų gyvenimą“, be to, padažnėjo skambučių „iš viršaus“, kvietimų „ant kilimo“,³³⁸ abi politinės pusės esą norėjo, kad LTV taptų „kišeniniu žaisliuku“.³³⁹ RTV generalinis direktorius žadėjo ir toliau laikytis ankstesnės politikos - išlaikyti politinį balansą tarp kairės ir dešinės, objektyviai informuoti Lietuvos visuomenę apie visus įvykius. L.Tapinas išėitį iš padėties matė naujajame Visuomenės informavimo įstatyme, kuris nubrėžtų gaires naujam visuomeniniam radijui ir televizijai.³⁴⁰

1994 m. spalio 20 d. RTV kolektyvas kartu su parlamentarais svarstė Visuomenės informavimo priemonių įstatymą, kuris numatė RTV įvesti terminuotas darbo sutartis, uždrausti reklamą ir RTV palikti visuomenine. Parlamentarai žadėjo atsižvelgti į darbuotojų nuogąstavimus dėl terminuotų sutarčių, tačiau liko atviras klausimas dėl reklamos uždraudimo RTV ir abonentinio mokesčio rinkimo kartu su mokesčiais už elektrą.³⁴¹ Tuo metu, kaip prisimena L.Tapinas, iš valstybės biudžeto skirtų lėšų vos užteko ryšininkams bei LRT darbuotojų algoms. 1994 m. iš valstybės biudžeto gautų lėšų 18.9 mln. Lt, nors biudžete buvo numatyta 21.5 mln. Lt, tik 0.7 proc. buvo galima paskirti pagrindiniam tikslui – laidų ir filmų gamybai. Tad norėdama kurti lietuviškus filmus, spektaklius, koncertus, RTV turėjo rodyti ir nemažai komercinės produkcijos, kuri pritraukė reklamą. 1992 m. LRT iš komercinės veiklos uždirbo vos 0.3 mln. Lt, 1993 m. – iki 3.8 mln., o 1994 – jau 10.7 mln. Lt. Pasak L.Tapino, būdas, kai reikėjo uždirbti pinigus iš reklamos, buvo nelabai priimtinas, bet kitos išeities nebuvo.³⁴²

---

³³⁶ A.Račas. Naujasis LDDP frakcijos seniūnas: arba ministrus keisime, arba jie patys pasikeis//Lietuvos rytas. 1994 m. rugsėjo 23 d.; A.Račas. Politikų akiratyje – G.Kirkilo rugsėjo tezės//Lietuvos rytas. 1994 m. rugsėjo 23 d.

³³⁷ Lietuvos televizija, tampoma ir į kairę, ir į dešinę, iš savo pozicijų trauktis neketina//Vakarinės naujienos. 1994 m. rugsėjo 29 d.; A.S.Spaudos konferencija RTV buveinėje//Kalba Vilnius. 1994 m. rugsėjo 30 d.

³³⁸ T.Ignatavičius. LTV – „ant kilimo“//Respublika. 1994 m. rugsėjo 28 d.

³³⁹ J.Skomskis. Niekas nenorėjo kišeniniu žaisliuku būti...//Diena. 1994 m. rugsėjo 29 d.; T.Šimonienė. Vienos partijos kišeninis žaisliukas//Lietuvos aidas. 1994 m. rugsėjo 28 d.

³⁴⁰ Lietuvos televizija, tampoma ir į kairę, ir į dešinę, iš savo pozicijų trauktis neketina//Vakarinės naujienos. 1994 m. rugsėjo 29 d.; J.Skomskis. Niekas nenorėjo kišeniniu žaisliuku būti...//Diena. 1994 m. rugsėjo 29 d.

³⁴¹ D.Vipartienė. Lietuvos respublikos Seimo Švietimo, mokslo ir kultūros komitetui, Sveikatos, socialinės apsaugos ir darbo komitetui, Valstybės ir teisės komitetui//Kalba Vilnius. 1994 m. lapkričio 4-11 d.; J.Skomskis. Eterio žurnalistika valstybės tarnautoja būti nenorėtų//Diena. 1994 m. spalio 22 d.

³⁴² L.Tapinas. Siekiant susigrąžinti auditoriją//Lietuvos televizijai – 40. Straipsnių rinkinys. [Redakcinė kolegija: A.Basevičius, S.Štikelis, A.Patašienė]. Lietuvos informatikos, ryšių ir elektronikos bendrija. Vilnius, 1997. P.76.

1994 m. gruodžio 30 d. generalinis direktorius L.Tapinas sukvietė direktorata ir pranešė apsisprendęs atsistatydinti. Esą, jis nenorėjęs pakartoti savo pirmtakų klaidos ir nelaukti kada bus atstatydyntas. Spauldoje daryta prielaida, kad L.Tapinas norėjęs pasiekti, kad RTV statusas būtų pakeistas į visuomeninį, bet to nepasiekęs, nusprendė pasitraukti. Kita versijū, kad generalinis direktorius pavargęs nuo nuolatinių valdžios priekaištū, ³⁴³ dar kiti išvelgė ir vadovo silpnumą. ³⁴⁴ Galiausiai spauldos konferencijoje jis pats išdėstė priežastis kodėl traukiasi. Pasitraukimą jis teisino, nes nesugebėjo valstybinį radiją ir televiziją padaryti visuomeniniu, mažiau priklausančiu nuo valdžios. Jis teigė supratęs, kad tuo metu aukščiausius valstybės postus užėmę kairieji ir dešinieji nebuvo nusiteikę RTV paleisti iš savo įtakos sferos. L.Tapinas pripažino, kad ne kartą buvo kviečiamas „ant kilimo“, o premjero paprašius skirti papildomų lėšų LRT, sulaukęs atsakymo - kodėl jis turįs RTV duoti pinigų, kai kritikuojama valdžia. ³⁴⁵ Spaulda analizuodama L.Tapino pasitraukimo priežastis pastebėjo, kad per dvejus jo vadovavimo metus RTV iš inertiškos ir apsnūdusios, ėmė dirbti profesionaliau ir įdomiau, atgijo. L.Tapinas per savo vadovavimo metus siekė, kad Lietuvos RTV būtų suteiktas visuomeninio transliuotojo statusas, kai RTV kontroliuoja visuomenė, o ne valdžios struktūros, bet, straipsnių autoriai konstatuoja, kad šis jo siekimas buvo visiškai utopiškas - dėl valdžios kontroliuojamos institucijos vieningai sutarė visos partijos, nes nė viena nenorėjo paleisti iš rankų tokios galingos priemonės manipuluoti visuomenės nuomone: „Jis kažkuria prasme kliudė visiems: neįtiko dabartiniams konservatoriams, vėliau, atėjus į valdžią LDDP, užkliuvo ir pastariesiems“. ³⁴⁶

RTV valdybos posėdyje 1995 m. sausio 4 d. svarstant L.Tapino atsistatydinimo pareiškimą, jis patenkintas tik po karštų

---

³⁴³ Dėsninga pabaiga//Respublika.1995 m. sausio 5 d.; L.Stražnickas.Lietuvos TVR generalinis direktorius pareiškė atsistatydinąs//Vakarinės naujienos.1995 m. sausio 3 d.

³⁴⁴ Dienos tema//Diena.1995 m. sausio 10 d.; L.Poškus.Naujametis atsistatydinimas//Diena.1995 m. sausio 3 d.

³⁴⁵ T.Ignatavičius. Atsistatydino L.Tapinas//Respublika.1995 m. sausio 5 d.; L.Tapinas.Siekiant susigrąžinti auditoriją//Lietuvos televizijai – 40.Straipsnių rinkinys.[Redakcinė kolegija: A.Basevičius, S.Štikelis, A.Patašienė]. Lietuvos informatikos, ryšių ir elektronikos bendrija.Vilnius, 1997.P.77.

³⁴⁶ Laiko ženklai//Lietuvos rytas.1995 m. sausio 6 d.

diskusijų ir tik iš antro karto balsuojant.³⁴⁷ Kitą dieną įvyko dar vienas RTV valdybos posėdis. Jame pateikta RTV metinė ataskaita. Posėdyje dar vienai kadencijai valdybos pirmininku perrinktas G.Ilgūnas.³⁴⁸ 1995 m. sausio 17 d. Seimo nutarimu LRT generalinis direktorius L.Tapinas buvo atleistas.³⁴⁹ Parlamentarams aiškindamas savo atsistatydinimo motyvus, L.Tapinas ragino juos pakilti virš politinių ambicijų ir galiausiai suprasti RTV vaidmenį visuomenėje.³⁵⁰ Laikinais eiti pareigas buvo pavesta LRT ekonomikos ir ūkio direktoriui Juozui Neverauskui,³⁵¹ nes naujo direktoriaus parlamentarams buvo neverta skirti, kol nepriimtas naujas LRT įstatymas, o kai jis bus priimtas naujai paskirtam direktoriui tektų atsistatydinti.³⁵² Seimo Švietimo, mokslo ir kultūros komitetui iki 1995 m. kovo 13 d. buvo pavesta parengti ir pateikti Seimui svarstyti radijo ir televizijos įstatymo projektą. Sudaryta speciali komisija.³⁵³ Vėliau L.Tapinas sužinojo, kad pasitraukdamas iš LRT generalinio direktoriaus pareigų, neteko ir pareigų RTV valdyboje, nors jo pirmtakas D.Šniukas, kai pasitraukė iš generalinio direktoriaus pareigų, RTV valdyboje veiklą tęsė.³⁵⁴

---

³⁴⁷ Seimo nutarimas „Dėl Lietuvos radijo ir televizijos gen. direktoriaus“ pateikimas Nr.1356.Penkiadešimt septintasis posėdis.1995 m. sausio 12 d.Stenogramos.1995.01.01.Nr.197.Iš www.lrs.lt [interaktyvus].Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. balandžio 4 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_1?p_id=239040; T.Šimonienė.Atsistatydinti vertė nevilts//Lietuvos aidas.1995 m. sausio 3 d.

³⁴⁸ J.Skomskis.Niekas nenorėjo... generaliniu būti!//Diena.1995 m. sausio 4 d.

³⁴⁹ Nutarimo „Dėl Lietuvos radijo ir televizijos generalinio direktoriaus“ projektas (svarstymas ir priėmimas) Nr.1356(2).Šešiasdešimtasis posėdis.1995 m. sausio 17 d.Stenogramos.1995.01.01.Nr.198.Iš www.lrs.lt [interaktyvus].Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. balandžio 4 d.]:http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_1?p_id=239043; T.Ignatavičius.Neskausmingas L.Tapino atleidimas//Respublika.1995 m. sausio 18 d.

³⁵⁰ A.Račas.RTV vadovas siūlo Seimui pakilti virš politinių ambicijų//Lietuvos aidas.1995 m. sausio 13 d.

³⁵¹ Paskirtas laikinasis RTV vadovas//Vakarinės naujienos.1995 m. sausio 18 d.; A.Bačiulis.Ar liks RTV „valdiška išvietė“?//Respublika.1995 m. sausio 13 d.

³⁵² Seimas sušneko apie radiją ir televiziją//Vakarinės naujienos.1995 m. sausio 16 d.; Seimas pradėjo svarstyti Tapino atsistatydinimą//Lietuvos aidas.1995 m. sausio 13 d.

³⁵³ Lietuvos respublikos Seimo nutarimas dėl Lietuvos radijo ir televizijos generalinio direktoriaus 1995 m. sausio 17 d.Nr.I-764, Vilnius. Iš www.lrs.lt [interaktyvus].Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. balandžio 10 d.] : http://www3.lrs.lt/pls/inter2/dokpaieska.showdoc_1?p_id=15196&p_query=Lietuvos%20radijo%20ir%20televizijos%20komiteto&p_tr2=2

³⁵⁴ Laimonas Tapinas tapo nepageidaujamas RTV valdyboje//Vakarinės naujienos.1995 m. kovo 20 d.

LRT vadovai Vyriausiajai rinkimų komisijai pateikė planus, kaip transliuos partijų atstovų pasisakymus, kai šie 1995 m. vasario 23 d. pradės Savivaldybių rinkimų kampaniją. Seimas priėmęs savivaldybių tarybų rinkimų įstatymą numatė, kad kiekvienai partijai, iškėlusiais savo kandidatus į savivaldybių tarybas, rinkimų kampanijos metu bus skiriama iki 30 minučių radijo ir televizijos eterio. Radijas ir televizija rinkimų kampanijos transliacijas planavo pradėti 1995 m. vasario 27 d., baigti 1995 m. kovo 23 d.³⁵⁵

Dėl laiku neišmokėtų atlyginimų Lietuvos televizijos LTN direktijos darbuotojai 1995 m. gegužės 4 d. vadovybę įspėjo apie galimą įspėjamąjį streiką. Žurnalistai sužinojo, kad negaus ne tik algų, bet ir premijų, mokamų iš komercinių lėšų, kurios sudarydavo didesnę dalį atlyginimo. Iškviešti pasiaiškinti vadovai - nieko konkretaus pažadėti negalėjo.³⁵⁶ Pagrindinė neišmokėtų algų priežastis - valstybės skola LRT. 1994 m. valstybė nepervedė LRT 13,6 proc. skirtų biudžeto lėšų. 1995 m. balandžio mėnesį turėjo būti skirta 2,195 mln. Lt, tačiau LRT sąskaitą iš biudžeto pasiekė tik 600 tūkst. Lt. Biudžeto skola pasiekė 1,589 mln. Lt, dėl to didėjo LRT skolos ryšininkams - 580 tūkst. Lt. Dėl susidariusios padėties LTN direktijos darbuotojai ir pasiliko teisę skelbti įspėjamąjį streiką.³⁵⁷ 1995 m. birželio mėnesį premjeras A.Šleževičius susitikęs su LRT vadovais ir LTN direktijos darbuotojais garantavo, kad nebus grįžtama į laikus, kai politikai piktnaudžiavo televizijos ir radijo eteriu bei diktavo žurnalistams. Kalbėdamas apie mažus atlyginimus, jis pareiškė, kad esą tai vidiniai radijo ir televizijos reikalai ir netrukus per pokalbį žurnalistams priekaištavo, kad jis nebuvo parodytas per vieną susitikimą su aukštais svečiais iš užsienio. Premjeras siūlė mažinti darbuotojų skaičių, nes esą lankydamasis televizijoje jis susidaręs nuomonę, jog čia žmonių daug, bet „dirbančių mažai“.³⁵⁸

---

³⁵⁵ BNS.Eterio dalybos – ne žiūrovo ir klausytojo naudai//Lietuvos rytas.1995 m. vasario 23 d.

³⁵⁶ J.Skomskis. Maža pinigų – tautos bėda...//Diena.1995 m. gegužės 10 d.; Lietuvos televizijos žurnalistams trūko kantrybė//Vakarinės naujienos.1995 m. gegužės 8 d.

³⁵⁷ „Respublikos“ inf.LTV žurnalistai grasina streiku//Respublika.1995 m. gegužės 5 d.; Televizijos žurnalistai rengiasi streikui//Lietuvos rytas.1995 m. gegužės 5 d.

³⁵⁸ D.Gudavičiūtė. Šalies premjeras susidarė įspūdį, kad Lietuvos televizijoje daug žmonių, bet mažai dirbančių//Lietuvos rytas.1995 m. birželio 17 d.

Skola ryšininkams pasiekė 2 mln. Lt,³⁵⁹ bet LRT puoselėjo viltis, kad kai pavyks šią skolą sumokėti – laidos bus transliuojamos visą parą ir atkurtas LTV-2 kanalas.³⁶⁰

Tuo metu Lietuvos televizijoje buvo nauji LRT reorganizavimo projektai. Vienas jų numatė, kad optimizuojant valdymą bus plečiama programų direkcija, kuri leistų racionaliau paskirstyti kūrybines jėgas ir techninius resursus. Ir toliau neatsisakyta idėjos dėl terminuotų darbo sutarčių, kurioms priešinosi profesinė sąjunga ir darbuotojai.³⁶¹ 1996 m. vasario 8 d. įvykusiame Lietuvos radijo ir televizijos valdybos posėdyje buvo svarstoma praėjusių metų LRT veikla. RTV valdybos pirmininkas G.Ilgūnas išskyrė pagrindines LRT problemas - lėšų stygių ir darbo koordinacijos, pavaldumo problemas.³⁶²

1996 m. gegužės mėnesį Seime pajudėjo Visuomenės informavimo įstatymo pataisų svarstymai ir žadėta juos greit priimti, tačiau didelį nerimą LRT profesinėms sąjungoms sukėlė LDDP frakcijos seniūno Gedimino Kirkilo pasakyta frazė, kad LRT reikėjo privatizuoti. Dar viena diskusijų tema - abonentinis mokestis. Įvykusiame susitikime, kuriame dalyvavo ir politikai, profesinės sąjungos nariai buvo raminami, kad G.Kirkilo frazė „nonsensas“.³⁶³

Naujoji RTV taryba 1996 m. lapkričio 21 d. paskelbė viešą RTV generalinio direktoriaus konkursą ir nuostatus. Kandidatų laukta iki 1996 m. gruodžio 10 d. ir iš jų tikėtasi veiklos programų.³⁶⁴ RTV Taryba, kuri jau buvo netekusi įgaliojimų, išrinko RTV generaliniu direktoriumi Vytautą Kvietkauską.³⁶⁵ Direktorius išrinktas pagal seną tvarką, nors Seimas jau buvo nustatęs naująją tarybos sudarymo mechanizmą. Taryba žinojo, kad jos įgaliojimai sustabdomi, bet oficialiai pataisos turėjo įsigalioti tik kitą dieną. Pasinaudodama tuo, taryba iš šešių kandidatų ir išrinkto bei patvirtino LRT generaliniu direktoriumi V.Kvietkauską.³⁶⁶

TV generalinis direktorius S.Valiulis surinkęs komandą, ėmėsi kurti RTV įstatyminius pamatus, tokius, kokius turėjo kiti visuomeniniai transliuotojai Europoje. Tačiau šio darbo nespėjo užbaigti, nes jo vadovaujama įstaiga per 1991 m. sausio 13 d. įvykius buvo išvaryta iš savo namų.

---

³⁵⁹ Jeigu LTV turėtų du kanalus, lengviau tenkintų visų žiūrovų skonių//Vakarinės naujienos.1995 m. rugsėjo 28 d.

³⁶⁰ T.Šimonienė.pasenusios televizijos naujienos//Lietuvos aidas.1995 m. rugsėjo 29 d.

³⁶¹ „K.V.“inf.LRT reorganizavimo projektai//Kalba Vilnius.1995 m. lapkričio 17-24 d.

³⁶² Svarstyta Lietuvos RTV veikla//Vakarinės naujienos.1996 m. vasario 8 d.

³⁶³Ž.Pečiulis.Baubai ir kaip su jais kovoti//Kalba Vilnius.1996 m. gegužės 3-10 d.

³⁶⁴ Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos vadovas bus išrinktas konkurso būdu//Vakarinės naujienos.1996 m. lapkričio 21 d.; Rūmai laukia šeimininko//Kalba Vilnius.1996 m. lapkričio 22-29 d.

³⁶⁵ Seimas pakeitė nacionalinio radijo ir televizijos sudarymo tvarką//Vakarinės naujienos.1996 m.gruodžio 9 d.; Pakeista RTV tarybos sudarymo tvarka//Diena.1996 m. gruodžio 6 d.

³⁶⁶ L.Pečeliūnienė„Plačiausios demokratijos“ mūšis dėl televizijos//Lietuvos aidas.1996 m. gruodžio 12.; T.Ignatavičius.Naujoji RTV taryba pradeda dirbti//Respublika.1996 m. gruodžio 28 d.

Jam teko sunki užduotis išlaikyti į visas puses blaškoma RTV. Pastaroji sugebėjo ne tik atsitiesti, bet ir išsilaikyti: kolektyvas įvykdė jam pavestą funkciją – informuoti visuomenę. Nepaisydami įvairių grėsmių, RTV darbuotojai vienu sunkiausių Lietuvai metu, ne tik kad pateikė būtiną visuomenei informaciją, bet tai padarė neįtikėtinomis sąlygomis - dirbdami su absoliučiai mėgėjiška technika. Tai nenumaldė politikų noro diktuoti, kaip RTV turėtų dirbti, ką rodyti. Nuolat buvo priekaištaujama, kad Lietuvos televizijos programa prasta, neįdomi, bet tą puikiai suvokė ir RTV vadovybė. Darė tai, kas įmanoma turint ne profesionalią techniką, bet profesionalų kolektyvą.

Atėjus RTV vadovauti L.Tapinui, šis nė neslėpdamas pareiškė, kad pasistengs sumažinti „kalbančių galvų“ televizijoje. Iš dalies šį užsibrėžta tikslą jis pasiekė. Politinės įtakos RTV sumažėjo. Ją pakeitė įvairi televizinė programa iš užsienio – pramoginės laidos, serialai, filmai. L.Tapinas stengėsi sukurti visuomeninę, šeimos televiziją. Savo siekį siekė įtvirtinti įstatymiškai, tačiau neatlaikęs politikų ir politinio spaudimo, pasitraukė iš RTV vadovo kėdės. RTV toliau klimpo į skolas, kurios formavosi, nes politikai nesiryžo nepriteklių kamuojamai RTV nors kiek padėti finansiškai, o tik priekaištaudavo, kad RTV būtinos reformos, kurių svarbą suvokė ir patys RTV vadovai, bet kai jų imdavosi, sulaukdavo ne tik RTV kolektyvo pasipriešinimo, bet ir politikų kišimosi.

4. NACIONALINIO TRANSLIUOTOJO SUNKUMAI 1996 – 2003 m.

4.1. Lietuvos televizija tarp Lietuvos Respublikos Seimo priimtų įstatymų

1996 m. gruodžio 30 d. naujasis LRT generalinis direktorius V.Kvietkauskas priėmė LTV direktoriaus S.Sondeckio atsistatydinimą, kuris teigė pasitraukęs dėl politinių motyvų ir naująją televizijos vadove paskyrė Dalią Kutraitę Giedraitienę.³⁶⁷

1997 m. sausio 7 d. nauja taryba pirmajame posėdyje išrinko pirmininką, kuriuo tapo muzikologas Rimantas Gučas. Už jį balsavo 10 iš 15 Tarybos narių.³⁶⁸ Vienas pirmųjų tarybos darbų – buvo kreiptasi į Seimą, kad šis paaiškintų, ar taryba privalo laikytis įstatymo ir skelbti konkursą LRT generalinio direktoriaus pareigoms eiti, jei jas jau eina senosios tarybos išrinktas

³⁶⁷ L.Pečeliūnienė. Aprimus aistras pradėjo dirbti naujoji NRTV taryba//Lietuvos aidas.1996 m. gruodžio 31 d.;

A.Lėka.Nacionalinis RTV: nauja taryba, nauja TV direktorė ir senos diskusijos//Kauno diena.1996 m.gruodžio 31 d.

³⁶⁸ Radijo ir televizijos tarybai vadovaus Rimantas Gučas//Lietuvos aidas.1997 m. sausio 8 d.; T.Ignatavičius.RTV diriguos muzikologas R.Gučas//Respublika.1997 m. sausio 8 d.

V.Kvietkauskas. Po savaitės tarybą pasiekė Seimo juridinio skyriaus aiškinamasis raštas, kuriame nurodyta, kad skirdama generalinį direktorių, senoji taryba jau neatitiko įstatymo jai keliamų reikalavimų ir negalėjo atlikti savo funkcijų. R.Gučo vadovaujamai tarybai buvo patarta, patvirtinti arba panaikinti senosios tarybos sprendimus. 1997 m. sausio 21 d. posėdyje, naujoji LRT taryba, 10 narių pritarus, o 3 susilaikius, nusprendė, kad senoji taryba 1996 m. gruodžio mėnesį V.Kvietkauską generaliniu direktoriumi išrinko neteisėtai.³⁶⁹ Taryba nutarė skelbti naują generalinio direktoriaus konkursą. Kandidatų laukta iki 1997 m. vasario 10 d., direktorių planavo išrinkti vasario 18 d. Iki to laiko, laikinai eiti generalinio direktoriaus pareigas pavedė televizijos direktorei D.Kutraitei.³⁷⁰ Į LRT generalinio direktoriaus pareigas pretendavo 7 kandidatai. Iš jų 1997 m. vasario 18 d. LRT taryba generaliniu direktoriumi išrinko režisierių Arvydą Ilginį.³⁷¹ Dar iki konkurso, 1997 m. sausio 27 d. V.Kvietkauskas kreipėsi į teismą, kurio prašė pripažinti, kad jis buvo atleistas neteisėtai ir prašė grąžinti į darbą, priteisiant kompensaciją už pravaikštas, o politikai kreipėsi į Konstitucinį teismą, kad šis nustatytų ar 1996 m. gruodžio 5 d. Seimo priimtas nutarimas dėl Tarybos sudėties, atitinka Konstituciją.³⁷²

Po mėnesio Vilniaus antrosios apylinkės teismas ėmėsi V.Kvietkausko bylos, bet iš kart nutarė jos svarstymą sustabdyti ir palaukti Konstitucinio Teismo išvadų. Tarybos priimto sprendimo teisėtumu suabejojo ir Lietuvos advokatų taryba, kurios išaiškinimo dėl padėties LRT paprašė Žurnalistų sąjunga. Advokatai pranešė, kad V.Kvietkauską NRTV generaliniu direktoriumi išrinko turinti įgaliojimus ir galiojusi įstatymo nustatyta tvarka taryba, todėl V.Kvietkausko atleidimas neturėjo būti teisėtas ir pagrįstas.³⁷³

1997 m. kovo 11 d. išrinktas generaliniu direktoriumi A.Ilginis tarybai pristatė pavaduotojus – televizijos direktorių Raimundą Šeštakauską ir radijo direktorę Laimą Grumadienę.

---

³⁶⁹ V.Jauniškis.A.Urbonaitė. Naująją NRTV tarybą įsuko senų aistrų verpetas//Lietuvos rytas.TV antena.1997 m. sausio 18 d.; A.Lėka.Elegantiškas NRTV šturmas//Kauno diena.1997 m. sausio 22 d.

³⁷⁰ NRTV taryboje – naujo konkurso nuojauta//Lietuvos rytas.1997 m. sausio 16 d.; T.Šimonienė.NRTV taryba rinks naują generalinį direktorių//Lietuvos aidas.1997 m. sausio 22 d.

³⁷¹ T.Šimonienė.NRTV vadovas bus renkamas iš septynių kandidatų//Lietuvos aidas.1997 m. vasario 12 d.; I.Stravinskaitė.7 kandidatai į RTV vadovus//Respublika.1997 m. vasario 12 d.

³⁷² A.Lėka.NRTV:arbitro paieškos//Kauno diena.1997 m. sausio 23 d; Seimo narių abejonės dėl nacionalinio radijo ir televizijos tarybos//Vakarinės naujienos.1997 m. sausio 27.

³⁷³ D.Gudavičiūtė.Advokatai teigia, kad NRTV taryba neteisi//Lietuvos rytas.1997 m. vasario 4 d.

Šioms kandidatūroms taryba pritarė. ³⁷⁴ Iki tol laikinai ėjusi generalinio direktoriaus pareigas D.Kutraitė, buvo paskirta programų direktore. ³⁷⁵

1997 m. gegužės 29 d. Konstitucinis teismas paskelbė, kad 1996 gruodžio 5 d. priimtas Seimo nutarimas dėl Nacionalinio radijo ir televizijos tarybos sudarymo bei buvusios tarybos narių atšaukimo - prieštarauja Konstitucijai. ³⁷⁶ LRT tarybos pirmininkas R.Gučas pareiškė, kad jo vadovaujamos tarybos tai neliečia, nes tai esą buvo įstatymų leidėjų problema. ³⁷⁷

1997 m. rugsėjo 9 d. V.Kvietkauskas teismo sprendimu buvo sugražintas į LRT generalinio direktoriaus kėdę. ³⁷⁸ Tačiau taryba 1997 m. rugsėjo 16 d. posėdyje, balsų dauguma, atsisakė V.Kvietkauską gražinti į pareigas ir pateikė skundą aukštesnės instancijos teismui. ³⁷⁹ Netruko sureaguoti ir politikai. 1997 m. rugsėjo 17 d. tarybos atsisakymą paklusti teismo sprendimui svarstė Seimo Teisės ir teisėtvarkos komitetas, kuris Tarybos sprendimą pavadino neteisėtu. Sureagavo ir Prezidentūra, perspėjusi, kad Lietuva užsienyje gali būti palaikyta šalimi, kurioje ignoruojami teismų sprendimai. Opozicinė LDDP ir socialdemokratai taip pat netruko pasisakyti. Jie išplatintame pareiškime teigė, kad toks tarybos elgesys patvirtino, kai laikomasi įstatymo tik tiek, kiek tai atitinka valdančiosios koalicijos politinius interesus. ³⁸⁰ Apygardos teismas sprendimą turėjo skelbti 1997 m. spalio 16 d., ³⁸¹ bet nukėlė į 1997 m. spalio 28 d. ³⁸² V.Kvietkauskas nelaukdamas kuo baigsis teismų maratonas, kreipėsi į teismo antstolius, prašydamas įpareigoti LRT tarybą vykdyti teismo sprendimą. ³⁸³ Antstolė apsilankiusi LRT 1997 m. spalio 7 d. surašė aktą ir vėl kreipėsi į teismą, kad šis įpareigotų sugražinti V.Kvietkauską į

³⁷⁴ A.Urbonaitė.NRTV vadovui padės keturi pavaduotojai//Lietuvos rytas.1997 m. kovo 12 d.; LTV vadovaus – Šeštakauskas!//Kauno diena.1997 m. kovo 12 d.

³⁷⁵ Dalia Kutraitė – Lietuvos TV programų direktijos vadovė//Vakarines naujienos.1997 m. kovo 24 d.; Dalia Kutraitė – Lietuvos TV programų direktijos vadovė//Vakarines naujienos.1997 m. kovo 24 d.

³⁷⁶ I.Stravinskaitė.V.Kvietkausko pergalė Konstituciniame Teisme//Respublika.1997 m. gegužės 30 d.; NRTV vadovai tikisi, kad Seimas išspręs teisinį nesusipratimą//Lietuvos aidas.1997 m. gegužės 31 d.

³⁷⁷ A.Lėka.NRTV taryba elgsis pagal „Dekameroną“//Kauno diena.1997 m. birželio 4 d.; T.Ignatavičius„Nesvarbus“ Konstitucinio Teismo sprendimas//Respublika.1997 m. birželio 4 d.

³⁷⁸ A.Lėka.Kvietkauskas nesisodins Ilginio ant kelių//Kauno diena.1997 m. rugsėjo 10 d.

³⁷⁹ A.Lėka.Dilema: ar nedelsiant vykdyti, ar nedelsiant nevykdyti teismo sprendimo?//Kauno diena.1997m.rugsėjo 17d.; NRTV tarybos akibrokštas įstatymui ir teismams šiurpina teisininkus bei politikus//Lietuvos rytas.1997 m.rugsėjo 18 d.

³⁸⁰ H.Rukšėnienė.Nacionalinio radijo ir televizijos taryba paraginta vykdyti teismo sprendimą//Lietuvos aidas.1997 m. rugsėjo 18 d.; Socialdemokratai nusivylę konservatoriais//Lietuvos aidas.1997 m. rugsėjo 25 d.

³⁸¹ D.Babickas.NRTV taryba lauks Apygardos teismo sprendimo//Lietuvos aidas.1997 m. spalio 8 d.; I.Stravinskaitė.RTV taryba vis tiek nepaiso įstatymų//Respublika.1997 m. spalio 3 d.

³⁸² R.Grumadaitė.A.Urbonaitė.NRTV vadovų byloje apygardos teismas žodžio netarė//Lietuvos rytas.1997 m. spalio 17 d.; D.Babickas.Vytautas Kvietkauskas teismą palygino su sugedusia plokšte//Lietuvos aidas.1997 m. spalio 17 d.

³⁸³ I.Stravinskaitė.RTV tarybą aplankė antstolė//Respublika.1997 m. spalio 8 d.; LRT rūmuose lankėsi teismo antstolė//Kalba Vilnius.1997 m. spalio 10 d.

darbą, kartu prašė skirti LRT tarybos pirmininkui baudą už teismo sprendimo nevykdymą.³⁸⁴ Teismas nerado galimybių ją skirti, nes esą R.Gučas atstovavo žmonių grupę, o tokią teismas nematė galimybių bausti. Apylinkės teismas įpareigojo tarybą V.Kvietkauską į darbą grąžinti iki 1997 m. spalio 22 d.³⁸⁵

Kol taryba ir V.Kvietkauskas aiškinosi tarpusavyje, Seimas ėmėsi skubos tvarka keisti Visuomenės informavimo ir darbo sutarties įstatymus, kuriuos LDDP vadino skirtais V.Kvietkauskui.³⁸⁶ Tačiau pataisas atsisakė pasirašyti prezidentas A.Brazauskas motyvuodamas tuo, kad tai yra politinės daugumos sprendimai, darantys žalą teisinės valstybės kūrimui ir demokratijos įtvirtinimui. Už Prezidentą pasirašė Seimo pirmininkas V.Landsbergis.³⁸⁷ Tuo metu opozicija, ėmėsi kitų teisinių priemonių. Surinko 31 parlamentaro parašą ir kreiptasi į Konstitucinį teismą, kad šis pasakytų ar 1996 m. gruodžio 12 d. Visuomenės informavimo įstatymo straipsnio pakeitimas neprieštarauja konstitucijai.³⁸⁸ Taryba 1997 m. spalio 17 d. galiausiai pakluso teismo įpareigojimui ir nuo 1997 m. spalio 20 d. grąžino V.Kvietkauską į darbą, o A.Ilginį atleido iš pareigų.³⁸⁹ Kitą dieną V.Kvietkauskas atsistatydino.³⁹⁰

4.2. Politikų įtakos laikotarpis Lietuvos televizijoje

1997 m. lapkričio 4 d. Taryba nusprendė skelbti naują konkursą į LRT generalinio direktoriaus pareigas.³⁹¹ Dokumentų iš pretendentų laukė iki 1997 m. lapkričio 25 d.³⁹² Gautos

---

³⁸⁴ Teismas nustatys baudą NRTV tarybai//Lietuvos aidas.1997 m. spalio 9 d.; A.Urbonaitė.NRTV vadovų krizė - dar be atomazgos//Lietuvos rytas.1997 m. spalio 15 d.

³⁸⁵ T.Ignatavičius.Teismas neskyrė baudos R.Gučui//Respublika.1997 m. spalio 15 d.; Rimantas Gučas nebaustinas//Lietuvos žinios.1997 m. spalio 17 d.; A.Lėka.RTV taryba paklūsta ne bet kuriam teismui?//Kauno diena.1997 m. spalio 15 d.

³⁸⁶ Dėl Lietuvos Respublikos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo 8 ir 9 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo. Nr.P-753(3).Dvyliktasis (112) posėdis.1997 m. rugsėjo 25 d. Stenogramos.1997.10.06.Nr.60.Iš www.lrs.lt [interaktyvus].Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. balandžio 9 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_1?p_id=47142

³⁸⁷ V.Landsbergis pasirašė už prezidentą//Lietuvos rytas.1997 m. spalio 7 d.; Pataisas dėl NRTV pasirašė Seimo pirmininkas//Lietuvos aidas.1997 m. spalio 7 d.

³⁸⁸ M.Giedraitytė.Konstitucinis teismas nagrinės LNRT tarybos sudarymo ir V.Nikitino atleidimo iš pareigų teisėtumą//Vakarinės naujienos.1997 m. rugsėjo 23 d.; K.Gečas. Pataisos Seime dėl NRTV – ypatingos skubos tvarka//Lietuvos rytas.1997 m. rugsėjo 24 d.

³⁸⁹ A.Urbonaitė.Nacionalinio radijo ir televizijos taryba ėmėsi įgyvendinti paklusimo teismui scenarijų//Lietuvos rytas.1997 m. spalio 18 d.

³⁹⁰ NRTV vėl permainos//Lietuvos žinios.1997 m. spalio 22 d.; D.Babickas.Dešimt mėnesių bylinėjęsis V.Kvietkauskas atsistatydino pats//Lietuvos aidas.1997 m. spalio 22 d.

³⁹¹ I.Stravinskaitė.Ieškoma naujo RTV generalinio direktoriaus//Respublika.1997 m. lapkričio 5 d.

keturios paraiškos, tarp kurių ir atleistas A. Ilginis. Taryba rengėsi susipažinusi su pretendentų programomis, o rezultatus paskelbė 1997 m. gruodžio 2 d.³⁹³ Iš keturių pretendentų taryba vėl generaliniu direktoriumi išrinko A. Ilginį. Už tokį sprendimą, slaptu balsavimu, pasisakė 11 iš 14 tarybos narių.³⁹⁴ LRT tarybos pirmininkas komentuodamas beveik metus trukusią kovą dėl LRT generalinio direktoriaus posto visą istoriją apibūdino, kaip politinę.³⁹⁵

1998 m. vasario 3 d. LRT taryba patvirtino du generalinio direktoriaus pavaduotojus. Lietuvos televizijai paliko vadovauti R. Šeštakauską, o radijui – L. Grumadienę.³⁹⁶ Seimo Švietimo, mokslo ir kultūros komitetas LRT rekomendavo parengti veiklos strategiją, kurioje atsispindėtų plėtros vizijos ir prioritetai. Komiteto pirmininkas reišė priekaištus LRT, kad ši esą linksta į komerciją, stebėjosi, kad LRT nėra Vyriausybės ir Seimo tribūnų politikų kalbų.³⁹⁷

1998 m. kovo 10 d. iš Lietuvos televizijos programų direktorės pareigų pasitraukė D. Kutraitė. Savo pasitraukimą ji aiškino kaip protestą prieš situaciją LRT, kuri pasak jos, greitai nepasikeis. D. Kutraitės teigimu, didžiausia LRT bėda buvo, kad jos vadovybė nesugebėjo suformuluoti visuomeninės televizijos koncepcijos bei strategijos.³⁹⁸

1998 m. gegužės 1 d. ir 1998 m. birželio 1 d. LRT siekė pereiti prie naujos užmokesčio sistemos, tačiau profesinių sąjungų pakurstyti darbuotojai nepasirašinėjo už siūlomus pakeitimus. Todėl nusprendė prie naujos apmokėjimo sistemos pereiti nuo 1998 m. rugpjūčio 1 d. Kūrybiniai darbuotojai turėjo pasirašyti, kad sutinka už laidas gauti minimalią algą ir papildomą atlygį. Trečią atlyginimo dalį turėjo lemti laidos intelektinis sudėtingumas. Visos laidos buvo suskirstytos pagal kategorijas: sudėtingos, nesudėtingos, renginių ir sporto transliacijos. Tačiau darbuotojai priešinosi, o administracija tvirtino nenusileisianti, grasino atleidimais.³⁹⁹

1998 m. liepos mėnesį LRT išipainiojo į spaudoje aprašytą istoriją, kai nedrįso transliuoti vieno reklaminio vaizdo klipo, kuriame vaizduotas vienas politikų. Diskutuota, ar tik LRT vadovybė norėdama įtikti tuometei valdžiai ir uždraudė transliuoti vieno dienraščio animacinę

---

³⁹² L.Radzevičienė. Buvęs NRTV generalinis direktorius spės į naują konkursą//Lietuvos rytas. 1997 m. lapkričio 5 d.

³⁹³ Treti rinkimai//Kalba Vilnius. 1997 m. lapkričio 28 d.; NRTV taryba iš keturių pretendentų renkasi tą patį//Kauno diena. 1997 m. lapkričio 20 d.

³⁹⁴ A.Lėka. Nieko, net jo paties nenustebinęs Arvydo Ilginio sugrįžimas į RTV//Kauno diena. 1997 m. gruodžio 3 d.; I.Stravinskaitė. A. Ilginis – vėl RTV vadovas//Respublika. 1997 m. gruodžio 3 d.

³⁹⁵ J.Kulakauskas. R.Gučas: „V.Kvietkauskas pasirinko ne baltą žirgą, o kuiną ir pinigus“//Valstiečių laikraštis. 1997 m. spalio 31 d.

³⁹⁶ A.Merkienė. RTV išsivadavo iš nesvarumo būsenos//Vakarinės naujienos. 1998 m. vasario 5 d.

³⁹⁷ Seimas ir nacionalinė televizija//Vakarinės naujienos. 1998 m. vasario 23 d.

³⁹⁸ I.Misiukevičienė. D.Kutraitė nusivylė padėtimi Lietuvos TV//Respublika. 1998 m. kovo 12 d.; NRTV tebėra valdžios tarnas//Lietuvos žinios. 1998 m. kovo 27 d.

³⁹⁹ A.Urbonaitė. Raginama boikotuoti LTV reformą//Lietuvos rytas. 1998 m. birželio 22 d.

vaizdo reklamą, kurioje vaizduojamas tuometis Seimo pirmininkas V.Landsbergis sėdintis prie fortepijono. LRT vadovybė savo sprendimą motyvavo tuo, kad esą reklamoje vaizduojamo žmogaus nebuvo atsiklausta ar šis sutinka, kad būtų pavaizduotas reklamoje, o tai esą numato Civilinis kodeksas. Prieš nusprendžiamas uždrausti šią reklamą, A.Ilginis maždaug pusvalandį tarėsi su LRT taryba. Pastarosios pirmininkas R.Gučas pareiškė, kad reklama yra neskoninga ir žeminanti Seimo pirmininką. Pats vaizdo klipo herojus šios istorijos nekommentavo.⁴⁰⁰

Lietuvos nacionalinis radijas ir televizija 1997 m. beveik 70 tūkst. litų valstybės biudžeto lėšų skirtų darbo užmokesčiui ir atskaitymams socialiniam draudimui panaudojo ne pagal paskirtį. Tai nustatė Valstybės kontrolė. Šios patikrinimą dar 1997 m. liepos mėnesį inicijavo du Seimo nariai, suabejoję kaip LRT panaudoja biudžeto lėšas.⁴⁰¹

1999 m. LRT sutiko apkarpytu biudžetu, jau nuo 1998 m. lapkričio mėnesio buvo transliuojama mažiau valandų per parą, kai kurių laidų rodymas buvo išretintas, vadovybė svarstė 15-20 proc. mažinti darbuotojų skaičių, atsisakyti orkestro, vaikų choro, savaitraščio „Kalba Vilnius“. ⁴⁰² 1999 m. Sausio 5 d. LRT taryba pakeitė kadenciją baigusį pirmininką R.Gučą. Naujuoju išrinktas - režisierius Saulius Beržinis. Metų kadencijai išrinktas S.Beržinis teigė palaikantis idėją, kad LRT turi būti finansuojama iš abonentinio mokesčio, kartu jis pabrėžė, kad visuomeniniam transliuotojui svarbu ne procentai, o programos kokybė.⁴⁰³ Tuo metu politikai LRT vadovybei priekaištavo, kodėl ši nusprendė mažinti Seimo posėdžių transliacijų laiką. LRT vadovai aiškino, kad tai padarė dėl sumažėjusio finansavimo, tačiau vėliau nutarė, kad per radiją bus mažiau transliuojama kultūrinės programos ir daugiau laiko skiriama Seimo posėdžių transliacijoms.⁴⁰⁴ Taupydama pinigus LRT nusprendė mažinti ir kadrus. Administracija ketino atleisti apie 110 darbuotojų iš daugiau nei 1400 dirbančių įstaigoje. Iš viso planavo atleisti 15 proc. kūrybinių darbuotojų. Taip pat svarstė galimybę, taupant lėšas, tarybai siūlyti atsisakyti pusės laidų gamybos ir transliavimo.⁴⁰⁵ Jau 1999 m. vasario 23 d. vykusiame LRT tarybos posėdyje, jos pirmininkas S.Beržinis konstatavo, kad LRT ištiko ne tik finansų, bet ir valdymo krizė. Tarybai buvo pateiktas planas, kaip išbristi iš susiklosčiusios padėties: LRT vadovybė siūlė mažiau pirkti užsienio produkcijos, televizijos programos transliavimą mažinti iki 12 valandų per parą, originalių laidų

---

⁴⁰⁰ V.Mičiulis.Lietuvos televizijos vadovai iš širdies saugo Seimo pirmininko įvaizdį//Lietuvos rytas.1998 m. liepos 4 d.

⁴⁰¹ Nacionaliniame RTV – finansiniai pažeidimai?//Kauno diena.1998 m. rugsėjo 5 d.

⁴⁰² J.Mackevičienė.LTV direktoriui vertingi tik du dalykai – personalas ir archyvai//TV Bokštas.1999 m. sausio 23-29 d.; J.Girdvainis.Nuskriausta NRTV nepraranda optimizmo//Vakarinės naujienos.1999 m. sausio 15 d.

⁴⁰³ V.Mičiulis.NRTV taryba išsirinko vadovą//Lietuvos rytas.1999 m. sausio 6 d.; S.Urbonavičiūtė.Ir LRT, ir jos tarybai vadovaus režisieriai//Kalba Vilnius.1999 m. sausio 15 d.

⁴⁰⁴ Parlamentarai NRTV vadovybę apmokė bendravimo etikos//Kauno diena.1999 m. sausio 7 d.; R.Agintas.Lietuvos radijo vadovei parlamentarai siūlė mokytis etikos//Respublika.1999 m. sausio 7 d.

⁴⁰⁵ V.Mičiulis.NRTV gelbėjasi atleisdama darbuotojus//Lietuvos rytas.TV Antena.1999 m.vasario 27 d.

apimtis iki 40 valandų per mėnesį, sumažinti televizijos filmų studijos darbų apimtį ir 10 proc. darbuotojų skaičių. Tačiau tokius planus, o ypač darbuotojų atleidimu, pasipiktino taryba, kuri nurodė sustabdyti prasidėjusį žmonių atleidimo procesą. Kartu LRT vadovybę įpareigojo paskirti TV programų direktorių ir sudaryti strateginį programų tinklelio projektą bei pasvarstyti ar televizijos direktorius R.Šeštakauskas tinkamas eiti pareigas. Direktorius nurodymu buvo sudaryta laikina grupė strateginiams LRT krizės klausimams spręsti.⁴⁰⁶

1999 m. kovo 1 d. generalinis direktorius A.Ilginis gavo savo pavaduotojo ir televizijos direktoriaus R.Šeštakausko atsistatydinimo pareiškimą, kurį jau kitą dieną patenkino, o 1999 m. kovo 9 d. jam pritarė ir LRT taryba, dėl esą vykdytos nevykusios reformos. Tarybai pristatytas naujas programų tinklelis ir programų direktorė Dalia Andriušiūnienė.⁴⁰⁷ Naujuoju Lietuvos televizijos direktoriumi paskirtas Romas Jankauskas.⁴⁰⁸ R.Šeštakauskas neneigė pasitraukęs dėl įstaigą ištikusios finansų krizės, bet ir dėl nesutarimų su generaliniu direktoriumi A.Ilginiu.⁴⁰⁹ Naujasis vadovas R.Jankauskas žadėjo imtis priemonių, kad politikai kuo greičiau apsispręstų dėl abonentinio mokesčio įvedimo, nes, jo žodžiais, LRT išgyventi su 4 mln. Lt slegiančiomis skolomis ir sumažintu finansavimu negalėjo. Kartu jis pareiškė esantis prieš LRT privatizavimą.⁴¹⁰

1999 m. balandžio pradžioje posėdžiavusi LRT taryba pritarė, kad būtų 20 proc. sumažinta tarybos išlaidų sąmata.⁴¹¹ 1999 m. balandžio 7 d. Vyriausybė skyrė papildomų lėšų (500 tūkst. Lt), kad būtų toliau transliuojami Seimo posėdžiai.⁴¹²

LRT vadovai sunkumų užklupusią įstaigą planavo gelbėti su visuomenės pagalba, tai aptarė tarybos posėdyje. Dėl sumažėjusio finansavimo, pasak generalinio direktoriaus A.Ilginio, buvo planuojama transliuoti tik dvi valandas televizijos programos bei vieną iš veikusių trijų radijo programų. Posėdyje buvo konstatuota, kad NRTV ištikusi finansų krizė, skolos siekė 4,7 mln. Lt (ryšininams už nuomojamus siūstuvus, šilumos tinklams, muzikos kūrinių autoriams), nuspręsta likviduoti nuotolingai dirbantį savaitraštį „Kalba Vilnius“, siekiant išlikti taip pat planuota

---

⁴⁰⁶ D.Butkienė.nacionalinėje televizijoje – ne tik finansų, bet ir valdymo krizė//Lietuvos aidas.1999 m. vasario 4 d.; S.Urbonavičiūtė.[tampa LTV pasiekė apogėjų//Kalba Vilnius.1999 m. vasario 26 d.

⁴⁰⁷ S.Urbonavičiūtė.Programų direktorė jau yra, bet nebėr LTV direktoriaus//Kalba Vilnius.1999 m. kovo 5 d.; A.Merkienė. NRTV pradėta gelbėjimo akcija//Respublika.Plius TV.1999 m. kovo 8 d.

⁴⁰⁸ Paskirtas LTV direktorius//Lietuvos aidas.1999 m. kovo 10 d.; V.Mičiulis.Reformų auka – direktorius//Lietuvos rytas.TV Antena.1999 m. kovo 10 d.

⁴⁰⁹ R.Šeštakauskas atleistas//Kauno diena.1999 m. kovo 3 d.; V.Mičiulis.Lietuvos televizija ėmė byrėti//Lietuvos rytas.1999 m. kovo 2 d.

⁴¹⁰ S.Urbonavičiūtė.LRT neturi kapstytiis viena?//Kalba Vilnius.1999 m. kovo 12 d.

⁴¹¹ A.Merkienė.LRT taryba nusprendė taupyti//Respublika.Plius TV.1999 m. balandžio 9-16 d.

⁴¹² S.Vaitkus.G.Vagnorius demonstruoja dosnumą A.Brazauskui//Respublika.1999 m. balandžio 8 d.

panaikinti veikusius lengvosios muzikos orkestrą bei vaikų chorą, atleisti nemažai darbuotojų. Tačiau dėl darbuotojų atleidimo – taryba rekomendavo atsisakyti šios minties.⁴¹³ LRT taryba kreipėsi į Seimą, dėl visuomeninio transliuotojo išlikimo klausimo. Seimui buvo siūlyta priimti abonentinio mokesčio įstatymą.⁴¹⁴ Tuo metu ryšinininkai pagrasino išjungti programas transliuojančius siųstuvus, jei LRT nesumokės jiems priklausiusios 3 mln. Lt skolos.⁴¹⁵ Tuo metu Finansų ministerija pristatė 2000 m. biudžeto projektą, kuriame LRT finansavimas palyginus su 1999 m. buvo sumažintas dar 7 procentais. 1999 m. gegužės 11 d. posėdyje LRT Taryba paragino LRT administraciją imtis radikalių priemonių. Ši savo ataskaitoje nurodė, kad 5 mln. Lt skola sumažėjo 200 tūkst., atleisti 67 darbuotojai. Tačiau taryba šią ataskaitą pavadino menkaverte, kai įstaigą slėgė 5 mln. skola, todėl LRT administracijai pasiūlė sudaryti kardinalių priemonių planą. Kartu taryba pritarė, savaitraščio „Kalba Vilnius“ likvidavimui, tikėtasi, kad dėl to LRT per metus sutaupys 250 tūkst. Lt.⁴¹⁶

Politikai ėmė svarstyti LRT privatizavimo galimybę. Dėl įstaigos finansinės krizės, kai biudžetas buvo sumažintas 8 mln. Lt, o dėl Rusijos krizės sumažėjo reklamos įplaukos, vienas Seimo narių išsakė poziciją, kad LRT reiktų privatizuoti, į tai LRT generalinis direktorius A. Ilginis pareiškė, jei taip nutiktų, jis atsistatydintų ir ragino politikus greičiau apsispręsti dėl abonentinio mokesčio.⁴¹⁷

1999 m. rugpjūčio 13 d. LRT laidas transliuojantis radijo ir televizijos centras sprendė ar kreiptis į teismą dėl LRT skolų, kurios pasiekė beveik 4,5 mln. Lt. Bendra LRT skola jau buvo 7 mln. Lt. Vyriausybė žadėjo ieškoti lėšų, kad būtų padengtos skolos, tačiau kartu paragino LRT administraciją labiau taupyti ar paimti paskolą iš banko. Netrukus buvo išaldytos LRT sąskaitos.⁴¹⁸ LRT tarybos pirmininkas prakalbo apie galimą generalinio direktoriaus atstatydinimą, nes suabejota ar generalinis direktorius pajėgus išgelbėti LRT nuo bankroto. Kartu buvo svarstyta galimybė kreiptis į Vyriausybę ir prašyti pinigų, tačiau iš Vyriausybės gautas atsakymas, kad finansuoti LRT galimybių nėra. A. Ilginio pateiktame „gelbėjimosi plane“ svarstyta atsisakyti 2 arba 3 radijo

---

⁴¹³ A. Merkienė. Konfliktas Nacionalinėje televizijoje//Respublika. 1999 m. vasario 24 d.

⁴¹⁴ V. Mičiulis. NRTV ketina prašyti visuomenės paramos//Lietuvos rytas. 1999 m. gegužės 13 d.; Išeitis – abonentinis mokestis//Kalba Vilnius. 1999 m. balandžio 23 d.

⁴¹⁵ NRTV smaugia įsiskolinimų kilpa//Lietuvos rytas. 1999 m. gegužės 18 d.; A. Ilginis. Lietuvos radijo ir televizijos ateitis – visos valstybės reikalas//Lietuvos rytas. TV Antena. 1999 m. gegužės 1 d.

⁴¹⁶ LRT taryba pritarė „Kalba Vilnius“ likvidavimui//Lietuvos aidas. 1999 m. gegužės 12 d.; S. Urbonavičiūtė. LRT – tarp girnų ir skolų//Kalba Vilnius. 1999 m. gegužės 14 d.

⁴¹⁷ Arvydas Ilginis prieš privatizaciją, už abonentinį mokestį//Kauno diena. 1999 m. kovo 29 d.; A. Bačiulis. Arvydas Ilginis, įsitikinęs, jog Lietuvos radiją ir televiziją Vyriausybė vis dėl to išgelbės nuo bankroto//Respublika. 1999 m. rugpjūčio 14 d.

⁴¹⁸ A. Petrošius. Pakasynos?//Lietuvos žinios. 1999 m. rugpjūčio 13 d.

programų, tačiau net atsisakius vienos programų, metų pabaigoje skolos būtų siekę per 11 mln. Lt, todėl taryba pasiūlė atsisakyti vaikų choro ir LRT orkestro. Kalbėta apie tai, kad reikia tęsti derybas su Vyriausybe ir kuo greičiau įvesti abonentinį mokestį.⁴¹⁹ Galiausiai A.Ilginis nusprendė pasitraukti, bet kartu pažėrė kaltinimų LRT tarybos pirmininkui S.Beržiniui, esą šis žlugdė LRT savo neveiklumu ir nekompetencija. Laikinais eiti pareigas taryba pavedė pirmajam generalinio direktoriaus pavaduotojui A.Trakimavičiui, o Seime buvo sudaryta laikina darbo grupė LRT problemoms spręsti. A.Ilginis užsiminė girdėjęs netiesioginių kalbų Vyriausybėje, jog kol esą vadovaus jis, LRT pinigų negaus. A. Ilginis atsistatydinti kartu ragino ir tarybos pirmininką S.Beržinį.⁴²⁰ 1999 m. rugpjūčio 24 d. į posėdį susirinkusi LRT taryba svarstė generalinio direktoriaus A.Ilginio atsistatydinimo klausimą, taip pat LRT finansų krizę ir galimybes išbristi iš jos.⁴²¹ LRT tarybos pirmininkas sulaukė kritikos ir iš laikinojo LRT vadovo A.Trakimavičiaus, kuris taip pat pareiškė atsistatydinąs. Svarstant šį pareiškimą, pareikalauta pasitraukti ir S.Beržiniui, tačiau šis paprasčiausiai išėjo iš posėdžio. Kitame neeiliniame LRT tarybos posėdyje naujuoju LRT tarybos pirmininku išrinktas Algimantas Mačiulis. Suskubta paskelbti konkursą į LRT generalinio direktoriaus postą.⁴²² 1999 m. rugsėjo 14 d. posėdžiavusi LRT taryba įregistravo 6 pretendentes į LRT generalinius direktorius.⁴²³ Kitą dieną Seimo Švietimo, mokslo ir kultūros komitetas aptarinėjo LRT reikalus. Susitikime su profesinių sąjungų atstovais ir LRT vadovais, komiteto vadovai teigė neišgirdę planų ar strategijų, nesulaukė ir ataskaitų apie panaudotus valstybės pinigus.

424

1999 m. rugsėjo 16 d. Vilniaus apygardos teismo sprendimu LRT turėjo sumokėti per 4 mln. Lt skolą ir per 100 tūkst. delspinigių AB Lietuvos radijo ir televizijos centrui. LRT išsiųstas raginimas skolas padengti per 16 dienų. Slegiama skolų LRT administracija įspėjo darbuotojus, kad šie gali negauti ar gauti gerokai mažesnę atlyginimą. Jau anksčiau nutarta 20 proc. sumažinti priedą prie atlyginimo. Tuo metu LRT dirbo auditoriai, kuriuos už 50 tūkst. Lt pasamdė Vyriausybė. Šie savo ataskaitą turėjo pateikti iki 1999 m. spalio 20 d.,⁴²⁵ o laikinoji Seimo darbo grupė, sukurta

---

⁴¹⁹ J.Bačinskaitė.Skęstantis LRT laivas gali likti be kapitono//Vakarinės naujienos.1999 m. rugpjūčio 18 d.;

A.Bielskis.Pasistumdymai skęstančiame televizijos laive//Lietuvos žinios.1999 m. rugpjūčio 14 d.

⁴²⁰ T.Mekas.Ilgai prašytas pasitraukė A.Ilginis//Vakarinės naujienos.1999 m. rugpjūčio 20 d.; A.Žiliukas.Negavęs pinigų iš Vyriausybės atsistatydino LRT vadovas//Respublika.1999 m. rugpjūčio 20 d.

⁴²¹ LRT taryba svarstys, kaip atleisti generalinį direktorių//Kauno diena.1999 m.rugpjūčio 23 d.

⁴²² LRT taryba priskaldė beržinių malkų//Lietuvos rytas.Ekstra.1999 m. rugpjūčio 30 d.- rugsėjo 5 d.

⁴²³ Konkurse dėl LRT vadovo posto rungsis šeši pretendentai//TV Bokštas.1999 m. rugsėjo 18 d.; V.Mičiulis.Į LRT vadovo kėdę taikosi šeši kandidatai//Lietuvos rytas.1999 m. rugsėjo 15 d.

⁴²⁴ R.Agintas.Nacionalinė televizija ir radijas norėtų privilegijų//Respublika.1999 m. rugsėjo 16 d.

⁴²⁵ V.Mičiulis.LRT darbuotojai verčiami skolinti//Lietuvos rytas.1999 m. spalio 7 d.; A.Merkienė.Už LRT skolas kentės darbuotojai//Respublika.1999 m. spalio 12 d.

LRT problemoms spręsti, pasiūlė keisti LRT finansavimo ir LRT tarybos sudarymo principus atsisakant nuostatos, kad LRT finansuojama iš abonentinio mokesčio.⁴²⁶

Vyriausybė galiausiai paskelbė, kad padės LRT išbristi iš skolų, susitarė su radijo ir televizijos centru, nusprendė atidėti LRT pridėtinės vertės mokesčio mokėjimą. Tada buvo teigiama, kad bus ieškoma ir kitų pagalbos būdų.⁴²⁷ Seime gimsta vis naujų siūlymų kaip padėti LRT. Vienas parlamentarų pasiūlė atskirti radiją nuo televizijos, atsisakyti generalinio direktoriaus pareigybės ir įvesti abonentinį mokestį, taip pat įstatyme siūlė nustatyti garantuotą biudžetinį LRT finansavimą - ne mažiau kaip 0,6 % valstybės biudžeto metinių išlaidų ir skirti tai nepaisant simpatijų, noro daryti įtaką ar bausti, ar kaip nors kitaip veikti Nacionalinį radiją ir televiziją. Taip pat buvo siūlyta lėšas už radijo ir televizijos siūstuvų eksploatavimą LRT programoms transliuoti Biudžeto įstatyme numatyti atskira eilute, tiesiogiai aplenkiant LRT ir išvengiant tos padėties, kurioje LRT atsidūrė 1999 m..⁴²⁸ Įstatymo pataisas buvo planuojama teikti, kai šios būtų suderintos su Vyriausybe.⁴²⁹

1999 m. spalio 19 d. auditoriai pateikė LRT ūkinės-finansinės veiklos audito ataskaitą, nors auditoriai nebuvo linkę dėl finansinės krizės kaltinti administraciją, tačiau LRT administracijai pateikė siūlymus kaip geriau valdyti turtą. Auditoriai nustatė, kad valstybė gali būt skolinga LRT permokėto pridėtinės vertės mokesčio 3,5-4,5 mln. Lt. Taryba posėdžiavo už uždary durų, o vėliau nusprendė ataskaitos neviešinti.⁴³⁰

1999 m. lapkričio 9 d. buvo areštuota viena LRT sąskaitų, nes nebuvo įvykdytas teismo antstolio reikalavimas skolas radijo ir televizijos centrui apmokėti iki 1999 m. spalio 25 d. Darbuotojai buvo nuraminti, kad algas gaus.⁴³¹ Dar viena sąskaita areštuota 1999 m. gruodžio 22 d., laukta kada bus areštuota paskutinė - biudžetinė LRT sąskaita. Skolos ryšininkams siekė 5,7

---

⁴²⁶ Siūlomi radikalūs pakeitimai dėl NRTV//Lietuvos aidas.1999 m. spalio 1 d.

⁴²⁷ Vyriausybė išties pagalbos ranką radijui ir televizijai//Kauno diena.1999 m. spalio 13 d.

⁴²⁸ Visuomenės informavimo įstatymo 29 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr.P-2035(3) (pateikimas).

Dvidešimt ketvirtasis (387) posėdis.1999 m. spalio 19 d.Stenogramos.1999.11.04.Nr.206.Iš www.lrs.lt

[interaktyvus].Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. balandžio 9 d.]:

http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_1?p_id=88569

⁴²⁹ R.Pleikys siūlo NRTV „skyrybas“//Lietuvos žinios.1999 m. spalio 13 d.; S.Urbonavičiūtė.R.Pleikys prognozuoti nesiryžta//Kalba Vilnius.1999 m. lapkričio 26 d.

⁴³⁰ LRT:auditoriai nerado nusikaltimų požymių//Lietuvos aidas.1999 m.spalio 20 d.; S.Urbonavičiūtė.LRT audito rezultatų nutarta neskelbti//Kalba Vilnius.1999 m. spalio 22 d.

⁴³¹ A.Merkienė.Areštuota viena iš LRT sąskaitų//Respublika.1999 m. lapkričio 9 d.

mln. Lt.⁴³² Laikinas LRT vadovas A.Trakimavičius 1999 m. gruodžio mėnesio pradžioje išleido įsakymą, kuriuo 42 metus ėjęs savaitraštis „Kalba Vilnius“ nutraukė veiklą.⁴³³

Paskutiniame LRT tarybos posėdyje, kuriame dalyvavo ir Seimo Švietimo, mokslo ir kultūros komiteto pirmininkas, kalbėta kodėl neįvedamas abonentinis mokestis, aptartos susidariusios skolos, kurios jau pasiekė 9,4 mln. Lt. Elektros tinklai grasino atjungti elektrą. Premjeras paprašė pakentėti ir išgyventi iki 2000 m. Taryba, baigianti savo kadenciją, nusprendė veikti kol bus suformuota nauja, bet rinktis tik reikalui esant.⁴³⁴

2000 m. sausio 3 d. Į LRT atvykę antstoliai areštavo biudžetinę sąskaitą, nes skolos jau buvo 13 mln. Lt. Skubiai sušaukta LRT taryba, kuri nusprendė mėnesiui nuo 2000 m sausio 15 d. iki 2000 m. vasario 15 d. sustabdyti 2 ir 3 radijo programų transliacijas bei 2 valandomis sutrumpinti televizijos programą. Taryba nutarė kreipsis į aukščiausią šalies valdžią, kad ši spręstų LRT tarybos klausimą, nes šios kadencija jau pasibaigė. Dėl areštuotų sąskaitų baimintasi, kad darbuotojams nebus išmokėti atlyginimai, o daliai teks išeiti priverstinių atostogų. Premjeras reaguodamas į susiklosčiusią padėtį, pasiūlė sudaryti skolų grąžinimo planą, atlikti LRT valdymo auditą ir imtis esminių struktūrinių reformų.⁴³⁵

Valstybės kontrolė atlikusi LRT pusmečio ūkinį finansinį patikrinimą nustatė, kad LRT yra nuostolingai veikiančių, su LRT pagrindine veikla nesusijusių, struktūrinių padalinių. Tačiau kaip juos pertvarkyti – siūlymų nepateikė.⁴³⁶

2000 m. sausio 5 d. susitikime pas prezidentą, kartu su parlamentinių partijų atstovais, LRT vadovai kalbėjosi apie padėtį LRT. Aptarė įvykusį susitikimą su Vyriausybės kancleriu.⁴³⁷ Pastarasis primygtinai reikalavo LRT atlikti auditą ir tik tada spręsti finansavimo klausimus. Kalbėta, kad galima būtų tiesiai iš biudžeto apmokėti už siųstuvų nuomą, tačiau LRT papildomo finansavimo esą neturėtų tikėtis.⁴³⁸ Tuo metu Seimo pirmininko buvo prašyta paspartinti LRT tarybos formavimą ir abonentinio mokesčio įvedimą. Seimo vadovas buvo informuotas apie

---

⁴³² Lietuvos radijas ir televizija laukia paralyžiaus//Lietuvos aidas.1999 m. gruodžio 22 d.; A.Žiliukas.LRT gresia bado dieta//Respublika.1999 m. gruodžio 15 d.

⁴³³ E.Digrytė.LRT numerino „Kalbą Vilnių“//Respublika.1999 m. gruodžio 21 d.

⁴³⁴ S.Urbonavičiūtė.Hamletiškas klausimas liko be atsako//Kalba Vilnius.1999 m. gruodžio 17 d.

⁴³⁵ Antstoliai areštavo televizijos sąskaitas//Lietuvos rytas.2000 m. sausio 4 d.; A.Merkienė.LRT krizė: pinigų liko dviem dienoms//Respublika.2000 m. sausio 4 d.; J.Mackevičienė.Areštuota biudžetinė sąskaita//TV Bokštas.2000 m. sausio 8-14 d.

⁴³⁶ Neūkiškai tvarkytis patogų?//Lietuvos žinios.2000 m. sausio 10 d.; Valstybės kontrolė nustatė neūkiškumo atvejų LRT//Lietuvos aidas.2000 m. sausio 8 d.

⁴³⁷ LRT problemos pasiekė prezidentūrą//Respublika.2000 m. sausio 6.

⁴³⁸ Vyriausybė nežada papildomo LRT finansavimo//Lietuvos aidas.2000 m. sausio 14 d.

sprendimą nebetransliuoti 2 ir 3 radijo programų ir 2 valandomis sutrumpinti televizijos transliacijas.⁴³⁹

Seime, LDDP iniciatyva, buvo surengta diskusija dėl padėties LRT. Seimo narys Juozas Bernatonis pareiškė, kad pagrindinė sudėtingos situacijos LRT priežastis neteisingi biudžetinių lėšų paskirstymo prioritetai. LDDP valdymo metu, pasak J. Bernatonio, visuomeniniam transliuotojui buvo skiriama 0,7 proc. valstybės biudžeto lėšų, dabar 0,5 proc. arba maždaug 14 mln. mažiau. Diskusijos iniciatoriai akcentavo būtinybę užtikrinti tokias sąlygas, kad LRT galėtų dirbti neįtakojama politinės konjunktūros. Frakcijos poziciją išdėstęs Rimvydas Valatka sakė, kad abonementinį mokestį įvesti dar anksti, tačiau valstybės biudžete būtina fiksuoti tam tikrą procentą lėšų LRT. Visiška LRT autonomija, anot R. Valatkos, nebūtų priimtina, nes LRT iš biudžetinių lėšų gyvenanti institucija. Tėvynės sąjungos frakcijos nario, švietimo, mokslo ir kultūros komiteto pirmininko Žibarto Jackūno žodžiais, lėšų LRT tikrai trūko (1999 m. gauta per 8 mln. Lt mažiau nei 1998 m.), tačiau LRT akivaizdi ir psichologinė bei vadybinė inercija, atėjusi iš ankstesnių laikų, taip pat tikėjimas, kad Vyriausybė kaip nors ras reikalingų lėšų. Seimo nario Rimanto Smetonos manymu, pagrindinės priežastys, atvedusios LRT prie krizės, yra dvi: pirma - bevalė ir neveiksni LRT taryba ir antra – sąmoningas LRT varymas prie bankroto, kad po to šį, R. Smetonos žodžiais, strateginį objektą, būtų galima pasidalinti.⁴⁴⁰ Laikinasis LRT vadovas A. Trakimavičius, parlamentarams net siūlė pirmąją Lietuvos radijo programą, kaip strategiškai svarbią finansuoti iš Krašto apsaugos ministerijos.⁴⁴¹

2000 m. sausio 14 d. Vyriausybė išplatino pranešimą, kuriame suabejojo LRT sprendimu mėnesiui nebetransliuoti dviejų radijo programų ir trumpinti televizijos programą. Vyriausybė aiškino pervedusi 1,4 mln. Lt radijo ir televizijos centrui, todėl LRT esą turi visas technines galimybes toliau transliuoti visas programas ir apgailestavo, kad LRT nedidina veiklos efektyvumo. Po šio pranešimo, iš laikinojo vadovo pareigų 2000 m. sausio 17 d. atsistatydino A. Trakimavičius. Jis teigė, kad jam nusibodė aiškinti apie finansų krizę LRT ir jos atsiradimo priežastis. LRT toliau slėgė 12,5 mln. Lt skolos. Su Radijo ir televizijos centru buvo sudarytas skolų gražinimo grafikas. Netrukus pasitraukė ir radijo direktorė L. Grumadienė. Laikiniu LRT vadovu buvo paskirtas Vaidotas Žukas. 2000 m. sausio 31 d. Lietuvos televizijos LTN direktijos vadovu buvo paskirtas Skirmantas Pabedinskas, ekonomikos direktoriaus pareigas pradėjo eiti

---

⁴³⁹ A. Čekanauskaitė. LRT likimas neišspręstas // TV Bokštas. 2000 m. sausio 15-21 d.

⁴⁴⁰ 2000 m. sausio 4 d. (antradienis). Vakarinis plenarinis posėdis. Diskusija „Dėl padėties Lietuvos radijuje ir televizijoje“ // Seimo kronika. 2000.01.17. N.2(141). P.79.; Seimas diskutavo dėl LRT finansinės krizės // Lietuvos aidas. 2000 m. sausio 12 d.

⁴⁴¹ R. Agintas. A. Merkienė. LRT tiesia rankas į krašto apsaugos biudžetą // Respublika. 2000 m. sausio 12 d.

J.Neverauskas. Televizijos vadovu paliktas Romas Jankauskas. Sąskaitų areštas tebegaliojo, o skolos siekė 14 mln. Lt. ⁴⁴²

2000 m. kovo mėnesio pradžioje LRT vadovai informavo, kad skolos stabilizavosi ties 12 mln. Lt riba, toliau buvo vykdoma LRT struktūrinė reforma ir mažintas darbuotojų skaičius. ⁴⁴³ Tačiau LRT administracija pristatydamą naujai išrinktai tarybai įstaigos padėtį prognozavo, kad metų pabaigoje LRT skolos galinčios siekti 30-33 mln. Lt. ⁴⁴⁴ LRT taryba nusprendė skelbti konkursą generalinio direktoriaus pareigoms užimti.

2000 m. birželio 27 d. LRT taryba generaliniu direktoriumi išrinko Vaidotą Žuką, laikinai ėjusį šias pareigas. Iš viso dėl LRT generalinio direktoriaus posto varžėsi 9 kandidatai. ⁴⁴⁵ 2000 m. liepos 11 d. LRT tarybos posėdyje patvirtintos jo pavaduotojų kandidatūros - TV direktoriumi R.Jankauskas, o radijo direktore Jūratė Laučiūtė. ⁴⁴⁶

4.3. Lietuvos nacionalinio transliuotojo finansiniai sunkumai

2000 m. rugpjūčio mėnesį LRT vadovas V.Žukas susitikęs su politinių partijų atstovais, gavo patikinimą, kad šie kreipsis į Vyriausybę, prašydami paremti skolose skęstančią LRT. ⁴⁴⁷ 2000 m. spalio 8 d. turėjo įvykti rinkimai į Seimą, politinės partijos naudojosi, pagal įstatymą, joms suteikiamu eterio laiku. Tada prognozuota, kad iki metų pabaigos LRT skolos pasieks 24-25 mln. Lt, vietoj tuo metu buvusių 13 mln. Lt, nes pirmąjį pusmetį naudotos antrojo pusmečio lėšos – 5 mln. Lt. ⁴⁴⁸

---

⁴⁴² A.Merkienė.Radijas ir televizija lieka be vadovo//Respublika.2000 m. sausio 17 d.; Atsistatydino LRT direktorius A.Trakimavičius//Kauno diena.2000 m. sausio 17 d.; V.Žiliukas.LRT laukia Vyriausybės pinigų//Respublika.2000 m. vasario 1 d.

⁴⁴³ A.Merkienė.LRT skolos nebedidėja//Respublika.2000 m. kovo 9 d.

⁴⁴⁴ A.Merkienė.LRT skola sieks metų biudžetą//Respublika.2000 m. gegužės 31 d.

⁴⁴⁵ V.Žukas iš laikino LRT vadovo tapo nuolatinis//Lietuvos rytas.2000 m. birželio 28 d.; LRT vadovu tapo V.Žukas//Respublika.2000 m. birželio 28 d.

⁴⁴⁶ L.Linska.LRT vadovas žada išlaikyti gerus specialistus//Lietuvos aidas.2000 m. spalio 14 d.

⁴⁴⁷ Vaidotas Žukas prašo partijų pagalbos//Lietuvos aidas.2000 m. rugpjūčio 1 d.; A.Baranauskas.Seimas prašys pinigų Lietuvos televizijai//Respublika.2000 m. liepos 31 d.

⁴⁴⁸ Politinės partijos prašys Vyriausybės pinigų LRT//TV Bokštas.2000 m. rugpjūčio 5-11 d.

LRT kreditoriai vis grasino, kad dėl skolų bus areštuotos transliuotojo sąskaitos,⁴⁴⁹ tačiau su vienu jų, Radijo ir televizijos centru, 2000 m. spalio 19 d. LRT pasirašė susitarimą dėl skolų apmokėjimo, buvo sudarytas jų grąžinimo grafikas. Netrukus buvo nuimtas areštas vienai sąskaitų.⁴⁵⁰ LRT vadovai pagrasino Vyriausybei ir Seimui, paduosiantys juos į teismą dėl sumažinto finansavimo LRT.⁴⁵¹ Tačiau dėl išskolinimų, teismais vėl pagrasino energetikai, mokesčių inspekcija, autorių teisių gynimo asociacija, šilumos tinklai. Įstaigos skolos pasiekė 15 mln. Lt.⁴⁵² Nuo 2000 m. gruodžio 4 d. buvo prognozuojama, kad radijas ir televizija nutils, nes elektrikai dėl skolų žadėjo išjungti elektrą.⁴⁵³ Užtarimo ir pagalbos LRT vadovas ieškojo pas naujai išrinktą Seimo vadovą. Pastarasis žadėjo padėti spręsti problemas ir pasisakė už abonentinį mokestį, tik kalbėjo, kad prieš tai reikia parengti visuomenę.⁴⁵⁴ Seimo Švietimo, mokslo ir kultūros komitetas pažadėjo kreiptis į Vyriausybę, kad ši suteiktų šiems metams būtinus 4 mln. Lt.⁴⁵⁵

2000 m. lapkričio 16 d. LRT generalinis direktorius V.Žukas susitiko su Vyriausybės kancleriu, kuriam pranešė, kad LRT dar šiemet reikia 4 mln. Lt. Kancleris pareiškė, kad LRT turėtų efektyviau naudoti savo gamybos priemones. Kancleris reikalavo, kad LRT iki 2001 m. sausio 15 d. parengtų veiklos verslo planą, kuriame atsispindėtų numatomos reformos, pajamos bei išlaidos. V.Žukas žadėjo tokį parengti.⁴⁵⁶ Vyriausybė žadėjo suteikti galimybę LRT nuomoti patalpas ir disponuoti už tai gautomis lėšomis. Finansų ministerija Seimui teikė įstatymo projektą numatantį LRT skirti 2 mln. Lt, vietoj planuotų beveik 4 mln. Lt. Dėl to jau buvo pritarusi Vyriausybė, kurios posėdyje užsiminta, kad LRT direktorius dirbo netinkamai, tačiau Vyriausybės kancleris siūlė nesureikšminti minėtų pastabų. Tiesa, kancleris patikslino, kad pinigai LRT nebus atiduoti, o už juos bus apmokėtos skolos.⁴⁵⁷

2000 m. gruodžio 12 d. posėdžiavusi LRT taryba, pritarusi kitų metų LRT biudžeto projektui, įpareigojo LRT vadovus iki 2001 m. sausio 15 d. parengti įstaigos restruktūrizavimo, kitaip - verslo planą. LRT taryba konstatavo, kad LRT nepajėgi padengti 15 mln. Lt skolos, tai

⁴⁴⁹ LRT banko sąskaitai gresia areštas//Lietuvos rytas.2000 m. spalio 7 d.; LRT sąskaitai gresia areštas//Lietuvos žinios.2000 m. spalio 7 d.

⁴⁵⁰ LRT išvengė sąskaitos arešto//Lietuvos rytas.2000 m. spalio 11 d.; LRT sąskaitos išgelbėtos//Respublika.2000 m. spalio 20 d.

⁴⁵¹ E.Digrytė.Lietuvos radijas ir televizija teisis su valstybe//Respublika.2000 m. spalio 19 d.

⁴⁵² LRT kreditoriai pagrasino griebtis sankcijų//Lietuvos rytas.2000 m. lapkričio 24 d.

⁴⁵³ Gali nutilti Lietuvos radijas ir televizija//Respublika.2000 m. lapkričio 25 d.

⁴⁵⁴ A.Paulauskas žada pasirūpinti LRT//Kauno diena.2000 m. spalio 28 d.; Seimo pirmininkas – už abonentinį mokestį//Lietuvos žinios.2000 m. spalio 28 d.

⁴⁵⁵ Televizija gaus pinigų//Respublika.2000 m. lapkričio 14 d.

⁴⁵⁶ Vyriausybė pageidauja LRT verslo plano//Lietuvos žinios.2000 m. lapkričio 17 d.

⁴⁵⁷ V.Žukas turės pateikti verslo planą//Lietuvos aidas.2000 m. gruodžio 7 d.; S.Pauliuvienė.Apmokės LRT sąskaitas//Lietuvos žinios.2000 m. gruodžio 7 d.

galėjo padaryti tik Vyriausybė, tačiau pastaroji atsakė, kad verslo planas negali būti siejamas su galimu skolų nurašymu.⁴⁵⁸

LRT administracija parengė verslo planą, kurį 2001 m. sausio 15 d. pristatė spaudos konferencijoje Seime. Pagrindinis plano tikslas buvo rasti būdų, neatsižadant pagrindinių visuomeninio transliuotojo veiklos principų, per trumpiausią laiką pagerinti LRT finansinę padėtį. LRT įvairiems kreditoriams buvo skolinga daugiau kaip 15 mln. litų. Valstybės biudžete LRT buvo numatyti 35,5 mln. litų, tuo tarpu LRT administracija teigė, kad reikėtų skirti apie 70 mln. litų. Tarp galimų papildomų finansavimo šaltinių verslo plane LRT numatė reklamą, taip pat LRT reklamos agentūros steigimą. Gerinti finansinę situaciją LRT ketino pritraukdama tarptautinių ir Lietuvos fondų lėšas, plėsdama technines paslaugas - profesionalios ir buitinės technikos remontą, autoservisą, televizines paslaugas. Taip pat numatė nuomoti LRT patalpas, pastatus ir žemę. Tačiau LRT generalinis direktorius V.Žukas pastebėjo, kad vykdyti tokią veiklą, kol kas neleido Vyriausybės nutarimai. LRT taip pat ketino užsiimti vaizdo ir garso kasečių, kompaktinių plokštelių leidyba, steigti pramogų ir sporto centrą, LRT loteriją, gaminti suvenyrus - puodelius, marškinėlius, atvirukus bei realizuoti juos LRT patalpose bei tam tikslui pritaikytuose po Lietuvą važinėjančiuose autobusuose. Gerinant LRT finansinę padėtį galvota atisakyti LRT autoūkio ir sudarinėti aptarnavimo sutartis su privačiomis įmonėmis. V.Žukas spaudos konferencijoje paneigė Seimo nario V.Kvietkausko siūlymus, neva reikėtų pakeisti LRT vadovybę. Pasak V.Žuko, administracija dirba gerai ir apkaltino Seimo darbo grupę rengiančią pataisas dėl LRT veiklos, neobjektyvumu ir siekiu kištis į nacionalinio transliuotojo veiklą.⁴⁵⁹ Vyriausybės kancleris netrukus planą sukritikavo. Jis teigė, kad jei LRT išgyvens šiuos metus iš valstybės jai skirtų 35,5 mln. Lt ir neprašys papildomų dotacijų, Ministrų kabinetas svarstys galimybę padengti susidariusias skolas. V.Žukas žadėjo atsižvelgti į pastabas.⁴⁶⁰ Seime, parlamentarai 2000 m. pabaigoje suburti į darbo grupę, rengiančią siūlymus dėl LRT problemų sprendimo, atmetė generalinio direktoriaus V.Žuko kaltinimus ir konstatavo, kad LRT kamavo įsisenėjusios finansinės ir vadybos problemos, kurias turėjo ir galėjo išspręsti esama LRT taryba ir administracija, padedant valstybei.⁴⁶¹ Seime taip pat buvo svarstoma įstatymo pataisa, kuria reglamentuota LRT programų transliavimo trukmė, ją

---

⁴⁵⁸ LRT siūloma ropštis iš dugno pačiai//Lietuvos rytas.2000 m. gruodžio 16 d.; Televizija//Lietuvos žinios.2000 m. gruodžio 14 d.

⁴⁵⁹ LRT rengiasi vaduotis iš nepritekliaus// Iš www.delfi.lt [interaktyvus]. Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. balandžio 11 d.]: <http://www.delfi.lt/archive/article.php?id=166725>

⁴⁶⁰ M.Čerkauskas.Vyriausybė LRT nežada nieko gero//Lietuvos žinios.2001 m. sausio 27 d.; LRT vadovas Vaidotas Žukas tikriausiai bus keičiamas socialliberalu V.Kvietkausku//Lietuvos aidas.200 m. sausio 27 d.

⁴⁶¹ Seimo narių pareiškimai.Ketvirtasis (35) posėdis.2001 m. sausio 16 d.Stenogramos.2001.01.25.Nr.21.Iš www.lrs.lt [interaktyvus].Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. balandžio 15 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_1?p_id=118331

siūlyta nustatyti pačiai LRT tarybai. Tačiau Seimo posėdyje LRT tarybos pirmininkas Marcelijus Martinaitis, pastebėjo, kad valdžiai nenustačius patikimų finansavimo garantijų, administracija ir taryba negalės patikimai vykdyti įstatymo reikalavimų, formuoti valstybinę programų strategiją, numatyti transliavimo mastus ir struktūrą.⁴⁶²

LRT generalinis direktorius V.Žukas 2001 m. sausio 23 d. iš Seimo tribūnos atsakinėjo į parlamentarų klausimus. Direktoriui teko išgirsti priekaištų dėl prastai tvarkomo LRT ūkio, skolų. Šis reiškė viltį, kad Seimas skirs papildomai finansinių skolų slegiamai LRT.⁴⁶³

2001 m. kovo 30 d. LRT generalinis direktorius V.Žukas pareiškė, kad Vyriausybės kancleris informavo apie rezervuotą 15 mln. Lt sumą LRT skoloms padengti, tačiau netrukus kancleris pareiškė nieko LRT vadovui oficialiai nežadėjęs ir paragino LRT įrodyti ar administracija galinti išgyventi iš turimų lėšų.⁴⁶⁴ Seimo Švietimo mokslo ir kultūros komiteto vienas narių, buvęs LRT generaliniu direktoriumi V.Kvietkauskas, teigė pritariantis, kad už LRT paslaugas būtų renkamas abonentinis mokestis, tačiau prieš tai, pasak jo, reikėjo galvoti apie vadovo pakeitimą.⁴⁶⁵

LRT taryba svarstė LRT darbo užmokesčio politiką, išsiskyrus nuomonėms dėl skolų likvidavimo strategijos ir pagrasinus LRT vadovui V.Žukui dėl galimo nepasitikėjimo procedūra, šis ir jo pavaduotojai parašė atsistatydinimo pareiškimus.⁴⁶⁶ Vėliau LRT vadovas atskleidė nuolat patyręs spaudimą iš politikų, todėl ir nusprendęs atsistatydinti iš LRT generalinio direktoriaus pareigų. Jis teigė, kad LRT taryba ir Vyriausybė esą norėjo nuolankesnio žmogaus.⁴⁶⁷ V.Žukas taip pat pateikė pavyzdį, kad vienos LRT laidos žurnalistai sulaukdavę buvusios kolegės, premjero

---

⁴⁶² Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr.IXP-228 (svarstymas) Penktasis (36) posėdis.2001 m. sausio 18 d.Stenogramos.2001.01.29.Nr.22 Iš www.lrs.lt [interaktyvus].Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. balandžio 15 d.]:

http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=118630; Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr.IXP-228(svarstymo tęsinys).Šeštasis (37) posėdis.2001 m. sausio 18 d. Stenogramos.2001.01.29.Nr.22.Iš www.lrs.lt [interaktyvus].Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. balandžio 15 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=118631

⁴⁶³ Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos generalinio direktoriaus V.Žuko atsakymai į Seimo narių klausimus. Aštuntasis (39) posėdis.2001 m. sausio 23 d. Iš www.lrs.lt [interaktyvus]. Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. balandžio 15 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=119169 ; 2001 m. sausio 23 d. (antradienis).Vakarinis plenarinis posėdis.Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos generalinis direktorius Vaidotas Žukas atsakė į Seimo narių klausimus//Seimo kronika.2000.01.29.N.2(176).P.91-95.

⁴⁶⁴ Įtampa tarp Vyriausybės ir LRT didėja//Kauno diena.2001 m. kovo 31 d.

⁴⁶⁵ G.Gardauskienė.V.Kvietkauskas: prieš įvedant NRTV abonentinį mokestį būtina išspręsti vadovybės klausimą//Lietuvos aidas.2001 m. kovo 30 d.

⁴⁶⁶ M.Čerkauskas.V.Žukui įgrišo Vyriausybės komandos//Lietuvos žinios.2001 m. balandžio 2 d.; A.Urbonaitė.LRT vadovas išvengė antausio//Lietuvos rytas.2001 m. balandžio 2 d.

⁴⁶⁷ Pašalintas neparankus LRT vadovas//Lietuvos žinios.2001 m. balandžio 4 d.; A.Žiliukas.LRT taryba priverstė atsisistatydinti V.Žuką//Kauno diena.2001 m. balandžio 4 d.

patarėjos skambučių su nurodymais, kaip pasakoti apie ministrų kabineto veiklą. Laikina generalinio direktoriaus pareigas LRT taryba pavedė eiti radijo direktorei J.Laučiūtei.⁴⁶⁸

LRT taryba iš 11 pretendentų LRT generaliniu direktoriumi 2001 m. gegužės 9 d. išrinko buvusį ūkio ministrą Valentiną Milaknį. LRT skolos jau siekė 19 mln. Lt.⁴⁶⁹ Naujasis vadovas teigė sieksiąs, kad Vyriausybė padėtų padengti skolas.⁴⁷⁰

Nuo 1996 m. iki 2001 m. LRT pasikeitė trys vadovai. Kiekvienas jų, tik atėjęs rasdavo nacionalinį transliuotoją vis klimpstantį į finansinę duobę. Pirmasis – V.Kvietkauskas, šiame LRT periode, nelabai ką spėjo nuveikti būdamas LRT generalinio direktoriaus kėdėje, nes neįtikęs tik ką Seime pasikeitusiai politinei dagumai. Todėl jis buvo pakeistas ir LRT įvėlė į dar didesnę, ne tik finansų, bet ir teisinę krizę. Nors teisinis „nesusipratimas“ buvo išspręstas V.Kvietkausko naudai, šis nesiryžo grįžti ir toliau vadovauti sunkumų kamuojamai įstaigai. LRT tarybos išrinktas A.Ilginis krizę mėgino spręsti įvairiais būdais pataikaudamas politikams, pats iš tiesų beveik nepateikdamas realių sunkios situacijos sprendimo būdų. Pataikaudamas politikams, jis priimdavo sprendimus, kurie prieštaravo anksčiau priimtiems. A.Ilginis pasitraukė, tradiciškai apkaltinęs, kad sulaukė spaudimo iš politikų. Į LRT atėjus V.Žukui, situacija negerėjo: skolos ir toliau tik didėjo, areštuotos sąskaitos, iškilo viso LRT išlikimo klausimas. Tuo metu politikai (Seime ir Vyriausybėje) neskubėjo ištiesti pagalbos ranką merdinčiam LRT. Bijodami nepopuliaraus sprendimo, vis atidėdavo abonentinio mokesčio įvedimą ir iš LRT reikalavo dar labiau susiveržti diržus, parengti verslo planą, kuris iš valstybės biudžeto finansuojamai įstaigai net nepritiko. Ieškodamas kompromiso, LRT vadovas V.Žukas tokį parengė, bet ir šis neįtikėjo. Matydama ypač sunkią LRT finansinę padėtį, galiausiai valdžia sutiko padengti dalį skolų, bet esminės problemos tai neišsprendė. Kaip ir pirmtakai, apkaltinęs politinę valdžią spaudimu, iš LRT generalinio direktoriaus pareigų pasitraukė ir V.Žukas. Įstaigos skolos tada jau siekė daugiau nei pusę viso metinio LRT biudžeto.

4.4. Komercinės Lietuvos televizijos užuomazgos

Atėjus LRT vadovauti V.Milakniui, Vyriausybė netruko paskelbti nepritarianti LRT rinkliavos įvedimui, nes tokia esą gali būti renkama tik už valstybės ar savivaldybių institucijų teikimas paslaugas, o LRT neva teikia ne valstybines, o visuomenines paslaugas, todėl rinkliava negali būti renkama. Vyriausybės teigė, kad tolesnį abonentinio mokesčio likimą turėjo spręsti Seimas.⁴⁷¹ Netrukus LRT vadovas V.Milaknis apsilankęs pas Seimo vadovą, šio paprašė, kad

⁴⁶⁸ Atsistatydinęs LRT direktorius teigia buvęs politiškai neparankus valdžiai//Lietuvos aidas.2001 m. balandžio 7 d.

⁴⁶⁹ LRT generaliniu direktoriumi išrinktas Valentinus Milaknis//Lietuvos aidas.2001 m. gegužės 10 d.

⁴⁷⁰ E.Digrytė.Naujasis LRT vadovas tarsis su Vyriausybe//Respublika.Plius TV.2001 m. gegužės 11-18 d.

⁴⁷¹ L.Čėsniėnė.Vyriausybė nepritarė LRT abonentinio mokesčio įvedimui//Respublika.2001 m. gegužės 17 d.

įstatymų leidėjai galutinai apsispręstų dėl LRT abonentinio mokesčio.⁴⁷² Pasak V.Milaknio tuomet LRT buvo ant bankroto ribos, technologiškai atsilikusi ir nepatraukli žiūrovui televizija.⁴⁷³

Po pusantro mėnesio paieškų V.Milaknis pristatė savo komandą - radijo direktorių Kęstutį Petrauskį ir televizijos direktorę Ritą Miliūtę,⁴⁷⁴ nors dėl tokio pasirinkimo jis sulaukė valdžios kritikos. V.Milaknis prisimena, kad tuometis premjeras jo paklausė ar K.Petrauskis ir R.Miliūtė bus jo komandos nariais, gavęs teigiamą atsakymą, premjeras pareiškė, kad LRT negaus nė vieno papildomo lito.⁴⁷⁵

2001 m. rugsėjo mėnesio pradžioje parlamentarai reiškė susirūpinimą dėl LRT vykdomų reformų, esą ji buvo netinkamai pradėta, nors 2001 m. rugpjūčio 22 d. LRT posėdžiavęs Seimo Švietimo, mokslo ir kultūros komitetas LRT vadovybės vykdomoms reformoms pritarė.⁴⁷⁶ LRT vadovybė kritikos sulaukė ir iš premjero patarėjo, kad LRT esą elgiasi ne europietišškai kritikuodama Vyriausybę. Netrukus prie premjero patarėjo prisijungė ir Seimo socialdemokratų frakcija, pareiškusi susirūpinimą dėl LRT vykdomų reformų. Be to, jau kiek anksčiau Vyriausybės atstovai ir socialdemokratų frakcija įspėjo LRT vadovus, kad jei LRT administracijai nepakoreguos vykdomų reformų, Seime neva gali būti pasiūlyta peržiūrėti LRT vadovybę skiriančios tarybos formavimo principus. LRT vadovams priekaištauta ir dėl per didelės Vyriausybės kritikos. Opozicija netruko pareikšti, kad tokie valdančiosios koalicijos mėginimai įvesti cenzūrą Nacionaliniame radijuje ir televizijoje yra netoleruotinas kėsینimasis į visuomeninės žiniasklaidos veiklą.⁴⁷⁷ LRT vadovai iš likusių 1143 darbuotojų planavo atleisti 200, be jau tiek pat atleistų. LRT direktorius V.Milaknis atsakydamas į socialdemokratų kritiką teigė, kad jei socialdemokratai imtųsi keisti LRT vadovybę, jie pakenktų tik sau, visuomenės akyse.⁴⁷⁸ Netrukus svarstyti padėtį LRT ėmė ir Seimo švietimo, mokslo ir kultūros komitetas, po susitikimo su LRT darbuotojais, kurie išsakė daug kritikos LRT valdžios atžvilgiu.⁴⁷⁹ Viename Seimo posėdžių socialdemokratai paskelbė pareiškimą apie vykdytas reformas LRT ir siūlė įvertinti LRT tarybos bei administracijos

---

⁴⁷² LRT vadovas pasiūlė Seimui apsispręsti dėl abonentinio mokesčio//Kauno diena.2001 m. birželio 8 d.

⁴⁷³ V.Pupštaitė. Vadovybės kaita ir LTV ideologijos pokyčiai...Priedas Nr.5.Interviu su V.Milakniu.

⁴⁷⁴ E.Digrytė.valstybinėje televizijoje – nauji veidai//Respublika.2001 m. birželio 20 d.; V.Jauniškis.Lietuvos radijas ir televizija turi vadovus//Kauno diena.2001 m. birželio 20 d.

⁴⁷⁵ V.Pupštaitė. Vadovybės kaita ir LTV ideologijos pokyčiai...Priedas Nr.5.Interviu su V.Milakniu.

⁴⁷⁶ Seimūnai „leido“ reformuoti LRT//Lietuvos aidas.2001 m.rugpjūčio 23 d.; Parlamentarai nesutaria dėl NRTV reformų//Respublika.2001 m. rugsėjo 6 d.

⁴⁷⁷ Valdžia gąsdina nacionalinės televizijos vadovus//Respublika.2001 m. spalio 18 d.; Valdžios atstovai gąsdina LRT//Lietuvos rytas.2001 m. spalio 18 d.

⁴⁷⁸ Kairieji politikai, kėsindamiesi į LRT, pakenktų sau, teigia LRT vadovas//Lietuvos aidas.2001 m. spalio 26 d.

⁴⁷⁹ „;: Į kovas LRT įsitraukia politikai//Lietuvos žinios.2001 m. spalio 30 d.; Seimo komiteto posėdis LRT virto mitingu//Lietuvos aidas.2001 m. spalio 30 d.

veiksmus, o Seimo Švietimo, mokslo ir kultūros komitetui pasiūlė išnagrinėti padėtį Lietuvos radijuje ir televizijoje, pateikiant siūlymus Seimui dėl Lietuvos radijo ir televizijos tarybos ir administracijos veiklos gerinimo.⁴⁸⁰

Kiek vėliau su Seimo pirmininku susitikęs LRT vadovas, teigė negavęs iš Seimo vadovo priekaištų dėl LRT vykdomos pertvarkos. Parlamento vadovas teigė, kad jau parengtas LRT abonentinio mokesčio įstatymo projektas.⁴⁸¹ Netrukus LRT vadovas V.Milaknis susitiko ir su premjeru, kuris pritarė, kad nuo 2002 m. liepos 1 d. būtų įvestas LRT abonentinis mokestis sieksiantis 4-6 litus. Premjeras buvo informuotas, kad LRT skolas iki metų pabaigos planavo sumažinti iki 15 mln. Lt, vietoj metų pradžioje buvusios 20 mln. Lt.⁴⁸²

LRT direktorius pristatydamas LRT ilgalaikę veiklos strategiją 2002-2004 m. ir perspektyvinį planą iki 2006 m., neatmetė galimybes, kad valdžia nesiryš įvesti abonentinį mokestį, todėl planus pavadino pesimistiniais išgyvenimo modeliais. V.Milaknis informavo, kad LRT skolas pavyko nuo 22,5 mln. Lt 2001 m. gegužės mėnesį sumažinti iki 17,7 mln. Lt 2001 m. gruodžio mėnesį, o jau 2002 m. sausio mėnesį prognozavo, kad jos sieks 16,8 mln. Lt. Darbuotojų liko iš buvusių 1143, tik 630. LRT administracija sujungė dvi radijo programas, atsisakė bendrabučio, išnuomavo kelis centrinių rūmų aukštus. V.Milaknis prognozavo, kad jei būtų įvestas LRT abonentinis mokestis, būtų galima tikėtis 8 mln. Lt papildomų pajamų. Lietuvos televizija numatė išlaikyti 15 proc. žiūrovų auditoriją.⁴⁸³ V.Milaknio teigimu, tai buvo neatidėliotinos LRT restruktūrizavimo priemonės, nes įstaigoje dirbo daug nereikalingų žmonių, buvo nuspręsta įvesti prodiuserinę sistemą.⁴⁸⁴

2001 m. gruodžio mėnesį Seime, tuometės finansų ministrės teirautasi ar ketinama padėti LRT, klausta ar svarstytas siūlymas dalį lėšų LRT skirti ir iš Krašto apsaugos biudžeto. Ministrė atsakiusi, kad tik Seimas turintis apsispręsti dėl mokesčių už LRT įvedimo arba neįvedimo, o LRT paragino tęsti pradėtas reformas. Premjero klausta ar šis pritariantis gelbėti LRT įvedant abonentinį mokestį, šis atsakęs, nepaisant to, kad politikai anksčiau buvo apsisprendę įvesti tokį, kad toks klausimas per ankstyvas, bet esą reikia ieškoti kaip padėti šiai visuomeninei

---

⁴⁸⁰ Seimo narių pareiškimai. Dvidešimt ketvirtasis (148) neeilinis posėdis. 2001 m. spalio 23 d. Stenogramos. 2001.10.31. Nr.84. Iš www.lrs.lt [interaktyvus]. Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. balandžio 15 d.]:

http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=152612; Socialdemokratai toliau puola LRT reformas, opozicija jas gina//Lietuvos aidas. 2001 m. spalio 24 d.

⁴⁸¹ Seimo pirmininkas neturi priekaištų LRT//Lietuvos aidas. 2001 m. lapkričio 12 d.

⁴⁸² Premjeras pritarė LRT abonentiniam mokesčiui//Lietuvos rytas. 2001 m. lapkričio 20 d.; E.Digrytė. Nuo kitų metų vidurio dar vienas mokestis//Respublika. 2001 m. lapkričio 20 d.

⁴⁸³ LRT žada gyventi pagal pesimistinį biudžeto scenarijų//Lietuvos rytas. 2001 m. gruodžio 20 d.

⁴⁸⁴ V.Pupštaitė. Vadovybės kaita ir LTV ideologijos pokyčiai...Priedas Nr.5. Interviu su V.Milakniu.

organizacijai.⁴⁸⁵ 2001 m. gruodžio 23 d. Seimas vėl atidėjo abonentinio mokesčio įvedimą iki 2003 m. sausio 1 d., nors svarstyta alternatyva 2002 m. liepos 1 d.⁴⁸⁶

2002 m. sausio 25 d. LRT generalinis direktorius V.Milaknis susitiko su premjeru aptarti abonentinio mokesčio už LRT įvedimą. Tačiau premjeras pakartojo tą, ką aiškino metų pabaigoje Seime ir svarstė, kad tokį mokestį esą galima būtų įvesti 2003 m. V.Milaknis pasiūlė, kad Vyriausybė perduotų LRT administruojamą 9 aukštų pastatą savo reikmėms, premjerą sudomino tokia idėja. Taip pat pasiūlyta Briuselyje steigti korespondentų punktą, kurio įsteigimas kainuotų 200, išlaikymas kasmet 600 tūkst. Lt. Premjeras paprašė pateikti visus būtinus skaičius ir tada esą bus sprendžiama.⁴⁸⁷

Seime toliau diskutuojama kaip reiktų keisti LRT valdžią ir tarybą. Tam rengėsi keisti įstatymus, reglamentuojančius LRT vadovybės sudarymo principus. Viena idėjų buvo – LRT tarybą apjungti kartu su Radijo ir televizijos komisija.⁴⁸⁸ Be to, LRT buvo kaltinama pažeidusi įstatymus 2001 m. liepos mėnesį paėmusi 15 mln. Lt paskolą iš banko, nors yra biudžetinė įstaiga. Tačiau LRT generalinis direktorius V.Milaknis paaiškino esą konsultavęsis su Finansų ministerija ir šioji paaiškinusi, kad LRT yra viešoji, ne pelno siekianti organizacija ir skiriami pinigai iš biudžeto tik viena dalis pajamų.⁴⁸⁹

2002 m. kovo 13 d. Seimo Švietimo ir mokslo komitetas svarstė LRT vadovybės ataskaitą. Komitete ji buvo sukritikuota, nes parlamentarai pasigedo laidų, jų teigimu, atitinkančių visuomeninio transliuotojo misiją. Kalbėta, kad LRT privalanti parodyti ką veikia valdžios įstaigos, o komiteto vadovas net užsiminė, kad ir ateityje atidžiai seks LRT vadovo veiklą.⁴⁹⁰ Jau po

---

⁴⁸⁵ 2002 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projektas Nr.IXP-1070(2) (antrasis svarstymas).Keturiiasdešimt pirmasis (165) posėdis.2001 m. gruodžio 6 d.Stenogramos.2001.12.18.Nr.94.Iš www.lrs.lt [interaktyvus].Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. balandžio 15 d.]:

http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_1?p_id=155846; Vyriausybės valanda.Keturiiasdešimt septintasis (171) posėdis.2001 m. gruodžio 13 d.Stenogramos.2001.12.28.Nr.97.Iš www.lrs.lt [interaktyvus].Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. balandžio 15 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_1?p_id=156464

⁴⁸⁶ Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo pakeitimo įstatymo 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr.IXP-1286.Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo pakeitimo įstatymo 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas.Nr.IXP-1286A (pateikimas, svarstymas ir priėmimas).Penkiasdešimt penktasis (179) neeilinis posėdis 2001 m. gruodžio 21 d.Stenogramos.2002.01.10.Nr.02.Iš www.lrs.lt [interaktyvus].Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. balandžio 15 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_1?p_id=157086

⁴⁸⁷ Abonentinis mokestis – ne anksčiau kaip kitąmet//Lietuvos žinios.2002 m. sausio 26 d.

⁴⁸⁸ S.Gudavičius.Valdžia vėl tiesia rankas į LRT//Kauno diena.2002 m. vasario 25 d.

⁴⁸⁹ V.Čeplevičiūtė.Kontrolieriai siūlo bausti eksministrą//Respublika.2002 m. kovo 4 d.; L.Kontrimas, A.Urbonaitė.Politikų taikiklyje – LRT vadovo kėdė//Lietuvos rytas.2002 m. kovo 4 d.

⁴⁹⁰ S.Gudavičius. Audringa padangė virš LRT//Kauno diena.2002 m. kovo 14 d.; Parlamentarai LRT eteryje pasigedo savęs//Respublika.2002 m. kovo 14 d.

mėnesio Seimo Švietimo, mokslo ir kultūros komitetas panoro, kad LRT skirtų daugiau dėmesio valdžios institucijų darbui, komiteto pirmininkas net neslėpė noro, kad politikai imtųsi planuoti ir pačią LRT programą. Politikų manymu, patarinėti LRT galėtų Seimo valdyba arba seniūnų sueiga. Komitetas taip siūlė keisti LRT tarybos sudarymo principus, kad tarybai atsistatydinus, turėtų trauktis ir LRT vadovybė.⁴⁹¹ 2002 m. gegužės mėnesį Seimo nariai reiškė nepasitenkinimą LRT transliuojama programa ir siūlė apsvarstyti galimybę pakeisti LRT formavimo principus. Pretekstas tam buvo, pasitraukęs vienas LRT tarybos narių. Seimo Švietimo ir mokslo komiteto vadovas pasiūlė, kad vietoj pozicijos ir opozicijos teikiamų kandidatų į LRT tarybą nuo Seimo, būtų tiesiog Seimo teikimas. Kandidatus komitetas norėjo atrinkti tik atsižvelgęs į opozicijos nuomonę. Taip pat siūlė LRT tarybą sujungti su Radijo ir televizijos komisija. Tokiems planams pasipriešino Teisės ir teisėtvarkos komitetas bei opozicija, o Premjeras Prezidentą patikino, kad nebus dirbtinai keičiami LRT tarybos ir vadovybės formavimo principai. Sujungimui nepritarė ir pati Radijo ir televizijos komisija, kuri tokius planus pavadino siekiu sukurti monopolinį transliuotoją.⁴⁹²

LRT vadovas V.Milaknis prakalbo apie galimybę steigti antrąjį Lietuvos televizijos kultūros laidų kanalą, kuris būtų transliuojamas aplink Vilnių. Tačiau tokie planai nustebino kai kuriuos LRT tarybos narius, kurie per vykusį posėdį tikino negavę įtikinamų argumentų ir strategijos, kodėl antrąjį kanalą reikia steigti ir transliuoti aplink Vilnių bei nepritarė jo steigimui. LRT vadovas atsižvelgęs į pastabas, pasiūlė kurti regioninių kanalų tinklą penkiuose didžiuosiuose šalies miestuose. Tačiau LRT tarybos ir tai neįtikino bei papiktino, kad visuomenė pirma sužinojo apie tokius planus, nei taryba.⁴⁹³ Tačiau V.Milaknio teigė, kad viską ką darė LRT, dažniausiai konsultavosi su specialistais iš Didžiosios Britanijos visuomeninio transliuotojo BBC.⁴⁹⁴

2002 m. birželio 3 d. Seimo Švietimo mokslo ir kultūros komiteto vadovas išplatino kreipimąsi, kuriame reiškė nepasitenkinimą LRT vykdoma visuomenine misija. Todėl užsiminė, kad bus keičiamas LRT veiklą reglamentuojantis įstatymas, taip pat LRT tarybos formavimo principai. Siūlė visiškai atsisakyti teisės politikams ir valdžios atstovams deleguoti savo atstovus į tarybą. Kliuvo ir LRT tarybai, kuri, pasak komiteto vadovo, buvo nepajėgi kontroliuoti LRT veiklos ir buvo tik stebėtoja bei LRT generalinių direktorių rinkėja. Opozicija tokius komiteto pirmininko pareiškimą įvertino kaip norą prieš artėjančius rinkimus kontroliuoti televiziją.⁴⁹⁵ Atsakydama į

⁴⁹¹ P.Milčius.Politikai vėl nurodinėja LRT//Lietuvos žinios.2002 m. balandžio 12 d.; F.Petrauskas.Parlamente prasideda mūšiai dėl televizijos//Respublika.2002 m. balandžio 17 d.

⁴⁹² S.Gudavičius.Ėjimas pro kitas duris//Kauno diena.2002 m. gegužės 6 d.; E.Utyra.Valdžia kuria transliuotojo monopolį//Lietuvos žinios.2002 m. gegužės 13 d.

⁴⁹³ R.Jurgelaitis.Naujos idėjos kiršina LRT//Kauno diena.2002 m.gegužės 18 d.

⁴⁹⁴ V.Pupštaitė. Vadovybės kaita ir LTV ideologijos pokyčiai...Priedas Nr.5.Interviu su V.Milakniu.

⁴⁹⁵ T.Ignatavičius.Socialliberalai bando klibinti LRT pamatus//Lietuvos rytas.2002 m. birželio 6 d.; J.Mičiulienė.LRT vadovas priešinsis politikų spaudimui//Lietuvos žinios.2002 m. birželio 6 d.

priekaištus, LRT vadovybė pareiškė, kad tik visuomenė pajėgi spręsti kokios jai reikia televizijos, todėl tik jos nuomone ketinama vadovautis, taip pat kreiptis ir į šalies vadovus.⁴⁹⁶

Dėl LRT problemų su visuomenės ir meno veikėjais diskutuota Prezidentūroje. Prezidentas pareiškė, kad būtina spręsti LRT ilgalaikio finansavimo klausimus ir ne politikai turi nuspręsti kokios Lietuvai reikia visuomeninės televizijos.⁴⁹⁷

Seimui svarstyti visgi buvo pateiktos įstatymo pataisos numatančios reklamos uždraudimą LRT, tačiau, kol nebuvo gauta Vyriausybės išvadų dėl pataisų, įstatymo svarstymas atidėtas.⁴⁹⁸ LRT vadovas V.Milaknis pagrasino, kad jei iš LRT bus atimta reklama – jis atsistatydinsias bei pridūrė, kad visuomeninis transliuotojas nuolat patyrė ir patiria valdančiųjų politikų, įvairių interesų grupių spaudimą.⁴⁹⁹

Valstybės kontrolė atlikusi 9 mėnesių LRT veiklos auditą išvelgė, kad įstaigai vis dar neišnykusi didelė finansinė rizika. Auditoriai nustatė, kad daugiausia LRT įsiskolinę reklamą pirkusios bendrovės. Auditoriai konstatavo, kad LRT skolos nuo 2002 m. sausio iki rugsėjo mėnesio sumažėjo nuo 21,9 iki 11,3 mln. Lt, tačiau kartu pastebėta, kad skolos sumažėjo gavus papildomą finansavimą iš valstybės biudžeto.⁵⁰⁰ Tuo metu Vyriausybė nepriėmė galutinio sprendimo dėl Seimo Švietimo, mokslo ir kultūros komiteto teikiamų LRT įstatymo pataisų, kuriomis LRT programose būtų draudžiama reklama. Vyriausybė sprendimą žadėjo paskelbti, susipažinusi su Valstybės auditorių ataskaita ir kaip LRT naudoja lėšas.⁵⁰¹

2003 m. sausio 14 d. posėdžiavusi LRT taryba nesuabejojo V.Milaknio tinkamumu eiti LRT generalinio direktoriaus pareigas, turėjo priekaištų dėl ir dėl transliuojamos kultūros programos. V.Milaknis tarybos narius informavo sulaukiantis įvairių spaudimo priemonių iš politikų, net trijų Valstybės kontrolės patikrinimų ir jį nustebinusios abstrakčios Valstybės kontrolės išvados ir pabrėžė, kad kai yra išorinis spaudimas, sunku dirbti visai LRT administracijai.⁵⁰²

---

⁴⁹⁶ Dėl LRT ateities įsiliepsnojo žodžių mūšiai//Lietuvos rytas.2002 m. birželio 8 d.; P.Milčius.Politikai neatsisako norų keisti LRT valdžią//Lietuvos žinios.2002 m. birželio 11 d.

⁴⁹⁷ R.Jurgelaitis.LRT kultūrinės misijos paieškos prezidentūroje//Kauno diena.2002 m. rugsėjo 27 d.

⁴⁹⁸ V.Bruveris.Seime tęsiasi mūšiai dėl LRT reklamos//Respublika.2002 m. spalio 30 d.; Nesvarstė nacionalinio transliuotojo įstatymo//Lietuvos aidas.2002 m. spalio 30 d.

⁴⁹⁹ P.Milčius.LRT valdžia ir pinigai: mūšis tęsiasi//Lietuvos žinios.2002 m. spalio 15 d.; V.Pupškaitė. Vadovybės kaita ir LTV ideologijos pokyčiai...Priedas Nr.5.Interviu su V.Milakniu.

⁵⁰⁰ LRT vis dar yra didelė finansinė rizika//Lietuvos žinios.2002 m. gruodžio 31 d.

⁵⁰¹ Vyriausybė aiškinsis, kam ir kiek LRT išleidžia pinigų//Lietuvos žinios.2002 m. lapkričio 9 d.; P.Milčius.Mūšyje dėl LRT – pertrauka//Lietuvos žinios.2002 m. lapkričio 7 d.

⁵⁰² R.Jurgelaitis.Po tarybos palaikymo – pasiryžimas dirbti//Kauno diena.2003 m. sausio 15 d.; LRT vadovas kalba apie atsistatydinimą//Respublika.2003 m. sausio 14 d.

2003 m. sausio 27 d. Seimo Švietimo, mokslo ir kultūros komiteto posėdyje LRT administracija sulaukė nemažai kritikos, kai svarstė Valstybės kontrolės LRT atliktą auditą. Ataskaitoje buvo nustatyta, kad LRT netinkamai tvarko dalį dokumentų ir finansų, kai kurie administracijos darbuotojai, pasirašydami sutartis, viršijo įgaliojimus, pažeidė įvairius įstatymus, pasigedo tinkamos vidaus kontrolės. Komiteto vadovas užsiminė, kad LRT generalinis direktorius V.Milaknis turėtų pasitraukti iš posto. Be to, pareikalavo pateikti informaciją, kaip visuomeninio transliuotojo vadovybė žada šalinti Valstybės kontrolės nustatytus trūkumus, taip pat suabejojo kai kurių LRT vadovų kompetencija – Lietuvos televizijos vadovės R.Miliūtės, kuriai buvo priekaištaujama, kad ši esą neturėjusi aukštąjį išsilavinimą patvirtinančio diplomo. Pats LRT vadovas ir LRT tarybos pirmininkas M.Martinaitis atmetė komiteto narių priekaištus ir įvertino juos kaip kišimąsi į nacionalinio transliuotojo veiklą.⁵⁰³

2003 m. kovo 4 d. LRT generalinis direktorius V.Milaknis pasitraukė iš posto ir paskelbė atvirą laišką Seimo pirmininkui, Seimo nariams ir visuomenei.⁵⁰⁴ Pagrindine pasitraukimo priežastimi jis įvardijo nuolatinį politikų spaudimą, o dėl to, pasak jo, kanalo veikla buvo paralyžiuota. Kartu su V.Milakniu pasitraukė ir jo pavaduotojai – televizijos vadovė R.Miliūtė ir radijo direktorius K.Petrauskis, kuriam LRT taryba pavedė laikinai eiti pareigas.⁵⁰⁵ LRT taryba paskelbė konkursą į generalinio direktoriaus pareigas, kandidatų laukė iki 2003 m. kovo 25 d. ir 2003 m. balandžio 2 d. laikinąjį vadovą K.Petrauskį išrinko nuolatinio.⁵⁰⁶

LRT generalinio direktoriaus V.Milaknio vadovavimo metu, įdiegus finansinius, įstaigos biudžeto valdymo, strategijos formavimo principus, pavyko sukurti vakarietiškus standartus atitinkančią ir vadybos principais besivadovaujančią įstaigą. V.Milaknis įdiegęs prodiuserinę sistemą, pasiekė, kad laidos LRT konkuruotų tarpusavyje, jų likimą lemdavo reitingai, kuriuos formavo visuomenės nuomonė. Įvykdžius įstaigos restruktūrizaciją, gerokai sumažėjo darbuotojų skaičius kaip ir įstaigą iki krizės privedusios milijoninės skolos. Tačiau jam nepavyko įtikinti politikų, kad LRT būtų finansuojama iš abonentinio mokesčio. Politikų pagrindinis motyvas buvo, kad tokiam mokesčiui visuomenė dar nėra pasiruošusi, nors tikriausiai patys politikai nesiryžo, įvesdami tokį mokestį, mažinti savo populiarumą. Ėmus diegti naujoves, keisti televizijos programą, dažnai kuriant ją ir pagal komercinių televizijų principus, V.Milaknis sulaukė nuolatinės

⁵⁰³ E.Digrytė.Seimo nariai pareikalavo LTV vadovybės galvos//Respublika.2003 m. sausio 28 d.; Seimo komitetas reikalauja atstatyti LTV direktorę//Lietuvos žinios.2003 m. sausio 28 d.

⁵⁰⁴ Atsistatydino LRT vadovas//Lietuvos aidas.2003 m. kovo 5 d.; V.Mičiulis.LRT vadovas trenkė durimis//Lietuvos rytas.2003 m. kovo 6 d.

⁵⁰⁵ A.Merkienė.LRT vadovai neatlaikė spaudimo//Respublika.2003 m. kovo 6 d.; J.Markeliūnaitė.Atsistatydinusi LRT vadovui nepriimtina „dvaro“ televizija//Lietuvos žinios.2003 m. kovo 7 d.

⁵⁰⁶ R.Jurgelaitis.Prie LRT vairo stoja senbuvis//Kauno diena.2003 m. balandžio 3 d.; J.Mičiulienė.Naujasis LRT vadovas didelių permainų nežadėjo//Lietuvos žinios.2003 m. balandžio 3 d.

Seimo politikų kritikos, dėl esą prastėjančios visuomeninio transliuotojo programos bei nevykdomos misijos. Neatlaikęs politikų spaudimo, buvo priverstas trauktis ir šis LRT vadovas.

IŠVADOS

- 1990 m. Aukščiausiajai Tarybai suskubus priimti Lietuvos valstybinio radijo ir televizijos statutą, buvo sukurta Lietuvos radijo ir televizijos teisinė bazė, įtvirtinusi juridinį Nacionalinio transliuotojo pamatą. Lietuvos radijas ir televizija galutinai išsivadavo iš keletą dešimtmečių propaguotos sovietinės priespaudos.
- Dėl demokratinės politinės kultūros tradicijų nebuvimo, kai dešimtmečiais televizija buvo valstybinė ir kontroliuojama, LRT statute buvo įtvirtinta nuostata, kad LRT eteryje politikai turi pirmumo teisę išsakyti savo poziciją. Dėl to, Lietuvos televizija keleriems metams tapo politikų įkaite, priklausoma nuo jų valios, ypač politizuota. Nuo to nesugebėjo apsiginti pirmieji LRT generaliniai direktoriai, prisidėję kuriant LRT įstatymus, kokius turėjo kiti visuomeniniai transliuotojai Europoje, bet turėję palikti RTV vadovo postą.
- Nuo 1992 m. Lietuvos televizijoje gerokai sumažėjo politinių laidų ir politikų galėjusių į LRT ateiti bet kada. Lietuvos televizija siekė tapti visuomenine. Pradėti kurti šiam tikslui įgyvendinti būtini įstatymai. Tačiau, dėl pradėtų reformų sulaukęs politikų kritikos, 1995 m. buvo priverstas pasitraukti LRT generalinis direktorius.
- Nuo 1996 m. iki 2001 m. LRT pasikeitė trys vadovai. Po 1996 m Seimo rinkimų atėjusi nauja dauguma pakeitė neįtikusį LRT generalinį direktorių ir įstatymus, dėl to LRT buvo įvelta į metus

trukusią teisinę krizę, kurią išsprendė tik Konstitucinis teismas. Dėl šių priežasčių, politikai nesiryžo išspręsti Nacionalinio transliuotojo finansavimo būdo, o tai lėmė nepakankamą jos programų kokybę ir 1996-2001 m. finansų krizę.

- 1997-1999 m. Nacionalinio transliuotojo vadovas krizę įstaigoje sprendė pataikaudamas politikams, priiminėjo sprendimus palankius jiems. Sprendimai dažnai prieštaravo anksčiau priimtiems, o 1999 m. traukdamasis, jis apkaltino politikus spaudimu. Seimui ir Vyriausybei neįtiko ir jo įpėdinis, stengėsis išgelbėti LRT iš skolų, tačiau taip pat neatlaikęs politinio spaudimo 2001 m. taip pat pasitraukė.
- 2001 m. pasikeitus LRT vadovybei, įstaigoje buvo įdiegti vakarietiški vadybos standartai. Įvedus reitingų sistemą, kuri lėmė laidų populiarumą ir išlikimą, LRT vadovas politikų kaltintas nesugebėjęs vykdyti transliuotojo misijos. LRT kritikuota, kad vis labiau krypta į komerciją, bet nevykdo visuomeninės funkcijos. Nesugebėjęs įtikinti politikų, kad LRT būtų finansuojama iš abonentinio mokesčio ir nuolat patyręs jų spaudimą, 2003 m. LRT vadovas pasitraukė.
- Lietuvos televizija Nepriklausomybės apyaušryje suvaidino vieną svarbiausių vaidmenų kuriant pilietinę, demokratinę visuomenę. Tačiau, dėl per didelės politikų įtakos, nesugebėjo laiku jai atsispirti ir tapo valdžios tribūna bei įrankiu, priversta kintant šalies politinei situacijai prisitaikyti ir taikstyti su ja.

ŠALTINIŲ IR LITERATŪROS SĄRAŠAS

Šaltiniai

1. 2000 m. sausio 12 d.(trečiadienis).Rytinis plenarinis posėdis.Nepriimtas įstatymas//Seimo kronika.2000.01.17.N.2(141).ISSN 1392-1568.
2. 2000 m. sausio 4 d.(antradienis).Vakarinis plenarinis posėdis.Diskusija „Dėl padėties Lietuvos radijuje ir televizijoje“//Seimo kronika.2000.01.17.N.2(141).ISSN 1392-1568.
3. 2001 m. sausio 23 d. (antradienis).Vakarinis plenarinis posėdis.Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos generalinis direktorius Vaidotas Žukas atsakė į Seimo narių klausimus//Seimo kronika.2000.01.29.N.2(176).ISSN 1392-1568.
4. 2002 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projektas. Nr.IXP-1070(2) (antrasis svarstymas).Keturiiasdešimt pirmasis (165) posėdis.2001 m. gruodžio 6 d.Stenogramos.2001.12.18.Nr. 94. Iš www.lrs.lt [interaktyvus].Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. balandžio 15 d.]:
http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=155846
5. Apie LNRTV dekomercializavimą ir depolitizavimą//Seimo kronika.2000.09.30.N.26(232). P.1643-1648.ISSN 1392-1568.

6. Aukščiausiosios Tarybos nutarimas Dėl Lietuvos radijo ir televizijos statuto patvirtinimo. Vilnius, 1990 m. gegužės 10 d.Nr. I-208.Iš www.lrs.lt [interaktyvus].Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. kovo 23 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=208
7. Aukščiausiosios Tarybos prezidiumo nutarimas „Dėl Lietuvos televizijos antrosios programos sukūrimo.“ Vilnius, 1990 m. lapkričio 19 d.Nr.I-792.Iš www.lrs.lt [interaktyvus] Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. balandžio 15 d.]:
http://www3.lrs.lt/pls/inter2/dokpaieska.showdoc_l?p_id=900
8. Dekretas dėl Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos tarybos narių skyrimo.1996 m. Lapkričio 4 d.Nr.1086, Vilnius.Iš www.lrs.lt [interaktyvus] Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. kovo 17 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter2/dokpaieska.showdoc_l?p_id=32327
9. Dėl laikinosios komisijos Lietuvos televizijos ir radijo komiteto statusui pakeisti sudarymo. Lietuvos respublikos Aukščiausiosios Tarybos nutarimas.Vilnius, 1990 m. kovo 14 d.Nr. I-25. Iš www.lrs.lt [interaktyvus]. Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. kovo 17 d.]:
http://www3.lrs.lt/pls/inter2/dokpaieska.showdoc_l?p_id=97
10. Dėl Lietuvos radijo ir televizijos valdybos.Lietuvos respublikos Aukščiausiosios Tarybos Nutarimas.Vilnius, 1990 m. kovo 22 d.Nr. I-60.Iš www.lrs.lt [interaktyvus] Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. kovo 17 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter2/dokpaieska.showdoc_l?p_id=136
11. Dėl Lietuvos Respublikos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo 8 ir 9 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo.Nr.P-753(3).Dvyliktasis (112) posėdis.1997 m. rugsėjo 25 d. Stenogramos.1997.10.06.Nr.60.Iš www.lrs.lt [interaktyvus].Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. balandžio 9 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=47142
12. Dėl Lietuvos Respublikos Valstybinio televizijos ir radijo komiteto reorganizavimo.Vilnius, 1990 m. kovo 22 d.Nr.I-59.Iš www.lrs.lt [interaktyvus].Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. kovo 23 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=134
13. Dėl Lietuvos Respublikos valstybinio televizijos ir radijo komiteto reorganizavimo projektas ir diskusijos dėl įstatymo projekto.Seimo posėdis - Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba - Atkuriamasis Seimas.Šešiolikasis posėdis.1990 m. kovo 22 d Stenogramos.1991.02.27.Nr.3.Iš www.lrs.lt [interaktyvus].Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. kovo 23 d.]:
http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=251068
14. Dėl Radijo ir televizijos statuto pakeitimo ir papildymo nutarimo projekto pateikimas.Lietuvos Respublikos Seimas. Keturiasdešimt trečiasis posėdis.1993 m. gegužės 25 d.Stenogramos, 1993.01.01.Nr.56.Iš www.lrs.lt [interaktyvus].Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. balandžio 1 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=236737
15. Dėl Seimo nutarimo “Dėl Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos tarybos narių paskyrimo pripažinimo netekusiu galios ir Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos tarybos sudarymo.

- 1996 m. gruodžio 5 d.Nr.VIII-24.Vilnius.Iš www.lrs.lt [interaktyvus] Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. kovo 17 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_1?p_id=33596
16. Dėl televizijos ir radijo komiteto veiklos. Seimo posėdis - Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba - Atkuriamasis Seimas.Aštuntasis posėdis.1990 m. kovo 14 d.Stenogramos.1990.10.30.
17. Diskusija dėl nutarimų dėl radijo ir televizijos darbo projektų. Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba - Atkuriamasis Seimas.Šimtas dvidešimt pirmasis posėdis.1992 m. balandžio 28 d.Stenogramos.1995.08.30.Nr.55.Iš: www.lrs.lt [interaktyvus].Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. kovo 15 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_1?p_id=251385
18. Diskusijos dėl Lietuvos radijo ir televizijos statuto. Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba - Atkuriamasis Seimas.Penkiasdešimt devintasis posėdis.1990 m. gegužės 10 d. Stenogramos. 1991.06.11.Nr.7.Iš www.lrs.lt [interaktyvus].Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. kovo 23 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_1?p_id=251006
19. Konstitucinio Teismo nutarimas dėl Lietuvos respublikos Seimo 1996 m. gruodžio 5 d. nutarimo „Dėl Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos tarybos narių paskyrimo“ pripažinimo netekusiu galios ir Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos tarybos sudarymo“ atitikimo Konstitucijai.Vilnius, 1997 m. gegužės 29 d.Iš www.lrs.lt [interaktyvus] Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. kovo 17 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter2/dokpaieska.showdoc_1?p_id=39535
20. Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos generalinio direktoriaus V.Žuko atsakymai į Seimo narių klausimus.Aštuntasis (39) posėdis.2001 m. sausio 23 d.Aštuntasis (39) posėdis.2001 m. sausio 23 d.Iš www.lrs.lt [interaktyvus].Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. balandžio 15 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_1?p_id=119169
21. Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymas.1996 m. spalio 8 d. Nr. I-1571.Vilnius.Iš www.lrs.lt [interaktyvus] Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. kovo 17 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter2/dokpaieska.showdoc_1?p_id=31934
22. Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo 4 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymas.2001 m. sausio 25 d.Nr.IX-155, Vilnius.Iš www.lrs.lt [interaktyvus] Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. kovo 17 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter2/dokpaieska.showdoc_1?p_id=121292
23. Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo 4 ir 6 straipsnių pakeitimo įstatymas.2000 m. spalio 17 d.Nr.VIII-2070, Vilnius.Iš www.lrs.lt [interaktyvus] Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. kovo 17 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter2/dokpaieska.showdoc_1?p_id=112055
24. Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Nr.IXP-228 (svarstymas) Penktasis (36) posėdis.2001 m. sausio 18 d.Stenogramos.2001.01.29. Nr.22 Iš www.lrs.lt [interaktyvus].Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. balandžio 15 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_1?p_id=118630

25. Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Nr.IXP-228 (svarstymo tęsinys).Šeštasis (37) posėdis.2001 m. sausio 18 d.Stenogramos.2001.01.29.Nr.22.Iš www.lrs.lt [interaktyvus].Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. balandžio 15 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_1?p_id=118631
26. Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo 4, 8, 10 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymas.1996 m. gruodžio 5 d.Nr.VIII-23, Vilnius.Iš www.lrs.lt [interaktyvus] Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. kovo 17 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter2/dokpaieska.showdoc_1?p_id=33691
27. Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo 8 straipsnio pakeitimo ir papildymo įstatymas.1996 m. gruodžio 12 d. Nr.VIII-38.Vilnius.Iš www.lrs.lt [interaktyvus] Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. kovo 17 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter2/dokpaieska.showdoc_1?p_id=33696
28. Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo 8, 9 ir 10 straipsnių pakeitimo bei papildymo įstatymas.1997 m. rugsėjo 25 d. Nr.VIII-428.Vilnius. Iš www.lrs.lt [interaktyvus] Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. kovo 17 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter2/dokpaieska.showdoc_1?p_id=44067
29. Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo 9 straipsnio pakeitimo įstatymas.2000 m. rugpjūčio 31 d.Nr.VIII-1911.Vilnius.Iš www.lrs.lt [interaktyvus] Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. kovo 17 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter2/dokpaieska.showdoc_1?p_id=108269
30. Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo pakeitimo įstatymo 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr.IXP-1286.Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo pakeitimo įstatymo 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas.Nr.IXP-1286A (pateikimas, svarstymas ir priėmimas).Penkiasdešimt penktasis (179) neeilinis posėdis.2001 m. gruodžio 21 d. Stenogramos.2002.01.10.Nr.102.Iš www.lrs.lt [interaktyvus].Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. balandžio 15 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_1?p_id=157086
31. Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo pakeitimo įstatymo 2 straipsnio pakeitimo įstatymas.2002 m. gruodžio 10 d.Nr.IX-1273.Vilnius.Iš www.lrs.lt [interaktyvus].Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. balandžio 15 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_1?p_id=197574
32. Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas.Nr.P-2551 (priėmimas) Penkiasdešimt aštuntasis (493) posėdis.2000 m. birželio 29 d.Stenogramos.2000.07.11.Nr 263.Iš www.lrs.lt [interaktyvus].Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. balandžio 14 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_1?p_id=104191

33. Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo pakeitimo įstatymas.2000 m. birželio 29 d.Nr.VIII-1780.Vilnius.Iš www.lrs.lt [interaktyvus] Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. kovo 17 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter2/dokpaieska.showdoc_1?p_id=105545
34. Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo pakeitimo įstatymo 2 straipsnio pakeitimo įstatymas 2000 m. gruodžio 23 d.Nr.IX-137, Vilnius.Iš www.lrs.lt [interaktyvus] Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. kovo 17 d.]:
http://www3.lrs.lt/pls/inter2/dokpaieska.showdoc_1?p_id=116675
35. Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo pakeitimo įstatymo 2 straipsnio pakeitimo įstatymas.2001 m. gruodžio 21 d.Nr.IX-695,Vilnius.Iš www.lrs.lt [interaktyvus] Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. kovo 17 d.]:
http://www3.lrs.lt/pls/inter2/dokpaieska.showdoc_1?p_id=157601
36. Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo pakeitimo įstatymo 2 straipsnio pakeitimo įstatymas.2002 m. gruodžio 10 d.Nr.IX-1273,Vilnius.Iš www.lrs.lt [interaktyvus] Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. kovo 17 d.]:
http://www3.lrs.lt/pls/inter2/dokpaieska.showdoc_1?p_id=197574
37. Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo pakeitimo įstatymo 2 straipsnio pakeitimo įstatymas.2003 m. gruodžio 11 d.Nr.IX-1893, Vilnius.Iš www.lrs.lt [interaktyvus] Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. kovo 17 d.]:
http://www3.lrs.lt/pls/inter2/dokpaieska.showdoc_1?p_id=224239
38. Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo pakeitimo įstatymo 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Nr.IXP-231 (pateikimas).Trisdešimtasis (30) posėdis.2000 m. gruodžio 21 d. Stenogramos.2001.01.05.Nr.17.Iš www.lrs.lt [interaktyvus].Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. balandžio 14 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_1?p_id=116498
39. Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo pakeitimo įstatymo 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Nr.IXP-231(svarstymas ir priėmimas) (taikoma ypatingos skubos tvarka). Trisdešimt pirmasis (31) posėdis.2000 m. gruodžio 23 d.Stenogramos.2001.01.08.Nr.18.Iš www.lrs.lt [interaktyvus].Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. balandžio 14 d.]:
http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_1?p_id=116527
40. Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo pakeitimo įstatymo 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas.Nr.IXP-1286.Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo pakeitimo įstatymo 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas.Nr.IXP-1286A (pateikimas, svarstymas ir priėmimas). Penkiasdešimt penktasis (179) neeilinis posėdis.2001 m. gruodžio 21 d.Stenogramos.2002.01.10.Nr.02.Iš www.lrs.lt [interaktyvus].Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. balandžio 15 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_1?p_id=157086

41. Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo pakeitimo įstatymas. 2000 m. birželio 29 d. Nr. VIII-1780, Vilnius. Iš www.lrs.lt [interaktyvus] Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. kovo 17 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter2/dokpaieska.showdoc_1?p_id=105545
42. Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo projektas. Nr. 1185(7) (priėmimas). Keturioliktasis posėdis. 1996 m. spalio 8 d. Stenogramos. 1996.01.01. Nr. 345. Iš www.lrs.lt [interaktyvus]. Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. balandžio 9 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_1?p_id=240843
43. Lietuvos radijo ir televizijos generalinio direktoriaus tarnybinio atlyginimo projektas. Aukščiausiosios Tarybos nutarimas. 1990 m. spalio 5 d. Nr. I-639, Vilnius. Iš www.lrs.lt [interaktyvus] Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. kovo 25 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter2/dokpaieska.showdoc_?p_id=754
44. Lietuvos radijo ir televizijos įstatymo projekto Nr. 1185(2) pateikimas. Keturiasdešimt trečiasis posėdis. 1995 m. birželio 6 d. Stenogramos. 1995.01.01. Nr. 232. Iš www.lrs.lt [interaktyvus]. Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. balandžio 4 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_1?p_id=239970
45. Lietuvos radijo ir televizijos valdybos ataskaita. Pranešėjas – L. Tapinas. Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba - Atkuriamasis Seimas. Dvidešimt penktasis posėdis. 1991 m. spalio 24 d. Stenogramos. 1995.02.20. Nr. 42. Iš www.lrs.lt [interaktyvus]. Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. kovo 31 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_1?p_id=251111
46. Lietuvos Respublikos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo projektas. Nr. 1185(svarstymas) ir Radijo ir televizijos įstatymo projektas Nr. 1185(2) (pateikimo tęsinys). Vienuoliktasis posėdis. 1995 m. rugsėjo 28 d. Stenogramos. 1995.01.01. Nr. 248. Iš www.lrs.lt [interaktyvus]. Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. balandžio 4 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_1?p_id=240123
47. LR Prezidento dekretas dėl Lietuvos respublikos seimo priimto Lietuvos respublikos visuomenės informavimo įstatymo 29 straipsnio pakeitimo įstatymo gražinimo Lietuvos respublikos seimui pakartotinai svarstyti. 2000 m. sausio 5 d. Nr. 743, Vilnius. Iš www.lrs.lt [interaktyvus] Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. kovo 17 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter2/dokpaieska.showdoc_1?p_id=93700
48. LR radijo ir televizijos valdybos pirmininko L. Tapino pranešimas dėl Lietuvos radijo ir televizijos statuto projekto ir atsakymai į deputatų klausimus. Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba - Atkuriamasis Seimas. Penkiasdešimt aštuntasis posėdis. 1990 m. gegužės 8 d. Stenogramos. 1991.06.11. Nr. 7. Iš www.lrs.lt [interaktyvus]. Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. kovo 23 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_1?p_id=251005

49. LR Seimo nutarimas dėl Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos tarybos sudėties 2000 m. gegužės 18 d.Nr.VIII-1694, Vilnius.Iš www.lrs.lt [interaktyvus] Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. kovo 17 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter2/dokpaieska.showdoc_1?p_id=101535
50. LR Seimo valdybos sprendimas dėl darbo grupės Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo pakeitimo įstatymo ir Lietuvos radijo ir televizijos abonentinio mokesčio įstatymo projektams rengti sudarymo 2000 m. kovo 1 d.Nr.1943, Vilnius.Iš www.lrs.lt [interaktyvus] Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. kovo 17 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter2/dokpaieska.showdoc_1?p_id=96369
51. LRT rengiasi vaduotis iš nepritekliaus// Iš www.delfi.lt [interaktyvus].Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. balandžio 11 d.]: <http://www.delfi.lt/archive/article.php?id=166725>
52. LRTV valdybos pirmininko L.Tapino pranešimas dėl kandidatų į LRT generalinio direktoriaus postą ir atsakymai į deputatų klausimus.Diskusijos.Kandidatų pasisakymai. Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba - Atkuriamasis Seimas.Aštuoniasdešimt ketvirtasis posėdis. 1990 m. birželio 19 d.Stenogramos.1991.10. 31.Nr.10.Iš www.lrs.lt [interaktyvus].Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. kovo 23 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_1?p_id=251300
53. Nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo 4 ir 8 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo projektas Nr.P59(3).Visuomenės informavimo įstatymo 29 straipsnio pakeitimo ir papildymo įstatymo projektas Nr.P57(3).8-sis posėdis 1996 m. gruodžio 5 d.Stenogramos.1996.01.01.Nr.6. Iš www.lrs.lt [interaktyvus].Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. balandžio 9 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_1?p_id=234542
54. Nr.2.Iš www.lrs.lt [interaktyvus].Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. kovo 23 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_1?p_id=251089
55. Nutarimas dėl Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos tarybos narių paskyrimo 1996 m. lapkričio 5 d.Nr. I-1610, Vilnius.Iš www.lrs.lt [interaktyvus] Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. kovo 17 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter2/dokpaieska.showdoc_1?p_id=32338
56. Nutarimas dėl Lietuvos radijo ir televizijos generalinio direktoriaus.Lietuvos respublikos Seimas.1995 m. sausio 17 d.Nr.I-764, Vilnius.Iš www.lrs.lt [interaktyvus]. Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. balandžio 10 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter2/dokpaieska.showdoc_1?p_id=15196
57. Nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos valstybinio televizijos ir radijo komiteto pirmininko“ projekto svarstymas.Seimo posėdis - Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba - Atkuriamasis Seimas.Septintasis posėdis.1990 m. kovo 13 d.Stenogramos.1990.09.27.Nr.1.Iš www.lrs.lt [interaktyvus].Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. kovo 23 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_1?p_id=251088

58. Nutarimo „Dėl L.Tapino paskyrimo Lietuvos radijo ir televizijos valdybos nariu“ projektas (svarstymas). Stenogramos. 1992.01.01. Nr.3. Neeilinis posėdis. 1992 m. gruodžio 28 d. [Vilnius] Iš www.lrs.lt [interaktyvus]. Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. kovo 25 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_1?p_id=235392
59. Nutarimo „Dėl laikinosios komisijos Lietuvos Televizijos ir radijo komiteto statusui pakeisti sudarymo“ projekto svarstymas ir priėmimas. Seimo posėdis - Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba - Atkuriamasis Seimas. Devintasis posėdis. 1990 m. kovo 14 d. Stenogramos. 1990.10.30. Nr.2. Iš www.lrs.lt [interaktyvus]. Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. kovo 23 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_1?p_id=251090
60. Nutarimo „Dėl Lietuvos radijo ir televizijos generalinio direktoriaus“ projektas (svarstymas ir priėmimas) Nr.1356(2). Šešiasdešimtas posėdis. 1995 m. sausio 17 d. Stenogramos. 1995.01.01. Nr.198. Iš www.lrs.lt [interaktyvus]. Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. balandžio 4 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_1?p_id=239043
61. Nutarimo „Dėl Lietuvos radijo ir televizijos generalinio direktoriaus paskyrimo“ projektas svarstymo ir balsavimo tęsinys. Stenogramos. 1992.01.01. Nr.13. Neeilinis posėdis. 1992 m. gruodžio 28 d. Iš www.lrs.lt [interaktyvus]. Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. kovo 17 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_1?p_id=235392
62. Nutarimo „Dėl Lietuvos radijo ir televizijos generalinio direktoriaus atlyginimo“ priėmimas. Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba - Atkuriamasis Seimas. Dvidešimt ketvirtasis posėdis. 1990 m. spalio 9 d. Stenogramos. 1992.08.03. Nr.17. Iš www.lrs.lt [interaktyvus]. Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. kovo 31 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_1?p_id=250982
63. Nutarimo „Dėl Lietuvos radijo ir televizijos tarybos narių skyrimo“ projektas Nr.2672 (pateikimas, svarstymas). Dvidešimtas (neeilinis) posėdis. 1996 m. lapkričio 5 d. Stenogramos. 1996.01.01. Nr.349. Iš www.lrs.lt [interaktyvus]. Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. balandžio 9 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_1?p_id=240851
64. Nutarimo „Dėl LRAT nutarimo „Dėl Lietuvos radijo ir televizijos generalinio direktoriaus tarnybinio atlyginimo“ projekto“ priėmimas. Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba - Atkuriamasis Seimas Dvidešimt antrasis posėdis. 1990 m. spalio 5 d. Stenogramos. 1992.08.03. Nr.17. Iš www.lrs.lt [interaktyvus]. Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. kovo 31 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_1?p_id=250977
65. Nutarimo dėl valstybinio radijo ir televizijos darbo projekto pateikimas ir svarstymas (deputato S.Šaltenio pateikimas). Nutarimo dėl valstybinio radijo ir televizijos darbo projekto svarstymas (deputato V.Kvietkausko pateikimas). Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba - Atkuriamasis Seimas. Šimtas dvidešimtas posėdis. 1992 m. balandžio 27

- d.Stenogramos.1995.08.30.Nr.55.Iš www.lrs.lt [interaktyvus].Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. kovo 31 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_1?p_id=251383
66. Prezidento dekretas dėl Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos tarybos narių.2000m. gegužės 9 d.Nr.866.Vilnius. Iš www.lrs.lt [interaktyvus] Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. kovo 17 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter2/dokpaieska.showdoc_1?p_id=100639
67. Projektas.Lietuvos respublikos Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo 6, 7, 10 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymas.IXP-1972.2002 m. gruodžio 14 d.Iš www.lrs.lt [interaktyvus].Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. balandžio 15 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_1?p_id=188438
68. Protokolinio nutarimo „Dėl Lietuvos radijo ir televizijos valdybos darbo įvertinimo išvadų“ projekto svarstymas.Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba - Atkuriamasis Seimas. Šimtas trisdešimt šeštasis posėdis.1992 m. gegužės 26 d. Stenogramos.1995.09.29.Nr.57.Iš www.lrs.lt [interaktyvus].Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. balandžio 1 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_1?p_id=251433
69. Protokolinio nutarimo „Dėl papildomo Lietuvos radijo ir televizijos finansavimo“ projekto svarstymas ir priėmimas.Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba - Atkuriamasis Seimas. Šimtas trisdešimt aštuntasis posėdis.1992 m. gegužės 28 d.Stenogramos.1995.09.29.Nr.57.Iš www.lrs.lt [interaktyvus].Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. balandžio 1 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_1?p_id=251437
70. Radijo ir televizijos įstatymo projekto pateikimas.Septintasis posėdis.1996 m. rugpjūčio 20 d. Stenogramos.1996.01.01.Nr. 334 Iš www.lrs.lt [interaktyvus].Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. balandžio 9 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_1?p_id=240827
71. Radijo ir televizijos vadovų L.Tapino ir S.Valiulio ataskaitos apie radijo ir televizijos darbą bei atsakymai į deputatų klausimus.Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba - Atkuriamasis Seimas. Šimtas posėdis.1992 m. kovo 17 d. Stenogramos.1995.07.18.Nr.52.Iš www.lrs.lt [interaktyvus].Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. kovo 31 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_1?p_id=251362
72. Seimo narių pareiškimai. Dvidešimt ketvirtasis (148) neeilinis posėdis.2001 m. spalio 23 d. Stenogramos.2001.10.31.Nr.84.. Iš www.lrs.lt [interaktyvus].Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. balandžio 15 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_1?p_id=152612
73. Seimo narių pareiškimai.Ketvirtasis (35) posėdis.2001 m. sausio 16 d.Stenogramos.2001.01.25. Nr.21.Iš www.lrs.lt [interaktyvus].Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. balandžio 15 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_1?p_id=118331
74. Seimo nutarimas „Dėl Lietuvos radijo ir televizijos gen. direktoriaus“ pateikimas.Nr.1356. Penkiasdešimt septintasis posėdis.1995 m. sausio 12 d. Stenogramos.1995.01.01.Nr.197.Iš

- www.lrs.lt [interaktyvus].Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. balandžio 4 d.]:
http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=239040
75. Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos tarybos sudėties patvirtinimo“ projektas Nr.P-2547(pateikimas ir svarstymas).Trisdešimt aštuntasis (473) posėdis.2000 m. gegužės 18 d. Stenogramos.2000.05.30.Nr.253.Iš www.lrs.lt [interaktyvus].Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. balandžio 14 d.]:
http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=101151
76. Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos tarybos sudėties patvirtinimo“ projektas Nr.P-2547(3) (svarstymas ir priėmimas).Trisdešimt devintasis (474) posėdis.2000 m. gegužės 18 d.Stenogramos.2000.05.30.Nr.253.Iš www.lrs.lt [interaktyvus].Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. balandžio 14 d.]:
http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=101152
77. Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos radijo ir televizijos statuto pakeitimo ir papildymo“ projektas. Nr.378(4).Penkiasdešimt devintasis posėdis.1993 m. gruodžio 23 d.Stenogramos.1993.01.01.Nr. 108.Iš www.lrs.lt [interaktyvus].Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. balandžio 4 d.]:
http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=237058
78. Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos radijo ir televizijos statuto pakeitimo ir papildymo“ projektas. Trisdešimt šeštasis posėdis.1993 m. lapkričio 23 d.Stenogramos.1993.01.01.Nr.96.Iš www.lrs.lt [interaktyvus].Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. balandžio 4 d.]:
http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=237004
79. Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos radijo ir televizijos valdybos sudėties“ projektas.Trisdešimt aštuntasis posėdis.1993 m. lapkričio 25 d.Stenogramos.1993.01.01.Nr.97.Iš www.lrs.lt [interaktyvus].Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. balandžio 4 d.]:
http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=237009
80. Seimo nutarimo „Dėl radijo ir televizijos valdybos“ projekto pateikimas.Lietuvos Respublikos Seimas.Keturioliktasis posėdis.1992 m. gruodžio 15 d.Stenogramos.1992.01.01.Nr.8.Iš www.lrs.lt [interaktyvus].Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. balandžio 1 d.]:
http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=235383
81. Švietimo, mokslo ir kultūros nuolatinės komisijos pirmininko S.G.Ilgūno pranešimas dėl Lietuvos radijo ir televizijos valdybos sudėties.Diskusijos dėl Lietuvos Radijo ir Televizijos Valdybos Sudėties.Seimo posėdis - Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba - Atkuriamasis Seimas.Trisdešimt trečiasis posėdis.1990 m. balandžio 3 d.Stenogramos.1991.05.16.Nr.5.Iš www.lrs.lt [interaktyvus].Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. kovo 23 d.]:
http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=251545

82. Vardinio balsavimo dėl D. Šniuko paskyrimo LRT generaliniu direktoriumi rezultatai. Lietuvos Respublikos Aukščiausiasji Taryba - Atkuriamasis Seimas. Šešiasdešimt antrasis posėdis. 1990 m. gegužės 15 d. Stenogramos. 1991.06.11. Nr. 7. Iš www.lrs.lt [interaktyvus]. Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. kovo 23 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=250970
83. Vardinio balsavimo rezultatai dėl „Dėl Lietuvos radijo ir televizijos valdybos“. Stenogramos. 1992.01.01. Nr. 12. Dvidešimt pirmasis posėdis 1992 m. gruodžio 23 d. Iš www.lrs.lt [interaktyvus]. Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. kovo 25 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=235391
84. Visuomenės informavimo įstatymas. 1996 m. liepos 2 d. Nr. I-1418. Vilnius. Iš www.lrs.lt [interaktyvus] Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. kovo 17 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter2/dokpaieska.showdoc_l?p_id=29884
85. Visuomenės informavimo įstatymo 29 str. pakeitimo įstatymo projektas. Nr. P-57. Gr. 13-asis posėdis. 1996 m. gruodžio 12 d. Stenogramos. 1996.01.01. Nr. 8. Iš www.lrs.lt [interaktyvus]. Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. balandžio 9 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=234565
86. Visuomenės informavimo įstatymo 29 straipsnio pakeitimo įstatymas. 1997 m. rugsėjo 25 d. Nr. VIII-427, Vilnius. Iš www.lrs.lt [interaktyvus] Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. kovo 17 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=44066
87. Visuomenės informavimo įstatymo 29 straipsnio pakeitimo įstatymas. 1999 m. gruodžio 23 d. Nr. VIII-1513, Vilnius. Iš www.lrs.lt [interaktyvus] Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. kovo 17 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter2/dokpaieska.showdoc_l?p_id=93699
88. Visuomenės informavimo įstatymo 29 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Nr. P-2035. (priėmimas). Penkiasdešimt septintasis (420) posėdis. 1999 m. gruodžio 23 d. Stenogramos. 2000.01.07. Nr. 224. Iš www.lrs.lt [interaktyvus]. Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. balandžio 10 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=93031
89. Visuomenės informavimo įstatymo 29 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Nr. P-2035(3) (pateikimas). Dvidešimt ketvirtasis (387) posėdis. 1999 m. spalio 19 d. Stenogramos. 1999.11.04. Nr. 206. Iš www.lrs.lt [interaktyvus]. Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. balandžio 9 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=88569
90. Visuomenės informavimo įstatymo 29 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Nr. P-2338 (pateikimas). Trečiasis (430) posėdis. 2000 m. vasario 10 d. Stenogramos. 2000.02.21. Nr. 230. Iš www.lrs.lt [interaktyvus]. Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. balandžio 10 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=95326
91. Visuomenės informavimo įstatymo 29 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Nr. P-2338 (svarstymas). Septintasis (442) posėdis. 2000 m. kovo 21 d. Stenogramos. 2000.03.28. Nr. 237. Iš

- www.lrs.lt [interaktyvus].Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. balandžio 14 d.]:
http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=97444
92. Visuomenės informavimo įstatymo pakeitimo įstatymo projektas.Nr.P-1953 (priėmimas). Šešiasdešimt septintasis (502) posėdis.2000 m. liepos 13 d.Stenogramos.2000.07.20.Nr.267.Iš www.lrs.lt [interaktyvus].Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. balandžio 14 d.]:
http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=105277
93. Visuomenės informavimo įstatymo pakeitimo įstatymo projektas.Nr.P-1953(3) (Respublikos Prezidento gražintas Seimui pakartotinai svarstyti) (svarstymas ir priėmimas).Ketvirtasis (511) posėdis.2000 m. rugpjūčio 29 d.Stenogramos.2000.09.07.Nr.273.Iš www.lrs.lt [interaktyvus].Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. balandžio 14 d.]:
http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=107555
94. Visuomenės informavimo įstatymo projektas Nr.200(5) (priėmimo tęsinys).Keturiasdešimt penktasis posėdis.1996 m. birželio 6 d.Stenogramos.1996.01.01.Nr.316.Iš www.lrs.lt [interaktyvus].Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. balandžio 9 d.]:
http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=240306
95. Visuomenės informavimo įstatymo projektas.Nr.200(5) (priėmimo tęsinys). Penkiasdešimt pirmasis posėdis.1996 m. birželio 18 d.Stenogramos.1996.01.01.Nr.319.Iš www.lrs.lt [interaktyvus].Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. balandžio 9 d.]:
http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=240312
96. Visuomenės informavimo įstatymo projekto Nr.200(3) svarstymo tęsinys.Keturiasdešimt septintasis posėdis.1995 m. birželio 13 d.Stenogramos.1995.01.01.Nr.234.Iš www.lrs.lt [interaktyvus].Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. balandžio 4 d.]:
http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=239974
97. Visuomenės informavimo įstatymo projekto priėmimas.Šešiasdešimt pirmasis posėdis.1996 m. liepos 2 d.Stenogramos.1996.01.01.Nr.325.Iš www.lrs.lt [interaktyvus].Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. balandžio 9 d.]:
http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=240322
98. Vyriausybės valanda.Keturiasdešimt septintasis (171) posėdis.2001 m. gruodžio 13 d. Stenogramos.2001.12.28.Nr.97.Iš www.lrs.lt [interaktyvus].Prieiga per internetą [žiūrėta 2007 m. balandžio 15 d.]: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=156464

Straipsniai periodinėje literatūroje

1. „Atgimimo banga“ vėl atgims//Kalba Vilnius.1990 m. spalio 26 d.
2. „Iš manęs šokėjas bus menkas...“//Kalba Vilnius.1993 m. sausio 7 d.

3. „K.V.“ inf.LRT reorganizavimo projektai//Kalba Vilnius.1995 m. lapkričio 17-24 d.
4. „Respublikos“ inf.LTV žurnalistai grasina streiku//Respublika.1995 m. gegužės 5 d.
5. 1991-ieji, Sausio 10-14, Lietuvos dienų ir naktų kronika//Lietuvos rytas.1991 m. sausio 15 d.
6. 1992 metų kovo 9 d. Lietuvos radijo ir televizijos darbuotojų pareiškimas//Kalba Vilnius.1992 m. kovo 13 d.
7. A.Paulauskas žada pasirinkti LRT//Kauno diena.2000 m. spalio 28 d.
8. A.S.Spaudos konferencija RTV buveinėje//Kalba Vilnius.1994 m. rugsėjo 30 d.
9. Abonentinis mokestis – ne anksčiau kaip kitąmet//Lietuvos žinios.2002 m. sausio 26 d.
10. Abonentinis mokestis – po metų?//Lietuvos aidas.2000 m. gruodžio 22 d.
11. AGINTAS, Rolandas.Lietuvos radijo vadovei parlamentarai siūlė mokytis etikos// Respublika.1999 m. sausio 7 d.
12. AGINTAS, Rolandas.MERKIENĖ, Aurika.LRT tiesia rankas į krašto apsaugos biudžetą// Respublika.2000 m. sausio 12 d.
13. AGINTAS, Rolandas.Nacionalinė televizija ir radijas norėtų privilegijų//Respublika.1999 m. rugsėjo 16 d.
14. Amerikietiška mišrainė su lietuviška „Antimi“//Respublika.1990 m. lapkričio 16 d.
15. ANDRAŠIENĖ, Alytė.Mūsų radijas ir televizija//Lietuvos aidas.1991 m. vasario 7 d.
16. Antstoliai areštavo televizijos sąskaitas//Lietuvos rytas.2000 m. sausio 4 d.
17. Aplinkybė aplinkybei nelygu...//Kalba Vilnius.1990 m. balandžio 6 d.
18. Apsvarstyti pasiūlymai//Kalba Vilnius.1988 m. rugsėjo 9 d.
19. Ar lemta „Dialogams“ išeit į aikštes?//Kalba Vilnius.1989 m. gegužės 19 d.
20. Ar skaičius 2 – magiškas?//Kalba Vilnius.1992 m. sausio 10 d.
21. Ar teikia vilčių žurnalistai?//Kalba Vilnius.1989 m. rugsėjo 1 d.
22. Arvydas Ilginis prieš privatizaciją, už abonentinį mokestį//Kauno diena.1999 m. kovo 29 d.
23. Atsistatydina RTV valdyba//Kalba Vilnius.1992 m. birželio 19 d.
24. Atsistatydinęs LRT direktorius teigia buvęs politiškai neparankus valdžiai//Lietuvos aidas.2001 m. balandžio 7 d.
25. Atsistatydino LRT direktorius A.Trakimavičius//Kauno diena.2000 m. sausio 17 d.
26. Atsistatydino LRT vadovas//Lietuvos aidas.2003 m. kovo 5 d.
27. Atvertas kelias LRT abonentiniam mokesčiui//Respublika.2000 m. kovo 30 d.
28. Atviras laiškas Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Pirmininkui Vytautui Landsbergiui ir deputatams//Kalba Vilnius.1992 m. rugsėjo 11 d.
29. Aukcionas įvyko?//Kalba Vilnius.1996 m. birželio 14 d.
30. BABICKAS, Darius.Dešimt mėnesių bylinėjęs V.Kvietkauskas atsistatydino pats//Lietuvos aidas.1997 m. spalio 22 d.

31. BABICKAS, Darius. ketinama keisti RTV įstatymą//Lietuvos aidas.1996 m. gruodžio 4 d.
32. BABICKAS, Darius. Vytautas Kvietkauskas teismą palygino su sugedusia plokštele//Lietuvos aidas.1997 m. spalio 17 d.
33. BAČINSKAITĖ, Jurga. Skęstantis LRT laivas gali likti be kapitono//Vakarinės naujienos.1999 m. rugpjūčio 18 d.
34. BAČIULIS, Audrius. Ar liks RTV „valdiška išvietė“?//Respublika.1995 m. sausio 13 d.
35. BAČIULIS, Audrius. Arvydas Ilginis, įsitikinęs, jog Lietuvos radiją ir televiziją Vyriausybė vis dėl to išgelbės nuo bankroto//Respublika.1999 m. rugpjūčio 14 d.
36. Badausime, kol nugalėsime//Kalba Vilnius.1991 m. kovo 15 d.
37. BANCEVIČIŪTĖ, Teresė. Nutarimas dėl RTV nepriimtas//Lietuvos aidas.1992m.balandžio 29d.
38. BARANAUSKAS, Andrius. Seimas prašys pinigų Lietuvos televizijai//Respublika.2000 m. liepos 31 d.
39. BASKAS, Antanas. Be ketvirto rato kryptinės//Vakarinės naujienos.1995 m. spalio 13 d.
40. BAUBLIENĖ, Violeta. Žurnalistams vadovauti nereikia//Kalba Vilnius.1993 m. sausio 29 d.
41. BAUBLIENĖ, Violeta. „Panorama“ vėl kryžkelėje//Kalba Vilnius.1993 m. sausio 15-21 d.
42. BAUBLIENĖ, Violeta. 2 milijonai JAV dolerių jau pažadėti televizijai ir radijui//Kalba Vilnius.1994 m. sausio 14 d.
43. BAUBLIENĖ, Violeta. Praėjusieji-naujųjų pradžia//Kalba Vilnius.1991 m. gruodžio 27 d.
44. BIČKAUSKIENĖ, Danguolė. Uvertiūra, arba RTV administracijos ir kūrybinio- techninio personalo konfliktas aiškėja//Lietuvos aidas.1993 m. kovo 16 d.
45. BIELSKIS, Aleksas. pasistumdymai skęstančiame televizijos laive//Lietuvos žinios.1999 m. rugpjūčio 14 d.
46. BNS. Eterio dalybos – ne žiūrovo ir klausytojo naudai//Lietuvos rytas.1995 m. vasario 23 d.
47. BRAZAUSKAS, Algirdas. Mielai Lietuvos RTV žurnalistai//Kalba Vilnius.1992 m. gruodžio 18-24 d.
48. BRUVERIS, Vytautas. Seime tęsiasi mūšiai dėl LRT reklamos//Respublika.2002 m. spalio 30 d.
49. BUTKIENĖ, Diana. nacionalinėje televizijoje – ne tik finansų, bet ir valdymo krizė//Lietuvos aidas.1999 m. vasario 4 d.
50. ČEKANAUSKAITĖ, Agnė. LRT likimas neišspręstas//TV Bokštas.2000 m. sausio 15-21 d.
51. ČEPLEVIČIŪTĖ, Valė. Kontrolieriai siūlo bausti eksministrą//Respublika.2002 m. kovo 4 d.
52. ČERKAUSKAS, Martynas. V. Žukui įgriso Vyriausybės komandos//Lietuvos žinios.2001 m. balandžio 2 d.
53. ČERKAUSKAS, Martynas. Vyriausybė LRT nežada nieko gero//Lietuvos žinios.2001 m. sausio 27 d.

54. ČĖSNIENĖ, Loreta. Vyriausybė nepritarė LRT abonentinio mokesčio įvedimui//Respublika.2001 m. gegužės 17 d.
55. D.Š.Kova dėl kanalų ir bangu//Tiesa.1994 m. gegužės 5 d.
56. DAINIUVIENĖ, Regina.Kiek už ir kiek prieš//Kalba Vilnius.1989 m. gegužės 19 d.
57. Dalia Kutraitė – Lietuvos TV programų direktijos vadovė//Vakarines naujienos.1997 m. kovo 24 d.
58. DAUMILAS, Algirdas.Ateities vizija, į kurią pradedame eiti//Kalba Vilnius.1990 m. rugsėjo7d.
59. Dėl dabartinės politinės padėties respublikoje//Kalba Vilnius.1988 m. gruodžio 2 d.
60. Dėl informacijos pateikimo LTN laidose//Lietuvos aidas.1993 m. gegužės 20 d.
61. Dėl LRT ateities išliepsnojo žodžių mūšiai//Lietuvos rytas.2002 m. birželio 8 d.
62. Dėl TVR perspektyvų//Kalba Vilnius.1989 m. birželio 2 d.
63. Dėsninga pabaiga//Respublika.1995 m. sausio 5 d.
64. Dienos tema//Diena.1995 m. sausio 10 d.
65. DIGRYTĖ, Eglė.Lietuvos radijas ir televizija teisis su valstybe//Respublika.2000 m. spalio 19 d.
66. DIGRYTĖ, Eglė.LRT numerino „Kalbą Vilnių“//Respublika.1999 m. gruodžio 21 d.
67. DIGRYTĖ, Eglė.Naujasis LRT vadovas tarsis su Vyriausybe//Respublika.Plius TV.2001 m. gegužės 11-18 d.
68. DIGRYTĖ, Eglė.Nuo kitų metų vidurio dar vienas mokestis//Respublika.2001 m. lapkričio 20 d.
69. DIGRYTĖ, Eglė.Seimo nariai pareikalavo LTV vadovybės galvos//Respublika.2003 m. sausio 28 d.
70. DIGRYTĖ, Eglė.valstybinėje televizijoje – nauji veidai//Respublika.2001 m. birželio 20 d.
71. Ekonomisto žvilgsniu//Kalba Vilnius 1988 m. liepos 22 d.
72. Eterio minučių visiems kandidatams teks po lygiai. O rinkėjų balsų?//Lietuvos rytas.1992 m. rugsėjo 3 d.
73. GABARTAS, Renaldas.,„Čia nepriklausomos Lietuvos televizija“//Respublika.1991 m. vasario 28 d.
74. Gali nutilti Lietuvos radijas ir televizija//Respublika.2000 m. lapkričio 25 d.
75. GARDAUSKIENĖ, Giedrė.V.Kvietkauskas: prieš įvedant NRTV abonentinį mokestį būtina išspręsti vadovybės klausimą//Lietuvos aidas.2001 m. kovo 30 d.
76. GEČAS, Kęstutis. Be naujienų ir nuomonių//Respublika.1994 m. rugsėjo 9 d.
77. GEČAS, Kęstutis. Pataisos Seime dėl NRTV – ypatingos skubos tvarka//Lietuvos rytas.1997 m. rugsėjo 24 d.
78. GIEDRAITYTĖ, Milda.Sudaryta nauja Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos taryba//Vakarines naujienos.1996 m. lapkričio 7 d.
79. GIRDVAINIS, Julius.Badautojų namelis keičia vietą//Respublika.1991 m. kovo 7 d.

80. GIRDVAINIS, Julius.Nuskriausta NRTV nepraranda optimizmo//Vakarinės naujienos.1999 m. sausio 15 d.
81. GRINBERGIENĖ, Roma.Žurnalistikos opos//Lietuvos aidas.1994 m. rugsėjo 20 d.
82. Grižtame//Kalba Vilnius.1991 m. rugpjūčio 30 d.
83. GRUMADAITĖ, Rita.URBONAITĖ, Audronė.NRTV vadovų byloje apygardos teismas žodžio netarė//Lietuvos rytas.1997 m. spalio 17 d.
84. GUDAVIČIUS, Stasys. Audringa padangė virš LRT//Kauno diena.2002 m. kovo 14 d.
85. GUDAVIČIUS, Stasys.Ėjimas pro kitas duris//Kauno diena.2002 m. gegužės 6 d.
86. GUDAVIČIUS, Stasys.LRT liks politinių kovų lauku?//Kauno diena.2000 m. gegužės 19 d.
87. GUDAVIČIUS, Stasys.Valdžia vėl tiesia rankas į LRT//Kauno diena.2002 m. vasario 25 d.
88. GUDAVIČIŪTĖ, Dalia. Šalies premjeras susidarė įspūdį, kad Lietuvos televizijoje daug žmonių, bet mažai dirbančių//Lietuvos rytas.1995 m. birželio 17 d.
89. GUDAVIČIŪTĖ, Dalia.Advokatai teigia, kad NRTV taryba neteisi//Lietuvos rytas.1997 m. vasario 4 d.
90. GUDAVIČIŪTĖ, Dalia.Seime vakar virė aistros dėl įtakos nacionaliniam radijui ir televizijai//Lietuvos rytas.1996 m. lapkričio 6 d.
91. Į kovas LRT įsitraukia politikai//Lietuvos žinios.2001 m. spalio 30 d.
92. IGNATAVIČIUS, Tadas.Atsistatydino L.Tapinas//Respublika.1995 m. sausio 5 d.
93. IGNATAVIČIUS, Tadas.LTV – „ant kilimo“//Respublika.1994 m. rugsėjo 28 d.
94. IGNATAVIČIUS, Tadas.„Nesvarbus“ Konstitucinio Teismo sprendimas//Respublika.1997 m. birželio 4 d.
95. IGNATAVIČIUS, Tadas.ČĖSNIENĖ, Loreta.Mūšis dėl eterio, virtęs paskutine vakariene//Respublika.1996 m. gruodžio 16 d.
96. IGNATAVIČIUS, Tadas.Naujoji RTV taryba pradeda dirbti//Respublika.1996 m.gruodžio 28 d.
97. IGNATAVIČIUS, Tadas.Neskausmingas L.Tapino atleidimas//Respublika.1995 m. sausio 18 d.
98. IGNATAVIČIUS, Tadas.RTV diriguos muzikologas R.Gučas//Respublika.1997 m. sausio 8 d.
99. IGNATAVIČIUS, Tadas.Socialliberalai bando klibinti LRT pamatus//Lietuvos rytas.2002 m. birželio 6 d.
100. IGNATAVIČIUS, Tadas.Teismas neskyrė baudos R.Gučui//Respublika.1997 m. spalio 15 d.
101. ILGINIS, Arvydas.Lietuvos radijo ir televizijos ateitis – visos valstybės reikalas//Lietuvos rytas.TV Antena.1999 m. gegužės 1 d.
102. Informacija apie Lietuvos radijo ir televizijos pastatams padarytą žalą. 1991.01.13-1991.08.23.//Lietuvos aidas.1992 m. vasario 8 d.
103. Ir ką toliau žiūrėsime...//Kalba Vilnius.1992 m. gegužės 8 d.

104. Iš Lietuvos RTV kolektyvo kreipimosi į TSRS prezidentą M.Gorbačiova//Kalba Vilnius.1991 m. sausio 24 d.
105. Išėjimas – abonentinis mokestis//Kalba Vilnius.1999 m. balandžio 23 d.
106. IŠKAUSKAS, Česlovas. TV tuštumą užpildo kaimynai//Kalba Vilnius.1992 m. liepos 31 d.
107. Įtampa tarp Vyriausybės ir LRT didėja//Kauno diena.2001 m. kovo 31 d.
108. Įtampos ir atoslūgių mėnuo//Kalba Vilnius.1990 m. rugsėjo 7 d.
109. JANSONAS, Egmontas.Apie temstantį „Žydrajį ekraną“//Respublika.1991 m. spalio 30 d.
110. JANUŠAUSKAITĖ, Teodora.RTV valdyba išsiskirstė tylomis ir be šampano//Lietuvos rytas.1996 m. lapkričio 9 d.
111. JANUŠAUSKAS, Artūras. „Atgimimo banga“ – Kalnų parke ir... programose//Kalba Vilnius.1989 m. balandžio 7 d.
112. JANUŠAUSKAS, Artūras.LTV-2 – nėra.Kauno direktijos programos bus//Kalba Vilnius.1993 m. sausio 8-14 d.
113. JANUŠAUSKAS, Artūras.Mes, televizija...//Kalba Vilnius.1989 m. sausio 6 d.
114. JANUŠAUSKAS, Artūras.NRTV: kur dingsta mūsų pinigai?//Lietuvos rytas TV Antena. 1998 m. gegužės 2 d.
115. JANUŠAUSKAS, Artūras.Parlamento televizija?//Kalba Vilnius.1990 m. kovo 30 d.
116. JANUŠAUSKAS, Artūras.televizija: politika slenka į antrą planą//Kalba Vilnius.1993 m. kovo 29 d. – balandžio 2 d.
117. JANUŠAUSKAS, Artūras.Vilniaus Arkikatedra jau katalikų//Kalba Vilnius.1989 m. vasario 10 d.
118. JAUNIŠKIS, Kęstutis. Kodėl buvo likviduota televizijos laida?//Lietuvos rytas.1994 m. rugsėjo 9 d.
119. JAUNIŠKIS, Kęstutis.Ideali televizija neidealioje visuomenėje?//Lietuvos rytas.1990 m. rugpjūčio 1 d.
120. JAUNIŠKIS, Kęstutis.Kinijos kultūrinės revoliucijos laikai Lietuvos televizijoje: kuo blogiau – tuo geriau?//Lietuvos rytas.1992 m. kovo 11 d.
121. JAUNIŠKIS, Vaidas.URBONAITĖ, Audronė.Naujają NRTV tarybą įsuko senų aistrų verpetas//Lietuvos rytas.TV antena.1997 m. sausio 18 d.
122. JAUNIŠKIS, Vidas.Lietuvos radijas ir televizija turi vadovus//Kauno diena.2001 m. birželio 20 d.
123. Jeigu LTV turėtų du kanalus, lengviau tenkintų visų žiūrovų skonių//Vakarinės naujienos.1995 m. rugsėjo 28 d.
124. JONUŠAITĖ, Neringa. „TV-26“: politinių ambicijų ir komercinių interesų sankirta//Lietuvos rytas.1993 m. vasario 17 d.

125. JONUŠAITĖ, Neringa. TV žiūrovai verkia vergės Izauros ašaromis//Lietuvos rytas.1992 m. sausio 17 d.
126. JURGELAITIS, Remigijus. LRT kultūrinės misijos paieškos prezidentūroje//Kauno diena.2002 m. rugsėjo 27 d.
127. JURGELAITIS, Remigijus. Naujos idėjos kiršina LRT//Kauno diena.2002 m. gegužės 18 d.
128. JURGELAITIS, Remigijus. Po tarybos palaikymo – pasiryžimas dirbti//Kauno diena.2003 m. sausio 15 d.
129. JURGELAITIS, Remigijus. Prie LRT vairo stoja senbuvis//Kauno diena.2003 m. balandžio 3 d.
130. JURGINIŠKIS, Jaunius. Privilegijos valstybiniam RTV//Respublika.1996 m. spalio 9 d.
131. Ką matysime ir girdėsime//Kalba Vilnius.1992 m. gruodžio 4-10 d.
132. Kaip išgyventi radijui ir televizijai//Vakarinės naujienos.1996 m. liepos 1 d.
133. Kairieji politikai, kėsindamiesi į LRT, pakenktų sau, teigia LRT vadovas//Lietuvos aidas.2001 m. spalio 26 d.
134. Kaita//Kalba Vilnius.1998 m. kovo 27 d.
135. Kalba nepriklausoma Lietuva!//Kalba Vilnius.1991 m. vasario 22 d.
136. KATKAUSKAS, Jonas. Jeigu ponui L. Tapinui visi mokėtų už kiekvieną išvirtą bulvę, televizijai pinigų užtektų, arba dar kartą apie mokestį TV//Kalba Vilnius.1994 m. lapkričio 25 d.
137. KATKAUSKAS, Jonas. Jeigu ponui L. Tapinui visi mokėtų už kiekvieną išvirtą bulvę, televizijai pinigų užtektų, arba dar kartą apie mokestį TV//Kalba Vilnius.1994 m. gruodžio 2 d.
138. Keičiantis TV pozicijai//Kalba Vilnius.1988 m. rugsėjo 16 d.
139. Konkurse dėl LRT vadovo posto rungsis šeši pretendentai//TV Bokštas.1999 m. rugsėjo 18 d.
140. Konservatoriams nepatinka Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymas//Vakarinės naujienos.1996 m. gruodžio 5 d.
141. KONTRIMAS, Linas. „Man labai gaila pono Tapino...“//Lietuvos aidas.1994 m. rugsėjo 7 d.
142. KONTRIMAS, Linas. URBONAITĖ, Audronė. Politikų taikiklyje – LRT vadovo kėdė//Lietuvos rytas.2002 m. kovo 4 d.
143. KRATULIS, Algirdas. Komisijos išvada: permainų reikia//Kalba Vilnius.1992m.balandžio10d.
144. KRATULIS, Algirdas. Televizijos programos naujienos//Kalba Vilnius.1990 m. spalio 5 d.
145. Kreipėsi Sąjūdžio iniciatyvinė grupė//Kalba Vilnius.1988 m. rugsėjo 9 d.
146. KULAKAUSKAS, Juozas. R. Gučas. „V. Kvietauskas pasirinko ne baltą žirgą, o kuiną ir pinigus“//Valstiečių laikraštis.1997 m. spalio 31 d.
147. KVARACIEJIENĖ, Regina. Reikės didelio susitelkimo//Kalba Vilnius.1988 m. lapkričio 11 d.
148. Laiko ženklai//Lietuvos rytas.1995 m. sausio 6 d.
149. Laimonas Tapinas tapo nepageidaujamas RTV valdyboje//Vakarinės naujienos.1995 m. kovo 20 d.

150. LĖKA, Aušra. Dilema: ar nedelsiant vykdyti, ar nedelsiant nevykdyti teismo sprendimo?//Kauno diena. 1997 m. rugsėjo 17 d.
151. LĖKA, Aušra. Elegantiškas NRTV šturmas//Kauno diena. 1997 m. sausio 22 d.
152. LĖKA, Aušra. Kvietkauskas nesisodins Ilginio ant kelių//Kauno diena. 1997 m. rugsėjo 10 d.
153. LĖKA, Aušra. Nacionalinis RTV: nauja taryba, nauja TV direktorė ir senos diskusijos//Kauno diena. 1996 m. gruodžio 31 d.
154. LĖKA, Aušra. Nieko, net jo paties nenustebinęs Arvydo Ilginio sugrįžimas į RTV//Kauno diena. 1997 m. gruodžio 3 d.
155. LĖKA, Aušra. NRTV: arbitro paieškos//Kauno diena. 1997 m. sausio 23 d.
156. LĖKA, Aušra. RTV taryba paklūsta ne bet kuriam teismui?//Kauno diena. 1997 m. spalio 15 d.
157. Liberalai gina LRT vadovus//Lietuvos žinios. 2002 m. rugsėjo 13 d.
158. Lietuvos komunistų partijos centro komitete//Kalba Vilnius. 1989 m. liepos 21 d.
159. Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos taryba išsirinko vadovą//Vakarinės naujienos. 1996 m. lapkričio 14 d.
160. Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos vadovas bus išrinktas konkurso būdu//Vakarinės naujienos. 1996 m. lapkričio 21 d.
161. Lietuvos radijas ir televizija laukia paralyžiaus//Lietuvos aidas. 1999 m. gruodžio 22 d.
162. Lietuvos radijo ir televizijos darbuotojų protestas//Kalba Vilnius. 1991 m. sausio 16 d.
163. Lietuvos radijo ir televizijos Sąjūdžio grupės ir jos rėmėjų pareiškimas. Vilnius, 1992 m. kovo 4 d.//Lietuvos aidas. 1992 m. kovo 5 d.
164. Lietuvos radijo ir televizijos statutas//Kalba Vilnius. 1990 m. gegužės 11 d.
165. Lietuvos radijo ir televizijos valdyba//Kalba Vilnius. 1993 m. sausio 7 d.
166. Lietuvos radijo ir televizijos valdyboje//Kalba Vilnius. 1991 m. birželio 7 d.
167. Lietuvos Respublikos Aukščiausiajai Tarybai, Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos pirmininkui Vytautui Landsbergiui Kreipimasis//Kalba Vilnius. 1992 m. gegužės 8 d.
168. Lietuvos respublikos Aukščiausiosios tarybos prezidiumo nutarimas//Lietuvos aidas. 1990 m. lapkričio 22 d.
169. Lietuvos respublikos radijo ir televizijos įstatymas//Kalba Vilnius. 1992 m. kovo 13 d.
170. Lietuvos RTV kolektyvo pareiškimas//Kalba Vilnius. 1992 m. gruodžio 11 – 17 d.
171. Lietuvos televizija, tampoma ir į kairę, ir į dešinę, iš savo pozicijų trauktis neketina//Vakarinės naujienos. 1994 m. rugsėjo 29 d.
172. LINSKA, Lina. LRT vadovas žada išlaikyti gerus specialistus//Lietuvos aidas. 2000 m. liepos 14 d.
173. LRT banko sąskaitai gresia areštas//Lietuvos rytas. 2000 m. spalio 7 d.

174. LRT generaliniu direktoriumi išrinktas Valentinas Milaknis//Lietuvos aidas.2001 m. gegužės 10 d.
175. LRT išvengė sąskaitos arešto//Lietuvos rytas.2000 m. spalio 11 d.
176. LRT kreditoriai pagrasino griebtis sankcijų//Lietuvos rytas.2000 m. lapkričio 24 d.
177. LRT problemos pasiekė prezidentūrą//Respublika.2000 m. sausio 6 d.
178. LRT rūmuose lankėsi teismo antstolė//Kalba Vilnius.1997 m. spalio 10 d.
179. LRT sąskaitai gresia areštas//Lietuvos žinios.2000 m. spalio 7 d.
180. LRT sąskaitos išgelbėtos//Respublika.2000 m. spalio 20 d.
181. LRT siūloma ropštis iš dugno pačiai//Lietuvos rytas.2000 m. gruodžio 16 d.
182. LRT taryba priskaldė beržinių malkų//Lietuvos rytas.Ekstra.1999 m.rugpjūčio 30d.-rugsėjo 5d.
183. LRT taryba pritarė „Kalba Vilnius“ likvidavimui//Lietuvos aidas.1999 m. gegužės 12 d.
184. LRT taryba svarstys, kaip atleisti generalinį direktorių//Kauno diena.1999 m. rugpjūčio 23 d.
185. LRT televiziją ėmė ginti ir valdančioji dauguma//Lietuvos aidas.2002 m. spalio 2 d.
186. LRT vadovas kalba apie atsistatydinimą//Respublika.2003 m. sausio 14 d.
187. LRT vadovas pasiūlė Seimui apsispręsti dėl abonentinio mokesčio//Kauno diena.2001 m. birželio 8 d.
188. LRT vadovas Vaidotas Žukas tikriausiai bus keičiamas socialliberalu V.Kvietkausku//Lietuvos aidas.2001 m. sausio 27 d.
189. LRT vadovu tapo V.Žukas//Respublika.2000 m. birželio 28 d.
190. LRT vis dar yra didelė finansinė rizika//Lietuvos žinios.2002 m. gruodžio 31 d.
191. LRT žada gyventi pagal pesimistinį biudžeto scenarijų//Lietuvos rytas.2001 m. gruodžio 20 d.
192. LRT: auditoriai nerado nusikaltimų požymių//Lietuvos aidas.1999 m. spalio 20 d.
193. LTV vadovaus – Šeštakauskas!//Kauno diena.1997 m. kovo 12 d.
194. MACKEVIČIENĖ, Jadvyga.Abonentinio mokesčio įvedimas: kas už, kas prieš//TV Bokštas.1998 m. gegužės 2-8 d.
195. MACKEVIČIENĖ, Jadvyga.Areštuota biudžetinė sąskaita//TV Bokštas.2000 m. sausio 8-14 d.
196. MACKEVIČIENĖ, Jadvyga.LTV direktoriui vertingi tik du dalykai – personalas ir archyvai//TV Bokštas.1999 m. sausio 23-29 d.
197. MARKELIŪNAITĖ, Jūratė.Atsistatydinusi LRT vadovui nepriimtina „dvaro“ televizija//Lietuvos žinios.2003 m. kovo 7 d.
198. Maskva nori, kad Lietuva matytų jos programas//Kalba Vilnius.1990 m. birželio 15 d.
199. MATAČIŪNAS, K.Pirmame direktorato posėdyje//Kalba Vilnius.1990 m. gruodžio 21 d.
200. MEKAS, Tadas.Ilgai prašytas pasitraukė A.Ilginis//Vakarinės naujienos.1999 m.rugpjūčio 20d.
201. MERKIENĖ, Aurika. Kas vadovaus LRT?//Respublika.Plius TV.2000 m. birželio 9-16 d.
202. MERKIENĖ, Aurika. NRTV pradėta gelbėjimo akcija//Respublika.Plius TV.1999 m. kovo 8 d.

203. MERKIENĖ, Aurika. Areštuota viena iš LRT sąskaitų//Respublika. 1999 m. lapkričio 9 d.
204. MERKIENĖ, Aurika. Konfliktas Nacionalinėje televizijoje//Respublika. 1999 m. vasario 24 d.
205. MERKIENĖ, Aurika. LRT krizė: pinigų liko dviem dienoms//Respublika. 2000 m. sausio 4 d.
206. MERKIENĖ, Aurika. LRT skola sieks metų biudžetą//Respublika. 2000 m. gegužės 31 d.
207. MERKIENĖ, Aurika. LRT skolos nebedidėja//Respublika. 2000 m. kovo 9 d.
208. MERKIENĖ, Aurika. LRT taryba nusprendė taupyti//Respublika. Plius TV. 1999 m. balandžio 9-16 d.
209. MERKIENĖ, Aurika. LRT vadovai neatlaikė spaudimo//Respublika. 2003 m. kovo 6 d.
210. MERKIENĖ, Aurika. Radijas ir televizija lieka be vadovo//Respublika. 2000 m. sausio 17 d.
211. MERKIENĖ, Aurika. RTV išsivadavo iš nesvarumo būsenos//Vakarinės naujienos. 1998 m. vasario 5 d.
212. MERKIENĖ, Aurika. Už LRT skolas kentės darbuotojai//Respublika. 1999 m. spalio 12 d.
213. MIČIULIENĖ, Jūratė. LRT vadovas priešinsis politikų spaudimui//Lietuvos žinios. 2002 m. birželio 6 d.
214. MIČIULIENĖ, Jūratė. Naujasis LRT vadovas didelių permainų nežadėjo//Lietuvos žinios. 2003 m. balandžio 3 d.
215. MIČIULIS, Virginijus. Į LRT vadovo kėdę taikosi šeši kandidatai//Lietuvos rytas. 1999 m. rugsėjo 15 d.
216. MIČIULIS, Virginijus. Lietuvos televizija ėmė byrėti//Lietuvos rytas. 1999 m. kovo 2 d.
217. MIČIULIS, Virginijus. Lietuvos televizijos vadovai iš širdies saugo Seimo pirmininko įvaizdį//Lietuvos rytas. 1998 m. liepos 4 d.
218. MIČIULIS, Virginijus. LRT darbuotojai verčiami skolinti//Lietuvos rytas. 1999 m. spalio 7 d.
219. MIČIULIS, Virginijus. LRT vadovas trenkė durimis//Lietuvos rytas. 2003 m. kovo 6 d.
220. MIČIULIS, Virginijus. NRTV gelbėjasi atleisdama darbuotojus//Lietuvos rytas. TV Antena. 1999 m. vasario 27 d.
221. MIČIULIS, Virginijus. NRTV ketina prašyti visuomenės paramos//Lietuvos rytas. 1999 m. gegužės 13 d.
222. MIČIULIS, Virginijus. NRTV taryba išsirinko vadovą//Lietuvos rytas. 1999 m. sausio 6 d.
223. MIČIULIS, Virginijus. Reformų auka – direktorius//Lietuvos rytas. TV Antena. 1999 m. kovo 10 d.
224. MIKŠIŪNAS, Gintaras. Žurnalistams prisistatė Seimo Jungtinė frakcija//Lietuvos aidas. 1996 m. gruodžio 19 d.
225. MILČIUS, Paulius. LRT valdžia ir pinigai: mūsų tęsiasi//Lietuvos žinios. 2002 m. spalio 15 d.
226. MILČIUS, Paulius. Mūšyje dėl LRT – pertrauka//Lietuvos žinios. 2002 m. lapkričio 7 d.

227. MILČIUS, Paulius. Politikai neatsisako norų keisti LRT valdžią//Lietuvos žinios.2002 m. birželio 11 d.
228. MILČIUS, Paulius. Politikai vėl nurodinėja LRT//Lietuvos žinios.2002 m. balandžio 12 d.
229. MISIUKEVIČIENĖ, Ingrida. D. Kutraitė nusivylė padėtimi Lietuvos TV//Respublika.1998 m. kovo 12 d.
230. MIŠKINYTĖ, Jolanta. kauniečių godos//Kalba Vilnius.1991 m. balandžio 5 d.
231. MIŠKINYTĖ, Jolanta. TV antroji programa//Kalba Vilnius.1991 m. balandžio 26 d.
232. Mūsų perspektyvos//Kalba Vilnius.1990 m. lapkričio 16 d.
233. Mūsų pozicija//Lietuvos aidas.1991 m. liepos 19 d.
234. Nacionaliniame RTV – finansiniai pažeidimai?//Kauno diena.1998 m. rugsėjo 5 d.
235. Nacionalinio radijo ir televizijos veiklą reglamentuos įstatymas//Vakarinės naujienos.1996 m. spalio 10 d.
236. Nacionalinis radijas ir televizija nežlugs//Respublika.1996 m. birželio 25 d.
237. Nauja televizijos struktūra//Kalba Vilnius.1991 m. balandžio 18 d.
238. Nauji LRT tarybos formavimo principai//Kauno diena.2000 m. vasario 11 d.
239. Naujienų direkcija LTN//Kalba Vilnius.1990 m. gruodžio 14 d.
240. Naujos TVR laidos//Kalba Vilnius 1988 m. liepos 22 d.
241. Neigiamas emocijas sukėlusių laidų yra daugiau//Kalba Vilnius.1993m.kovo29d.-balandžio 2d.
242. Nesvarstė nacionalinio transliuotojo įstatymo//Lietuvos aidas.2002 m. spalio 30 d.
243. Neūkiškai tvarkytis patogu?//Lietuvos žinios.2000 m. sausio 10 d.
244. NRTV smaugia išsiskolinimų kilpa//Lietuvos rytas.1999 m. gegužės 18 d.
245. NRTV taryba iš keturių pretendentų renkasi tą patį//Kauno diena.1997 m. lapkričio 20 d.
246. NRTV taryboje – naujo konkurso nuojauta//Lietuvos rytas.1997 m. sausio 16 d.
247. NRTV tarybos akibrokštas įstatymui ir teismams šiuropina teisininkus bei politikus//Lietuvos rytas.1997 m. rugsėjo 18 d.
248. NRTV tebėra valdžios tarnas//Lietuvos žinios.1998 m. kovo 27 d.
249. NRTV vėl permainos//Lietuvos žinios.1997 m. spalio 22 d.
250. PAČKAUSKAITĖ, Agnė. Parlamentaras iš LRT siūlo atimti reklamą//Respublika.2002 m. rugsėjo 12 d.
251. Pakeista RTV tarybos sudarymo tvarka//Diena.1996 m. gruodžio 6 d.
252. Parlamentarai LRT eteryje pasigedo savęs//Respublika.2002 m. kovo 14 d.
253. Parlamentarai nesutaria dėl NRTV reformų//Respublika.2001 m. rugsėjo 6 d.
254. Parlamentarai NRTV vadovybę apmokė bendravimo etikos//Kauno diena.1999 m. sausio 7 d.
255. Parlamento diena, gegužės 10-oji//Lietuvos aidas.1990 m. gegužės 16 d.
256. Parlamento kronika//Lietuvos aidas.1990 m. gegužės 11 d.

257. Paskirtas laikinasis RTV vadovas//Vakarinės naujienos.1995 m. sausio 18 d.
258. Paskirtas LTV direktorius//Lietuvos aidas.1999 m. kovo 10 d.
259. Pašalintas neparankus LRT vadovas//Lietuvos žinios.2001 m. balandžio 4 d.
260. PAŠKŪNIENĖ, Audronė. Didžiulio sąjūdžio maža dalelė//Kalba Vilnius.1988 m. spalio 21 d.
261. PAŠKŪNIENĖ, Audronė. Suduš ar nesuduš „Veidrodis“?//Kalba Vilnius.1988 m. birželio 3 d.
262. Pataisas dėl NRTV pasirašė Seimo pirmininkas//Lietuvos aidas.1997 m. spalio 7 d.
263. PAULIUVIENĖ, Saulė.Apmokės LRT sąskaitas//Lietuvos žinios.2000 m. gruodžio 7 d.
264. PEČELIŪNIENĖ, Lina.,„Kol aš TV generalinis direktorius apie opozicijos atskirą laidą nėra nė kalbos“//Lietuvos aidas.1993 m. kovo 17 d.
265. PEČELIŪNIENĖ, Lina.,„Plačiausios demokratijos“ mūšis dėl televizijos//Lietuvos aidas.1996 m. gruodžio 12 d.
266. PEČELIŪNIENĖ, Lina.Aprimus aistroms pradėjo dirbti naujoji NRTV taryba//Lietuvos aidas.1996 m. gruodžio 31 d.
267. PEČELIŪNIENĖ, Lina.LDDP susikūrė nacionalinio radijo ir televizijos tarybą//Lietuvos aidas.1996 m. lapkričio 6 d.
268. PEČELIŪNIENĖ, Lina.Politinių vėjų tebeblaškoma taryba kurs nacionalinį radiją ir televiziją//Lietuvos aidas.1996 m. lapkričio 9 d.
269. PEČELIŪNIENĖ, Lina.Spauda, radijas ir televizija dar ilgai nesulauks įstatymų//Lietuvos aidas.1995 m. balandžio 12 d.
270. PEČIULIS, Žygintas. Apie dinosaurus, aligatorius ir bites//Kalba Vilnius.1992 m. rugsėjo 25d.
271. PEČIULIS, Žygintas.Atgimimo banga//Kalba Vilnius.1998 m. birželio 4 d.
272. PEČIULIS, Žygintas.Atgimimo banga//Kalba Vilnius.1998 m. gegužės 22 d.
273. PEČIULIS, Žygintas.Atgimimo banga//Kalba Vilnius.1998 m. gegužės 29 d.
274. PEČIULIS, Žygintas.Baubai ir kaip su jais kovoti//Kalba Vilnius.1996 m. gegužės 3-10 d.
275. PEČIULIS, Žygintas.Gyvuojam!//Kalba Vilnius.1991 m. kovo 22 d.
276. PEČIULIS, Žygintas.Prisiminimai apie ateitį, arba RTV Gaidžio metai//Kalba Vilnius.1993 m. gruodžio 31 d.-1994 m. sausio 6 d.
277. PEČIULIS, Žygintas.tarybų televizija//Kalba Vilnius.1997 m. rugsėjo 19-26 d.
278. PETRAITYTĖ, A.Ekspertų nuomonė dėl TV programų//Kalba Vilnius.1989 m. spalio 13 d.
279. PETRAUSKAS, Feliksas.Parlamente prasideda mūšiai dėl televizijos//Respublika.2002 m. balandžio 17 d.
280. PETROŠIUS, Aidas. Pakasynos?//Lietuvos žinios.1999 m. rugpjūčio 13 d.
281. Po to, kai išėjome//Kalba Vilnius.1991 m. sausio 24 d.
282. Politikai iš savo akiračio LRT neišleidžia//Lietuvos žinios.2002 m. birželio 22 d.
283. Politikai užsimojo tvirčiau valdyti nacionalinę televiziją//Lietuvos rytas.1999 m. gruodžio 17 d.

284. Politinės partijos prašys Vyriausybės pinigų LRT//TV Bokštas.2000 m. rugpjūčio 5-11 d.
285. POŠKUS, Leonas.Naujametis atsistatydinimas//Diena.1995 m. sausio 3 d.
286. Premjeras pritarė LRT abonentiniam mokesčiui//Lietuvos rytas.2001 m. lapkričio 20 d.
287. Prezidentas – už reklamos apribojimus LRT//Lietuvos žinios.2002 m. rugsėjo 24 d.
288. Prezidentas siūlo naują Nacionalinio radijo ir televizijos tarybos sudarymo tvarką//Lietuvos aidas.1996 m. gruodžio 11 d.
289. Prezidentas Valdas Adamkus vetavo Visuomenės informavimo įstatymą//Lietuvos aidas.2000 m. sausio 6 d.
290. Prezidento veto stabdo Seimo daugumą//Lietuvos rytas.2000 m. sausio 6 d.
291. R.K.Rinkiminė kampanija per RTV prasidės rugsėjį//Kalba Vilnius.1992 m. liepos 17 d.
292. R.Pleikys siūlo NRTV „skyrybas“//Lietuvos žinios.1999 m. spalio 13 d.
293. R.Šeštakauskas atleistas//Kauno diena.1999 m. kovo 3 d.
294. RAČAS, Artūras. Naujasis LDDP frakcijos seniūnas: arba ministrus keisime, arba jie patys pasikeis//Lietuvos rytas.1994 m. rugsėjo 23 d.
295. RAČAS, Artūras. Politikų akiratyje – G.Kirkilo rugsėjo tezės//Lietuvos rytas.1994m.rugsėjo23d.
296. RAČAS, Artūras.LSDP nerimauja dėl padėties televizijoje//Lietuvos rytas.1994 m.rugsėjo 14d.
297. RAČAS, Artūras.RTV vadovas siūlo Seimui pakilti virš politinių ambicijų//Lietuvos aidas.1995 m. sausio 13 d.
298. RAČAS, Artūras.Seimas: ginčai dėl rinkliavų, televizijos ir bankų//Lietuvos rytas.1996 m. birželio 7 d.
299. RAČAS, Artūras.Televizijos rinkoje susidūrė ekonomika ir politika//Lietuvos rytas.1996 m. liepos 3 d.
300. Radijas ir televizija prašo pinigų//Lietuvos rytas.1992 m. gegužės 5 d.
301. Radijo ir televizijos tarybai vadovaus Rimantas Gučas//Lietuvos aidas.1997 m. sausio 8 d.
302. RADZEVIČIENĖ, Laisvė.Buvęs NRTV generalinis direktorius spės į naują konkursą//Lietuvos rytas.1997 m. lapkričio 5 d.
303. Respublikos TVR akiratyje//Kalba Vilnius.1989 m. vasario 17 d.
304. Rimantas Gučas nebaustinas//Lietuvos žinios.1997 m. spalio 17 d.
305. RTV akiratyje//Kalba Vilnius.1991 m. lapkričio 1 d.
306. RTV akiratyje//Kalba Vilnius.1991 m. liepos 26 d.
307. RTV akiratyje//Kalba Vilnius.1991 m. spalio 11 d.
308. RTV akiratyje//Kalba Vilnius.1991 m. spalio 18 d.
309. RTV direktorate//Kalba Vilnius.1991 m. sausio 4 d.
310. RTV nori nepriklausomybės.Europos Tarybos ekspertai tam pritaria//Kalba Vilnius.1993 m. spalio 23-28 d.

311. RTV sociologinių tyrimų skyrius. Radijo ir televizijos reitingas//Kalba Vilnius.1990 m. lapkričio 30 d.
312. RTV vadovybė neatsistatydino, bado streikas tęsiasi//Lietuvos rytas.1992 m. kovo 10 d.
313. RTV valdyboje//Kalba Vilnius.1991 m. gruodžio 20 d.
314. RTV valdyboje//Kalba Vilnius.1992 m. sausio 24 d.
315. RTV valdybos nutarimai//Kalba Vilnius.1990 m. rugsėjo 14 d.
316. RUKŠĖNIENĖ, Henrika.Nacionalinio radijo ir televizijos taryba paraginta vykdyti teismo sprendimą//Lietuvos aidas.1997 m. rugsėjo 18 d.
317. Rūmai laukia šeiminko//Kalba Vilnius.1996 m. lapkričio 22-29 d.
318. SANDANAVIČIENĖ, Elytė.Liudininkai pasakoja.Tą baisiąją naktį//Kalba Vilnius.1991 m. vasario 15 d.
319. Seimas atmetė Prezidento pataisas dėl LRT//Kauno diena.2000 m. sausio 13 d.
320. Seimas diskutavo dėl LRT finansinės krizės//Lietuvos aidas.2000 m. sausio 12 d.
321. Seimas ir nacionalinė televizija//Vakarinės naujienos.1998 m. vasario 23 d.
322. Seimas pakeitė nacionalinio radijo ir televizijos sudarymo tvarką//Vakarinės naujienos.1996 m. gruodžio 9 d.
323. Seimas pradėjo svarstyti Tapino atsistatydinimą//Lietuvos aidas.1995 m. sausio 13 d.
324. Seimas priėjo prie radijo ir televizijos//Vakarinės naujienos.1996 m. birželio 10 d.
325. Seimas reglamentavo Lietuvos radijo ir televizijos ginčytinus veiklos aspektus//Lietuvos aidas.2000 m. kovo 29 d.
326. Seimas sušneko apie radiją ir televiziją//Vakarinės naujienos.1995 m. sausio 16 d.
327. Seime atidedamas Nacionalinis susitarimas dėl LRT finansavimo//Lietuvos žinios.2002 m. gruodžio 14 d.
328. Seime - skubi pataisa dėl LRT//Lietuvos rytas.2000 m. vasario 17 d.
329. Seimo komitetas reikalauja atstatydinti LTV direktorę//Lietuvos žinios.2003 m. sausio 28 d.
330. Seimo komiteto posėdis LRT virto mitingu//Lietuvos aidas.2001 m. spalio 30 d.
331. Seimo nariai neskuba taisyti padėties LRT//Lietuvos aidas.2000 m. sausio 13 d.
332. Seimo narių abejonės dėl nacionalinio radijo ir televizijos tarybos//Vakarinės naujienos.1997 m. sausio 27 d.
333. Seimo pirmininkas – už abonentinį mokestį//Lietuvos žinios.2000 m. spalio 28 d.
334. Seimo pirmininkas neturi priekaištų LRT//Lietuvos aidas.2001 m. lapkričio 12 d.
335. Seimūnai „leido“ reformuoti LRT//Lietuvos aidas.2001 m. rugpjūčio 23 d.
336. Sekmadienis Vilniaus televizijoje//Kalba Vilnius.1991 m. sausio 31 d.
337. Siūlomi radikalūs pakeitimai dėl NRTV//Lietuvos aidas.1999 m. spalio 1 d.

338. SKĖRYTĖ, Jūratė, STRAVINSKAITĖ, Ineta. Mūšis dėl eterio stiprėja//Respublika. 1996 m. gruodžio 13 d.
339. SKĖRYTĖ, Jūratė. Televizija vadovo dar palauks//Respublika. 1996 m. gruodžio 12 d.
340. SKĖRYTĖ, Jūratė. Valdžia atsiima televiziją//Respublika. 1997 m. rugsėjo 26 d.
341. Skirmantas Valiulis – RTV generalinis direktorius//Kalba Vilnius. 1990 m. birželio 22 d.
342. SKOMSKIS, Juozas. Eterio žurnalistika valstybės tarnautoja būti nenorėtų//Diena. 1994 m. spalio 22 d.
343. SKOMSKIS, Juozas. Mauras savo atliko, mauras gali išeiti...//Tiesa. 1994 m. rugsėjo 21 d.
344. SKOMSKIS, Juozas. Maža pinigų – tautos bėda...//Diena. 1995 m. gegužės 10 d.
345. SKOMSKIS, Juozas. Niekas nenorėjo kišeniniu žaisliuku būti...//Diena. 1994 m. rugsėjo 29 d.
346. SKOMSKIS, Juozas. Niekas nenorėjo... generaliniu būti!//Diena. 1995 m. sausio 4 d.
347. Socialdemokratai nusivylę konservatoriais//Lietuvos aidas. 1997 m. rugsėjo 25 d.
348. Socialdemokratai toliau puola LRT reformas, opozicija jas gina//Lietuvos aidas. 2001 m. spalio 24 d.
349. STARINSKAS, Kęstutis. Linkėčiau gerų žinių laidos...//Kalba Vilnius 1990 m. gruodžio 28 d.
350. STEPONAVIČIUS, Andriejus. Radijo klausytojams ir televizijos žiūrovams//Kalba Vilnius. 1990 m. balandžio 27 d.
351. STEPONAVIČIUS, Andriejus. Į blokados dienoraštį//Kalba Vilnius. 1990 m. gegužės 11 d.
352. STEPONAVIČIUS, Andriejus. Nenuslopo mūsų šė TV!//Kalba Vilnius. 1991 m. vasario 8 d.
353. STRAVINSKAITĖ, Ineta. 7 kandidatai į RTV vadovus//Respublika. 1997 m. vasario 12 d.
354. STRAVINSKAITĖ, Ineta. A. Ilginis – vėl RTV vadovas//Respublika. 1997 m. gruodžio 3 d.
355. STRAVINSKAITĖ, Ineta. Ieškoma naujo RTV generalinio direktoriaus//Respublika. 1997 m. lapkričio 5 d.
356. STRAVINSKAITĖ, Ineta. RTV tarybą aplankė antstolė//Respublika. 1997 m. spalio 8 d.
357. STRAVINSKAITĖ, Ineta. RTV taryba vis tiek nepaiso įstatymų//Respublika. 1997 m. spalio 3 d.
358. STRAVINSKAITĖ, Ineta. V. Kvietkausko pergalė Konstituciniame Teisme//Respublika. 1997 m. gegužės 30 d.
359. STRAŽNICKAS, Laimius. Lietuvos TVR generalinis direktorius pareiškė atsistatydinąs//Vakarinės naujienos. 1995 m. sausio 3 d.
360. STRAŽNICKAS, Laimius. Radijo ir televizijos valdyba baigė savo veiklą//Vakarinės naujienos. 1996 m. lapkričio 6 d.
361. Susitikimas su delegatais//Kalba Vilnius. 1988 m. liepos 22 d.
362. Susitikimas su Lietuvos TSR Ministrų Tarybos pirmininku Vytautu Sakalausku//Kalba Vilnius 1988 m. lapkričio 25 d.

363. Susitikimas su LKP CK pirmuoju sekretoriumi Algirdu Brazausku//Kalba Vilnius.1988 m. lapkričio 4 d.
364. Susitikimas su LKP CK sekretoriumi Lionginu Šepečiu//Kalba Vilnius.1988 m. lapkričio 18 d.
365. Susitikimas su LTSR Aukščiausiosios Tarybos prezidiumo pirmininku Vytautu Astrausku//Kalba Vilnius.1988 m. gruodžio 2 d.
366. Svarstyta Lietuvos RTV veikla//Vakarinės naujienos.1996 m. vasario 8 d.
367. ŠIMONIENĖ, Tanė.Vargas dėl NRTV generalinio direktoriaus//Lietuvos aidas.1996 m. gruodžio 17 d.
368. ŠIMONIENĖ, Tania.Atsistatydinti vertė nevilts//Lietuvos aidas.1995 m. sausio 3 d.
369. ŠIMONIENĖ, Tania.NRTV taryba rinks naują generalinį direktorių//Lietuvos aidas.1997 m. sausio 22 d.
370. ŠIMONIENĖ, Tania.NRTV vadovas bus renkamas iš septynių kandidatų//Lietuvos aidas.1997 m. vasario 12 d.
371. ŠIMONIENĖ, Tania.Pasenusios televizijos naujienos//Lietuvos aidas.1995 m. rugsėjo 29 d.
372. ŠIMONIENĖ, Tania.Televizijos labirintai//Lietuvos aidas.1994 m. kovo 24 d.
373. ŠIMONIENĖ, Tania.Vienos partijos kišeninis žaisliukas//Lietuvos aidas.1994 m. rugsėjo 28 d.
374. Tebūnie: kultūros metai(1)//Kalba Vilnius.1990 m. liepos 27 d.
375. Teismas nustatys baudą NRTV tarybai//Lietuvos aidas.1997 m. spalio 9 d.
376. Televizija gaus pinigų//Respublika.2000 m. lapkričio 14 d.
377. Televizija//Lietuvos žinios.2000 m. gruodžio 14 d.
378. Televizijos darbuotojai kreipėsi į seimą//Vakarinės naujienos.1996 m. lapkričio 7 d.
379. Televizijos partinėje organizacijoje//Kalba Vilnius.1988 m. rugsėjo 2 d.
380. Televizijos žurnalistai rengiasi streikui//Lietuvos rytas.1995 m. gegužės 5 d.
381. Treti rinkimai//Kalba Vilnius.1997 m. lapkričio 28 d.
382. Trijų Karalių dieną televiziją aplankė du šalies vadovai//Lietuvos rytas.1994 m. sausio 7 d.
383. TURČINAVIČIUS, Vytautas.Siūlymai LRTV ir MIP įstatymams//Kalba Vilnius.1994 m. lapkričio 11 d.
384. TV forumas su Lietuvos persitvarkymo Sąjūdžio iniciatyvine grupe//Kalba Vilnius.1988 m. rugsėjo 23 d.
385. TV forumas su Lietuvos persitvarkymo Sąjūdžio iniciatyvine grupe//Kalba Vilnius.1988 m. rugsėjo 30 d.
386. TVR komitete//Kalba Vilnius.1989 m. vasario 17 d.
387. URBONAITĖ, Audronė.LRT vadovas išvengė antausio//Lietuvos rytas.2001 m. balandžio 2 d.
388. URBONAITĖ, Audronė.Nacionalinio radijo ir televizijos taryba ėmėsi įgyvendinti paklusimo teismui scenarijų//Lietuvos rytas.1997 m. spalio 18 d.

389. URBONAITĖ, Audronė.NRTV vadovų krizė - dar be atomazgos//Lietuvos rytas.1997 m. spalio 15 d.
390. URBONAITĖ, Audronė.NRTV vadovui padės keturi pavaduotojai//Lietuvos rytas.1997 m. kovo 12 d.
391. URBONAITĖ, Audronė.Raginama boikotuoti LTV reformą//Lietuvos rytas.1998 m. birželio 22 d.
392. URBONAITĖ, Audronė.valdančioji partija bandys teisėtai valdyti NRTV//Lietuvos rytas.1997 m.rugsėjo 23 d.
393. URBONAVIČIŪTĖ, Sigita.Badautojo namelio šešėlis virš sesijos dienotvarkės//Lietuvos rytas.1992 m. kovo 18 d.
394. URBONAVIČIŪTĖ, Sigita.Hamletiškas klausimas liko be atsako//Kalba Vilnius.1999 m. gruodžio 17 d.
395. URBONAVIČIŪTĖ, Sigita.Ir LRT, ir jos tarybai vadovaus režisieriai//Kalba Vilnius.1999 m. sausio 15 d.
396. URBONAVIČIŪTĖ, Sigita.Įtampa LTV pasiekė apogėjų//Kalba Vilnius.1999 m. vasario 26 d.
397. URBONAVIČIŪTĖ, Sigita.LRT – tarp girnų ir skolų//Kalba Vilnius.1999 m. gegužės 14 d.
398. URBONAVIČIŪTĖ, Sigita.LRT audito rezultatų nutarta neskelbti//Kalba Vilnius.1999 m. spalio 22 d.
399. URBONAVIČIŪTĖ, Sigita.LRT neturi kapstyti viena?//Kalba Vilnius.1999 m. kovo 12 d.
400. URBONAVIČIŪTĖ, Sigita.Programų direktorė jau yra, bet nebėr LTV direktoriaus//Kalba Vilnius.1999 m. kovo 5 d.
401. URBONAVIČIŪTĖ, Sigita.R.Pleikys prognozuoti nesiryžta//Kalba Vilnius.1999 m. lapkričio 26 d.
402. URBONIENĖ, Loreta.Laiškų ir sociologinių tyrimų redakcijos redaktorė.Rudens laišakai//Kalba Vilnius.1990 m.lapkričio 30 d.
403. UTYRA, Evaldas.Valdžia kuria transliuotojo monopolį//Lietuvos žinios.2002 m. gegužės 13 d.
404. Už LRT metus dar nereiks mokėti mokesčio//Kauno diena.2000 m. gruodžio 27 d.
405. V.Landsbergis pasirašė už prezidentą//Lietuvos rytas.1997 m. spalio 7 d.
406. V.Žukas iš laikino LRT vadovo tapo nuolatinium//Lietuvos rytas.2000m. birželio 28 d.
407. V.Žukas turės pateikti verslo planą//Lietuvos aidas.2000 m. gruodžio 7 d.
408. Vaidotas Žukas prašo partijų pagalbos//Lietuvos aidas.2000 m. rugpjūčio 1 d.
409. VAITKUS, Simas.G.Vagnorius demonstruoja dosnumą A.Brazauskui//Respublika.1999 m. balandžio 8 d.
410. Valdžia gąsdina nacionalinės televizijos vadovus//Respublika.2001 m. spalio 18 d.
411. Valdžios atstovai gąsdina LRT//Lietuvos rytas.2001 m. spalio 18 d.

412. VALIULIS, Skirmantas Į minties ir žodžio atgimimą//Kalba Vilnius.1988 m. lapkričio 18 d.
413. VALIULIS, Skirmantas. Dar ant suoloelio//Kalba Vilnius.1991 m. gegužės 10 d.
414. VALIULIS, Skirmantas.Ant suoloelio prie namelio//Kalba Vilnius.1991 m. balandžio 18 d.
415. VALIULIS, Skirmantas.Kaimynai vis dar kryžkelėje//Kalba Vilnius.1991 m. balandžio 5 d.
416. VALIULIS, Skirmantas.Rudens braškėjimai//Kalba Vilnius.1992 m. spalio 16 d.
417. VALIULIS, Skirmantas.Vis dar prie namelio//Kalba Vilnius.1991 m. rugpjūčio 2 d.
418. Valstybės kontrolė nustatė neūkiškumo atvejų LRT//Lietuvos aidas.2000 m. sausio 8 d.
419. VANAGAS, Liucijus.Apie vietinį radiją//Kalba Vilnius.1988 m. liepos 8 d.
420. VANAGAS, Liucijus.LTN direkcijoje//Kalba Vilnius.1991 m. balandžio 12 d.
421. VANAGAS, Liucijus.RTV akiratyje//Kalba Vilnius.1991 m. liepos 19 d.
422. VILKAS, Stasys.Valstybės radijas ir televizija//Lietuvos aidas.1990 m. liepos 5 d.
423. VIPARTIENĖ, Diana.Lietuvos respublikos Seimo Švietimo, mokslo ir kultūros komitetui, Sveikatos, socialinės apsaugos ir darbo komitetui, Valstybės ir teisės komitetui//Kalba Vilnius.1994 m. lapkričio 4-11 d.
424. VISOCKAS, Gintaras.RTV valdyba turi atsistatydinti//Lietuvos aidas.1992 m. kovo 11 d.
425. Vyriausybė aiškinsis, kam ir kiek LRT išleidžia pinigų//Lietuvos žinios.2002 m. lapkričio 9 d.
426. Vyriausybė išties pagalbos ranką radijui ir televizijai//Kauno diena.1999 m. spalio 13 d.
427. Vyriausybė nežada papildomo LRT finansavimo//Lietuvos aidas.2000 m. sausio 14 d.
428. Vyriausybė pageidauja LRT verslo plano//Lietuvos žinios.2000 m. lapkričio 17 d.
429. ŽILIONIS, Petras.Eterio dalybos//Kalba Vilnius.1993 m. gruodžio 10-16 d.
430. ŽILIUKAS, Aidas.LRT gresia bado dieta//Respublika.1999 m. gruodžio 15 d.
431. ŽILIUKAS, Aidas.LRT taryba priverstė atsisistatydinti V.Žuką//Kauno diena.2001 m. balandžio 4 d.
432. ŽILIUKAS, Aidas.Negavęs pinigų iš Vyriausybės atsistatydino LRT vadovas//Respublika.1999 m. rugpjūčio 20 d.
433. ŽILIUKAS, Vaidotas.LRT laukia Vyriausybės pinigų//Respublika.2000 m. vasario 1 d.
434. ŽLIBINAS, Stasys.Dėkojame visiems, priglaudusiems mus//Kalba Vilnius.1991 m. gruodžio 20 d.

Literatūra

1. Lietuvos televizija: istorija ir dabartis. [Redakcinė kolegija: Ramutis Brašiškis, Mykolas Okulič-Kazarinas, Jonas Varnas]. Informacijos agentūra „Hansa info“. Vilnius, 1997.100 p.ISBN 9986-9123-0-X

2. Lietuvos televizijai 40: straipsnių rinkinys.[redakcinė kolegija: A. Basevičius, S. Štikelis, A. Patašienė].Lietuvos informatikos, ryšių ir elektronikos bendrija.Vilnius, 1997.109 p.ISBN 9986-857-02-3
3. PUPŠTAITĖ, Vaida.Vadovybės kaita ir LTV ideologijos pokyčiai.Bakalauro darbas.Vilniaus universitetas. Komunikacijos fakultetas.Žurnalistikos institutas.Vilnius, 2006.Priedai.Nr.1-5.
4. ŠIAULYS, Kazimieras. Griūtis ir tapsmas.BĮ UAB „Litimo“.Vilnius, 1999.138 p.ISBN 9955-401-26-5
5. ŠIMKŪNAS, Antanas.Kalbėsime, kol gyvi: Lietuvos radijas ir televizija atgimimo metais. Danielius.Vilnius, 2001.247 p.ISBN 9986-442-97-4
6. ŠTIKELIS, Stasys.Užgrobti, bet nenuitildyti.Valstybinis leidybos centras.Vilnius, 1991.80 p.

SANTRAUKA ANGLŲ KALBA (SUMMARY)

TV in Lithuania emerged fifty years ago, in 1957. This anniversary became a good pretext to analyse how the state, after the recovery of independence, intercepted and created independent National TV channel. The object of research “The reflections of Lithuanian political changes in National TV channel: 1988-2003” has never been analysed, while in this fifteen years period of the most important changes were going on in Lithuania. The aim of analysis is – to search out how the political changes reflected National TV channel.

The importance of TV already recognized the leaders of Supreme Council, which recreated the independence of Lithuania in 11th of May 1990. After few days Council started the reorganization of National Radio and TV committee. Got to use to soviet conception, when National TV was official broadcaster, politicians passed the law, which gave them the freedom in using broadcast of National radio and TV. Keeping in mind, that the head on National Radio ant TV station is the most important person choosing the aspects of ideology, politics and strategy, verified together with a changes of general directors of National broadcaster. According to view of these leaders to political situation, society and her demands, the direction of National Radio and TV has developed.

Using the analysis of law, press and with a help on interviews with the ex-directors of National Radio and TV channel, in this research was investigated the transformation of National Radio and TV committee into independent state broadcaster. Also there were analysed the circumstances, why the channel was into deep debts and why it was so criticised by politicians.

The parliament was not able to introduce the tax, which is necessary for national broadcaster for survive, - the subscriber TV pay. The politicians were afraid, that they would loose the support of society.

For Lithuania, taking of the bounds of soviet regime, the Nation TV performed one of the most important roles in creating civil, democratic society. On the other hand, because of the big pressure of politicians, it became the instrument and platform of government. That's why in these latter fifteen years; the National Radio and TV station has changed seven general directors. Everyone stressed that leaved this post because of pressure of politicians.

This research shows, how political changes in Lithuania, especially the pressure of politicians, reflected the development of National TV.